

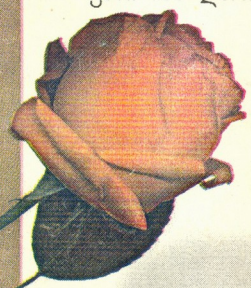

ს რ ი ლ ი

№8-9 (194-195) საზოგადოებრივ-ლიბერალური ჟურნალი

თქმობები-წიგნები
ფასი 1.50 ლარი

1134
2003

#8-9
2003

არლი

საზოგადოებრივი-ლიტერატურული
ასოციაცია "არლის" გამოსევა

The Literary Magazine ARILI

არლი - დასავლეთელი სიწმინდე(ნი)
სულხან-საბა

არლი - შხის შუკი, რამეზე დამდვარი
ძარღული ენის
განმარტობისი ლეიტმოტივი

მთავარი რედაქტორი
შადიგან სამანაძე

სარედამციო საბჭო

მალხაზ ხარბედია
(მთრედაქტორის მოადგილე)

ლევან აბაშიძე
ია ანთაძე
ირმა არჩუაშვილი
ანდრო ბუაჩიძე
ნოდარ ებრაღიძე
თამაზ ვასაძე
ეთერ ვიბლიანი
ზაზა თვარაძე
ზურაბ კიცნაძე
ვახტანგ კომახიძე
ვასილ მაღლაფერიძე
ზვიად რატვიანი
ირაკლი სამსონაძე
გულსუნდა სიხარულიძე
სოზარ სუბელიანი
ზაზა ფაჩუაშვილი
ზაზა ჭილაძე
ბესო ხვედელიძე

მენეჯერი - ნანა ჩხვიმიანი
ჟოგირციული დირექტორი -
გიორგი სუბარი

ჟოგირციული უზრუნველყოფა
თამაზ ჩხიძე
ელისო კალმახელიძე
მანანა კორძაძე

ტელ/ფაქსი: 98-84-00

e-mail: kharbedia@yahoo.com

მისამართი: ლესელიძის ქ. №4

ფურალი იბეჭდება ჯაზეთ
"კავკასიონის" სარედაქციო ბაზაზე

№8-9, ოქტობერი-ნოემბერი, 2003

ლიტერატურა

თამარი ფხაკაძე სანამ დავიძინებავ.....	1
გელა ჩქვანავა აურსაური	20
ელა გოჩიაშვილი ლესეიანი.....	29
ჯუანშერ ტიკარაძე ლესეიანი.....	31
ბესო ხვედელიძე ძალღური ცხოვრება.....	32
ჰარუკი მურაკამი ტყუბანი და ჩაძირული კონტინენტი.....	39
ჟან-ლუკ ლეგრანი სიყვარულის ამბავი.....	45
მანანა მენაბდე ხუთი სონეტი სარის მიბავიძის.....	52
ვახტანგ კომახიძე პაპრუხანა ვაშრაძე	53
თეონა დოლენჯაშვილი კიარა - სხვანადირი აღმავანი.....	56

პერსონა

სტივენ კინგი ცხოვრება ბრძელდება	59
სტივენ კინგი პარვის სიყვარული.....	63

უპულისისტიკა

ნუგზარ პაპუაშვილი ნაციონალური მისტიციზმი ეკლესიასა და სახელმწიფოში	68
--	----

თამარი უსკაპა

სანამ

დაბავშიაბეზენ...

მალე გამომცემლობა "დიოგენე" თამარი უსკაპის მოთხრობების კრებულს გამოსცემს. ავტორის ძველ ნაწარმოებებთან ერთად წიგნი შევა "არილის" დღევანდელ ნომერში წარმოდგენილი მოთხრობაც.

როგორღაც ისე მოხდა, რომ დავიბადე. მერე გვარინად ანეწილ-დანეწილი ცხოვრება გავწვლე, უფრო სწორად, განწოვლე აქეთ, აი, ამ მოუსაფარი დღევანდელი დღისკენ და მოკლედ, გახლავართ გიორგი (გიო) ობოლაძე და ცხოვრება მაინც მიხარია, რა ვიცი.

ა, ბატონო... ხუთწლიანი განწოვრების შემდეგ ჩამოვედი ჩემს თბილის-ქალაქში. ისევ შინ ვარ. ვდგავარ ფანჯარასთან და გავცქერი სხვა ყველა სიკეთესთან ერთად ჩემი ბავშვობის ფონდაც ნაგარგებ ხედს. წინ - სახლი. შუაში - ქუჩა. აქეთ-იქით ქაღერები. ზემოთ - ცა. და ყველაფერში - შემოდგომა. სასუფ. ძლიერად. და ნაღვლიანად...

ავდგები ახლა და ბიჭებთან გადავრეკ-გაღწორეკვაც თუმცა, ვისთან? ზოგი შტატებში, ზოგი - შტატგარეშე... ევროპა-ზაზაში... ზოგი საერთოდაც აღარაა... აღარ არიან ბიჭები, რა.

მამუკასთან დავრეკვ. ეგ, ვიცი - აქაა. გავალთ სადმე, ჩავეჯდებით. ვრეკვაც.

- ვაა... გციოოო?! რო-ოდის ჩჩამოხვედი, ძმაო... დღე-ეს?! ვაა... რო-ოგორ დღაგვეკარგე, შუქჩემბა... სად ხარ! ვაა, რა გგამხარე, ტოოო...

სალამოს უკვე ბარში ვართ. რაღაც-რაღაცებს ვწრუპავთ. რაღაც-რაღაცებს ვაყოლებთ...

- კვარონე, იისეგ მიდიხარ... ა-არ იშლი - მეუბნება მამუკა.

- ერთ-ორ დღეში ნავალ, შო... რა ვიცი, მაგრამ შეეჭვი...

- კიიი... ვააია, რრაზა ლა-აპარაკი, მარა... თთბილისელი კა-აცი ხარ მაინც... მშინც, მამენტ, ა-არ გიჭირს? მე-ერთფერია მაინც, რაიი... სოფელი...

- კარგია.

- კიიი... ტოო... რ-აზა ბაზარი... კა-აია, მარა... მის-ნაველებო, არა? გგვიო მაასნ... რამე...

- შო, რა...

- აუ, დღედას გე-ვიცივები, გიუმი მეც დავხვევდი, რა! სსუ ბარი, ტოო... სსსუ კა-ვედ ტოო... სუ ეს ტტრინ-გიცა-ტტრინ-ინგიცა ნაშები, ტოო... მარა, ძძმაო... ნებისყოფა თქვი შენ. ხსო უუნდა ადგე, მამენტ... გა-ადანყვიტო. ჩჩე-მოღანი ჩჩაა-ლაგო... ტტრიაებს ხელი დდაუქნო... ესე აი... აადიოს, რამე! ა-არვიდდდდდდრჩი... ბააი! გიუმი, შშენ ყო-ველთვის გტონდა რრაა... ეეგ ააბავი... ნებისყოფაზე გე-უხენი...

ნელ-ნელა ვთვრებით.

- გგუუ... კაროო, ძძროხები და რამე არა? ქქორორი შუბლზე აქვს მიწებებული. ჩჩამოცა - ი-ისე ძძმაოო, ძძროხები, მამენტ, აქაც იჩითებიან. ევრე არ გგეონოს შენ ესხა... შო, რაა. რაღაცეცები აქაც იჩითებიან. ძძაღლები - იჩითება, იანსია. ძძროხებიც. ა-აი, გიუმი, ესხა რო შშემოდის, ორი ნაშა. აი, ის... შშეთმიანი. ნაწე, რა საკაიოო ღიბი გადმოუგდია, ტოო... ორა ვჯიქანი, ტოო... გეუბნები გიუმი, ძძროხები ა-აქაც იჩითება-მუთქი... და ვაფემ. კკა-მჭებიც, ძძმაო... და დლორებზე ხო... ბაზარი არაა... ტტელევიზორშიც ი-იჩითებიან... აუ, დდაეთვერი გიუმი... მშაგ-რა მი-იყვარინარ, რო იცნოდე... როსთავალს მივეუყვებით.

- სო-ოფელი რა, გიუმი... სსხვანარია? პროსტო, ბბა-ლაზია და რამე... რუსთაველია და ბალახია ზედ ამისუფლი... ე-ეზლა აქ რა, გიუმი? ბალახი აკლია... ამოვა და, სსოფელია, რა!

მამუკა ასე გავიცანი.

ის დრო იყო, მოკლედ - ამაზე ბევრად დუხჭირი. პუერი არა, ფული არა, ტრანსპორტი არა, შუქი არა, გაზი არა, ეს არა, ის არა... სსროლა. რეკვტი. და შიგადაშიგ პატარა "ჭირში ლხინები", იმ ბაბუთს არაბის არ იყოს. შოდა, ერთი პატარა სუფრაა სადაღაც. ვასიკო და მე ვართ პატარა წრეში. ახალგაზრდები არიან სულ. ახალ-გაზრდობაჩამარბეულები. ვართ სადაღაც, ერთი ბედკრული საბიუჯეტო დანქსებულების ერთ ჩამონგრეულ ოთახში... თონის პური გვაქვს, შოკოლადი, ლიქიერი, კონი-აკი და ყურძენი. გოგოები არიან. ერთი - პოეტია, ორი - ასპირანტი. ბიჭები არიან. ორი, ვასიკოს ძძაგაცია, აფხაზეთიდან. ორი - რაბაგისია. ერთი სამცხე - თვითონ ვასიკოც რომ არ იცნობს. ორი პლასტმასის ჭიჭა დადის წრეზე. ერთი წრე ჯერ არც დარტყეულია - ბვეერი ვართ. რიერობობით უნდა ვთქვათ სადაღვრძელოები. ვისაც რა უნდა.

მე ხომ ანეკდოტების მოყოლის გივი ვიყავი. შუა სროლაში მოგიყვებოდე... შოდა, ანეკდოტს ვყვირი ენაბლულზე, თელავის მატარებელს რომ ელოდებდა.

- თითოეთითელოლაულაუსი მატ-მატ-ტაუ-ტაუ-ტაუ-რეხელი და... ვარ ერთ ეთფორიაში. რაღაც ვერ გავიცინეს მზლად ისე. ნავიდა სუფრა... შოდა, დალვის რიგი იმ ბიჭზე მიდგა, ჩემს წინ რომ იჯდა. ვასიკოც რომ იცნობდა. აქამდე ხმა რომ არ ამოუღია. შოდა,

საქართველოს
კარგადმეცხვის

მასტი ამბობს: - აად-აად-აადამიანობას გა-გაუმარჯოს...
 და დალია. ესაა რა - მამუკა.
 ჩამოვარდა სიჩუშე. ნალდად მჭენი დამეცა. მარა, არ შე-
 ვიწმინე. შოდა, ერთსაც მოვეყვას მეთქი... მოვეყვი რალაც
 საკაფიო ანეკდოტი. გაიცინეს. ამასაც გაეცინა. რალაცნა-
 ირად, უბოროტოდ. მერე, ისე მოხდა რო, მაგრად დაძვ-
 მავადციდა.

ისე, წესით, მე და მამუკას უფრო ადრეც უნდა გაგ-
 ვეცნო ერთმანეთი. სოსხუმიდან ერთ დღეს ნამოუსულვარი.
 ერთად გვივლია სვანეთზე. მამუკასაც ბოლო დღეს დაუ-
 ტოვებია სოსხუმი. ესეც მაშინ მოსვლია, ნერვიულ სტრეს-
 ზე - ენის დაბმა. მაგრამ - იოლად უყურებს. აფხაზეთს
 რომ დავიბრუნებთ, ესეც, ისევე სტრესზე - გამივლისო. და
 სულ ელოდება, რომ დაუძახებენ: ნამო, მამუკ, დავიბრუ-
 ნითო... სულ მაგას ელოდები.

- ვაა, გგოუმ. მე ისევ იოტა ვარ, ტოო...
 ოპერის ბაღში ვართ. ღმერთმა იცის, ვნელ-ღვებით თუ
 პირიქით, უფრო გვეკვიდება. მამუკას თეელი ქურთულა ჩა-
 უღლიდა. შემოქმედებითად გასცქერის რუსთაველს.

- ა-აზზე მოდი, გგოუმ... რა გამოიღის. ყველა იოჩი-
 თება... ძძროხობა... ძძალოობა... ღღობობა, ვრამე... კა-
 ანჭერბო... ვაა! შუენ რისთვის ნა-ახვედი სოფელში, ტოო...
 ესლა უფრე... პეტუბებიც იოჩითებიან, რო იცოდე. და
 ბბატები? ბატების ყყი-ყინი, ტო? ღღუოიო სესია აიღე,
 ძძმაო... გინდა, ვაფშე... პა-არღამენტის... გინდა, რა ვი-
 კაროზე, ბატებიც იოჩითებიან. ვინ დარჩა გგოუმ? თხები?
 თხები ო-ოხარად, ძმაო... ჯჯოოგებად და-ადიან, სიმონ...
 კკაი ნაშები არიან, მარა... თხები! აზზე მოდი, გგოუმ!

- შენ ვინ ხარ? - ვეკითხები მე.
 - მმე? მე... მე ვარ. გოუმ, ხხო იცი, უ-უბანს ვუყუ-
 რებ... რა ქვია ამას...
 - მეველე.
 - ისინია. მეველე ვარ. დავითვერი, გგოუმ. და, ისა,
 ბბრიგა-დირი ხხო არ ვარ?
 - აა. მეველე ხარ.
 - ბბრიგა-დირობა ა-არ მევასება, რალაც!
 - შო.

- მე-ველე, ვერე ჩემსავით უუბანს უყურებს, გოუმ?
 - შო. ვენახში არაინ გადავიდეს. ყანაში ძროხები არ
 შეიპარონ...

- აუუუ! ასინია ძძმაო... მმამარია... უუბანი და ვე-ენ-
 ახი და... რამე? ვინმე რამე არ მი-იქაროს, არა გოუმ?
 - შო.

- მეველე! ჰ!
 ქვედა ტუჩი ამოატრიალა და ფილოსოფიურად გამ-
 ტერდა.

რუსთაველზე ღამის ცხოვრება იწყებოდა. ანეთო, აც-
 იმტობდა ფერად-ფერადად რეკლამები. მუსიკა ყრუდ მო-
 უწანდაა აქეთ-იქიდან.

- ტტო-ოტალიზატორები არი, იქ გოუმ?
 - არა.

- ვაა... -- საფეოკლი მიეცა.
 უინჟელა დაინყო.

- და, აბა, რრა არი, გოუმ?
 - არფერი. შინა არი, მამუკ... ბუნება. ადამიანები.
 განვიმდება - ტტალხია ხან - გვავაა. მდინარეა. სკო-
 ლაა. არი, რა.

თვლები მოვუჭე. არა, ვერანაირი ქართულით ვერ
 აუფსნი, იქ რაა. უღღური ვარ.

- რო მონვიმს მამუკ, მინის სუნია...
 - ა-აქ ასფალტის.

- შო. აქ ასფალტის.
 აა. ვერაფერს გადმოვეცი. ჰ! და მე მინდა წერა?!

შო, მართლა, წერა...
 - მამუკ, რალაცების წერა დაინწყე
 - ლექსების?
 - არა, მოთხრობების.
 - ლექსების ა-არ მჭერა, რალაც.
 - მოთხრობებს ვწერ.

თავი გვერდულად ამოატრიალა ჩემსკენ და დამაკვირ-
 და.

კარგა გვარიანად ცრიდა უკვე ციდან. სინნელში ბას-
 რად ელადა უწერილენი წვეთები. არ გვიწოდდა ნასე-
 ლა. კარგად ვისხედით.

- ისინია. და-ანწერი შუენ.
 მხრები ავიჩქე.

- აბა, იმენა, ვა-აჟა ფშპველასავით იქნები... დდანერ,
 ჩჩჩა-ამოიტან. დდანერ... ჩამოიტან... ა-აქ კიდე, გა-აგისხუ-
 რებენ...

ვერსადროს, ვერსადროს, ასი წლის მერეც ვერ დავი-
 ვიწყებ იმ ანეკდოტს, მაშინ რომ მოვროშე... ვერსადროს
 გასმეყვიდი იმ ტკივილს, მაშინ რომ მივაყენე... მე სულ
 ასე მგონია, თვითონ ვინ იცის - აღარც ასსოვს. მაგრამ
 მე კი სულ ასე მგონია, გულში მყავს დაჭრილი თქო...

ვზივარ. წვიმს. შეიყუჟა ხალხი შიგინთ, სახლებში,
 კაფე-ბარებში... უბედოო ჩიტებივით ვართ. ვინრო სკამზე
 ჩამოსხმდარები. გვანვიმს.

ეს, თურმე, ისევ იმას ფიქრობს.
 - გგოუმ, ვინ იოჩითება კიდე, თუ იცი... ვა-ვაფშე
 მშთავარია. სსო-ოფლის კკოლორიტია...

- ვინ?
 - ც-ც-ცვარი, ტოო! ცცვარის ფარა, სიმონ! აარჩე-
 ნებზე რო, გგოუმ ა-აეგრე, იიმენა, ცცვარის პონტში... რი-
 მიდიან და ა-აძღვრე ამთ... ხმებს... ბე-ე-ე-ე... ხმებს...
 ისე, აასწორებს, რო წწწ... თუ ნალდებს წერ...

- როლიკო საითაა? აეგ წერდა ხოლმე...
 - როლონდა? რო-ოლანდას სსიმღერებს ხალხი მღე-
 რის, სს-სიმონ! წერს რა! უ-უბერავს!

- საითაა.
 - აქეთაა, რა. სსად ნავა. ხხვალე ა-ავადადვო, გინდა,
 გოუმ? სსანამ აქ ხარ, ვა-აკოოროთ, ა?

- ერთი-ორი დღე.
 - ერთი-ო-ორო... ვააბ, ჩემში... ცცვარიც რო-ოგორ გა-
 იჩითა, ამის...

ნელ-ნელა გაუწყვეით გადალუმბულ, სინნელში ფე-
 რად-ფერადად აბრჭყვილებულ რუსთაველს. კარგია
 მართლა შლის ნვიმა ნაკვალევს... კარგია. რაც აქ გასწო-
 ლილი ტყვია ეყარა... კარგია, რომ ნვიმა შლის... ნვიმა
 და დრო...
 სტოპ!

აი, ამ ბართან ხილვები მომდის ხოლმე... კრისტი მე-
 ლანდებ... თავის კნუტიანა...
 "კრისტი..."

ჩემთვის ეგრე ჰქვია ამ ბარს.

* * *

კრისტიან, კრისტი ასე გავიცანი... უფრო სწორად,
 კრისტინა ჯერ რვეიმა გაიცნო. მოკლედ, მიდის მანქანით
 კრანანის სიღვ. გაზაფხულია. ახალი ნაწიმიანია და
 პირანლებს მზეზე წინ ყველაფერი. თვალებს შარის კაცს
 და ამ პრიოლში და ბრჭყვილში ქალი მოდის ასე. გა-
 მოცხადებანასი ხიდის ტროტუარზე. თან არ ქალი! ქალ-
 ღმერთი. შოდა, ტირის ეს ქალღმერთი. ესა, რვეია, გა-
 ლენწადა. გაქანდა, გამოქანდა, დააბრიალა მანქანა და ხი-
 დის ბოლოში ქალღმერთს ზედ იმ ორმეტრიან ფეხებთან
 ნაუჭერა. მანქანიდან არ დაეღაპარავა. გადმოხტა და მი-

ეხლა, ზიგფრიდ-რანდივით. ქალმერთს მხარზე მოთეთრო-მონაცრისფრო კნუტი ევდა და კნაოდა.

რევიამ თქვა:
- დიდი ბოდიში...

და მორჩა. მგზი ვერც ვერაფერი. იმ აცრემლებული ლურჯო თვალების სიღრმეებში ჩაიხრჩო და ზედ ფსკერზე განერთო.

- ჩემი სუჭი... ჩემი ფსუფორტი... - თქვა ქალმა.

რევიამ ცოტა ამოყვინთა.
- გაგპურდეს?

- Да... все забрали, რა...
და რევიამ გადაწყვიტა ეს ქალი ცოლად შეერთო. ყოველთვის ემოციებით წყვეტდა ყველაფერს.

ერთი კვირის მერე კრისტინა მე გავიცანი. უფრო სწორად, ჯერ რევიას დედამ გაიცნო და მოსახდენიც იქ მოხდა.

მოკლედ, რევიამ გადაწყვიტა დედისთვის სარძლო წაურეგინა. გამოირანჭა ბიჭი. ყველზე ჰალსტუხი, რამე... შამპანური... და როგორც დაგვგმილი იყო, ტაქსი გაუგზავნა კრისტის სახლად, ვარკეთილსკენ და კრისტიც მოვიდა... შემოვიდა რევიას კოხტა სამოთახიან ბინაში და ვერკო დედასაც იქ მოეკვება მუხლები, ჩაიკცვა და მოკლედ, ინფარქტით აიკიდა.

ატყდა ამბავი. ზუთ წუთში იქ ვიყავით... მე, აჩო და... ფუი! რა დღე იყო?

ეზოში, რევიას სადარბაზოს პირდაპირ უპატრონო ქურმის ხის ძირას ვიჯექი ხის გრძელ სკამზე და სასწრაფოს ვუცდიდი.

სადარბაზოდან ქალი გამოვიდა. 31 რა ქალი... კოჭებამდე თხელი ტყავის ლაბადე ეცვა, შვიგნი ეს წარმოუდგენლად მოკლე შინდისფერი ქვედაკაბა. გაშლილ თმაზე შინდისფერი გადაამკრავდა. უღრმესად გულამოჭრილი შავი ბლუზა ეცვა და მხარზე თეთრ-მონაცრისფრო კნუტი ევდა.

წამოვიდა არეული, დაბნეული ნაბიჯით და გვერდით მომიჯდა.

- ქრისტინა ვარ. კრისტია, - მითხრა ლამაზად.
ასეც ვიცოდი.

- გიორგი. გიო. - წამოვიწიე.
- Он сам меня пригласил, რა... ქრისტია, დედაჩემი გაგაცნო! не надо было, რა... ნუ, რა ქვიცი იყო, რა...

სადარბაზოდან რევია გამოვიდა. ესეთი არასდროს მენახა. ცახცახებდა ბრაზით. მოვიდა და კრისტინას კბილებში გამოეყურა:

- წინაყუთ!

- რათო რაო, ა?

რევია საწვეწველ თითს უტრიალებს ცხვირს.
- ესლი... ესლი...

- ქი რაა... უსუბლესჯე, რაა...

- ესლი ს ნეი პლოხა ბუდიტ... უზიუ! ზარეყუ!

მერე მე მომიტრიალდა:

- ბოჭო! იკაივე რაა... იკაივე, როგორ მოვიდა ხო ვუხარბი რო, ცოტა ისე რაა... ცოტა ჩვენ პონტში... ნახე რა! პაქმუე ტაკოი კაროტკი! - უღრიალებს კრისტის, შინდისფერ ქვედაკაბაზე ექაჩება.

- ქი რაა... ნიკო...

- ნიკო ქი არა, მოგკავე რამე რო მოვივდეს...

ტყურო მომითრია, კოდეი იკაივე რა, გიუშე წინასწარ მინც მენახა რა ვიციოდი, ტოო... მე გალსტუკით და რამე და... მეთქი, ესეც ვერე მოვა... დასტოინანთ! არა, ტოო!! ვაუბედ კარს და... ესე არ მოეთვალ! კაბარეს პოზივით? კოჰუე ზაქემ პრიტამილა! 31 ამის დედა...

რევიამ ავაღ აკანკალებული, ბალანაშლილი კნუტი

კრისტინას მხრიდან ანელა და მთელი ძალით მოისროლა.

- ქნუთი! - წამოხტა კრისტია.

- წინაყუთ! - ერთიც გამოეყურა რევიამ და ამ დროს სასწრაფო მოვიდა. ჩამოვიყვანეთ ქალი სააკაციო. გააქანეს საავადმყოფოში. რევია გაცევა, აჩო და პატა, საწყვინა.

კრისტინა ისევ იმ სკამზე იჯდა და მტვრიან კნუტს ფერთახავდა.

იმ საღამოს ერთად ვისხედით ამ ბარში და ყავას ვსვამდით. კრისტის კნუტი ევდა მხარზე. გარეთ წვიმდა. არაფერი ვიცოდი ამ აუტანლად ლამაზ ქალზე. ვი! არ... საიდან მოსულა. სამ მიღის. რა უნდა. როგორ ველაპარაკო... ვიცი, ასეთი ქალები სამუდამოდ შენთან დასარჩენად არ იზადებიან. ასეთი ქალები გაიბორჩყვიალებენ და გაქრებიან.

- КОДЕ გაგიცივდება, სერ! - მიუხეზება კრისტია. თითქოს რაღაც ბრჭყვიალებს. თითქოს თან ვხედავ, თან ვერა.

- კრისტია, სახლი გაქვს?

მხრებს იჩინავს. მარჯვენას - კნუტინად.

- И ДА, И НЕТ, რაა. ჩემი სახლი თართუშია. თართუ იცი, გიო?

ვიცი ტარტუტ. როგორ არა. წამყოფიც ვარ. მაგრამ არ ვიცი, კრისტია რატომ არაა ახლა იქ. აქ რატომაა.

- თართუში МОЙ ДОМ, გიო.

რღავებს მიცევა. კრისტის დედა უკრაინელი ყოფილა - ნახევრად პოლონელი. მამა - ესტონელი. ვარსადაში კრისტის ძმა ცხოვრობს - რუდოლფი. მას ნახევრად-პოლონელი და ნახევრად გერმანელი ცოლი ჰყავს. კრისტის დიდი ბებია წამდელიი პანი ყოფილა. დიდი ბაბუა თო თურმე ლა სკალაში მღეროდა და გვარად შალბინი თუ რაღაც ეგეთი იყო. მოკლედ, ერთადერთი, რაც კრისტის ნაღად არ უყრევია - ქართული სისხლია. კრისტია თურმე ტარტუს საფრენბურთო კლუბში თამაშობდა და იქ ჰყოლია დიდი სამეფო დიგი, სახელად ფილიპ.

ვიცო... ვიცი... ასეთი სილამაზე ქალს ცხოვრებას უწენავს. ცრუბუნდინებებს სჩუქნის.

სურვილი მიჩნდება კრისტის წამდელი ბუნდინებება ვაჩუქო. ალბათ, რევიასაც ასე დემარტა.

ვზივარო. ყავას ვსვამე.

კრისტია თურმე ხატავდა. თურმე ის გასაოცრად ლურჯი თვალები ადრე ყველაფერს ისე აკვირდებოდა, როგორც დასახატა... ადამიანთა თავებს... მხრებს... ხელებს... სახეებს. მაგრამ ერთ დღეს კრისტის ყველა თავისი ნახატი ერთად დაუწვავს ძველებურ ბუხარში და კარატზე შესულა. ამის მერე კრისტია თურმე, ყველაფერს იმავეს - თავებს, მხრებს, ხელებს, სახეებს ისე აკვირდებოდა, როგორც დასარტყმელს... საიდან, რა კუთხით უუკო დაერტყმებოდა... კრისტომ ქმარიც აიღო და აღარც დასახატად იზიდავდა რამე, აღარც დასარტყმელად...

ვიცო... ვიცი... ასეთი დამლუგველი სილამაზის მქონე ქალები იმისთვის იზადებიან, რომ აქეთ-მითთ მიანყდნენ, გამუდმებით რაღაც ექებონ და გზადაგზა ისიც დაკარგონ, რაც აქეთ...

სანყალი რევიამ!

- კრის, მაგას არა ჰქვია? - ვეკითხები კნუტზე - ალბათ ტყურება, არა? ან ელ... ან აიგი... ან, ვაჟმე, ტარტუ?

- ქნუთი ქვია. ფროსთო ჩემი ფათარა ქნუთი, რა...

რევიასთან ვრეკავ მობილურზე. დედამისი კრინინაციონაში. მიძივდა.

- მოვკვდე, მაგის... - ცრის იქიდან რევი. ემოციების კაცო.

- умерла, да? - კრისტი საშინლადა შემინებული.
- არა, არა, უკეთაა.
- კნუტი თვალებს ქუჭტავს. იძინებს.
- ცავედით, გი? закрываю уже, რაა.
- ში, წავედით. სად წახვალ?
- ჩემ სახლში, რაა.
- სად...
- თართუმში, რაა... - მილიმის.

ვიცი, ვერასდროს ვაჩუქებ ამ ქალს ნამდვილ ბედნიერებას. ვერასდროს. მუსულმეფლია. არაა ბედნიერებისთვის დაბადებული, რა.

კავებს ცოტათი გავცდით და ერთმანეთს დავეშორდით. მე სახლში უნდა ავრბინებ და მერე საავადმყოფოში უნდა გავეტყულოყავი, რევიასთან.

კრისტი მარცხნივ წავიდა. მე - მარჯვნივ. გაცილებდა არაფრით არ ისურვა. თავისი გზით მიდიოდა. ლამაზად მიდიოდა წვიმაში.

მაგრამ კრისტი შინ არ წასულა. საავადმყოფოში მივიდა. ლეფტით მე-9 სართულზე ავიდა და კიბის თავში ღია ზანჯარასთან იდგა და ეწყოდა. მის დანახვებზე რევია ბოლომდე შეიშალა.

- მოკალი, ქალი, არა?! - დაუღრიალა რევიამ, - მოკალი, ხო, ქალი! შენი ნაბოზიო...

კრისტი უკან შექანდა. და ერთბაშად გაქრა. კიბის თავიდან. რევიას ცხოვრებიდან. სულაც, წუთისოვლიდან...

ჰო, ისა... რევიას დედა, ვერკო დედია რისინიაციიდანაც გამოვიდა, მდგომარეობიდანაც... და ისე კირი, ერთხელაც ისიც გაქრება წუთისოვლიდან, მაგრამ ახლა არა უჭირს რა, არის. და რძალიც თავისი მოსანინი შყავს, ლალიკო...

* * *

სუთი წლის წინ, შორეული პერიოდის პატარა, სულ პატარა ქალაქში ჩავედი. ერთი ჩანითი. დაცარილებული გულით და ბუნდოვანი ენთუზიაზმით.

პატარა ქალაქის თავზე, ასე ნ კილომეტრში აღმართ-აღმართ ერთ გაურყენელ სოფელში მასწავლებლობა უნდა დამეწყო. ვიცოდი, ვაკანსია რომ იყო, ავიღე ქონდათ ვიცოდი - დიდხანს დავერჩეოდი იქ. მანამაც, სანამ, მამუკასი არ იყოს, არ დამიძახებდნენ - წამო, დავიბრუნოთ... ჩემს თავის ქალბოი თითქოს შემოჭრილი, მოძალადე სტუმარივით სამუდამოდ დაეღო ბინა ქორევის სკოლის, ბუნზონის ბაკების ფეთქების, ტყვიების ზუზუნის ხმა... ამ ხმაურს თავს ვერაპირად ვალწვედი. ეს ხმაური ვერც კავებარების მათობელა მელიდებმა გამოაძევა, ვერც ქალების ენებინამს ჩურჩულებმა, ვერც ტელევიზორის ვერანებიდან დაპირებულმა დაპირებებმა... ვერაფერმა! ამ ხმაურს პირველყოფილი, მეთურყველი სიჩუმე, სიმშვიდე და ჩემი სიმარტყვე სჭირდებოდა.

მე რომ ჩავედი, ავგისტოს ბოლო იყო. პატარა ქალაქი მარამბას დღესასწაულობდა. ხელი, ჩუმი ჟინვლილი მოდიოდა. წყნარად, ნაზი შრიალით აწვიმდა ჩემი თავის ქალის მრავალწლიან ზრიალს და უცნაურ შეგებას ვგრძობოდი.

გამგაობის გვერდით ერთი პანია სორო ოთახი გამომიყვ. დროებით აქედან უნდა მველო სოფელში, ყოველ დილით. და არაფერი, სრულებით არაფერი მქონდა საწინააღმდეგო. პატარა ქალაქის პატარა სორო ოთახში დავიდე ბინა და გადავწყვიტე, ყველაფერი, რაც კი რამ ბარგი და ხარა-ხურა დამწარა წინა წლებიდან, ბოლომდე მომეშორებინა, რათა ვაგმსუფუტებულყოფიყ. ჩემს თავს საშაქრო ბუშტს ვადრიდი, რომელიც, ბორტადან რაც მეტ სიმძიმეს გადმოშუშებენ დაბლა, მით უფრო მსუბუქდება

და მალა-მალა მიფრინავს. მომბეზრდა კბილთა ღრქენის სენა-ცქერა. ამქვეყნად ფოთოლთა შრიალიც ხომ არსებობს... წვიმის წვეთების ნკაუნიც კრამიტის სახურავზე... ჩიტების სტვენაც... და უზრალოდ ნაღვსაყოლიოდ სიჩუქეც...

ფრენა მინდოდა. მაგრამ ვერ მძიმედ ვიყავი. ვერ რა ამავფრენი. ბვერი მარტვი მქონდა მოსასროლი. ბვერი კვამლივით შვი, მახრჩია ბედა და ცეცხლის ენებით ნალოკი მოგონება... ვერ შორი იყო კვილა, ლურჯ ცამდე.

მოკლედ, დავიდე ბინა პატარა, ცნობისმოყვარი, მხიარულ და დიდგულა პატარა ქალაქში, ზოგჯერ პატარ-პატარა სისასტიკეებზე რომ ეჩერებოდა.

ვერა, ვერ გამოვუთქვი მამუკას, რა ლამაზად არიგებ-ჩარიგებდა ერთმანეთის ეშით ნაგები შუშპანდინანი სახლები... რა თვალწარმტყავად გადმოკიდებული ღობე-ჭიშკრებზე მოცდავი ვარდის რტოები... რა საამაო გაღმა-გამოღმა მსოფლიოდან ნივჭარებს მოყლილი თივის, კვამლის და პურის სურნელი...

მსოფლიოში ალბათ მილიონია ასეთი პატარა ქალაქი - ერთთავარქუნიანი, ერთმიუდინანი, ორსკოლიანი, ერთათფიოქიანი და უსათოოდ - ფოსტატელეგრაფიანი... ქალაქი, სადაც ერთადერთი სამაქჩო სკოლის ქვეშ პატარა, თავბედი მდინარე მიუდინარე. სადაც ყველაფერი ისე თვალსაშინია, როგორც თვატრის სცენაზე... სადაც ერთი განვიმბეჭდ დიდი რამ შუმაგპირებელი მოვლენა... ასეთი ქალაქი მეტისმეტად პატარაა იმისთვის, რომ მოინყინო, რადგან მოწყენილობას უფრო დიდი გასაქანი სჭირდება, ვიდრე იმას... მის საპირისპირო რადაცას... და მოკლედ. სოფოს დროა...

* * *

სოფო პატარა ქალაქში, პატარა ქათათა კაბინეტში ზის და ხალხს კბილებს უზურდავს. სტომატოლოგია, ესე იგი. პატარა ქალაქებში ერთხელ გამოტანილი დასვენებელია არ იცვლიან. დასვენა ასეთია - სოფოს ძალიან რბილი ხელი აქვს. არასდროს გტკენს. თუ გტკენს - რაღაცნაირი, ისეთია, რომ გრცხვინია იმის, რომ გტკენს და იჯერებს, რომ არ გტკენია. სოფოს პანია სტომატოლოგური კაბინეტი ავტოსადგურის გასწვრივ, ერთსართულიანი რაღაც ნაგებობის მარჯვენა კუთხეშია შეუწყული. ანაფარა სწორედ იქით გამოდის, სადაც ჩემი სოფლის ავტობუსი ჩერდება. ყოველ დილით, სკოლისკენ რომ მი ვიქატირ, სოფოსაც თუქვდა: ანაფარა უფრო ხშირად ღია აქვს. სავარტებო ეტიფეც ყოველთვის უხის თითო პირდაღებული პაციენტი, ქათათა ტილოგადაფარებულ მაკეღებზე კი თითქმის ყოველთვის უდევს რდიით მორთმული მცირე რამ ძველნი... ზურგებდა თუ ჩირის ასხმა... მწიფე ხილი თუ ნამიანი ვარდები...

მაგრამ დანახავს გაცნობა კიდევ არ შექია. სოფო ახლ გავიცანი.

ერთ დღოსა კოკსპირულად წვიმდა. სირბილით გადავიბრინე ნიაღვრად ტყეული ქუჩა, ავტოსადგომად ერთიანად გაველომსე, მაგრამ მსიაპოვნებდა. მსიაპოვნებდა ეს თავხეცვალაღებელი თქემი რომ მრეცხავდა. გუბებს ვასტებოდი, თავპირისსტრეფივთ გაფრბოდი და უცნაურ, ცხოველურ, პირველყოფილურ სიაშეს ვგრძნობდი.

ავტოსადგურში ხალხი ყოველთვისაა. ჩამოდებდა ზემოქვემო, გაღმა-გამოღმა სოფლის ტალახებში ამიგანა გულუი პატარა-პატარა სოქო-ავტობუსები, ავსებდა ხალხით და დღეაღათბობი, დღეებმა შიგ ავსების, მინის, იფლის, ფქვილის, წვიმის თუ გვალვის ოსშივარი. სადღაც, საკამეტქემ შეკვეთებულ კალათებსა და ტორებში

რადაც უთუოდ ინმრევა, ფართხალბებს, კრიპობს, ჭყვიტინებს... დასხვდებიან ანთოლეულ, მზუზამკვდარსხევიანი ნლეფში... ერთმანეთს მიიკოზ-მიიკოზიანვენ, რასა იქმ... პამიღორი როგორ გაყიდე... ყველი როგორ ფასობდა... გადამბა ყველავერნი... დაგავლოთ ამდენა წვიმაში... კარგი დედადი მიყიდა... შენი ბიჭის რა იმისი ჭაჭაქიდან...
სად წავედი! სად გავიბლანდები ხოლმე... მგონი, ამას ჭკია ნიაღვლეა. მომწონს ეს ნიაღვლეები, მაგრამ - სოფო?

პო. სოფო.

გითვით გავეროდი იმ სისხამდილით ცაფხედაჩამოსულ წვიმაში. ელავდა და ჭუხდა. ელავდა და ჭუხდა. მასსურად. შლეგად. აგერ, ჩემი "მოსაცდელიც", ბებერი, ნახვერადამოხრული კოპიტი. კაციშვილი არ ჭაჭანებს. არც ჩემი ავტობუსი ჩანს. მაგრამ აგერ, სტომიტოლოგიური კაბინეტის ფანჯარა ღიაა. აბა, ამ თავსმამი ვინ მოვიდოდა კბილის ექიმთან? არავინ. სოფო ღია ფანჯარას-სამ დგას და მე მიყურებს. ჩვენს შორის წვიმა მიღვარ-თქვითბის. ალბათ, მაგარი სასაცილო დასანახი ვარ იქი-ნად. შიენიდან. სიმშრალიდან. ყვეყნით ვდგეკარ ასწლი-ანი, გაფარჩხული კოპიტის ქვეშ. გალუმბული. სასაცილოდ ეფიორიული.

ლამაზი გოგოა. თან, ტიპირი მემდიცინის მუშაკი. თეთრი. სუფთა. რომ მიყურებს, მგონია, რომ დიაგნოზს მისვამს. კბილი მაინც მქონდეს გამოხრული. ან ყბა - გა-სიხეული. მივიდოდი. დავუვდეგობდი...

წვიმამ იმატა. ჭუხილი მრგვლად წაღადა-გამოდის გორიდან გორაზე... ტალღებად უვლან ნიაღვლის მიღებს. ვაჰ! ეტლა გავრეკე! სოფო ექიმი ხელს მიქნევს. თავის საბრძანებელი მებატყევა. სიმშრალიც. სიბოროტი.

თვაბატოის დადება სისულელეა. ადგილს ვეწყებდი და ადრე მისსოფს, სირბილით, ფრენით, თუ ცურვით, მაგრამ სულ ორიდოდ წამში მასთან ვწნდები. და რაღაც თეთრი, გახამებული პირსახოცი ვიმშრალებ სახეს. თმას...

მგონი, ნიაღვლის დროა. და, ნაღდად ღირს ერთ თხვრ ნიაღვლად, ძმობ, ის ლამაზი და ჭკვიანი სახე... ეს ცხელი, კალმით ნახატებით წარბები და ჩახანჯდომად მი-უნწვომელი თვალები. ეს შუბლიდან და საფეთქლებიდან ატყეული შავი, ბზილა თმა...

მოკლედ, ვზივარი. ღია ფანჯარიდან წვიმის სურნელი უვევ ისეთი სტიქიური ოდენობით შემოჰქრის, რომ თავი ჩანქტერის, თუ ამბობქრებელი ხელის პირსა გვგონება. და უცხებ... ქებსხ! წამით თვალებში გვირელებდა. ვერ გაგვირკვევია, რა მოხდა. მიწა იძრა, თუ ავეფთქიეთ... მე-რე საიდარლავ მოვარდნილი კვალი იფანტება და... აღ-ბათ სოფო ექიმის არეკვით პაკიენტს არ დაუბრუნდა. პი-რე იმხელაზე, შე რომ დავაეღ... აღმოდებული კოპიტის ნამ-სუნებს ზრბოლით, შიშინით აქრობდა წვიმა...

სიკვდილისთვის ბვევკარ ჩამიხედავს თვალებში. ერთხელ აღმოდებული ტანკიდან ამოვყვერი... ერთხელ ტყვიამ ქუდი ამპარი თავიდან... ერთხელ... ჰ! ომი ომია. ასეთები ხშირად ხდება. მაგრამ ეს რა დარდულხალა იყო, ან? მე ხომ გადავფერი ამ საშიშრელებას, მაგრამ სოფოც რომ გადადურჩა კომპარის ხილვას? ხო რა ნვეროზს აი-კიდებამ ვინ ვცივს, ხელების კანკალი დარჩენოდა... და ბორმანქანას დამშვიდობებოდა...

აი, ასე საკაიფოდ, ასე, სიცოცხლის კინაღამ, ფსაად გავციანი სოფო.

და ჩემდავთურად შეიბურა იგი ჩემს ცნობიერებაში გრწმული ქალის იფუმალებით. საბედისწერო ქალის ტი-ტულტულ სულ მოიპოვა და ჩემი დაკარიელებული გულის კარგა მოზრდილი სივრცეც ამოავსა.

სოფოს ბორმანქანის ზრიალი რატომაც სულ არ აღ-

იზიანებდა ჩემი თავის ქალის წიაღს. მომწონდა, ამ ქალს თავისი საქმე ასე რომ უყვარდა, ასე ერთგული რომ იყო მისი... ასე შესანიშნავად რომ ერეკვებდა ამდენ უნგრელს ნემსებში, ბურღებში, პანია, პრიალა სარკვეებში, ქლიბებში და პინეტებში. ვერ წარმოიგდგინა სოფო რომილი-ღაც ხმაურებდა, მარიანულ ბარში, ფეხი-ფეხზე შემოდებუ-ლი, სიგარეტით ხელში და თავზედა სიკარიელით მზურა-ში... არ ვეყვები მასში სექსუალურ რამე-რეებში. მომ-წონდა მისი სადა ერთფერიევნება. ქათათა ხალაით და ძველებური, ნაზი ოქრის საათი მავაზე. ასეთი გოგო არ-სად მენახა... არსადროს. იოლი არაა, ასეთ გოგოს ვისერ-ში ხელი მოვდა და დაუბარო... ასეთ გოგოს ვერ ჩა-ს-ჩურჩულებ "რა სექსუალური ხარ..." კარგია.

ხომ უნდა იყოს ამქვეყნად რამე ლამაზად მოსაპოვე-ბელი...

* * *

ჩემი სახლი ჩემი ციხესიმაგრეა. აი, ეს მხოლოდამ-ხოლოდ ოდნავხალალი ჭქართი გამორჩეული, სხვაფერიე კი ჩვეულებრივი ძველებური ოროთახიანი ბინა, ესე იგი, ჩე-მი ციხესიმაგრეა... მაგარია, არა? გამაგრდები და ხარ შიგ ასე, საკაიფოდ გამაგრებული. გარეთ ღმერთმა უწ-ყის, რა ხდება... თავსება წვიმა, მომშმილეთა აქცია, სოფოცქავია, ტერორული აქტები, ჭქრის სოციოლოგ-ური გამოიჭრებენ... რა ვიცი... ათასი რამე შენ კიდევ, ხარ გამაგრებული შენს ბინა-ციხესიმაგრეში და სვამ ყა-ვის... ან სულაც, სვამ. მაგრამ არის რაღაც ძლიანი ნი-ღვლიანი ასეთ გამაგრებაში. რაღაც ისეთი, ცხიანი ვიო-ლინის მარტოსულ ფღერას რომ ჰგავს.

მიეღი სახლი ფოტოსურათებითაა სავსე. ფოტოსურა-თები ძველი, შავი პიანინოს თავზე... ფოტოსურათები კედლებზე... წიგნების თაროებზე. სარკის წინ. ყველგან... ღმერთმა უწყის, რისთვის იღებენ ადამიანები ფოტო-სურათებს. მგონი, დიდი სვედისთვის. სულ მარაზანსხვან-აირი სვედებისთვის.

წავედა ნიაღვლი. მოკლედ, რაც უფრო ახალია ფოტოსურათი, ცხელ-ცხელი, დღევანდელ-გუმინდელი, სევდა მით უწინარია. თითქოს არცაა... არხეივნი ვარო. თვალთერება გვისხარია. დაცია. წავედით უკან. შარშანდელ, შარშანწინდელ ფოტოებში, სადაც მეტი ნაპერწკალია თვალებში. ნაკლებ-ტი ჭკივილი სულიდან გამოსახვდები.

ჰვეე... პატარი, ლამაზი სევდა მოდის. საიდან? რატომ... ჯერ სადაა. წავედით უკან! კიდევ... ათი წლით თორმე-ტითი! ჰ! ჯერ რამდენი რამე იყო წინ. თუმრე აბა, მაშინ რა იცოდე და რაჟი არ იცოდე, თვალთერეში წნობა გედ-ვა. თვალებში წნობა ბრწყინავდა ალბად, ცოტა სასა-ცილიოდ. აუე, როგორი იყავი თხოუმტეი წნვის წინ. არც ჩრდილია სახეზე, არც ფორიაქი. არც ტანჯვას... და სვე-და მოდის. უფრო დიდი. თითქოს სავეც, ბებერი შივარი ნელ-ნელა გამოდის შავი ღრუბლიდან. შივარესათი მე-ლანქილიანი და ცივად ელვარე სევდა გამოდის რაღაც ისინულიდან; შივარესათი დიდებული და ლამაზი სევდა.

ა, ბატონო! შენ, წ წნვის. ან სამის. სასაცილო და სე-ვარელი. ხელში პლუმის დაფთონიათი. ან ტელეფონის ყურმილით, ან თოვლის ბაბუას მუხებზე. ან კარუსელ-ზე. სევდა თამაშს იწყებს. დამალობანას... დახუჭობანას... რა ვიცი... დროებით უწინარდავა. იცი, სადაც აქაა, მაგ-რამ არ ჩანს. თითქოს არა. სხვა გრწმობა მოდის რაღაც. ცოტათი ფერადად აბრჭყვილებულ ღამის ატრაქციონს ჰგავს. ცაში აჭრილი ჭყტელთა ფრანის სიმსუბუჟე აქვს და მზიანი დიდის ხალისი...

ფი აი, ესეც შენ ხარ. ცხვრის ტყავზე წამოგრე-

ბული ჩვილი. ყველაფერი მოგინანს უნდა გამოინდეს კიდევ უნდა ჩანდეს, რომ კაცი ხარ. გვარის გამგრძობლებელი ასეა აწნაირი ფოტოების წესი. გესამუშებდა. არ გსიამოვნებს. ცოტათი გეზოზდება კიდევ ეს უსუსური, ტიტ-ლიკანა, უსირცხვილო ასეება... აღარც სვედაა. რაღაც, ყრულ გესიამოვნებს, რომ ასეთი უსუსური არ ხარ. აი, ამას ახლანდელი ჯობიხარ.

მაგრამ, ესა? ეს ფოტო? დიდი ხნის წინ ზარ-ზემით რომ გადაიღეთ? მიდგომ-მოდგომით. დაჯდომ-ჩამოშლ-ვით... სიცილ-ხაზბარით... და თითქმის აღარავინაა სააქაოს. ეს აღარაა... აღარც, აი ეს... არც ეს... არც ეს...

დიდი სვედა მოდის. ღრმა. მწარე... და კიდევ, სხვა? სქელ მუყაოებზე დაკრული ყავისფერი ფოტოები? Тифლის და რაღაც ევთები რომ ანერია? კაცები რომ სხედან, უღვაშებაპაპინებულები და თმაკარული, თიერი, ფაბოებიან თხელ ბლურებში გამონყობილი ქალები კი თავს რომ ადგანან, ისეთები? მამა-პაპათა სურათები? ო, ეს კიდევ სულ სხვა ჯიშის სვედაა. სულ სხვანაირი. უფრო დარსვე, უფრო გაშლილი... იგი თითქმის ისე მწვედევ არ გეტება შენ, როგორც ის წინები. ეს საყოველთაო სვედაა. ეკლესიასტეს რომ უღრლინდა გულს, ისეთი... ნათესავი მოვალს და ნათესავი წარვალს და სოფელი უკუნისამდე ჰგევ და ევთები... ამ-აოება და ყოველივე ამაო და რამე... ესეთი სვედა.

ჟუ! მორჩა ნიაღვრება. აქა ვარ ისევ, რა. სახლში ვარ. მირტო ვარ. მე, გიორგი იბოტაძე. ხუთსართულიანი სახლის მე-3 სართულზე განათავსებული ჩემს ორთახიან ბინაში, რომელშიც ბუნდინერად ცხოვრობდა ერთმანეთზე გიჟურად შეყვარებული ჩემი ახალგაზრდა დედ-მამა. მაგრამ მერე მე გავჩნდი. საწყალი დედაჩემი ჩემზე მშობიარობას გადაჰყავ. მამა - სმას. ბებია - დარდს. მეც, აი, ამ სახლში ვცხოვრობდით პატარა მე და ბაბუაჩემი. ბაბუა შეეცადა არავითარ შემთხვევაში არ მომეკვდარიყო, სანამ ფეხზე არ დამაყენებდა (Get up, ბებო! if you must get up! - ეს ად-

გილი ბაბუაჩემს მაგონებს). მერე ბაბუამ დამაყენა ფეხზე. შემაყვარა ყველაფერი, რაც რამ შესაყვარებელი იყო. შემაძულა ყველაფერი, რისი სიყვარულიც ნამდვილად არ ღირს და დამტოვა ნაწილობრივ. ანუ, ხორციელად-ასე იყო.

კარგი იქნება, ვინმე მოვიდოდეს. ვინმე - მყუდრო და თბილი. რაღაც, ძალიან საბრალოლად დაეძრინ ჩემს ციხე-სიმაგრეში. რაღაც ძალიან თავისთვის წვიმს. რაღაც ძალიან კატეგორიულად ტაკპუნობს კედლის საათი. არ უნდა დამეჭოვა. ეს ტაკბატკუპი უფრო აჩნეს სიჩუმეს.

და ზარი კარზე! გავფერქმ ამ შუღამისას. პირველის ნახევიარა...

კარს ვაღებ და ძია გრიშას ვხედავ. ომისა და შრომის ვეტერანს IV სართულის ერთოთახიანი ბინის მფლობელს, უცოლშვილოს. ძია გრიშას წესთა გრიშა ბაბუას უნდა ევახადე, მაგრამ ისეთი ახალგაზრდული შემართების მქონეა, ძიობა ალალი და უსაცვედუროა.

მოკლედ, კარს ვაღებ და დღას. ისეთი ენერგიული და სტარტაღებელი, გეგონება დილის 8 საათია, ღამის პირველი კი არა.

- შაიტი! რაში ყოფილა საქმე! ვაჯაკი ჩამოსულა გიორგი, გიორგი... დაარტყი ხელი! შაიტ, შე გადახვეწილი! მოდი, მოდი გადაგტყვი!

მომილო ხელი კისერში, მაგრამ დამაგაფუტურა.
- შემობრძანდი, ძია გრიშა! ჩაი დადელით... ვილაპარაკოთ.

- შემოვალ! - გადაწყვიტა უცებ და შემოვიდა კიდევ. დაფუტური. დაფუტური. ახლა გამახსენდა ჩემი დიდი ცელოფანის პარკი. სრულიდან რომ ვეშვებოდი,

შეგ მხოლოდ სიონას ნაჩუქარი! ბოლოა ტყა იღო. ბიჭებისთვის მომიტანდა. ვინ საიდან გაიგო, თბილისში რომ მოვდივოდი, არ ვიცო. აღბათ, ბავშვებთან ვთქვი. ჰოდა, სანამ 6 კმ ჩამოვიარე ჩემს "სტომატოლოგიურ კაბინეტამდე", ვინ რა არ ჩამიხირობდა პარკში. არც ვიცო, რაეტი. ერთი ვიცო, პარკი თანდათან დამძიმდა და სტომატოლოგიურამდე ქვემოდა ხელაშობებულად ვატარე პარკა ხანს. იქ, სოფის რომ ვემშვიდობებოდი, კიდევ შეგრება რაღაც. ჰო, სულ ზემოდან სოფოს საგზალი ადევს. თავზე სოფომ წინა საღამოსვე იცოდა, რომ მოვდივოდი. ჰოდა...

- რას დაგრიხინებ, ბიჭო! - მიძახის ძია გრიშა.

"დაგრიხინობო?" ვევიც... იცის თუ არა ამ ბერლინალებულმა ბატონმა, ნეტა, რომ ბავშვობაში გრიხიელს ვუძახებდი? ჩუმად? და ვიცინოდით?

სოფოს პატარა პარკი ვანზე გადავდე. და სხვა რამ ამოვალავე რაღა არ იყო! ორი ნაჭაჭური. ხასხასა პრასი და ხახვი. მოხარბული ლორი. ყველი. მჭადის კოკრები და სულ ქვეშ სიონას ჭაჭა.

გაგხსნა სოფოს პარკი? გაგხსნი!

არც ვიცოდი. ჩემი საყვარელი პატარა ნივთიანი ქაღებია. იცის, რომ მე მიყვარს. ქაღალდი, რომელშიც გახვეული იყო ქაღები, ასეც ვატრიალებ, ისეც, ბევრი ვიქექე, მაგრამ ბარათის ან რამე ნაწერის მსგავსი ვერაფერი ვნახე. არა, სოფო ის ქალი არაა, ბარათი ქაღებთან ერთად გადახაზის. სოფო, საერთოდაც, ის ქალი არაა, ბარათი შემოგაპაროს. რაში სჭირდება! ასი წელი! თვალს თვალში გაგვიყრს და სათქმელს ეგრე გეტყვის...

- აღარ მოდებარ, ბიჭო! - ომახინობს ჩემი სტუმარი. დიდ სინზე დალაგებული ჩემი პურ-მარილით გაგვივარ.

- უყურე შენ! - ხელებს იფშვებტს ძია გრიშა, - შეხედე შენ? იფ!

და ქვიცვაც ვინცებო. ღამის კურიერი თუა, ღამის ქე-
იერი ხარ, რატომ ვერ იქნება? შოდა, ვკვივობო.

საუკეთესო თვედებს ვიღებ. საუკეთესო ჭიქებს. ვერ-
ცხლის დანა-ჩანგალს... ვციცი, ძია გრიშასთვის ამას დიდი
არაფერი მნიშვნელობა აქვს. რკინის მათარიდან უსვამს
წყალი. ალუბონის დაბრეცილი გვიმდნ უჭამია სირისტი-
ან მინურებში და სანგრებში, აქოთებული მახორკა უწე-
ვია, კოვჩი რ ჩემის ყელში ჩაწურთული უტარებია. ძია
გრიშამ არაფერღებრევა კარგად იცის, რა არის პური
და არანაირ ხაჭაპურს მასზე მაღლა არ დააყენებს. მაგ-
რამ მაინც. ახლა ასე იყოს...

- ძია გრიშა, თქვენ გაციმარჯობო. ძალიან მიყვარ-
ხართ. თქვენ ბაბუაქემს იცნობდით. სანდროს.

- შე! რას ამბობს! იცნობდი... გიო, ბიჭო. ტავარიშ
ობოლაქქ! რიადივოი ობოლაღუქ! შერას ჩამოსვლას გაუ-
მარჯოს! მიხარია აქ რომ ხარ, მაინა, იქ რომ ხარ, ის
უფრო მიხარია კიდევ! რო არ დაყიადობ, აგერ, ზოგ-ზო-
გერიტობო... შოდა, გივარგი, შენ სადაც საჭიროა, იქ
ხარ! ბაბუაშენი იმაყებდა ამ ამბით. გაციმარჯობს, ბიძია!

- და გადაპკრა.

ღია ფანჯრიდან წვიმის შრიალი აღწევს. შემოდგო-
მური, ურთოვლიანი წვიმა წვიმს გარეთ. ანვიოს შემოდ-
გომის ვეიზაგებს და ქლაბუტურ სხედს. თან, თითქოს არ
ანვიოს. თითქოს, რომ შექელოს სადმე სხვგან წავიდოდა
ეს ნესტგამჯდარი თქორი... თითქოს იმიტომ ანვიოს, რომ
სხვგან ვერსად წავა... ძალისძალად წვიმს თითქოს.

ძია გრიშა თავისი ამღამინდელი პატარა "რახვედკის"
ამბავს ყვება. როგორ ჩავიდა ამ წვიმიანი ღამით ეზოში,
რათა ეწახა, წვიმით და სინეღით ხომ არ სარგებლობ-

და თავივად და სწორედ ახლა ხომ არ ჭრიდა ძირში ნაძვს.

- რა ნაძვს? - მიკვირს მე, - ახალი წელი ხომ არაა?

სიძონის ჭაჭამ აზროვნებაზე დამარტყა. ძია გრიშა
მისწინ, რომ ნაძვებს, ჭადრებს, კაკლებს და საერთოდ...
სხებს ჭრიან შემოდგენში, რომ რკინის გალია-გარაფები
ჩააკვეთოს. უჯვე სამი დიდი ნაძვი მოუჭრიათ. ეს კი, -
ბაბუაქემის დარტყელი ყოფილა... და თავაძის გარაქს ელ-
ობდა წინ, თურმე...

- ვაა... - სვას ვერაფერს ვამბობ, მაგრამ თავში გა-
ციდობით მრავალფეროვანი ხილვები მიტრიალებს.

... ბაბუაქემი პატარა ნაძვის წერტილს და ნიჩაბით...
მზიანი დღე. თავაძე - სინეღელში მოუჭრულთ... მიმპარა-
ვი... ხერხით ხელში. და სანგრის თავზე ხელყუემბარით შემ-
მართული ძია გრიშა... впереди... იძახის. Hаше дело
правое!... და თავაძე მუღღებზე ეცება და იხეუნება... არ
მესროლებ, გრიშა... არ მოეჭრა...

ძია გრიშა ბერლინამდე ჩამავტა ბოლო ფაშისტს. საშ-
ველი არ მისცა. ბოლომდე იბრძოლა და ბოლომდე გაი-
მარჯვა. ამასობაში, მებრძოლი ბუნება საბოლოოდ ჩამო-
ყვალბდა და ბრძოლის გარეშე ვეღარ მტებს და აგერ,
ოთხმოსტ გადაცილებულმა ბერიკაცმა თავისთვის, თავის
გულში მესამე მსოფლიო ომი გამოიტყვდა. და იბრძვის.
ძია გრიშა ისეთივე თავგანწირული იბრძვის ჩვენი ეზოს,
ჩვენი მიმოგარენის ყოველი გოჯისთვის, როგორითაც
სტალინგრადათან იბრძოდა. შ! კარგი კაცია. ბაბუაქემიც
ასეთი იყო ობოლად.

ვზივართ. ვქვივობო. გვეყიადება.

- შოდა, ამოიხედე და შექვი ანთია, კაცო! შაიტი!
ქურდები შესულან-მეთქი, ვიფიქრებ აბა, სხვა ვინ? შენ
თუ ჩამოხვედი, მე ეგ არ ვიცოდი, ბიძია. აპა, წამოვედი
ან ჩემი ხელყოლით...

- ძია გრიშა... - ჭიქას ვიღებ ხელში, - ძია გრიშა...
- შო, გივარგი! შო...

- კიდევ თქვენ გაგიმარჯობო. თქვენ გამარჯვებული

შესხვედით ბერლინში...

- ტუკ ტონია, ტავარიშ გიო...

- მე... მე კიდევ... მე დამარცხებული წამოვედი სოსუ-
მიდან, ძია გრიშა...

- რაიოო?!

- თქვენ... ძია გრიშა... თქვენი გამარჯვება გაცოცხ-
ლებოთ... მე კიდევ ჩემი დამარცხება და ისე წამოსვლა
მკლავს... თქვენ გაგიმარჯობო!

შუ! ამოვიყუნებ! დარდი ამოვთქვი.

კარგა ხანს ჩემად ვისხედით. მერე ძია გრიშამ თქვა:
- მისინე, ბიძია, რას გეტყვი... შემეტარი ხარ ერთ
რამეში...

და თანდათან აფფორიქდა.

- რატომ გგონია, ბიჭო, შენ... რომ... რომ... მეც არ წა-
მოვედი შენთან ერთად სოსუმიდან?! ა?! რატომ გგონია,
რომ შენს გგონივით არ ვიყავი? რასან აქ დაეჭინდრიობს,
იმიტომ?!

შემტყვება.

- ანდა შენ ხარ ჩემი ბატონი, რატომ გგონია, რომ
შენც არ შესხვედი ბერლინში ჩემთან ერთად? გამარჯვე-
ბული? შენ გგონია, ასე, შევიკრიკილი და სულელივით
მიხანროდა? შენ კი არა, შენი შვილიც... შენი შვილიშვი-
ლიც ჩემთან ერთად იყო... ერთ კაცს სად წაველან თავს
გიორგი, ბევრს არაფერს ნიშნავს. ის ერთი კაცი შამაი-
მავლობაზე ვიფიქრობ... იმისთვის იბრძვის, მარტო თავის-
თვის კიარა! მე და შენ რამ გაცევო, ბიჭო! შენი და ჩე-
მი გამარჯვება, ცალ-ცალკე. რას მიქვია! ან შენი და ჩე-
მი დამარცხება!.

შემტყვება. შემტყვება. მაგრამ მუუნებოდა, რა!

- ახლა რა გეტყვი, თუ იცი. ჩემი დამარცხება მკლავ-
სო... რომ თქვი... ჩვენი - ესე იგი... კი არ გკლავს - გა-
ცოცხლებს! დამიჯერე. იცი რატომ გაცოცხლებს? რომ
გკლავს, იმიტომ! სანამ გკლავს, მანამდე გაცოცხლებს...
ფეხებზე რომ გვიქედოს, - სიკვდილი ის იქნებოდა!.

რალაც მიხურს შიგნით. გულთან.

- მისინე, ბიჭო... იყავი ასე... იყავი ასე ჯერ, ამ ცვეც-
ხლით გულში. ამ დარდით. ამ ბოღმით. ეგ სხვა ციციხი
და დარდია... კაცური. ვიყოთ ასე, ჯერ... კარგია, იქ რომ
ხარ. სოფელში... ასწავლი რალაც კარგა... ცუდს უწერ არ
ასწავლი არაფერს, ვიცი. კარგად, იქ რომ ხარ. შოგან-
ვის იქ ხარ, შენ - სადაც საჭიროა. ახლა მანდა საჭი-
რო... მე აქ ვიყოჩიალბე, ასე... ასე ვეომები აქ... ხის მჭრე-
ლებს... ვევალით გამსრესებ... შოდა, კიყოთ ასე, ჯერ...
ერთხელაც იქნება, გიო და... დაგვიძახებენ...

- მშამაუკაც ასე ამბობს... - ვთქვი, რატომღაც, ენის
ბორძიკო.

- ვინაა მამუკა?

- ჩემი ძმაცაცია.

- ა! ამო ხედავ! ხომ გვეყურებო! იმასაც უთქვამს დაგ-
ვიძახებენო... შოდა, გივარგი, მე რომ სულაც ცოცხალი
აღარ ვიყო... და შენი შვილი კიდევ - ჯერ დაბადებულ-
ელიც რომ არ იყოს... იცოდებ, სამივე ერთად ვიქნებოთ მაგ
საქმეში... არა, მაგ საქმეში მე და შენ... ჩემი და შენი... ა?

- ძია გრიშა...

- შო...

- მიყვარხარ...

- მეც მიყვარხარ, ბიძია... მეც მიყვარხარ.

- გავათენო, ძია გრიშა?

- გავათენო. ერთი და ორი ღამე მითენებია, თუ?!

შენ ეს მოთხარ, რა ამინდები დატოვე იქით... ასე წვიმ-
და იქვე? ასე უმიტყნებდა? მოსავალი აღებული ექ-
ნებათ უჯვე, მიზინავებული... შა?
უყუყუბო... უყუყუბო... წვიმებით ჩამბალი სოდაბუნე-

ბის, მოდიდებული მდინარის, ქარები მოგლეჯილი ბონ-
დების ამბებს... როგორ დადიან ბოტებით აჭყაბულ
გზებზე... როგორ ეზივდებიან სველ სიმინდს ვინ რითი და
ვინ რითი... როგორ ყრიან სასლუბტევს "ნამშრალბში"
როგორ იმარაგებენ შეშას და ფიჩხს... როგორ ხვდებიან
ორლომებში ცელოფანმაზოფურულები თავთავიანთ პი-
რუტყეს... როგორ მიპატე დიდი კალათები ყველი გასა-
ყიდად... როგორ დგას წვიმიანი შაერში ახლადმოხველი
რძის სურნელი, როგორ არ სცალიათ ფიქრისთვისაც
კი... ვუყვები ამ ყველაფერს და ვიცო, კიდევ მინდა მის-
გან რაღაც... კიდევ მინდა ნუგუმის სიტყვა და უცებ სულ
სხვას ვამბობ:

- ძია გრიშა, კაცი მოგვიკლავს?
- გიხსრათ მართალი, სკამზე არ შემუხტარა მოულოდნე-
ლობისგან. ლუკმა არ გადასცდენია. ხველება არ ატყვია
და რაღაც ეცეთები. უბრალოდ, მითხრა:
- თავს ნუ იტანჯავ, შვილო. ვიცო, რასაც მეკითხები.
- მერე?
- მე ბაბუაჩემს ვკითხე ეგ... იმას თავისი უოშია 914-
ში.
- მერე?
- იმას თავისი ბაბუისთვის უკითხავს...
- მერე?
- მერე და, მიხვალ მასე დავით აღმაშენებლამდე... ვხ-
ტანვ გორასალამდე... შიდა... ჰკითხე ერთი იმით... კაცი-
თუ მოვიკლავთ-თქო... ჰკითხე, ერთით ასს რომ ამარტებ-
დი, კაცი თუ მოგვიკლავს-თქო...
- მართალია...
- რა არის მართალი...
- არ ვიცო, მაგრამ რაღაც არის...
- უყურე შენ, რა დრო გასულა? ხუთი არ დანყებუ-
ლა, ბიჭო?!
- ხომ ვათენებთ, ძია გრიშა!
- ვათენებთ და ეგაა... რაღა უკვლია...
- მაგრამ შემოდგომაზე ადრე არ თენდება. ჯერ ბნელა.
ჯერ ღამეა.
- ძია გრიშა, ქალი თუ გყვარებია?
- შაიტქ უყურე ამას შენ რაები დიწყო ახლა...
- მართლა, მართლა... აუ, ძია გრიშა...
- აუ! მაგ აუ მოიშაღე შენ, მეორედ არ გამაგონო და
გეტყვი... მიყვარდა.
- ძალიან?
- ძალიან. ა, როგორც ეს ცისქვეშეთი - ძია გრიშამ
ფანჯრისკენ გაიქნია თავი.
- მერე...
- გაითხოვდა. მე რო ბერლინისკენ ვინვედი, ის სხვა
კაცისკენ, თურმე...
- ჰუ!
- მარა... შენ რატო მკითხე მაგა... სიტყვა ჩამოავდე
ბანიდან ქვეთ, ხო?
- მგონი, ერთი გოგო მიყვარს.
- როგორ ვუთხრა? როგორ ვთქვა უცებ? რა ვახსენო?
სოფის ფაქიზი, მცოდნე თეთრი ხელები? თუ შუბლიდან
ატყვეცილი შავი, ბზილათ იმა? თუ ჩასანვლიდად მიუნ-
დომელი თვლები? თუ იმ დაუნიყარი, ქათქათა პირსა-
ხოცის სურნელი, წვიმით გალუმულ თავს რომ ვიმშრა-
ლებდი? თუ ნამიანი ფრდები მის მაგიდაზე? თუ მესხდა-
ცემული ვიპატი? თუ რა? თუ რა?
- ა, ამ ქადების გამოცხოვბული...
- დამრთო! ამაზე ყველაფერი რა უნდა მეთქვა?
- გამოცხოვბული ერთია, გიორგი და გამოიტანებელი
მეორე. ა? - მუხუბნა ძია გრიშა და ჭიქას სწევს, - ა,
ბიჭო, რას ვფერები ასი წლის ბებერს შენი სიყვარულით!

შენ გაგიმარჯოს, შვილო და იმ შენს იმას... ამ ქადების
გამოცხოვრებ-გამოიტანებულ გოგოს... მე, ბიჭო - დამილო-
ცხარ... მოდი ახლა და, თენდება აგერ სადაცაა... შიდა...
არ ვიმღეროთ ერთი, შე კაცო?

- ვიმღეროთ! - რაღაც მიხარია ძალიან - რა ვიმღე-
როთ?
- მოდი, გაფრინდი შავო მერცხლაო...
- მოდი...
- ორში ერთია. ან წვიმის შრიალი ერევა ჩვენს ღამე-
ულ სიმღერას, ან ჩვენი სიმღერა ერევა წვიმის შრიალს.
სულერთი არაა, რომელი რომელს ერევა? პარეკ კია და.

* * *

სიტუაცია და ვანლაგებები ასეთია:
როლოკო - როლანდი საფარქელში გადაწოლილი. სა-
ფერფლე - საფარქლის განიერ სახელურზე. მამუცა - მაგ-
ნიტოფონთან ჩატუტყული. რაღაცებს აბაშს, ჭიქის, მათე-
ლის რეზინს წვავს, სკოჩს ახვევს, თავის ამბავშია. მე -
როლიკოს პირისპირ, ტახტზე. მესამე ჭიქა ყავა. სახვე სა-
ფერფლე მუსიკის ნაგლეგები - მამუცას საქმინოხასთან
შესაბამისობაშია. ფანჯარა ღია. ნანვიმრობა. როლიკოს-
თან ვართ, მოკლედ.

როლიკო ასე გაევიცანო...
აუჰ... სად უნდა წავიდე... მოკლედ, ჩემი პირველი პირ-
ველი სექტემბერია. მე და ბაბუაჩემი ხელისხელაკიდებუ-
ლები გაუწყვეთ ქუჩას. კარგი გამოპრანჭული ვიყავი,
ზურგჩანთა შევიდა და ცნობისმოყვარობა წინ მიმეტანე-
ბოდა... მე ბაბუაჩემს მივეჭებოდი, ის კი ბებერ, დაღ-
ლილ ფეხებზე...

- არ იტირო, გიო, კაცი ხარ.
- ტირილს არ ვაპირებდი. ტირილით, კბილის ექიმთა
ნაც არ ვიტირებ, ვეჭვრობდი გულში (ჰ, კბილის ექიმ-
თა...).
- მასწავლებელს დაუჯერე?
- სუყველაფერი?
- კი. მასწავლებელს დაუჯერე სუყველაფერი.
- ცუდი რო მასწავლოს?
- ცუდს არ გასწავლის.
- რო მასწავლოს?
- არ გასწავლის-მეთქი, ბაბუ. ცუდს არ გასწავლის.
- არ ვიტირებ, - ზემოთ ვბრვიცავ თავს. ბაბუაჩემის-
კენ.
- ყოჩაღ...

ყვირობი, სველი ფოთლები ცვიოდა ასფალტზე. მე
მიგბუნობდი. ბაბუ მძიმედ მოაბიჯებდა. ბურატინოს და
ბებერ კარლოს ეგავდით.

სკოლის ეზოში ერთი რიარია დაგვიხვდა. ჩემულებს,
პატრონს დედებისთვის ჩაუჭიდათ ხელები. დაბნეული და
ბედნიერი დედები აქეთ-იქით აწყდებოდნენ. მე - ბაბუა
მყავდა. ხელს მაგრად ფუჭერდი და ვეტმასწებოდი.

მერე მოგვაკაროვებს და ორ-ორად დაგვანყვს. ეს, რო-
ლოკო - უფრო სწორად, თურმე როლიკო, თვალბედანით-
ლებული და საშინლად კუმტო გვერდით მომიყვანეს. ლო-
ყებზე თითრად შემწობოდა ნაერგმოლარები.

- არ იტირო, - ვუთხარი მე.
- არ ვიტირებ, - დამბღღვრა როლიკომ, - მაგას ხელ-
ზე ვუჭერ.
- ვის? - დაეინტერესდა მე.
- მაგას, - მასწავლებლისკენ გაიბღვრა.
- მერე ციხეში ჩაგაჯერენ.
- ჩამაჯინონ.
- მერე ბაბუაშენი იტირებს.
- ბაბუაჩემი? - ძალიან გაუკვირდა ბიჭს.

მაგრამ ამ დროს მასწავლებელმა ხელი მოგკვიდა და კლასისკენ წაგვიყვანა. არაფერიც არ უკვნიდა. ცხვარივით მიდიოდა. მერე ერთ მერხზეც მოგხდით.

მერე მერხები თანდათან შემოგვაგაპატარავდა. მერე მაგდივებიან კლასებში ვისხედით... როლიკომ, აი, სწორედ ასე გადანივლილად იცვდა ჯდობა გაკვეთილებზეც - ახლა რომ ზის...

- გვარამაძე! გასწორდი! - მესმოდა მივლი 10 წელი.

მერე, რაღაცნაირად, ერთბაშად დავშორდით ერთმანეთს. დიდი ხნით. ის თავისი გზით წავიდა. მე - ჩემით. იმან მარცხნიდან შემოუარა დედამინას, მე - მარჯვნიდან. ან პირქით და აი, ისევ ერთად მოგხვდით. ვიცო, რაღაცებს წერს. რაღაც-რაღაც სალიტერატურო კონკურსებში მონაწილეობს... როცა არ უნდა ეწიოს, სანამ პირს გაგაცნობ და საღამო-ქალამს ვეჭვი, ჯერ ის, მისი განუხორციელებელი კენზა მასხენდება ყოველთვის და მეცინება. მეცინება და ის ყოველთვის მეკითხება - რა გაცინებს, ბიჭო... ეს სულ ასე იქნება.

- წერ, ესე იგი... - მალევე აბოლებს როლიკო. ნეტარს გვაძვს.

- ვვაფ-ფშმაველასავითაა - ადგილიდან ჩაერთო მაშუა.

- მაგარია... - როლიკომ ფეხები სკამის საზურგეზე ააწყო და თვალები ქვეს ააშტერა; და დიდი ხნის მერე დაამატა - წერა მაგარი კაივინა... გაქვს რამე აქ?

უბეში ოთხად მოუკვილი ფურცლები მდებო. ბოლო მოხსნობა. ვაჩვენი? თუ არ ვაჩვენი... ვაჩვენებ!

ფურცლები ამოვალაგე ჯიბიდან და მივანოდე. გადაშალა. გადმოშალა. ფეხები ჩამოალაგა და კითხვა დაიწყო.

ფიქრით მივეყვები სტრიქონებს. ვისცნებ. ვცდილობ დანაშაულებრივად, რა ადგოს კითხვობს, სადაა. მინდა მასთან ერთად ვკითხო. თან, ვითომ ყავას ესვაემ უზრალოდ, ძალიან არხეინად ესვაემ ყავას ვითომ და ვამ! ვეულავ, ტო.

როლიკო გურუს თუ ვიღაც ეგეთი, აღმოსავლურიოგური მასტის სიფათით კითხულობს. კუნთი არ ერხევა...

- გეგუმ... ი-იზოლენტა მომე ჯაბა... - როგორც ბუხი ობობას ქსელში, მამუკა ისე გახლართულა მავთულ-შურებში. ერთად შეუტეით მაგნიტოფონს. მუსიკის ნაგლეჯები ცვივა ოთახში... იყრება ფანჯრიდან. ტრიალებს ნანვიმარ ჰაერში.

განაწენს ველოდები. და როლიკო ამბობს - შენი გამკვირვება, ძმაო! მაგრამ გამკვირვება, რა, შენი...

აზრზეც არ ვარ, რა გამკვირვებაა.

- მიდი, ამომაქრე, - ვუყვები.

- ბიჭო, ეხლა უყურე, რა ხდება. იმ ომში და უბედურებაში შენ იყავი, ძმაო, შენი თვლით ნახე ყველაფერი. ნყალს რო ცეცხლი უჯიდა და მიწაც რო იწივს. სისხლ-ნიღბი, ძმაო, ღვარად. ტრაგედია ნახე. სტრექები ნახე. ათასი სიმბინჯე ნახე, ტო... ტიპებს არ უნახავი და ბლატაობენ, წერი. სიადნ, ძმაო, ეგეთი მასტელნი ფერები... საიდან ეგეთი სილამაზე... სადა ხარ შენ, ამ საუკუნეში? თუ დიკნისი დროში!

და უცებ დაატორმუხა:

- ხო არ გწყინს, გეგუმ, ეგრე რა გვაჯახებ ქალა...

- მიდი, მიდი...

- რა არის, ეხლა იცი? განა არ მომწონს, გეგუმ. საკაიოთა. კარგია. მაგრამ ცოტა ძველია, რა... სტარამოდნი რა... თუ რა ვიცი, იქნებ პერიფერიული... კაროჩე, შექლებით შევიძლია, რაზეა ლაპარაკი, მარა სტილი უნდა შევცალო. ეგრე დღეს წერა მომგებიანი აღარაა. გუმინ-

დელში ხარ, ცოტა.

- ა-აახურეც ეყლა შემი
- კაროჩე, ის ავლია... აი, შენ წერას... სკანადლი, რამ რამე ისეთი... ან სტრიპტიზი. ან თრილი...
- რა?

- Thrill-რას. წერიული კანკალი შოკი... მე რო დღევანდელი მკითხველი ვარ, გეგუმ, აღარ მინდა სიმშვიდე... აღარ მინდა შენდა ვარდუბულუბოლიანი, ძმაო... გაბიძე! აღარ მინდა სილამაზე... იმნა, გეგუმ - სიმბინჯე მინდა. შავი ფერი გაკლია... რა ვიცი ქალა... ერთი მოთხრობითაც ძნელია... მკითხველს, გეგუმ. დღევანდელი მკითხველს აღარ მინდა სილამაზე... უკვე ყველაფერი ნაიკითხა, ძმაო... მილიონი მიმდინარეობა და რამე... ვარდუბულუბოლიანი მოაბავა... ეს კომუნისტური იდეინი და იმედინიც - მოათავა. შენ რას აძლევ ახალს? იფიქრე რა, შენ რა უნდა მისცე?

- ი-იზოლენტა... - მოითხოვა მამუკამ.
გაგვიტანს სამივეს. იზოლენტა მივეცი. როლიკომ ფეხები ისევ აალავა სკამის საზურგეზე და გააბოლა.

- საკაიოთა ქალა ეს. მოხუცი მიდის იქით და რამე განცდები. მარა, მიეცი რა, მეტი ძაბვა, გეგუმ? ენაც აიწყრალე, ცოტა... აბილენე ცოტა ენა, ტო! შენამდე უკვე ისტინებს და იკალობს ძმაო...და ვაფუე, რადრის მოხუცი ასეუხე წერე! პათოლოგიებზე წერე! სადინზის ელემენტუ შემუშოე მე რო, იმნა, დღევანდელი მკითხველი ვარ, ძნელი ასაგდები ვარ, ძმაო! მოხუცზე გინდა? აჰა! იკაიფე!

როლიკო თაროზე რაღაც ფურნალს ქეჭავს - აჰა! ნახე! იკაიფე რა დანერ ტიპმა მოხუცზე. მარტოებელა ქალია, რამე, 80 წლის რა, ჩაწარდნილი, ან წლის ბებო რა... გაუთხოვარი. კაცი ვაფუე რო არ უნახავს... შოდა "კითარზისიდან" მასტე მიღის... მიქვს მარა, ეგებ... შეპარი, კარკე... ნამალე. მორნა. ესაა სულ. რაღაც, ამ ქალის განცდები და ფიქრებია, ძმაო აღწერილი?! ეს მასტე რო დავეცასება თანდათან... ქალი სიეთიშა ძმაო, ცალი ფეხით და კაცი უნდაბი! მარა, ეხლა ნახე, შენ ამას დანერდი სულ სხვანარად. დელიკატურ-ფსიქოლოგია. არა, რა! ტიპი წერს ნახე როგორ.

და როლიკო ცეიტატა წამკითხა, მთელი იმ ყველაფრით, მოკლედ, სასე რამ მერე ფურნალი გამარჯვებული სახით დადებთა მაგადას და შემომხეცქრედა:

- ნახე! გამიგე ქალა? აქე წერე, რა, ძმაო... მე რო დღევანდელი მკითხველი ვარ, იმნა ორგანზი მინდა ყველა მერე აზნაცე... სტრიპტიზული ფსიქოლოგია მინდა! გაიხადე რა, ბელომდე და ჩამოშვი აფაფერული ხელე... და მანახე ყველაფერი და გენდობი! ესე წერე გეგუმ... უფასო ჩამადე არ მინდა მე შენი შემოჩქეხული ვითომდა მიქდი და რამე... ადგი და, უმივლობა დამანახე, რო ეიხრობოდე, ტო და ფანტოზალი დავინყო! ჩემთი! არ მინდა მე შენი სისუფთავე. შემეყვანე ტუალეტში და იმენა, მე რო მკითხველი ვარ - ჩემს თვანინ ქენი, რამ და დანერე ეს ყველაფერი, როგორც არის, ისე... ომზე წერ, ძმაო? ომზე მე როგორ მინდა, იცი? სხვანარად, რამ ომში რა სილამაზეს ექებ, ტო... სიმბინჯე წერე, კაცი შე-აქმინე კაცს, ტო... რას მისტრიით ამ სილამაზეს! მაგის დრო მოქმულია. შენ სიმბინჯეზე იკაიფე და მეც ამაკაიფე, თუ მაგარი ხარ. მურტალი ხედვით დიანახე და მეც დამანახე რამ აღარ მინდა ეს ვარდს გაუფურჩნა კოკო-რი და ისა...

- გგავდახვებდა ი-იასა... - ნამოშველა მამუკა.
- აღარ მინდა ეგრე, შო! სხვანარად მინდა!
- უუ... უუხასაყვება ი-იასა...
- მოიცა რა, მამუკა...

- მზა-შინ, ყვირავდა ი-იასა...
 - შო, რა! გამიგო ანან, - მამუკასკენ გამიქინა თავი როლიკომ, - შენ იცი, რას შეადარა ტკიმა ამასწინათ მთვარე? როგორ დანერა, იცი? ნაგაკითხებ, მერე...
 - კვა-აროზე, გვიუმ, ი-იგივე დდ-დედა რა! და ე-ეგრე წერე... მომადმა. და... ო-ორგანში ა-არ დაგავინყ-დეს... ძაო...
 და მაგნიტოფონიც გაკეთდა.

წამოვიდა კაი-კაი მელოდები. ბობ მარლი და სტინ-გი. ნაშალა ჩვენი ლიტერატურული რაღაც... ზემოდან გა-დახურა... თვალები მივლულ და ფიქრებში წავიდი.

ესეც ასე... ესეც შენი წერა, გიორგი ობოლაძე! მოკ-ლედ, დადე კლამი და აიღე რამე სხვა... ან თობს... ან ავტობიტი... ან, რა ვიცი... რაღაც მთავარია, კალამი და-დე... სტინგი მიყვარს. რაღაც მთავარად, თავისთვის მღერის და ყველასთვის გამოდის... თითქოს რბილად და თბილად განვიშ... თუ თითქოს, საიდანაღაც, გაგრძობული უდაბ-ნოდან თბილი ქარი გახვევს თავის უშიღავ ტალღებში... თითქოს, მზე ჩადის ოკეანეში... ზღვაში კი არა - ოკეა-ნეში...

ნეტა, რას შეადარა იმ ტკიმა მთვარის გამოსვლა ღრუბლიდან? ფანტაზია ამითამაშდა. ათასი უბედურება წარმოვიდ-გინე.

მამუკა გვერდით მომიჯდა, გააბოლა ლა ლონივრად გამკრა მხარა:

- წვე-ერე გიუმ, რო-ოგორც გგენერინება - და რო-ლიკოსტენ გაუშვა ბილი, - ტტო-ოყე მწე ისა... ხეე-ემინ-გუეი, რაა...
- ბიჭო, მინც რას შეადარა... - ვეკითხები როლიკოს.
- რა? ვინ?
- იმ მასტმა... მთვარის გამოსვლა ღრუბლიდან...
- ა, იმან?

და ის იყო, პირი დაალო, რომ დეიდა ღიზა შემოვი-და ნამცხვრინანი სინით ხელში. როლიკოს დედა.

- მოინა... - თითო მინიშნებს როლიკო და ყურში მი-ჩურჩულებს ციტატას, რომელიც მყის იკავებს საპატიო ადგილს ჩემი თავის ქალას ხარა-ხურაში.

- ა?! მავარია?! - როლიკო ძალიან კმაყოფილია. დეიდა ღიზა სკოლის ამბებს მაყოლებს. თვითონაც მასწავლებელია. ქართულის.

- წავედით, გვიუმ, ნელ-ნელა? - ნამოინია მამუკამ.
- წავედით.
- შენ ესლა, გიო არ გაგიტყდეს, რა... რაზეა ლაპარა-კი. საკაივად წერ... პროსტო, რაღაც ახალ მიმართულე-ბაზე მქონდა აქცენტები. სო აზრზე ხარ...
- კაი, ჰოო... მეც ესლა, ნობელის პრემიაზე გავდივარ... ჩემთვის ვვლანბი, რა...
- ისე, სხვა რამებზეც წამაკითხე მერე.

მხრებს ვიჩქავე. ისევ მე, მამუკა და ზანტი წვიმა. ისევ ღამე, სველი ასფალტი და შემოჩვეული ნაღველი...

- გვიუმ... მი-იხვიდ რა პპონტია? რას გუუნებობდა? ა-აუხლა რო წნვიმს, არა? ა-ადექი და და-ანერე რო... ზხემოდან თა-ავზე გვაფსამენ... ა? მავარია, ა?

- ვიცინით.
- შენ წერე გვიუმ ლამაზად. რო-ოლანდას რეცეპტი რა, ა-ასპირინი კი ა-არაა, ტლო...
- ვერც დაწერე ეგრე, მამუკ, - ვალიარე ღია ცის ქვეშ,
- საერთო შევეშვები. ისედაც ვიცი, ვახურებ რაღაცას...
- რო-ოლანდას სიტყვებ შეეშვები ტოო?! - ალელე მამუკა, - გე-უნერინება და, რო-ოლანდას სიტყვებ შე-ეშვები? მაგან თავისი პონტი წა-ახა და იმას აწვება, გი-

უმ... მეტი ა-არაფერი. ყველა ეგრე კი არ ფიქრობს...
 - რა ვიცო... ჩამოვრჩი ტყუობა...
 - შენ წერე წერე, შენს!
 - მამუკ, იცი რა? ჩამოვი ერთხელ ჩემთან. იქა. სო-ველში.

- მი-ვევლედ, გიუმ?
- რაღაცებს განახებ. ვილაცებს გაგაცნობ.
- შა-ავები არიან?
- შავები არ ვიცი, მაგრამ რა არის იცი... იქ რა-ღაც...

აჰ! არა... ვერ გამოითქვამს, რა მინდა. სისუფთავის და სილამაზის ადვოკატობა მინდა... მინდა დავუმტკიცო მამუკას, რომ... თუმცა ეს თვითონაც მშვენივრად იცის.

რატომ, რატომ უნდა შევადარო საესე მთვარე მინც-დამინაც ქალის შიშველ უკანას? რატომ დავშლო ძუ-ძუ-საყვადი-ბარკულ თოვლიანი მწვერივითი შორით სამზერი ქალი, ერთი დიდებული მთლიანობა - სიფო? ან, რატომ აუფესო თვალენი სისხლით ელიჩკა ბებს და რატომ ავახუნებოდა ეს სასწაულით ლამაზად ჩაღვე-თილი, ტკბილი მოხუცებული? რატომ, მამუკ, რატომ! იცი, რა ლამაზია საწისქელი წყლებით ჩამორეცხილი, თითქოს უსაღებო ბარსპირით ჩამოთლილ-ჩამოჭრილი დაბალი, ბობინა ნაპირები?... იცი, რა სუფთაა ის თხელი, ბრჭყვიალა წყალი? მერე რა, რომ გუმინაც ასე იყო?... დღესაც ხომ ეგრეა... რატომ, რატომ არ უნდა დავინახო, მამუკ?... ან, სიფელს თავი დავანებოთ, შენ რომ იმ ჩა-ბინდულ-ჩამუსიკებულ ბარბეშო ზიხარ, დროს კლავ და ელოდები, ელოდები, რომ წამო, დაგებრუნოთ! - დაგი-ძახებენ, ლამაზად რომ ელოდები, მამუკ, რატომ გწამლო უიმედობით, რატომ! შენ ხომ მაგით ცოცხლობ, ძაო...

ჰუ! ვანდაბა! ყველაფერი ეს და ბევრი კიდევ სხვაც მინდა ვუთხრა ამ კაცს, ასი წლის წინ ჩემგან გულნატ-კენს, კაცს, სამომავლოდ რომ აქვს გადადებული ცხოვ-რება... რაღაცნაირად, დროებით რომ ცოცხლობს, თით-ქოს ვაგზლის დიდ, ჩახუთულ მოსაცდელში თავისი მატა-რების ჩამოდგომას ელოდება...

ეს კაციც გუმინდელ დღეშია. გუმინდელი დღითაა დატენილი და ეგრევე ზეგინდელს უცდის. ზეგინდელში აქვს ჩათესილი იმედის მარცვლები. დღევანდელ დღეში ისეა, რა... შემოსვვით, თითქოს... და ლამაზია, ტოო... რა-ზე დავამახინჯო.

ეს ყველაფერი და ბევრი კიდევ სხვაც მინდა ვთქვა, მაგრამ დღემთმა უწყის, რომელს ემის ენა ჩვენ ორში... ენა კი არა, აზრები მეტმის... გრძნობები... ემოციები...

მოკლედ, ტყუობა მართლა უნდა შევეშვა ამ საქმეს. მეტიც უნდა მღელვარედ ვუდგებო და თავი უცებ ის წა-მომეძალა... ჩემი ზრიალი. ჩემი კოშმარი...

- გვიუმ, შენ უ-უხანს სო იცი, ვვინ უ-უყურებს...
- ვინ?
- ჯაყელი. მშავარი კაი ბიჭია. ჩემი ძმმა, რო იცო-დე...

- არ ვიცნობ.
- ა-არა აქვს მნიშვნელობა. გვიუმ... მოკლედ, ნა-ადი, ბრატ ი-ომ შენ ლა-ამაზ სოვლენ... ჰოაა... თთ-თუ გინ-და, ლ-ლიაც დატოვე კა-არა... და ი-ისე ნად... ბ-ბუ-ბუ რა არი... ბუ-უზი! ხხო აზზე ხარ... მმე-ვევლენი და რამე-უყურებენ, რაა. მო-ოკლედ...
- მაგარია...

ჩვენს გზის გასაყარსაც მივუახლოვდი.
 - ზ-ზე მდისობ, ხო?..
 - შო, ზეგ.
 - რა ვიცი... ხვა-ალე თუ -ა-ამოგადექი... თუ არა და... ფესს ითრევს. აშკარად რაღაც უნდა მეთობს.

- ბიჭო... გგი-იუმ... ქქალები ი-იძლევიან, გიუმ? ა-აბა ისე... როგორ ი-იქნები? ა? ი-იძლევიან, გიუმ?
 მაგად მეცივება. მაგრა! თავს ძღვს ვიკავებ.
 - წა! არ იძლევიან.
 - ააუ ჩემი... და... ისა... ი-იძლესაც არ იძლევიან, რო... ისა... რო მო-მოზავალში მოგვცენ? ა? გგიუმ... გი-ინდა ნაშორკებს ჩა-ამოგიყვან?.. გგინდა, ვა-აუშე, დეაჯენ და გა-ამოგვავანი ვინმეს... პპასილკასავით...
 - მამუქ...
 - შო...
 - მაგანი, ქალი მიყვარს ერთი... მაგრად, თან.
 - აა... ვოტ ანო, შტოო.
 ჩუმად ვდგევართ გზისგასაყარზე. გგანვიშს.
 - ე-უქ იგი... იისე რა... უ-ულოგინოდ? შო-ორიდან, გიუმ?
 - შო.
 - გგლიჯავს! მაგრამ ა-აურიან ხალხმა ერთმანეთში სს-სეგისა და სი-იყვარული, ისე... მეც ა-არული მაქვს. რამ-დენიც სს-სეგისა, ი-იძდენი ს-სიყვარული მგონია...
 - ყველანიარად ხდება... ჩემი ასეა, უზარალოდ... ისე, სეგისდინაც შეიძლება... ყველანიარად ხდება, მამუქ... ვინ რა იცის, სადა...
 - გგო-ონგეითი, არა? ჩ-ჩასაფრებული... ვერ მივუხედი.
 - აა... შენ ა-არ იცი... გგონტამამში და რამე... დენი ა-არა გაქვთ, იქით...
 - შო, გრეა.
 - გიუმ... მოკვლედ... ა-აქა ვარ, რა! მე სსულ ა-აქა ვარ, რა!
 - ვიცი.
 - გგინდა მთა სოფელში იყო... გი-ინდა შო-ოლივუდში...
 - ვიცი, მამუქ.
 - დავაი, აბა! ხ-ხ-ვა-ალამდე...
 ის იქით. შუაზე ვიყოფით. მე აქეთ. და წვიმს...

* * *

როცა ჯიმიზე ვინჯებ ფიქრს, დრო თითქოს ჩერდება. თითქოს ანჭყოში აღარაფერი ხდება და თითქოს, მეც აღ-არანაირი შანსი არ გამაჩნია წარსულიდან ანჭყოში გად-მოვალნიო. მთლიანად იქ ვარ და მორჩა.
 ჯიმი ჩემი სიცოცხლის ერთ-ერთი თანამგზავრთაგა-ნია. არა მგონია, ცხოვრების თანამგზავრი მხოლოდ ცო-ლი ან ქმარი იყოს. ყოველ ადამიანს, როგორც პლანეტას, გა-რს უფლიან თავისი თანამგზავრები. ბუნებრივები. ხე-ლოვრებრივი... თანამგზავრები მატულობენ, ადამიანის საფრენ-საბრიალო დრო კი მცირდება... ერთხელაც პლა-ნეტა გაჩერდება, ჩაქრება და მისი თანამგზავრებიც მიქ-რებიან, როგორც წერილ-წერილი მქრქალი ვარსკვლავე-ბი უზარმაზარ, შვე ცაზე...
 ჯიმი ჩემი სიცოცხლის ერთ-ერთი თანამგზავრთაგა-ნია... ციური სხეული, რომელიც ჩემთან ერთად იბრია-ლებს ამ მირაჟულ სამყაროში და ჩემთან ერთად ჩაქრე-ბა ჩემთვის.
 ჯიმის გახსენებას რამე ისეთი, გამახსენებელი სიტუა-ციები და ბიჭები არ სჭირდება. ის რამე ფიქრს ან სიტყვას არ მოჰყვება ხოლმე. ჯიმი მოდის, როცა მოე-სურება.
 აი, ახლაც. ამ ჩაბნელებულ, დანვიმულ სეივენს რომ მივუყვები მინისკენ, ჯიმი თითქოს უჩინარ ლანდელ მომ-ყვება გვერდით. ჩვენ ვერაფერი დავგაშორებს, იმტომ, რომ მე ჯიმისთან ერთად მოგვედი, ჯიმი კი ჩემთან ერ-თად ცოცხლობს. აი, ასე. არახადროს მემინია მისი მოსე-

ლის. ის არ არის სიჭიქოდან აყრილი, ანრიალეზული მიცვალებულის აჩრდილი. ის ჯიმი. ჩემი ჯიმიშერა, ჩემი მშავი... და ნაღვი მშავაცები არ კვდება. მიცვალებუ-ლებად არ იქცევიან.
 აგერ, ჩემი სახლი. ამ წვიმიან და სიბნელეში "ტიტა-ნისკ" წაბაგეს. მხოლოდ გაცივებით ნაღვიგამირაღდნე-ბულს. აი, ჩემი ფანჯრები. ქარი ფარდას აქრიალებს...
 ღმერთო! რატომ არის ჩემი ურთიერთობები ადამია-ნებთან ესეთი მძაფრსიუფეტარნი? თავიდანვე. დაბადებო-დანვე... სომ შეიძლება, ჩვეულებრივად, უცოდავლად დაბადებულყოფიყვი. როგორც მილიანობა თავში ამ ცისქვეშეთში... სომ შეიძლება ამ მოვლიანობაზე ფან-ჯრებში შუქი ნიბეზულიყ ახლა და დედაჩემი ყოფილი-ყო გადამომდებარნი... ღმერთო, რატომ გავვერი ამდენ სა-ცოდაობაში? სომ შეიძლება, არ გავვერულიყავი... დე-და... მამა... ბებია... ყველას მაივრად დააღლიო ბაბუა... კრისტი...
 და ჯიმი მოდის. კარგი, მოვიდეს. კარგი, ვიფიქრებ ჯიმიზე ახლა მისი დროა. აი, ჩამოვდები ბზის ბუჩქებ-ში შეუფულ ამ პატარა სკამზე ჩემი სახლის წინ, გარა-ყებად და დეკორ ეზოში და ვიფიქრებ შენზე, მეგობარო... აა... აი, ასე...
 ჯიმი მაღალი და გამზდარი ბიჭი იყო. ოდნავ მოუ-ხერხებელი, ისეთი, როგორებიც არიან საერთოდ ანონი-ლი და საუთარი გრძელ კიდურებში გახალთალი ბიჭე-ბი... ჯიმი ოდნავ დაბნეული და მორიდებულიც იყო, მაგ-რამ ჩვენს ნაწილში რომ მოვიდა, ყველა მაშინვე მიხვდა, დაბნეული და მორიდებული კი იყო, მაგრამ ლამარი - არა. ბოზმა ყელში ეტყინა და ბრძოლა უნდოდა. აგტო-მატმა იყო მისცა.
 ჯიმი წყო თუ იყო - ლამაზად რომ ხედავდა. იმ აე-ტომატების კავანში იმ გაუბეცების გრიანში ჩიტის ქი-ქის გაიგონებდა... იმ კვამლში და დენის სჩრაოლში, იმ ცეცხლში და გენიანში შზის ჩასვლას დანიანავდა ზღვა-ში...
 ეგეთი არ იყავი, მშო? სომ არაფერი მემულება? მე და შენ ერთად ჩავვარდით ტყვედ. როგორ იყო, რა იყო, კადრებს ვეღარ ვალაგებ, მაგრამ მე და შენ ერთად ჩა-ვვარდით ტყვედ იმ ჯანდაბორი ალყის დროს. ხელები ზურგზე უარეკვირეს და ასე, აუტომატების მოშერ-მოგე-ნით მიგვიყვანეს თავიანთ ბუღურუგანამდე.
 ერთი რამე არ გამომდის თავიდან, მშო. ესე რომ მოგვერეკებოდნენ, ფეხვეშ სველი ქვიშა რომ სჩრილებდა და წინ კი სიკვდილი გველოდა მასპინძლოდ, მხარი გამ-კარი და გახვედ, გიო, რა ცისარტყელიაო, - მიმახვედ.
 დედის სულს გეცვივებთ, ეგრე იყო. იდაყვი გამკარ-და, გახვედ, რა ლამაზი ცისარტყელიაო...
 უკვე ვიციოდ, ლამაზად რომ ხედავდა, მაგრამ თუ ასე?..
 შეგვეყარეს რაღაც დამწიხულ ფარდულში, იქვე, ზღვის პირას. ადრე მთელზეების ფარდული იყო, ტყეპია, ძვე-ლი, დასერებელი-დამწიხული ნავები ეყარა... ხავსიბედე-ლები... დაქმნილი ბადები... შშორის, აქიოებული თე-ვის რაღაცნაირი, მლაშე სუნი იდგა. ფარდულის ღრვიო-ბიდან ეწარება ჩანდა ზღვა და იმათი პატარა, პრეზენ-ტის კარავი ფარდულის შორიანლოს.
 საღამოსკენ ცეცხლი დაანთეს. ქამენ, დათვრდა. დათ-ვრენ. ახორხოდნენ. ორი ეფიქრებოდა ჩემი ფარდულ-ის. კარი ნილთი შემოაღეს და არ ვიცი, რატომ მაინცდამა-ინც ის, მაგრამ ჯიმი გართ გაიყვანეს. მე კი უსაშვე-ლოდ მაგრად მიმაბის ხელბორვილით ჭყარის რომე-ლილაც კოჭზე თუ ძელზე...
 ღრტიქოდან ვბედავდი, როგორ ურტყეს. მერე და-

აყენეს და ოთხმა კაცმა ამოიღო მიზანში. ხვრეტდნენ ჯი-
მის! ხვრეტდნენ და მე ვუყურებდი. ჯიმი ცაში იყურებო-
და. ცაში ღრუბლები დაცურავდა ფთილა-ფთილა... შე-
ვარდისფერული, უბოროტო, ნაწი ღრუბლები... ერთი
გალმული ტიპი ჯიმიდან მივიდა, ნიკაბი უხეშად ჩაიო-
უნდა და ლულებსიც გახაებდა... იქ უყურეო, ცეცება და
შემოუარა წელა და კეფაშიც მიამალა ტორი.

უმიზნეს და უმიზნეს ჯიმი. უმიზნეს და უმიზნეს... მე-
რე ატესტის სიცოცხლის ხარხარი და ტყეები აქეთ-იქიდან უზ-
უზუნეს... მერე კრეს ხელი და ისევ ფარდულისკენ გამო-
იგდეს...

მეორე დღეს ხუთჯერ გაიყვანეს ჯიმი დასახვრეტად.
ეტყობა, ჯერ მისით ერთობოდნენ. ჩემი ჯერი მერე დად-
გებოდა.

მოკლედ... გაიყვანდნენ, უმიზნებდნენ... უმიზნებდნენ...
ამაყობდნენ... აბა, ახლა ჩიტი ჩაშოფინდებდა... აბა, გა-
ილიმეს.

ჯიმი ხან ცას ასეივად, ხან ზღვას გახედავდა... ისი-
ნიც მაშინვე სახეში თხლიშაგდნენ და ლულებსკენ აყუ-
რებინებდნენ. ლულებიდან სიკვდილი იმზერებოდა. სიკვ-
დილი მატრებაზობდა. ჯიმიც კატა-თავგობანას თიამაშე-
ბოდა, აბუნად იგდებდა... ერთობლა სიკვდილი.

მთელი ძალით ექაჩებოდი ძელზე მიბმულ ხელს...
კბილებით მიწოდდა დამტკიცოდა იქაერთობა. მაგა ჩამი-
ნითობდა. ჩამისხლიანდა...

ჯიმი სულ უფრო მშვიდად გადიოდა სიკვდილთან სა-
თამაშოდ.

- შენ ნუ იყურები ჩემკენ, გიო... ნუ ითხრი ნერვებს...
იცი რა? მგონი, საერთოდ არ დაგვხვრეტენ. მაგათ რა-
ღაც მიზანი აქვთ სხვა. ისე გვაიამაშებენ, მანამდე... -
მითხრა ჯიმიმ მეორე დღეს, ბოლო გაყვანის მერე.

ზღვა ოდნავ ღელავდა. კარგად გვესმოდა აფორიაქე-
ბული წყლის ტყალა-ტყალუშის ხმა. თოლილი მოიხდნენ
და სიცოცხლე ზღვის ნამოქიორილ ტალღებზე მოგდებუ-
ლი თეთრი ქაფივით ეფემერული ჩანდა... ჯიმი თავისას
ფიქრობდა, მე ჩემსას. ორივეს ფიქრი ერთი იყო - ზღვის
შრიობა, თოლივის ნრიბინი, ქარის უზუნუნი და ჩვენივე
გულების ცემა მტისმეტად შავდა რეკიევიმ...

- გიო, რაზე ფიქრობ... - მკითხა ჯიმიმ.
- შენზე.
- ჩემზე?
- ხო. კიდევ რო გაგიყვანონ...
- შ! მაგაზე ნუ ფიქრობ... სხვაზე იფიქრე რამეზე...

ამინდი არია. იმ საღამოს მზე წითლად არ ჩასულა
ზღვაში. წაყლავდა და ცსავც ტილახისფერი ედო. ქარი
ქროდა და რაღაც დათარეშობდა... ავი და დაუნდობელი...
რაღაც არ ვიცი, რა...

- ადრე ლექსებს ვწერდი, - თქვა ჯიმიმ.
- ლექსებს?
- ჰო. მაშინ ძალიან ბედნიერი ვიყავი.
- და იმიტომ წერდი?
- არა... რომ ვწერდი, იმიტომ ვიყავი.
- ისე ცისარტყელაზე რო მითხარი, გზაში. მაშინ ეი-
ფიქრე...

- რა?
- ალბათ ლექსებს წერს ხოლმე-თქო...
- სისულელეა, ხო?
- რა...
- ლექსების წერა.
-- სისულელე რატოა...
- გინდა რაღაც გითხრა?
- რა...
- ახლა ისევ დავინწყე ლექსების წერა...

- შ! გაგიუდი შენი გაგიუდი! გააფრინე! გაიკვე? გა-
რეკვი! ისტორიკოზი ჩავჯერდი - რა დრის ლექსებია! ხე-
ლი რო... ხელი რო არ მქონდეს მიბმული, გცემდი. გეუბ-
ნები! აზრზე მოიგეყვანი!

- სსს... შშშ... - ჩამაშუმა ჯიმიმ, - თვიონ არ ხარ
აზრზე შენ, გიო... იქ როცა გაყავარ, მაგ...
- ნაბოროტბი... ვუკარნახე კბილებს ღრჭენით. ჯიმი
უჭირდა გინება და ასეთი სიტყვები...
- იქ როცა გაყავარ მაგათ... არ მეშინია... ლულებსა
როცა ვუყურებ, არ მეშინია... იმიტომ რაზმ...
- რატომ!
- იმიტომ, რომ ლექსებს ვწერ მაგათ ლულებზე... მაგ
ლულებზე, გიო... მაგენი მიმიზნებენ, მე კიდევ რითმას ვე-
ძებ... სიტყვას და ამასობაში, აღარ მეშინია...
- ი, ღმერთო! ნუ შეშლილი თმია... თმა რატომ გაუთეთ-
რდა დღენსავტომი...

- ისე, გეუბნები, არ დაგვხვრეტენ მაგენი...
მაგრამ დილით ჯიმი დახვრეტეს.
ჯერ ისევ ისე ათამაშე. ლულებსთვის აყურებინეს.
ვიცოდი, რომ ის ახლა ლექსებს წერდა იმ დამიზნებულ,
ჭკუაშორულ სიკვდილზე. მან კი არ იცოდა, რომ უკვე
მართლა ესროლდნენ.

და ესროლეს. დააყარეს. მერე შუბლგახვრეტილი, თვა-
ლაშოგდებული, მუცელგახვრეტილი, გულგაგლეჯილი,
სისხლით ამოვლენული ფარდულში შემოათრის და
გვერდით მიმიგდეს.

აბა, მიიზხარი ერთი, არის თუ არა ჯიმი ჩემი სიცოცხ-
ლის თანამზადარი? ან დაგვეპირებს რამე?

მთელი დღე გვერდიგვერდ ვიყავით. მე - მაგით რა-
ღაც ძელზე მიბოროცი. ჯიმი - მკვდარი. დასახიერებუ-
ლი...

ისინი საღვაც გადაიკარგნენ. მხოლოდ ერთი წვერგა-
ბანჯგულული ტიპი დარჩა კარვანში. გამოიხედებოდა, შე-
მოიხედებოდა ჩემთან, გაიღმებოდა საზოგადო და მი-
დიოდა. საღამოსკენ ცეცხლი დაანთო. ერთი ბოთლი არ-
აყი გაბოზუნდა და კარვან შებოზდა.

რომ შეშინდა, არადადამიანურმა ძრწოლამ ამიტანა.
არა, შენი არ მეშინოდა, ძმაო... შენი თვალაშოგდებული,
სისხლმეშმარი სახის და დაგლეჯილი სხეულის არ მე-
შინოდა... მე საკუთარი თავის შემეშინდა. ჩემში მხეცი ჩა-
ბუდდა. საშინელი, მკინეარე მხეცი. არადადამიანურ ძალას
გვრწმობდი და ერთხელაც, გამეტებით რომ გამოქვამე ხე-
ლი, ის რაღაც ძელი ყრუდ ჩაიფუნა, ჯაჭვი ჩამოცურდა
და ხელზე დამეკიდა.

გაქვს გავადა. კარს მივჯერდი, მაგრამ გარედან იყო
ჩარაზული პატარა ხის რაზობი. ეგ არაფერი! დამიჩიული
ღრჭო იოლად გაგაფართოვე, ხელი გაგავაი და კარიც
გავაღე...

გაქვდა შეძილებოდა! ხელს არაფერი მიშლიდა. მაგ-
რამ შენ? შენთვის რა მექნა, ჯიმი?

კარგად ვიცივდი კუთხეში, აბლაბუღაში გახვეულ კუნ-
ძზე თავმობტრეუილი ნავის ლამაფ იდო. თავი მოვახ-
რანზე. ნავით ბლომად იყო შიგ... ასანთი! ასანთი არ
მქონდა. გარეთ გავედი და კოცონამდე მივხიხი. მერე
ერთ თევზით ბრტყელ ქვაზე ალში მოიცილიეც ნაკ-
ვერცხალი შევადე და უკან ნამოვხიხი.

ეგას! ასე ვერ დაგტოვებ, ჯიმი! აქაურობა ცეცხლს
უნდა მიეცე. შენც... შენც შიგ გამოიწვები. არ შეიძლე-
ბა, ასე რომ ეგდო, ჯიმი... არ შეიძლება, რომ კატებმა
და ვირისებმა დაგძიქვნონ.

... არ შეიძლება, რომ ასე გაიხრწნა... მაპატიე. აქაუ-
რობა უნდა გადავწვა... ის... ის კარავში გაშლართული
ნაჩირლავ ხომ არ ჩავკლა და მერე აქ ხომ არ მოვთ-

რიო? ან ხელები ხომ არ შევუკრა ზურგზე ჩვენსავით და ცოცხლად ხომ არ გამოვწვავ აქ? არა... გაღმოსულ და მძინარე კაცთან რა ხელი მაქვს... თანაც, ის და შენ ერთ ცეცხლში არ უნდა გაეხვითო, ძმაო... ის ჯოჯოხეთის ცეცხლის ღირსია... შენ კი, შენ შენს ლექსებთან ერთად დაიწვიე, მეგობარო! შენს ლამაზ ლექსებთან ერთად...
ნათი მოვასხურე ახორხლილ, დამძირულ ნავეებს და ნაკვერჩხალაც შევაგადე. ალი ავირდა...
ასე...

მშვიდობით, ჯიმი!... თუმცა, არა... ნავედით, ჯიმი... ჩქარა, ძმაო... ჩქარა დაევაგივით აუქვან...
აი, ასე იყო. და ნეტა, როლიკოს რომ ეს ამბავი დაანერინა, სად გაახერხებს და სად ჩაურთავს ორგ...

ეჰ! შაპატიე, ჯიმი!...
აი, ჩემი სახლი წინ. "ტიტანიკივით"... ბნელში მიმცურავი... აი, ჩემი ჩაბნელებული ფანჯრები და ჩემი ფარდები... ქარნაღებულნი...

აი, მე აი, სევდა ჩემს გულში... აი, ბაბუაჩემის დარგული ნაძვი და აი... ვაჰ! ეს ვინაა? აი, თავად - თავაძე ხერხით ხელში... ბნელეთის ლანდევით ჩუმად და საშიშად მომავალი...

ხედავ? ხედავ, ჯიმი, რა ხდება?
ბაბუაჩემის დარგული ნაძვის მოჭრა მოუფიქრებია ამ ბნელი ლამით! ეჰ, ძია გრიშა, ძია გრიშა... ბატონო გრიხელი... თუთუდ შუთავთ ახლა ჰიტლერ და სტალინგარეულ სიზმრებში.

ახლა ჩემი დროა ახლა ჩვენს დროა, ჯიმი... ხედავ? ამ კაცის სულს პოეზია სულ ესაა... ბნელ ღამეში ხერხით ხის მოჭრა... მის ადგილას გალის დადგმა და შიგ მანქანის გამოწვევაც... ნავედით, ჯიმი! ნავედით, ძმაო! ერთი, დავახსორო ჩვენებურად...

* * *

- ბატონო გივი!
- შაჰ!!!
- ბატონო გივი!
- რომელი ხარ კაცო, ამ ბნელში!
- გიორგი ვარ, ობოლაძე, ბატონო გივი!
- ვაჰ! გიორგი? საიდან გაჩნდი აქ, ბიჭო... რა გული გამოიხატე...

- ხეარით, საით ბატონო გივი... ამ გვიანდამით...
- ააა... ევეე... ვაჰ! ხო! ხერხი, კაცო! რუსაქმების ხერხია... სახლში რაღაცეები მქონდა... თარიღები... შოდა, ავუტან-მეთქი, ბარემ...
- ასე გვიან? არ ეძინებო?

- ვაჰ! რა დროა კაცო...
- პირველი ხდება...
- ვაჰ... საიდან გაჩნდი აქ, ბიჭო! შენ იქ არა ხარ? სოფელში? სადაღაც?
- ხან იქა ვარ. ხან აქა ვარ... ისე, კარგი ხერხია.
- შა? შო... კი.
- ხერხი სჯობია ღონისეთს... არა, ბატონო გივი? თუ კაცი მოიგონებსო...

- რა ანდაზებით შელაპარაკებთ, ბიჭო...
- გვიანია, ბატონო გივი... შუალამა. რუსაქმებს ეძინებათ ახლა... ძია გრიშასაც, ძია გრიშასაც სძინავს ახლა...
- გრიშა რა შუაშია, ვითომ! მივრალი ხომ არ ხარ შენ!

- ბაბუაჩემსაც სძინავს, ბატონო გივი... იმქვეყნად.
- შენი ვერ გავიგე, კაცო... რას ამბობ... რა ბაბუაშენი...
- მარა მე არ მძინავს, რომ იცოდეთ, ისე... აქ ვზი-

ვარ, ვოზოში... ვაბოლებ. მოხერხებულ ხალხს ვუყურებ...

- თქვი, რა გინდა, ბარემ...
- ამ საძის თავი დაანებეთ, ბატონო გივი... ბაბუაჩემი ხეს ვეღარ დარგავს აწი...
- ფუიი! ჩასაფრებული იყავი?
- ჩასაფრებული? გოგი კი არ ვარ... გამახსენდა მამუკა.

- მოგნამლა, ხო, იმ ბებერმა! გრიშამ ავიყოლია, ხო?
- ლამე მშვიდობის, ბატონო გივი...
- იპ...
- ერთსაც გეტყვი, თუ გინდათ... ანდაზისნაირს. რა ვიცი.

- რომელს, მინცი!
- იმ ტოტს ნუ მოხერხავთ, რომელზეც ზიხართ, ბატონო გივი...
- მეშუქრები?
- ჰ. დაახლოებით...
მერე კიბეზე ადევარ.
უსწავური დღეა. დავიღალე.
- "ცხელი ჩაი მინდა, დედა..."

* * *

ჩემი "ციხე-სიმაგრის" მოპირდაპირე კარი შედებულია. და შიგ ქეთა დგას. ჩემი პირველი სიყვარული. უფრო სწორად, ჩემი პირველი სექსუალური გატაცება.
- სახიზღარო... - მეუბნება ქეთა აღერსიანად... საერთოდ, მეტიც. ქვაბს რომ ხეხავდეს, ან კიბეს რომ გვიდღეს, იკანთა სექსუალურად გამოუდის. და აღერსიანად, ეგეთია.

ჩემზე სამი წლითაა უფროსი... გასაოცრად გრძელი კიდურები აქვს და მოკლედ, კაცის გასაგიჟებლად რაცაა საჭირო, არაფერი აკლია. ჩინწლიანი, თითქოს წამავალი ხმით დანეყებულ და შენს სახეზე და სხეულზე მოხეტიალე მხერხი დამთავრებული... მოკლედ, წასულია შენი საქმე, მიხანწი თუ ამოგიღო...

შოდა, მე-11 კლასში რომ ვიყავი, ამომიღო მიხანწი. ხან ეს მიხანწა, ხან ის, ხან კიბის თავზე გადმომიგდა ძალიან მოკლე კაბით, ხან... მოკლედ მის დანახვაზე უკვე თვალეები მიწნებდებოდა და მაჭრიალებდა. თითქოს, აქამდე ვერ ვხედავდი... რაღაცნაირად, უცებ დამახანა თავი, მეც, დავინახე და და-ვე-ცა... მერე, ნათვამამდი მაინც, ხელისწაცლებით მივეყვი ადამის წამოწყებულ ინსტინქტებს... ნაკლებმდედური ევა არც მე გამომიჩნდა და ვაჰ! იმათზე ნაკლები საშოთზე კი არ მქონდა... ნელ-ნელა აზრზე მოვიდიდი... ნამდვილი წითელქუდას ზღაპარი გაიმართა...

- ქეთა, ქეთა, რატომ გაქვს ასეთი გრძელი ფეხები?...
- ქეთა, ქეთა... რატომ გაქვს ასეთი გრძელი ხლებები?
- ქეთა, ქეთა, რატომ გაქვს ასეთი ღამაზი თვალეები?
- იიმიტომ, რომმმ... შაჰ! - და გადაამყაპა. სექსუალურ ამბავში.

მაგარი love story იყო... ქეთამ, ადამის გზაზე დამაყენა და გამიშვა... თვითონ კი, გზას აცდა, დიდი აწწწილ-ბზურდული ცხოვრება განვლო და არცერთ უბანზე არ გაუმართლა. არც ქმრებში. არც საყვარლებში. არც ბიზნესჩალონიში...

ამბობენ... რომ ქეთას დედა, - ვენერა დეიდა, ანუ, - ქეთას დედა არ არის... ზუსტად არაფერი ვიცი, მაგრამ ისე, ქეთა არანაირად არ ჰგავს დედამისს. ვენერა დეიდა დაბალი და მსუქანი ქალია და რომ იტყვიან, ძივებს და გორავდა. კიბეებზე ქმენა-ქმენით ამოდიოდა ხოლმე... ქეთას მამაზე ბაბუაჩემისგან მხოლოდ ის მსმენია, რომ მეტროში მუშაობდა... მე ის კაცი თვალთ არ

მინახვს. ვენერა დეიდა დიდი ხანია, შინიდან არ გამოდის. ავადმყოფობს. ლოგინსა მიჯაჭვული.

ქეთას ცხოვრება კი, რახანია, "ერთხელ, ამერიკაში"... გახდა. უკვე სამჯერ, თუ ოთხჯერ იყო წასული შტატებში. სამ თუ ოთხ მდიდარ, დავერიმომლ მოხუცს უარა და მათ მოვლაში აღებული დოლარები აქეთ გაზანა... და იმ დოლარებით აქ დედამისს, ვენერას დაუქირავე მომვლელი... ოღონდ აქაური, ამერიკიდან ჩამოსული არა. მთლად ეგეთი სარკისებური ტრანსპორტივაც არ მომხდარა...

დრო გადიოდა. ქეთა შტატებში დოლარებს აგროვებდა, ვენერა დეიდა კი აქეთ, - შაქარს და მარილებს, - საკუთარ ორგანიზმში.

მე და ქეთა თითქმის ვერასდროს ვემთხვევით ერთმანეთს. ის ჩამოვა, - მე ვარ წასული. მე ჩამოვალ - ისაა წასული. ამასობაში, ნახე, ძმაო, რა ქალი დამდგარა! ჰ! არის მისში რაღაც პოლიტიკური? ეს ჩაიხსენებოდა გადაღლებილი სლიკინა თმა, ეს ჩაღვლილი ხაკისფერი პურანგი, ეს ავეცილი თოთი ტილოს შარვალი და ეს რაღაცნაირი, ამჩქეფებება, ტეხასური დეფიმი...

- საზიზღარო! - ისე ამბობს, "გენაცვალე" გამოუდის, - ჩამოსული ყოფილხარ და ერთი არ მომიჩვეე...
- სულ გართი ვარ... ამ დროს მოვიდარი...
- ეს დრო რა, დრო არ არის? მოდი, ვაკოცო. ასი ნელია არ მინახისარ.

ეს აღბათ, ამერიკული სუნამოს არომატია! მაგრამ, რატომ მასხენდება მაინცდამაინც ახლა სტომატოლოგიური კაბინეტის სურნელი? ნოვოკაინის, თაბაშირის, დარიშხანის, სპირიტის და ნამიანი ვარდების ოხშივარი?

- ყავას არ დამალევენებ? - ნელა ირწევა ქეთა, - მე შემოვიტან. ამერიკული ყავა მაქვს. ძაან ნაღდი. ვაკურთ...
- დავლით, აბა.
- ესლავე შემოვალ. კარი არ ჩაკეტო, - და უჩინარდება.

ვზივარ ბაბუაქემისგან ლამის ძირგაგდებულ საყარტელში... ესლა, შემოვა. დაიწყება "once... in america..."

- ეჰ, მე რომ მოვედი, შენ რომ არ წასულიყავი, დედა, ხომ ვერ შემომივარდებოდა ამ შუღლამისას ეს კატასავით ზნეკია ქალი? თავისი ამერიკული ყავით და გამოცდილებით?

თარიდან რაღაც წიგნი გამოვადრე და გადაფურცელე.

"შემედობით, კეთილი და ერთგული ვეგრე! დარწმუნებული იყავი შენი ბეთჰოვენის ერთგულებასა და მეგობრობაში..."

ჰ!
...ამჟამად ნებს ვაძლეე მუხას, იძინოს. და ეს იმიტომ, რომ ძალა მოიკრიბოს. იმედი მაქვს, კიდევ შეეკმინი რამდენიმე წანარმოებს და შემდეგ, დაბერებული ბავშვი, დაეანარელებ ჩემს ამქვეყნიურ საქმიანობას კეთილადამიანთა შორის..."

დაბერებული ბავშვი! დაბერებული ბავშვ...
- გითიო?...
- დაძახებაც განხეილი აქვს ამ ქალს!

- ჯოორჯ?
კაბა ჩაუცვამს. ძალიან მოკლე. ძალიან შავი. გვერდინდაც შექრილი.

- მოვედი.
- მოდი.

- მოხვარშო?
- კარგს იზამ...

- ოქციე! - გაიხნივა ტანიან, ხმიან, სიტყვა-პასუხიანა...

რაღაც უნებართბა მჭირს ამ ბოლო დროს. თითქოს მარტო არასდროს ვარ. თითქოს, ჩემი სიცოცხლის თანამ-

გზავრები ჩემს ირგვლივ ტრიალდებენ. სულაც არა აქვს მნიშვნელობა, ცოცხლები არიან თუ აღარ... პრინციპში, ყველანი ცოცხლად არიან ჩემთან... არაა განსხვავება...

ბაბუ... აქ ხარ? ვაკო, რას დაგინახავს ეს წიგნი ნი-თელი ფანქრით? დაცვა... აგერ! მთელი ეს აზნაცი, ბაბუ... "ზიპარისის მორალური სიდედ უარყოფითად მოქმედებდა ამარლოსს... მოთიბენიდან გამოჰყავდა იგი... ამას თვითონ აღიარებს: ... "მე იმიტომ გავხდი ცუდი, რომ ბიძაქვს (აქ ფანქრით მიგინერია, ბაბუ - "ბეთჰოვენი") უნდა დედა კარგი ვყოფილიყავი... ეს ბოლო წინადადება ფანქრით მრგვლადაც შემოგინახავს... ნითლად. რატომ, ბაბუ? ჩემზე და შენზე ხომ არ ფიქრობი ამის კითხვებს? ხომ არ შეეგონებოდა, მეც იმ კარლოსივით ზრინვე ცუდი არ გამოვსულიყავი? ბეთჰოვენი კარლოსს ზრინვდა... შენ - მე. შენც ძალიან გინდობა, კარგი ვყოფილიყავი და ამ სიტყვებმა მაგრად ჩაგადარაჯა, არა? ა? ნუ გემზინია, ჩემო ბებურო... არასდროს გავხდები ცუდი იმის გამო, რომ შენ ჩემი სიკარგე გინდობდა... ეგ არ იდარდო... იცი...
- Your coffee, George... ეგ რა არის... რას კითხვობ...
- რა ვიცი... ბეთჰოვენის ცხოვრებაზე... და მიქელანჯელოზე... დედაქინა დიორობა?
- წესებს და ძინავს. რიღამდე არ იმძრევა. საძილებს სვამს.
- მაგრა მოტყდა.
- ჰო... მოგწონს ყავა?
- საკვიფოა.
- იცი, ერთხელ... ამერიკაში...
ხო ვიქციე. დამბებრა ოკეანისკაღმიდან... ერთხელ, ნიუ-ორლეანში და... ერთხელ, ბაფალოს გზაზე და... ერთხელ მისის ჯორენმა... ბრაიანის მანქანით... ჯოზუფინას ძმა... და... დადე ეგ წიგნი.
ჰო... რას ვფურცლავ, მართლა, ამ წიგნს... ბაბუ... საით ხარ?

- იმიჯი მაგრად შემიცვალა ისე, არა?

- ვინ? - ვეკითხები ჰაიპარად.

- ვინ კი არა, რაში ამერიკამ, გიო! შტატებმა! რა დამტერებულად ხარ, ბებიი?

- ჰო... მაგრად შეგიცვალა.
- ნაიდე?

- ივექო... რას მიშლი... კარგად ზიხარ - და ფეხებზე შევავლე თვლი. ყურებზე მეტს იმსახურებს, მაგრამ... სოფოს გამოქცევაში ნივანით ქადები მასხენდება... მგო-რი, კიდევ უნდა იყოს ცეკობაში. გავედივარ და კი, არის თეფშზე ვანყობ. გზად, - ვწყნარავ ნიგვზის, თაფლის, ვანილის სურნელი აქვს და ონდაც, სულ ონდაც, - სტომატოლოგიური კაბინეტისაც.

- ოოუ?! - გაეხარდა ქეთის ამერიკულად. რატომღაც, შემეცროდა. არ იცის, - ეს ქადა უ არა, სხვა ქალია.

- ჰოოოდა... ბებიი... ნავედით ნიაგარაზე. მე, ბრაიანი და ჯოანა... იქ ერთი ზანგი იყო... ტომი... დადე რა, ეგ წიგნი!

- აჰა! აჰა! დავეე...

- გესმობა, რას გეუბნებოდი?

- კი... ტომის ჰქონდა ძალიან სქელი ტურები...

- ეგ არ მისწენია... მაინა, პრინციპში, ჰქონდა! არ მეკარებოდა იმისი ტურები... იმას კიდევ, ჩემს ტურებზე აფრიალებდა.

- მერე, რატო კონცინდა...

- როგორ, რატომ...

- თუ არ გევახებოდა...

- რა ვიცი... ცოლობა მთხოვა. გახსოვს, მე და შენ რი ვსასაობდით ხოლმე კიბეზე?

- ჰო...
- და... ის თუ გახსოვს...
- ქეთა...
- რა?
- არა, არაფერი.
- მაინც, რა?
- არაფერი...
- რა საშინლად მომწონდი, ბებიი...
- მეც.
- ეხლა?
- ეხლაც ძალიან კარგი ხარ...

ფოქი ალბათ ასე გამოდიან რაღაც ჭინჭრით გადავლილი თხრილიდან... თუ შუშებმოყრილი რამე ადგილიდან... თუ რა ვიცო... ასე გამოიხილართებიან ალბათ შემოკოჭილი თოვებიდან...

- მიედ-მოედები, ბებიი... რა ხდება... რამე ხომ არ დაკარგე იმ ომში...

პატარა ვულკანური ამოფრქვევა სადღაც, გულში. პატარა ცოცხი ნაგლეჯი...

- ომს შეეშვი.
- აბა?
- აბა და... წადი. დაიძინე. ყავისთვის დიდი მადლობა.

- ოქქეეეი... - ნამოიზნიჭა ქეთა, - აზიატები და ვირები ხართ მინც აქ...

- ამერიკაში?
- Good night, ბებიი... საზიზლარო... კი არ შეგჭამიდი...
- რა შესაჭმელი მე ვარ...
- ზეგ ისე მივფრინავ, ბებიი... ვიცი, ინანებ ამას. გულ ნააიტი -

და ჯახ! კარის ხმა. და სიჩუმე.
ბაბუ! სად ხარ?... დამტოვე?..

ისევ იმ წიგნს ვიღებ... და ეს? ეს რაღატომ გახაზე?... ნეტარი არის სული მისი, ჩვენ სიბერეში გულვებს მშურვალე სიყვარულით ვინც აგვიტყვირებს...

მგონი, ნეტარი გამოვიდვარ, ბერიკაცო...

ძილი გამიტყდა. * * *
ძილის დროა, არადა. ნანვიმარი, გრილი სუნთქვით სძინავს ჩემს თბილის-ქალაქს. ოდნავ შესუსხული ღამეული ქარი დანარიალებს ქუჩებში. აქა-იქ შუქი ანთია... ნეტავ, რატომ? აბა, ამ ცეცხლივან ენერგოფასეში ტყუილბურალოდ ვინ დატოვებს ღამით შუქს? ან ჭირია, ან ლზინი, ალბათ. ან ნეკროზი...

წარმოვიდგინე, სადღაც, რომელიღაც მოციქოებე ფანჯრის იქით შუა ოთახში დასვენებული კუბო... მიცვალე ბული. ღამის მთევლები. სათიღები...

წრფოლად ამიტანა. ახია ჩემზე! დარჩენილიყო ქეთა. ვიწებოლით ეხლა ჩახუტებულები. კედლებზე მოცისფრო, მუდრო ათინაები ილიცლიცებდა და თუნდაც ამ ერთ ღამეს გადავარჩენდი ერთმანეთს... აღარც გულს ვატყუნებ... რა ზედმეტად იდეინი გახდი გიორგი? რა იდიოტური ადოქმები დადე?

მაგრამ, არანაირი აღთქმები რომ არ დამიდევს?! ნუთუ ქეთა რომ შემოვიყვანო ახლა და ძალის ყმუილივით უსიამო ფიქრების გაქრობაში დავიხმარო, სოფოს ღალატი იქნება? ჯერ ხომ, მაინცდამაინც ჩამოვალბებულად, გამრავლების ტაბულასავით, ან მუნდელივის ცხრილივით არც გამიფორმებია, რომ სოფო მიყვარს? იქნებ, არც მიყვარს? იქნებ, შენს ვინაზე არა, მაგრამ... იქნებ უბრალოდ ცუდიც ვარ, ბაბუ? ცუდი, და მორჩა!

ვიცი, ქეთასაც არ ასვენებენ ეხლა სიმარტოვის ანრი-

ალბეული, მისუაფარი მაჯლაჯუნა ლანდები...
უცებ, გავლიზინდი. სოფოზე გავბრაზდი. თითქოს, საიდინლაც, ცხრა მთას იქიდან მმართავდა... მიმორჩილებდა.

ზედმეტად ხომ არ დავემონე ამ ქელს? მისი არღალატი ჩემი თავის, ჩემი კაცური მეობის ღალატი ხომ არაა? გავაბოლე. და ტელეფონზეც დარეკა.

- ნანბო, ბებიი?
- რატომღაც, უსაზღვროდ გამეწარდა ქეთას ხმის გაგონება... რაღაც ძველი და მშობლიური იყო ამ ხმაში.
- შემო, რა... - ღამის შევევედრე ისიც, შემოვიდა. შუქი ჩავაქრით და დიდხანს, დიდხანს ვისხედით ტახტზე ჩახუტებულები.

- როგორ გამაგდე... წელან?
- მამატიც.
- მე ხომ... ჩვენ ხომ...
- კარგი... კარგი...
- საზიზლარო... განა მაინცდამაინც სექსი მინდოდა... დეტილი.

- ვიცო...
- ღმერთმა იცის, კიდეც ვნახავთ ერთმანეთს თუ არა და ეს... ეს მაგდებს... იმისთვის... თითქოს ის...
- კარგი... რა გატირებს, გოგო.

- გიო... შენ აზრზე თუ ხარ, რომ შეიძლება ველარ განახო... და ის ჩავეკდე იქ, რო... ა? აზრზე ხარ? იცი, საად? ცხრა მთას იქით... მარტო... შენ კიდე... შენ კიდე... ერთი გოგო მოკვდა იქ... თბილისელი... ისიც ჩემსავით...
- აუ, ლუ ტირი, რა... გეხვენებო...
- მაშინ, ჩამეხუტე...
- აი... ამა...

- თავზე ვუსვამდი ხელს. ეგ იყო. მეტი არაფერი.
- კარგია, რომ გამოხვედი...
- ზეგ დილას მივფრინავ. და გული არავის წყდება...
- ხო... და რო აღარ წახვიდე?.. თუ ასე მწელია?

- მერე რა ვქნა, გიო! რა ვქნა, მითხარი! ბოთლები ვზტო რესტორანში? თუ კვებები ვციო ბაზრობაზე? იცი, მარტო დედმარტოს წამლებს რამდენი ჭირდება? და ვალეზი? ვალევი, გიო?... გაწუმდი, მომეფერე... ჩემი შტერი... ჩემი სოლომონ ბრძენი... დებილი...
- მე ტირი, რა...
- იცი... სექსისთვის კი არ გეგონოს... სექსი ხო, გიო... სექსი ხო არაა მთავარი... უბრალოდ... ისე მინდოდა აქ ყოფნა... შინანს. ბოლოჯერ... თუ გინდა, სულ ისე...

- ჰო... ვიცი.
- გიო... ნაღდად არ მინდა სექსი... ასე ვიჯდეთ, უბრალოდ... ხო?
- ხო! - რაღაც გამეწარდა შინით. გულზე მომეშვა.

- "მიყვარს?" - სოფოს სიხორემ ამანრიალა უცებ.
- ის გოგო გადმოსავენეს... ძმებმა. და მამამ...
- მერე?
- მე რო ჩავეკდე... მე არავინ გადმომასვენებს... ვინ მყავს...

- სისულელეებს ღაპარაკობ... რა ჩავეკდე! ნახე, რა ქელი ხარ...
- მართლა?
- მართლა. ვარიანტი არ არსებობს. ბოლო "ნასადეკა" აქ გეკნება... დაბრუნდები. თან, მილიონერი...

- საზიზლარო...
- ზეგ მეც მივდივარ, ისე...
- "მიყვარს..." - გამრავლების ტაბულაა უკვე ხო!
- სულელი... ეგ რა წასვლავ... ეგ სამოთხვა.
- ისე... რა ვიცი... მიგნა კმაყოფილი იყავი... წელან ისე ჭკვიკვებდი...

- გეპრანჭებოდი, საზიზლარო...
და ისევ ატირდა...
კედლებზე მართლაც დაცურავდნენ მოცისფრო ათინათობი... ალარ მედიკრებოდა შორეული ფანჯრის იქით დასვენებულ კუბოზე... მაგრამ ახლა ამ ქალის სევდაზე მეფიქრებოდა და იმაზე, რომ ალბათ, მართლაც უკანასკნელად ვხედავდი.

- გასოსეს, ნელან ბრძანაზე რომ გეუბნებოდი... არაფერიც არ მასსოსეს, მაგრამ მაინც ვუყევე თავს.
- ნამდვილი პიდარასტია. და იცი, რა იცის?..
- რა? - ათასი საზიზლრობა წარმოვიდგინე...
- ფუჰ! ბოყინი! წარა-მარა... წარა-მარა...
- მეზე?..
- რა მერეს! რა მერე, გიო... ჩემო კარგო... ჩემო სუფთა ბიჭო... ჩემო... რალა მერეს! იცი, რა? მიიდი, შეაგინეს! ავგრე თქვი: მე ყველა ბრძანის დედაა... მიიდი რა! შენ მინდა, რომ შეაგინო, თორემ ჩემგან არ აკლიათ... გულში...
- ბრძანა ადამსსაც?
- მიიდი, გიო...

უცებ წარმოვიდგინე ქეთა... მალალი. თხელი. გრძელი. სადაღაც შუა ბროდვეიზე, ან სადაღაც, ეგეთ ადგილას. მთელი შტატების ბრძანებით გარშემორტყმული... ბრძანებით ქეთასკენ მიიწვიდნენ და გაიძახოდნენ: "fuck you, baby..." "come on, baby..." ქეთა მარტო იყო... თეთრი ქრილა კაბა ეცვა და მილიარდ დოლარად უღირდა ვინმე ჩვენებურის გამოჩენა... ვინც გემოზე, მამა-პაპურად შეუკურთხედა ამ გიაურებს...

ბოლბა ყელში მომანვა...
- შე ყველა ბრძანის დედა... ქეთა... - შევიგინე მთელი სულით და გულით.
თენდებოდა. ძაღლები აღავლავდნენ ნალამურ ქუჩებში. მანქნებმა მოუხშირეს.
- ამ ღამეს ზეგ ამერიკაში წავიღებ... - მითხრა ქეთამ.
- მძიმე ხომ არ იქნება?
- პირიქით... სხვა ყველაფერსაც შემინუსუბუქებს...
- ჰ!
- ვინმე გიყვარს, ბებიი?
მხრები ავიწიე.
- გიყვარს.
- ზეონი...
- გიყვარდეს... მაინც წავიღებ ამ ერთ ღამეს ამერიკაში... ერთი ღამე ისეთ რას დაგაკლებს... ხო არ გენანება, გიო... ხომ არ გენანება ჩემთვის? ალ. ხო არა, ბებიი... ერთი უსუქსო ღამე... უბრალოდ, შეციოდების...
- ნუ ტირი...
- ჩამეუბტე... მომეფერე.
თავზე ვუსვაძმი ხელს, ბავშვით.
ნელა, ნალვლიანად და ძალიან ჩვენებურად თენდებოდა.

თოვლი რომ მოვა, * * *
სოფელი თითქოს უწინარდებდა. მარტო კვაბლი ადის აქა-იქ დიდი, ბრჭყვიალა სითეთრიანი და მოგუდული, რაღაცნაირად, შუაგზაზე დაჭერილით ხმები გაისმის... პირუტყვი ზემოის... ძაღლები ღვავებენ... მამლები ყვირიან... ბავშვები ფრიაბუბუბენ... ზამთარია, ჰა.

მერე, ნელ-ნელა, თითქოს მსატყარი ხატავს შვი პასტელით, მოხასხება ლობე-ყორებო... გაფარჩხული ხეები... აივან-შუშანდები... ნაფხურები... ნაურმალები... ნაბორბლარები... ნაცივარები... სიგლუვეს, სითანბრეს და-კარგავს თოვლი... ამოირება აქა-იქ უწინ-ამონაყრები...

მინა ამოიგლისება ჩახლართულ-ჩათოვლილ ბურქისძირებში... მინა ამოიგლისება ღობის ძირებშიაც... ქიშკარ-გადასაბიჯებთან...
- თეონაა... უუუუ... - გზად... გზად იკარგება სმა.
- ბატონოოოოოო...
- დროოოოოოო... დროოოოოოო...
- ბესკვიითა... ბესკვიითა...
- შოთია-უუუუუუ...
ყიფი-ყიფითი გარბიან სკოლისკენ. გზაში მატლებზე... თოვლზე დაგორებულ გუნდასავით დიდდებიან... ბეგრდებიან... ჩექმისყელებში, თბილსაყელოებიდან ამოირილ ჩამბბარ, მამაყინნას კისრებში თოვლი ყვრებათ... ფთილა-ფთილა - ჩამონბტყც ხეებიდან... დამიზნულ, ჩაფშენილ გუნდებიდან... ვერ გრნობენ... ვერა... ხურან... დანილდებულ, დაიოშლ ხელებში გუნდებს ტკეპნიან... სიცელი თოვლთან ერთად იფშებნება... ფთილა-ფთილა იყრება...

ღობებზე თოვლი დევს. სარებზე - პანია, მრგვალი ნამქვარივით... თეთრად... კოსტად...
- ღელე მოლოკივებს მინაინ-თოვლიან ნაბირებში... შე-ჭირხლულ ქვებში... სველი იების სურნელი მოაქვს საიდანდაც... ზემოდან... მთიდან...
ტკეპ კი... მინა... მინაინდებული. დამზრალი. ჩამალული.

ბოსტონში გადავა ცეცხლთან გამბბარი, სახეატკეცილი ქალი... დათოვლილი, შემოდგომამოყოლილი პირებს ხელს გამკრავს-გამოკრავს... მუქი მწვანე ამოსკვება ცივ სითეთრში, ტკაცა-ტკუცით გადაამტყვრებს თავებს... ჩქარ-ჩქარა... "უჰ... კარგი იქნება ცხელ ღობიოზე..." მინს სუნი აბრუებს მაინც... გაზაფხულს ყნოსავს სადაღაც... სადაღაც აქ ჩამალულს... ამ თოვლში და ყინვაში... ყნოსავს... ყნოსავს... აქა! აქა! სადაღაც... გაზაფხულო...

თივის ზეინებს თოვლი ადევს სქლად, მშრალად, უფრო დიდ რაღაც არსებებს თავთან გვერდიგვერდ წამოყუდებულ ზეინებში. თეთრი თევზამოგდებულ ვეება... კაბებზაფორილებულ... სქელ-სქელ დედაბრებს...
- მამუკაა... უუუ...
- ეჰეეეე...
- გამოადგი, ბიჭო ფეხიო...
შორს, სკოლის ზარი რეკავს... თოვლი გუდავს ხმას... გიო მათათათან... მათათათან...
- გიო მათათათან...
მორყულ ქიშკართან ელიკვა ბებიი დგას. გრძელ, რუბ კაბაში... თავმალმობიურლო... ხელგახიბოთ...
- ამოხვედი... უკვე?.. შეილო... შეილო... სოველი ხარ, ბებიი თლათ... სოველი... შემოდი. დედა... ფეხი მინთია... შემოი შეილო, პატარა...
რას შევალ. მავიანდება. სკოლის ზარი რეკს შორი-ახლო...
- რას მიბრინობენ... უყურე ერთი ამით...

ელიკვა ბებიი წყალივით გამჭვირვალ, ბებრულად მხიარული თოვლებს დააყოლებს თავდაღმართულ ქარივით ჩაქროლილ ბავშვებს...
- სალამი გიო მასნ! - ნაფხით გაპობილ შემსასავით სხივად ცვივა აქეთ-იქით...
- სალამი!
- სალამი...
- სალამი, გიო... - "მასნ" სადაღაცა უკვე... ქვევიო...
- ეეეჰ... ერთი ამისთანა გადარყული, ბრიგანა ბიჭი მეც მიყვალდა, ბებია... ჩემ ეზო-კარში... მეღორისადა ერთი ამისთანა ბოვში... ერთი ამისთანა ლოყედატკვარ-ცული, დედა... წყალს მაინც ამოიღებდა, დედა, ჭიდან... პურზე მაინც გამეგზავნებოდა... ჩემ ჭურჭელს დედიჩნებდა...

ამ კოხტა კარმიდამოს მეტატრონიზობდა, დედა... მოუფა-
თურდებოდა...

არაერე შუკვას ელიჩკა ბებოს. სულ არავინ. ჩემსავითაა,
რალავით...

თავლი და შაქარია ელიჩკა ბებოს სიტყვა... სადღა
არინ ესეთი ბებოები... ცოტანი არიან უკვე ბუნებში...

ლოკვა იცის ელიჩკა ბებო, წყველა - არა. რომ დამ-
ნიფდება მისი ატამი და შაველიავი, ჩამოჯდება გადასა-
ბოჯთან და ეპატიყება გამეფელე-გამომეფელს... ვინ, რო-
მელი ონავარი გადავა მის ახლზე და ალბებლზე... თვი-
თონ გიქედის დამქნარი ხელით ლედვს და აყიროს...

- გავეთილებს მერე შემოგიბრენ, ელიჩკა ბებო! შე-
შას დაგიჩხავ...

- შენ გაგახარებს, დედა, დედა ლვისშობელი... შენ
მოუმრავლდი და მოუშენდი, დედა, შენ გამზრდელს...

ბარდნის... ბარდნის...
და სკოლის ზარი რეკავს სულ ახლოს...

მაგრამ, სკოლის კი არა, ტელეფონის ზარი ყოფილა.
ქტა აღარაა, ნასულა. კაცს კი, რომელიც ამ დილაუთე-
ნა მიჩრკავს, დიდი ხანია, ვიცნობ. ძმავეცები ვართ-მეთ-
ქი, ვერ ვიტყვი, მაგრამ...

მოკლედ, ანტონი.

კაცს, რომელმაც ამ დილადრიან დამიჩრკა ანტონი
ჭკვია. ბაბუამისის სახელი. ჩვენ ერთად ვმუშაობდით რა-
ღაც სამხერხაოში, იზანად, ყველაფერი რომ მიორღვა და
მოიშალა ერთბაშად. მოკლედ, ვზომავდით, ვხაზავდით,
ცხერხავდით... ვზომავდით, ვხაზავდით, ცხერხავდით... და-
თავყანამადე ერთფეროვანი საქმსგან ზოგჯერ ადამია-
წეროვის სეგრძინას ვკარგავდით. ზოგჯერ მქვენებოდა,
რომ ამ თბილი ნახერხით გამოტენილი ორი თოჯინა
ვართ. ორი მარიონეტი. თავშიც ნაბერხი გვიყარია და ჩვე-
ნი აბრებიც ნახერხივით მხატვდ დახვავებულნი გროვდა.
ჩვენი სამხერხაოს შანსანი მფლობელიც, გვიკას თქმს-
ნენ, ერთი დიდი დასახერხი ხვა და საერთოდ, მთელი
ცხოვრებატ ბურბუმუხლასავით უაზრო და გამოფიტული
რამაა...

ანტონი, ისევე როგორც მე, მხერხავად არ დაბადებუ-
ლა. ის სოლოლაკში ერთ ძველ, დაბზარულ სახლში იყო
გაზრდილი. გერმანული წყალივით იცოდა. იტალიური -
ესმოდა. ფრანგულს ამტყრევდა და ვერდის ოპერებზე
გიჟდებოდა. სამხერხაოს მხაურში სულ ვერდის რაღაცებს
უსტყვენდა და მგონი, სერიოზულად იყო მარია კალასზე
შეყვარებული, რადგან მის ლამინირებულ სურათს გუ-
ლისჯიბით დაატარებდა...

ერთხელ, მე და ანტონი ოპერაში წავედით ერთად.
ბილეტები ნაყიდი ჰქონდა და უარი ვერ ვუთხარი. ან, რა
იყო საუარი. "რიგოლეტო" ვნახით და მე, პირადად ორი
საათით თავში ნახერხის ბულის ნაცვლად ვერდის მუსი-
კა ჩამიდგა. მაგრამ ვიციდი, ეს დიხანს არ გაგარქელ-
დებოდა. გარეთ გავიდოდი თუ არა, კვლავ ნახერხის და
ბურბუმუხლას კორინანტილზე გავცხრდი და სულს კვლავ
უმიედობა და იმედგაცრუება დამიხერხავდა. რაც უფრო
ტბილი და დიდებული მუსიკა ჟღერდა, მით უფრო ნათ-
ლად ვგრძნობდი ამას და გული მწყედებოდა...

ასეც იყო. გარეთ ბურბუმუხლისა და ნახერხის გრან-
დიოზული, ყოვლისმომცველი შოუ გრძელდებოდა და
ჩვენ, მე და ანტონი, ორი საბრალო, ნახერხით გამოტენი-
ლი მარიონეტი ჩვენს ადგილებს უნდა დაგბრუნებოდი.

გვიკას უყვარდა სტვენა. შუადღისკენ, იქვე, საღებ-
ვებით მოვაჭყრე ბიქს ქაბახზე და ლუღზე გაგახანდა
ხლომე, დაუახსებდა ხელმარჯვნივ მანქანის ზეთებით მო-

ვაჭყრე ომარას... ისიც, ნაამატებდა თავისას, - არას,
მწნილს, რამეს და შეერეოდა ფიქვლ და თბილი ნახერ-
ხის ოხმზარას ამ ყველაფრის სურნელ-არომბატო... ზედაც,
მერე, - დუშ-პამამა... რიმ-ტამ-ტამ... და რამე... ტაში... ტუ-
ში...

ეგეთები მონონდა მოკლედ, გვიკას და მოკალი ცხლა.
ეგეთ მულაშში კაიფობდა და სტვენითაც რაღაც ეგეთებს
უსტვენდა.

ერთხელ, რაღაც, მყრალ ხასიათზე იყო და ანტონმა
რომ ვერდის სტვენა ნამოინყო ლამაზად, უყვე დაუღრი-
ალა:

- შენა, ბიჭო! რაებს უსტვენ! რა ტვინი ნაჭამ!
- ანტონი გამეშდა და მერე უთხრა:
- ვერდის მუსიკას ესტვენ. რა არი, რო?
- რა არი და, ვერდი-გვერდი არ ვიცი მე! კაცური
დაუსტვინე თუ იცი, თუ არადა, მორჩი აქა, ჩიტვით ქიკ-
ქიკ!

ანტონი ჩაწუმდა. ვზომავთ, ვხაზავთ, ცხერხავთ... ვზო-
მავთ, ვხაზავთ, ცხერხავთ... ვატყობ, მოწამლულია. ცოტა
ხანში, ნამოინყო ისევე სტვენა. ისევე ვერდი.

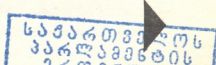
ეს დრო იყო რო, გვიკამ ქაბახზე და ლუღზე აფრი-
ნა ბიჭი, ომარამ ახალი ნიორი, შოთი პური შემოიტანა
და...

- ბიჭო, რა გითხარი მე შენ!
- რა არი? - გაფთირდა ანტონი.
- ნუ უსტვენ-მეთქი მაგეთებს! ნერვებზე ნუ მეთამაშე-
ბი-მეთქი!
- რა იყო, ბიჭო... გვიცი; რა არი? - ვერ გაერკვა ომ-
არა.

- რაღაცეებსა სტვენს, ბიჭო, მთელი დღე...
- უსტვინის მერე, შენც კიდე...
- სტვენს! სტვენას გაანჩია, ომარას ვნაცვალე! ნაგა-
სა სტვენს რაღაცას არც თავი აქ, არც ბოლო, მე მაგის...
- ვერიდა, - თქვა ანტონმა, - როგორ, ნაგაიო...
- ვერიდა თუ რა, ნუ სტვენ-მეთქი აქა ეგეთებს... სახ-
ლში უსტვენე ცოლს... არ შეჭამა ტვინი, კაცო?
- შეევიე, ანტონ, - ხმადალა ჩავერიე.

მაგრამ ანტონამ ჩუმი ნოლმა ჩიოლ გულში და იმ
ღამით გვიკას სამხერხაო გადაწვა. გადაწვა და გაქრა...
იმის მზავალს ვერც გვიკამ მიავნო, ვერც ვერავინ...
ერთს გზავდა გვიკა, იმ... იმ... ვერდი იყო თუ გვერდი...
იმან ქნა ყველაფერი!

- გიორგი... ალო! ანტონი ვარ...
- ანტონი...
- ხო, გახსოვარ?
- ვაა! ანტონს!
- როგორ ხარ? სად ხარ?
- სოფელში ვმუშაობ, ანტონ. შენ საით ხარ?
- ვარკეთილში ვარ, ჩემს დასთან. სოლოლაკის სახლ
მინისძვრზე დიანგრა და...
- რა იცოდი, რომ ჩამოსული ვარ...
- ვერცავედი ხოლმე... თვეში ერთხელ... თვეში ორჯერ...
მივციდი, - აქ არ იყავი.
- შო, ხუთი წელია.
- კი, მოვიცი. მაგას ყველა მიხვდა.
- ხო იცი, რატო ვქენი...
- რა ვიცი, ძმაო... შენი საქმეა. ისე, ვიცი.
- მარტო სტვენის ამბავი არ იყო მანდ.
- აბა?
- მარტო ვერდის ამბავი არ იყო მაგაში...
- აბა?
- რაღაც იყო სხვა კიდეც.

- რა?
 - რა ვიცი, გიორგი... რაღაცა იყო.
 - მაინც, რა?
 - არ ვიცი, მაგრამ რაღაცა იყო... ვეზიზღებოდი...
 - იქნებ, არ უნდა გეყენა, ანტონ...
 - უნდა მეყენა.
 - რა ვიცი, ძმაო.
 - რაღაცა იყო, კიდევ... რა...
 - ალბათ, ალბათ.
 - სულ ვფიქრობ, უნდა მეყენა თუ არ უნდა მეყენა...
 - მერე?
 - ეგრე უნდა მეყენა.
 უცნაური კაცია... მაგრამ, იქნებ მართლა უნდა ეყენა ვერე?

- კარგი აბა, გიო. ეხლა უკვე იცი.
 - რა?
 - მე რო ვქენი ის ამბავი.
 - ისედაც ვუცოდო.
 ეგრე რო არ მეყენა, ვეღარასდროს დავუსტყენდი...
 - ჰო...
 - ეხლა, როცა მინდა, ვუსტყვენ, გიო. ვერდის ვუსტყვენ. მინდა... ტრავიატას... მინდა აიღას... არავისიც არ მეშინია!
 - ჰ!
 - კარგი, აბა.
 - კარგად, ანტონ.
 და დაკიდა.
 უცნაური კაცია, მაინც... მამმა მია!
 ხომ ვამბობ, მსაფრთხოვეტიანი ურთიერთობები მაქვს ხოლმე ადამიანებთან-თქო... ა, ბატონო... ა!

* * *

ნეტა, როგორია პარიზის დიდუბის ავტოსადგური? ან ლონდონის... ან მადრიდის... ან, რომის ავტოსადგური "ოკრიბა"? იმათი ესენი, - ესე იგი...

ნეტა, როგორია იქაური პარიზ-კასპის ავტობუსი? ან პარიზ-ნილენის? ან პარიზ-ჩოხატაურის? ან, როგორია, ნეტა იქაური მადრიდ-სანჩრე? იკარუსია... მერსედესია... ან, რა ხალხი ირევა ნეტა, რომის "ოკრიბაში"? ირევიან ალბათ იქაც ყველანაირები... რომში საყიდლებზე ჩამოსულები... რომიდან იქა, იტალიის ხარაგაულში რთველზე წამსვლელები... ზოგი დალაგებული, ზოგი არული... ზოგი კახაა, ზოგი გვერდშიც ქმარ-შვილ-დედამთილისანი...

"ზოგშ მე დვეიჯენ კალთაში" - თავს იღებს ტკბილმწარე დედამთილი... ოლონდ, რომის "ოკრიბაში" სხვაფერიც იტყას... ბამბინო... ტანტინო-პოკო... მაკიონო... სტრაადა... - რაღაც, ვეგუს... იტალიის - იმერული...

მოდა, რომის "ოკრიბაშიც" ირევიან ალბათ, იტალიის ძალის-მუხრანელები, იტალიის საჩხრე ქვათურლები... ირევიან... ბილეთებს იღებენ. საბარგულებში ტენიან ჩანთებს, ცელოფანის დიდ პარკებს...

"ჰე, დროზე ახლა... დოშქარეთ... ნავეიტი..." იძახის ავტობუსის კიბეზე გადმომდგარი იტალიელი მძღოლი, იქ ის ბიჭიკო... ან ოთარა... ანუ ვინმე ჯანი... ან დინო... და სხვაფრად იძახის, იტალიის საჩხრეულად... ანდიამო... პრესტო... პრესტო! სონიო ტაარდი და რაღაც...

ლონდონშიც ჩამომდგარა კონია-კონია ავტობუსები. იქის დასავლეთის... იქის გურია-იმერეთის... იქის ქართლის...

"გაადის მერსედესის მარკის ავტობუსი ვინძორის მიმართულებით..." - მოწყენილად, მოზეზრებულად აცხადებს ალბათ იქაც ვინმე... არაჟუჟუნა...

"შენი ქალი სუჟაი" - ბღღვინავს იქაც, ვინმე...

"გადის ავტობუსი სვინდინის მიმართულებით"..."
 "გადის ავტობუსი რიდენის მიმართულებით... ბილეთები იყიდება მუ-მ სალაროში..."
 გაბრიან-გამორბიან... ოლენდ, ლედი-ჯენტლმენების მხარეა... სულ ფლიზი-ფლიზებით მიდის საქმე... სულ სორი-სორი-რებით...

თორემ ისე, ავტოსადგური ავტოსადგურია. და ამ ჩვენს დიდუბის ავტოსადგურის არ იყოს, იქაც იქნებია ტლანქი-ტლანქი ჯიბის ქურდები, ნაყინ-ლეზლის დამძალელები, მივრანები და ფიზლები... დაგვიინებულები და ნამეტანი ადრე მოსულები. მოკლედ, ხალხი იქნება იქაც, ჭრელი და რ-ს ნუნისმიერად იტყვიან, სასისმიერად, ხორხისმიერად თუ ყბის ამოვადებით, - რა მნიშვნელობა აქვს...

მივდივარ, მოკლედ არეული ამ აგერ, აჭრილი, ათქვეფილი ამ მილეთის ხალხში, ადენ წამსველ-წამოსვლელში. ვზივარ, ჩემს ავტობუსს ვუცდი, ვაბოლებ და და თან მიხარია რაღაც... თანაც გული მწყევდება. რაღაც ისეა, ღრუხლანში რომ მზეცაა. თან რომ წვიმს, თან რომ მზეა.

ჰეი! გიო თობოლქ აიღე ბილეთი, მოაგეტი შენს ავტობუსს, დაახვიე იქით, სადაც გელან... აქედან ახლა გამცოლებელბაა გაცა. იქ, - დაშვედრ-მოლოდინეები გეგულბა! გეგულბა, ხომ?

- გიო მასწ! გიო მასწ! გიო მასწ... და შემოდგომურ ოქრო-ბურუსში ჩაკარგული პატარა ქალაქი... ზათორის-პირზე დაფაცურებული.

და სოფო... ისეც იქით. რაღაცნაირი, მყარი, სამიედო და მთის ნიაფიტი სუფთა...

რაღაც მზიარია. მზრგში ვიშლები... არაა ბატონო ლონდონის დიდუბის ავტოსადგური ეს! თბილისისა! ჩემი ბუქური, ჩემი ნაწაზნი თბილისის... არცერთი დოღართი არ ჯარმიდება, ბატონო, აქ გადამფურთხებენი!

ჩემი ანელი, გაბურძნული, პირდაუბანული თბილისა ეს... წუხანდელი გამოუძინებელი, ღამნათუნე... შეეშვი, ძმაო! არ იცხავან ჯერ აქ კედლებს და მინებს თბილი სანაირი წყლით ღამ-ღამობით არ იღიბის ეს ქალაქი თქვენებურად, "ჩიიზ"-ს რომ ამბობთ, ისე... ჩამოსტრის ცვირ-პირი... დაღერემილია, მაგრამ გული... გული იმსლება აქვს, ევეშ...

მოდა, როგორიცაა ვეეთი მიყვარს. ვეეთი როა, - უფრო მიყვარს, კიდევ. იმითო რომ... შევცოდებარეული სიყვარული რომ რაღაც, სხვანაირია, არ იციო, კაცო თქვენ? მაგრიდ-პარიზ-ლონდონის დიდუბის ავტოსადგურთა მგზავნიერო?...

აბა, დაეაგრხინლ-დაკულულებული რომ იყოს ჩემი თბილის-ქალაქი, ხის ყუთზე ივდებოდა ეს აჯავაული, გაბურძნული ბიჭი და ჩახრინული ხმით იმღერებდა სულ ერასა და იმავს? ეს გამოჟანგული კონსერვის ქალა ედებოდა ნინ?

"ბიჭი ხის ყუთზე ივდა, ნინ დაეაგნული კონსერვის ქალა ედვა. თავი უკან გადაყენა და ასე, კედელზე მიყრდნობილი, სადაც, არსათი დასტკრალი მღეროდა. ერის დასმათავრებულ, - მორგეს იწყებდა... მერე მესამეს, მეოთხეს... მერე ისევ მოკრულს და ასე... კანტი-კუნტად, ცივი რაკუნით ცვიოდა ყუთში გროშები... მერე, საიდანდაც ერთი უღვაშა, სქელსკინრა მასტი გამოტყვრა. მივიდა, რაღაც ბღვერით უთხრა ბიჭს, კონსერვის ქალა პიკავის მოულაშულ ჯიბეში მოიპირქვავა და ისევ ნინ დაუღდა. იმან ახდა და რაღაც უთხრა. აჰან, პიკავის ჯიბეში ჩაიფათურა ტორი, ერთი გროშაში ამოიღო და მიუგდო. ბიჭი წამოიზღაზნა. უღვაშამ რაღაც უთხრა ბღვერით,

თავში წამოართყა და წავიდა... და თან წაიყოლია ჩემი უშოი, მრავალსართულიანი გინება...

ბიჭი ღვეზელის გამყიდველთან მივიდა და გროშიანი გაუნოდა. იმან ცოტა პუნენიკურად, ორი თითით გამოართვა და ღვეზელი მიანოდა.

ბიჭი ღვეზელის ღვეჭა-ღვეჭით წამოვიდა და გვერდით მომიჯდა. არც შემოუხედია, ისე.

ნებაზე, რა ერქმეოდა ამ ბიჭს რომის დიდუბის ავტოსადგურში? ალბათ... ჯოვანი... ლონდონისაში კი... ტომი ან ჯო...

- რა გქვია? - ვკითხე ვერცე, უშესავლოდ.

ისე ამოშხედა, როგორც საერთოდ, არამკითხველ მოამბეებს ეკუთვნიოთ:

- რა არი რო?

- რა უნდა იყოს, ისე... - ვუთხარი მე.

ჩემი ავტობუსი ჩამოდგა. უნდა ავსულიყავი.

- მირო მქვია. მირიანი, - თქვა ბიჭმა.

- და... ის ვინ იყო... მამაშენი? ფული რომ წაიღო...

- მამა არა, ისა!

- აბა, ბიძა?

- ესლა კიდე, ბიძა... არც ბიძა არ მყავს მე და არც მამა... არც დედა კიდო... მაგენი რო მყავდეს, აქ არ ვქენოდი მე...

- ბებიაც არ გყავს? - ვკითხე რაღაც ბუნდოვანი აზრით შთაგონებულმა.

ბიჭმა შემომბღვირა და არ მიპასუხა: ღვეზელი მოათავა. ტურნებზე სახელი გაისვა. სიმღერის დრო დაუდგა.

- კარგი. წავედი, აბა. ბედნიერად. ათ წუთში ჩემი ავტობუსი გადის.

- ესა? - ნიკაბი აიქნია ბიჭმა.

- არა. აი, ის... ლურჯზოლიანი.

- კარგია სოფელში... ოღონდ, ზღვა თუა... - თქვა მირომ.

- შო, კარგია სოფელში, - ვთქვი მე და თრიმლით აწითლებული მთები წარმომიდგა. შემოდგომის მთები.

- წავედი აბა... - ნაბიჯი გადავდგი, მაგრამ უყებ...

თითქოს პანაი, სორო ოთახში 500 ვატიანი ნათურა აანთესო... თავის ქალა ელვასავით, დამაბრმავებლად გამინათა ისევ იმ, ოღონდ უფრო გამოკვეთილმა აზრმა.

მოგტრიალდი და ვუუბნებ:

- ისე... არ გინდა, თაფლივით ტკბილი ბებია რომ გყავდეს? და გვერდით მივუჯექი. ბიჭმა ჩაიჩოქა. შერეკილი ეგონივარ, ალბათ.

- მომისმინე!.. ბებია გეყოლება... გამიგე? სახლი გქვება... კარი, ეზო... მარანი... ძალი... შენი საპატრონო... მერე რა, კაცი ხარ... უპატრონებ. წყალს ამოიღებ ჭიდან... შემას დაწეხვებ. პურზე გაეგზავნები... სკოლაში ივლი. შენი მასწავლებელი მე ვიქნები... შენი გიო მასწავლებელი და თან შენი მაგარი ძმა შოდა... რაც მთავარია, რაც მთავარია... მაშინ იმღერებ, როცა მოგინდება გამიგე? ძალით არ იმღერებ! და რომ იცოდე, ის ბიჭი შენისთანა ბიჭზე ოცნებობს... შენისთანა შვილიშვილზე... შა? რას იტყვი!

- ავტობუსმა არ გაგასწროს... - თქვა მირომ.

- შო... მართალი ხარ... - მოვიწყინე უყებ, მაგრამ იმწამსვე ავენთე: ჯიბიდან ხუთლარიანი ამოვიღე და მუჭში ჩავუტენე ჩუმად. არ მინდოდა, იმ ვილაც ტარხან მასტს დაეჩანა...

- ფიქრე... ხუთი წუთი დარჩა... ბებია გეყოლება. სახლი გქვება. ისწავლი... შენი ძმა ვიქნები. მაგარი ძმა და შო... აი... ესეც აიღე... - მუჭში მეორე ხუთლარიანი ჩავუტენე, - თუ არ მოგწონება, დააჯდები ისეც ამ ავტობუსს და წამოხვალ... არავინ დაგაკავებს... მე-5 სალარო-

ში აიღე ბილეთი... თუ... თუ არ აიღებ და... შენი იყოს ეს ფული...

- ზღვა არის იქ? - მკითხა ბიჭმა.

- ზღვა არა. დიდი მდინარეა. ლაზაზი მდინარე. მთებია.

- ზღვა მიყვარს მე, - თქვა ბიჭმა.

- მერე რა! იცი, რას გეტყვი? ყველა მდინარე ხომ ზღვისკენ მიდის ა? ხვდები? ყველა მდინარე ზღვაში ჩაედის! დაიცა, შენ! ზღვის დროც მოვალ! შენი ზღვის!

- შენ, მასწავლებელი ხარ? - მკითხა ბიჭმა.

- ხო. შენწლებსაც ვასწავლი.

- და ის ბებია სადაა? შენთან ახლოშია?

- ძალიან. იქვეა, სკოლასთან...

ბიჭი თავწაქინდრული იჯდა და ცალ ფეხს აქანავებდა.

- წამოდი! - ლამის შევეცდრე, - აქ გდებდა, არაფერს გიშველის... წამოდი... სანამ დაგვიძახებენ...

- არაფერი არ ვიცი მე... - თქვა ბიჭმა.

ავტობუსზე მაგვიანდებდა. უნდა ავიდე.

- კარგი. მე წავედი. ხუთი წუთი დრო გაქვს. შოდა... შენ იცი!

ესეც ასე.

ქალი, რომელსაც ღრუბლიანი ამინდისნაირი ხმა აქვს, ჩემი ავტობუსის გასვლას იუნწყება...

- გადის მერწყედის მარკის ავტობუსი...

ავტობუსის ფანჯრიდან მიროს გხედავ. იქვე ზის და მიყურებს. მიყურებს. ვუყურებს. მიყურებს. ვუყურებს. მიყურებს. ვუყურებს...

- "აღდე ადე!! ადე!!!" - ვღრიალებ გულში. თვალებით თითქოს მაღალი ძაბვის ტალღებს გადავცემ.

"აღდე ადე!!! ადე!!!"

"გადის მერწყედის მარკის ავტობუსი..."

თვალეს ვუჭყავ... და ორიოდე წამში ვახე...

მირო იქ აღარ ზის...

თვალეს ვაცეცებ...

შა!!! მე-5 სალაროსთან დგას... წინ ... წინ მიძვრება...

მძალიან ავტობუსს ქოქავს...

- დაიცა ძაო... ერთ-ორ წუთს დაიცა! ბავშვია ამო-

სასვლელი...

და თვალეს ისე ვუჭყავ...

და თრიმლით გადაწითლებულ, შემოდგომის მთებს ვხედავ.

გელა ჩვენაძე

ა უ რ ზ ა უ რ ი

ციკლიდან "ერთი ტოპარა ემოცია"

ჯიუტი კაცი იყო ბარნაბა ანთია. ჯიუტი და, ცოტა არ იყოს უცნაურიც, მაგრამ ის, რომ ციხიდან დაბრუნებისას მონატრებულ ცოლს მთელი სამი დღე ვერ მიეფერა, ეს ფაქტი მის უცნაურობაზე სულაც არ მტკიცებულეს. მე თუ მკითხავე - მეზობლების, კერძოდ კი დარეჯან კვარაცხელიას ბრალი იყო ყველაფერი. ბარნაბამ ციხეში, სადაც სახლის უკანონო მიწუნებისთვის ჩააყვდეს, თითმმეტი თვე გაატარა. თითმმეტი თვე ენატრებოდა შვილები - გოგო (სონა) და ბიჭი ალექა (ცოლიც ენატრებოდა, რა თქმა უნდა). დაბრუნდა იქიდან და გამოთვალა, ციხეში ყოფნა უფრო იაფი დამიჯდა, ვიდრე იმათი მოსყიდვა დამიჯდებოდა, ვინც სახლის მიწუნების ნებართვას გასცემსო. იმასაც ამტკიცებდა, ციხეში ყოფნისას ვისევენდითო. ეს მანამ მოხდა, სანამ მისი დაბრუნების შესაშვ დღიდან დანა-სისხლად გადამტკრებული მეზობლებისთვის შერიგების აღსანიშნ სურვებს გააწყობდა ერთნაშეთის მიყვლებით და მერე ბარნაბას ცოლი, ლოგვისის მომზობით, მისი ქმრის მიერ ციხის კედლების ხევის ხარვებს შერიგების სურვის ხარვებსაც დაამატებდა (ამავე მოთხრობაში დარწმუნდებით, რომ სურვის ხარვები ციხეში ყოფნის ხარვებს უნდა დამატებოდა ლოგვისის ყველა კანონის მოთხოვნით) და აღმოაჩინდა, რომ სახლის მიწუნების პროექტის დასამტკიცებლად გასაღები ქრთამის ოდენობას მნიშვნელოვნად გადააჭარბა.

მოსაღამოებული ყოფილა, ციხიდან გამოსული ბარნაბა სახლში რომ მოსულა. ჯერ მიწუნების კედლებს მოეფერა, ნახაბ დაუსვა ხელი, მოშურნე მეზობლების ჯინაზე ხომ ამოგიყვანეთ და გადაგზურეთო, განაცხადა ამაყად (ბავშვები კისერზე ვკიდნენ ამ დროს და მოუთმენლად ელოდნენ როდის გამოაჩენდა ბარნაბა მაშინ ძალზე მოდურ, ზღვით შემოტანილ კონტრბანდულ საღეჭ რეზინ "PEDRO"-ს, რომლის მოტანასაც ბარნაბა შვილებს ციხიდან გამოგზავნილ წერილებში ჰპირდებოდა და რო-მელიც, სიმაბრლოე ითქვას, ბარნაბას არ მოუტანია). ეფერებოდა გაუღესავ კედლებს და ბავშვებსაც (გულისამაჩუყებელი სანახაობა იყო) და ცოლსაც (არიადნას) გადაუსვა თავზე ხელი - არ უკონია, ბავშვების მოყრიდა, ვნებიანი მზერით აულოკა მხოლოდ ყელ-კისერი და ათქვირული მკერდიც - ისეთი მზერით, "ჯერ ბავშვები დავაძინებო"-ს რომ უწოდებდა გამოცდილი კაცი.

მეზობლებიდან დარეჯან კვარაცხელია მოვიდა პირველი. დარეჯანი სახლიდან იშვიათად გამოდიოდა და თუ მეზობლის ეწვეოდა სტუმრად, ეს დიდ პატივით ითვლებოდა მიუღს ბარათაშვილის ქუჩაზე. სუსტი და მალალი ქალი იყო, სამოცდაათს გადაცილებული, ჭლარაგაკეთ-ობიერი, ამაყმზრინანი - ისეთი თვლებით, არაფერი რომ არ გამოჩნებოდა ამქვეყნად, და იმ თვლებით სიმშვიდესა და თავდაჯერებას ასხივებდა, თანაც ისეთს, თითქოს ამქვეყნად ყველაფერი სცოდნოდეს და სხვა დანარჩენთან ერთად ეს ყოვლისცოდნობაც მოსწყენოდეს.

- როგორ ხარ ბარნაბა? - ჰკითხა დარეჯანმა (მთელი თავისი დღე და მოსწრება მთელი სარეწონის აივანზე იჯდა და ზღვას და სფეხბურთით სტადიონად გადაქცეულ იოდრომს გასცქეროდა, მისმა ნაადრევად დაღუპულმა საქმრომ რომ გააშენა თავის დროზე და მას მიუძღვნა მთელი თავისი რწველი და მოზოქური გულით) და პირდაპირ საქმზე გადავიდა (ბარნაბა გაუღესავ კედლებს უტყავუნებდა ისევ ხელს) - კედლებსაც კი ყურები და ასხიათო, ასე უტყავს ბრძენ ხალხს... როგორ გგონია, ის ანონიმური წერილი, რომლის საუფქედლებზეც დაგაპატრონებ, მე დავწერე?

- როგორ გეკადრებთ ქალბატონო დარეჯანე?!... ღმერთმა დამიბოროთო თქვენზე მივიტანო ეჭვი! რამ გაციურებინათ ასეთი რაღაცა?! - გოცდა ბარნაბა (გოცა ემის გამოსახატავად ცალ წარბს ანკიპავდა ხოლმე. ჩვევა ჰქონდა ასეთი).

- ჩემი სახლის მეწილეს, გოგი ხარაზიას რომ უჩივის შაშხანის უსაბუთოდ შენახვისათვის რეგულარულად ვილაკა, ერთხელ მეც დამაბრალეს მალა ამბავი. დარეჯანი წერს ანონიმურებს და დარეჯანი აბეჭდებს პოლიციამ იმის სამაგიეროდ, რომ გოგი სახლს ართმევდომ! - თქვა დარეჯანმა (შემოიხარებულ სკაუნდ არ ჯდებოდა ჯიუტად). - ძალი რომ მომიწამლა ვილაკამ, ჯერ იყო და გოგი ხარაზიას დააბრალეს, საერთო ეზოს სვრიდა და იმტომ მოწამლაო... მერე შენზე აიღეს ეჭვი. ფუფუნად, გოგის დამ, ნახიხურმა, ბარნაბასთვის უკუენია სიკვდილამდე ცოტა გაითადრე იმ ძაღლს და ალბათ ბარნაბას სისხლმა მოწამლაო... ჰოდა, მიხედნენ მეზობლები, სად უმინებდა და უაკუნებდა ფუფუნა და აგროდა კიდევ ჭორო... ჩვენი ქუჩის ქალბები ხომ იცი, - არიადნას გადახედა ამ დროს დარეჯანმა, - ადვისს ღვირი გადაადულე, დაატკებ და ისე ასვი შენს ქმარს ყოველდღე... მოიყვანს ფერზე, ბრონეულიც კარგია რა თქმა უნდა და თაფლი ხომ სულ მთლად გადასარევი... ჰოდა, იმას ვამბობდი, რომ ქალბზე ნაკლები ჭოროცებით არც მამაკაცები არიან... ჰოდა, იმ შპონმა, ვინც ნაცებით გავწინა, კვალის ასარევიად ისიც კი შეიძლება თქვას, დარეჯანმა დაწერა ის ანონიმური წერილიო - ორი ჟურნალის ერთად რომ დეფტორა: ბარნაბაზეც ეძია შური და ოტია პაჭკორიაზეცო (უბნის ინსპექტორი იყო ოტია პაჭკორია). ხომ გახ-

სოც, ძალის მოწმამგელის პონა რომ დავავალე ოტისა და იმან კიდ უხეშად მომიშორა თავიდან, მეტი საქმე არა მაქვს, ყველა მამაძალეს მე ესვიდა... ოტისა ვგონა მეზობლებმა მომიწყვეს ეს საქმეო, მერე რომ თქვან, ძალის ძალის მონაშლის საქმეს იძიებს... ჩვენში რომ დარჩეს, ძალიან უხეშად მომხართა მაშინ... შენ რომ დეაქტირეს, ხომ გააძვრეს ტყავი ოტისა, რატომ ვერ ნახე შენდამი დაქვემდებარებულ უხანძრ უკანონო მოშენებს რომ ჰქონდა ადგილი. ერთი სიტყვით, იმის სათქმელად მოვედი, რომ მხედველობაში გტოვდეს ეს ყველაფერი და ყურადღებით იყო, ვინ რა ინტრიგის მოქსოვას დააპირებს... ხომ მიიხივდი?

- როგორ არა, ქალბატონო დარევეანი - უხასუსა ბარნაბამ, - ინტრიგები ციხეში იყო თუ იყო. სხვა გასართობი არც გქონია იქ არაფერი! გავფაცვიცდები როგორც შემძლიან...

დარევეანს ბარნაბას პასუხი მოუნონა ძალიან, ჩაიღიმა თავისი მედღიური ღიმილი და პირველად გადაიხსახა თურმე იმავდროულად ძალზე დემონსტრაციულად და თანაც ისე, რომ იმ მომენტისთვის ეზოს კარში შემომავალ მეზობლებს ენახათ.

- წვეული იყოს ანონიმოქი! - ძალზე ხმაშიაღლა წარმოთქვა დარევეანმა, - თეოფილეს სულს ვფიცავ (თეოფილე დარევეანის მამას ერქვა), რომ ძალის მოწმამგელსაც მიგაგნებ და შენს დამსმენსაც!

დეკლამაციას რომ მორჩა, არიადნას მიუბრუნდა ისევ. - არაყის სმა უნდა აუკრძალო შენს კაცს. ფიტაცას არაყი ორგანიზმს... ისედაც არ ადევს სახეზე ღერო... გამარჯობათ მეზობლებო!

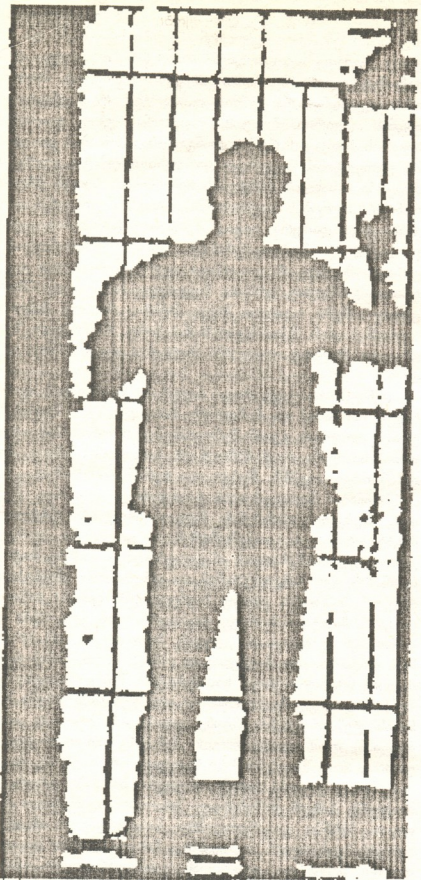
ხმა გავრცელდა მაშინდელი, მეზობლები ბარნაბა ანთის სახეში მოიხად და პირველად გადაწერილი იფიცებან, რომ ბარნაბას მიღილიაში დამსმენნი არ არიანო (ბატზე გადაცემის რიტუალი მგავს ეს ცერემონიალი). ისიც ითქვა, დადრევი კვარცხელიას ინიციატივით სხედვა ეს ყველაფერი. მამაკაცები, რა თქმა უნდა, დილაზედ სვამდნენ. მოსაკოთხიც მოჰქონდათ, აქაოდა, ისედაც ნახარულებმა ოჯახმა კიდევ უფრო არ იზარალოსო, მაგრამ მათ მიერ მოხანლილ პროვოკატზე გაცილებით უფრო მეტს ჭამდნენ და მით უმეტეს სვამდნენ სტუმრები. პარმენ კონცა კი (ლუდის გამყიდველი და დიდი ნუნურაქი გომე იყო) მოსაკოთხით ეახლა ბარნაბას (კარგ ღვინის აყენება და - წყალს ზომიერად ურევდა ლუდისაგან განსხვავებით). პარმენს თავისი მიზნები ჰქონდა - ძალიან უნდოდა ხალხს ეფიქრა, რომ არავითარი ანონიმური წერილის გამგზავნი არ არსებობდა. მითი თეთონი ოტია პაჭკორია ამხენდა თავის მეზობლებს. მილიცია კანონის დამრღვევს რომ იქტერს ჩვენს ქუჩაზე და ფულს შეანერს, ოტისადა ურევდა იმ ფულიდან წილსო - ასეთ ხმას აგრელებდა პარმენი და ეს თითქმის ყველა მიხვდა. სწავლამოს კი პარმენი სხვანაირად აჭიკვავდა ("პლასტინკა შეცვალა" როგორც მეზობლებმა აღნიშნეს), ყოვლად გამორეცხულია თეთონ ოტისა დაქმინა ბარნაბამ და რომ იცოდეთ, "ყოველი ანონიმური განცხადება მის სახედამხედლო უხანძრ ინსპექტორის მიერ არარეგისტრირებულ სამართალდარღვევად აღიქმება და უარყოფითი სტატისტიკას უქმნის მის ავტორიტეტსო". ორჯერ გაიმეორა ეს ფრაზა იურიდიულ ენაზე ამეცხვებულმა პარმენმა და ყველა მიხვდა, რისი თქმა სურდა.

ერთი სიტყვით, კაცები სვამდნენ, ქალები პირველად ისახადნენ ზუსტად იმ ადგილას, სადაც დარევეან კვარცხელიამ გადაიხსახა პირველად და ბარნაბა ანთისა დამამუზღებლის წყველა-კრულვას უთვლიდნენ. ამის შემდეგ, ქალები - მაგიდას უნდა შეემატოთ რამეო, ოცყოფ-

ნენ და სრულებით არაფერს მატყდნენ, სუფრას მხოლოდ იმის გასარკვევად და დასაზუსტებლად გადახედავდნენ, თუ რითი უსპინძლდებოდნენ ანთიები სტუმრებს და როგორ ტემპით თერეოდნენ მათი ქმრები, არადა ისეთი გამომეტყველება ჰქონდათ ამ დროს, თითქმის მხოლოდ იმას ადგენდნენ, რა კერძით დახმარება არ აწყნდნო არიადნას (კვირის ბოლოს, როგორც უკვე გითხართ, სუფრის ხარვეზი რომ დაიანგარიშა ბარნაბამ და ციხეში ყურყურისას გაღებულ ხარვეზს დაუმატა, გულს შემოეყრა - სახლის მიშენების ნებართვის ასაღებ ქრონამის თანხის ოდენობას გადააჭარბა თითქმის ორჯერ). კარგა გვარიანად დათვრა თავად ბარნაბაც (არიადნას თქმით, გაიღემა) და მოყვა ტრაპაბს, ციხეში უბატონოდ ხმის ვერაფერ მცემდა, ის კი არადა დურუ ზურცილავე და მე ერთად ვისცემდა, ერთად მივცავდა პარად და "პალაფინიაო". ჩემი თვალთ მატქს ნანახი, როგორ ჩამოიღო დურუშ და სარის შვიდასკილიანი კარი, ნამოიკიდა ზურგზე და მორევდ ოფიცერს მიუტანა, ახლა მაინც გამიღეო...

თენდებოდა უკვე, როცა სუფრაზე ბოლოშდის დარჩენილმა ბარნაბამ და რამდენიმე მამაკაცმა (მათ ბოლის საერთო ღრუბას გვიან მოყოფებელი ოტია პაჭკორიაც ერია) სიმღერა რომ ნამოინწყს. სიმღერის შემდეგ ბარნაბამ თავი თუფში ჩარგო და ზვინოვა ამოუტეო...

ბარნაბამ შეუდისთვის გაიღვივა (დღიოდანვე იქ ქუჩის ბავშვები დამსმენის წყველა-კრულვას რიტუალის მსგავს რაღაცას თამაშობდნენ - გოგონები დარევეან კვარცხელიას ნაბამით ინეცედიზდნენ, ბიჭები მიფრულ ბარნაბასავალი ბანცალეზდნენ და ერთმანეთს უჩვენებდნენ, როგორ ჩამოიღო დურუ ზურცილავე ციხის კარი და როგორ მიუტანა მორიგე ოფიცერს, თან გოგონებს უყვიროდნენ "გადი ქალო აქედან, შენი დედა!.."-ო), არიადნას დაუძახა და მიუხედავად იმისა, რომ ნახსატყვეზ ძალიან სტიკოდა თავი, საძინებელში შესულ ციხის ძალზე ნაზად გაუღიმა (თითხმეტი თვე უქალოდ ყოფნა ბარნაბას ტემპერამენტის მქონე კაცისთვის არ იყო ილია ასახანი), რომ იცოდეს როგორ მენაგებობდიო (რუსულად უთხრა, რომ შვილებს მისი ნათქვამი არ გავცოთ, მაგრამ მათ მაინც გაიგეს). სახეზე მივერბა ბარნაბა ცოლს, ინა როგორც სახლს მიშენებულ კვლავს ეფერებოდა, სხვა დღით (ტანში გააჟვრელებდა სასამიფონოდ ამ დროს ორჯერ უეჭველად), თვალეზმიც ჩახება ღრმად და ცერა თითით მოწმინდა თვალდან კადამიფრადილი ობოლი კურცხალი. არიადნამ ქმრის ძლიერ მკერდში ჩარგო თავი და აქტიონდა მაშინათვე თავშეუკავებლად (სრც დარიღება ბავშვებს). ბარნაბა თავზე უსხავდა ისევ ხელს, სრულიად უაზროდ ილიოდა და უყვავება გაზზარული ხმით, არ იტრორო - უთხებოდა. გადაერევის იცვენ ბავშვები, რატომ უხარია მამას ასე ძალიან ის, რომ დედა ტირისო - ვერ მიხვდნენ ამას ვერაფრით. მტრულ თვალეზით უთუბდნენ ოჯახის უფროსს (მით უმეტეს რომ დაბირებული "PEDRO" არ მიფორიფეცია მათთვის). გოგონ ტირილი მორთო. ბავშვის ტირილზე არიადნამ თავი ნამონია და იმის საჩვენებლად, მწუხარებისაგან არ ვტრორო, სულელურად გაიცინა - დააღებოდათ ისე, როგორც გიგივე იცინიან, როცა ფსიქიატრს უმტკიცებენ ნაპოლონი ვარო. სონა უარესად ატროდა, თან ისე მწარედ, რომ სლოკინი დაანეყნბა. ბიჭი ცქცქ-შვიდი წლის თუ ექნებოდა მაშინ ალიკა ანთია) ტროლს ვერ ბედავდა, რადგან ეშინოდა, დედის რჩევას რომ არ დაუფერო და მეც ტროლი მოფროთ, დანაჭდაქარს შემისრულვს და მამას ტყვეის, ამ ერთი თვის ნინ სიგარტეს გემო რომ გავუსხინჯეო. მერე ისიც წარმოიდგინა როგორ

ბარნაბას, არ მინდა მე მეტი სტუმრებიო, ანუ უნდა წყნური რომ ვერ უშველიდა საქმეს, მანამდისაც იცოდა, სანამ ამის შესახებ არიანდა შესახებდა.

ყველაზე პირველი ოტია პაჭკორია მოსრილდა თავისი მოვლილი "ღამი - 21"-ით და ასევე მოვლილი ულვაშებით. ჩაიკეტა ბარნაბასთან ერთად ცალკე ოთახში და პირდაპირ საქმეზე გადავიდა. პარმენ გოგამ რაც გელაპარაკა წუხელ, ჩემს მოხვამდე, დაახლოებით ვიცი, მაგრამ შენ დანვრილებით უნდა მომიყვირო, უთხრა მასპინძელს. ზოგადი ფრანგებით შემოვიფარგლებიო, გადანყვითა ბარნაბამ, მაგრამ თავის ტკივილის მომიზეზებამდე ვერ უშველა - ამომწურავ ინფორმაციას ითხოვდა უნის ინსპექტორი. რწმუნებულთან ცხიდან ახლადგამოსული კაცისთვის ურთიერთობების გაფუჭება საზიანო და სასწრაფო ამბავი რომ არის, ეს მარტივი ქეშმარიტებაა (სწორედ ამით სარგებლობდა თავად ოტიაც). ბარნაბა კი ციხეში ყოფნის თოხბეჭტმა თვემ ადვილად დაარწმუნა იმაში, რომ მარტივ ქეშმარიტებათა უგულვებლყოფა არ შეიძლებოდა. მთელი ნახევარი საათი იქაქანა ბარნაბამ, არც მწვადი დანვა და არც შამფური - მიედ-მოედო რალაცას და დაარწმუნა ოტია პაჭკორია, რომ ციხეში სახალხო დიპლომატიის აკადემია წარმატებით გაეარა. ოტიამ აღიკას დაუძახა და პარმენის ჯიხურიდან ორი ლიტრა ლუდის და შებოლილი თევზის მოტანა დაავალა, ჩემს ხარჯზეო დააყოლა. არა, ჩემს ხარჯზე მოიტანოსო, გაჯიუტდა ბარნაბა. ოტია იმიტომ იჩქებდა მისი ხარჯით ლუდის მოტანას, რომ პარმენს გონებოდა, თითქოს გოგისა და ბარნაბას შორის წინა დღით წარმოებული საიდუმლო მოლაპარაკების (ასეთი მოლაპარაკება ოტიას ვარაუდით ნაშდვილად არსებობდა ბარნაბასა და მელუდეს შორის) შესახებ ინსპექტორმა ბარნაბასაგან ყველფერი გაიგოო. ბარნაბა რწმუნებულის ეშმაკობას მიხედა მამინათვე (ძლიერია ცხის დიპლომატიის აკადემია) და იმის სანიშნებლად, რომ არაფერი დასცდენია, კატეგორიული ტონით ითხოვდა, ლუდი მისი ხარჯით მოტანათ. ბოლოს ოტიათ თავისი გაიტანა. ბარნაბამ კი ივარაუდა, სანამ ოტია პაჭკორიას მანქანა დგას, ჩემს ჭიშკართან სტუმრად არავინ მოვაო, მაგრამ როგორც კი წავა, მთელი სამეზობლო ჩემთან მომადეგება იმის გასაგებად, რაზე ვილაპარაკეთ მე და ოტიამო. არც შემეცდარა, მელენტი არდაშეღია შემოქება - საყოველთაოდ ცნობილი ლევან "ურჯულს" მამა.

მელენტი არდაშეღიას ოტია პაჭკორიასთან უფრო ჰქონდა საქმე, ვიდრე თვით ბარნაბა ანთისთან (წინა დღით დაფიცვებამდე ყველის ბრწყალს არ დასწრებია იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ საგრძნობლად, უფრო სწორად კი უგრძნობლად მფერული იყო სამპოსიოდ. გარდა ამისა ცნობილი კრიმინალის ოჯახს აწონიშმკობდას რომ არავინ დასწამებდა ესეც იცოდა). მელენტიმ თუდეს ლვინი ამჯობინა (როგორც ყოველთვის), ბარნაბას ციხიდან გამოსვლა მიულოცა განვლილი სადღეგრძელოთი, ორ ჭიქაში დათვრა და ოტიას ჰკითხა, მარაოლია თუ არა, რომ ჩემს შვილზე თვალთვალა დანწმუნლო, ვადგებლო ჩემ არაოლად და პირდაპირ მიპასუხო პირდაპირ დასმულ კითხვაზე, კიდევ რა ხათბაბლაშია ჩემი ბიჭი გაბმულლო, რა ასეთ უსაშველო საქმეზეა ამჯერად ექვშიტილო. ოტია პაჭკორიამ პირდაპირ უპასუხა, არ ვიცი არაფერიო (მაროლია არ იცოდა). მელენტიმ არ დაიჯერა და კინადა ოტირდა, ჩემი შვილი არაფერს მეუბნება, არც სხვები ინუხებენ ჩემი ინფორმირებისთვის თავს, შენ მანინც მიხთარო რამეო, ეხვეწებოდა ოტიას - თავს მანულებდა, ცოლის საფლავს იფიცებდა, გულში ისიც კი მინდა, ჩემი შვილი ჩააყუდონ ცოტა ხნით, მეც დავისვენო

აახვედა მამა ამისთვის ყურებს (კი არ აუნევედა, დაუტრიალებდა ხოლმე საათის ისრის მიმართულებით, თან წკაპდა, ორი თითით, თითქოს საათის დასაქოქეს ატრიალებს შესაათე მიზელი ესგანჯისასეთიო). ჰოდა, აზლუქუნდა ისიც, ოღონდ დისაგან განსხვავებით, საბაზაროში ჩაიკეტა და იქ ტირიდა მაღულად და თავისუფლად, ანუ მოკფულდი ხმით, სამაგიეროდ მთელი ძალით. ადგა ბარნაბა, გაიარ-გამოიარა, ცლსაც მიეფერა მსუბუქ რეკიმში (წელზე ხელის წაფლებითა და ლოყის ლოყაზე მიდეებითა და გახაზუნებით - სულ ორიოდ წაბით). ცოტა გონზე მოვალ, მანამდის ბავშვებიც დანწარდებიან, სათამაშოდ გაეუფებ და მარტო დაერჩები ცოლთანო, ფიქრობდა (კაცე ბჰობდა, ღმერთი ილიმოდა, თუ იცინიდაო, ხომ გაფიციათ - სწორედ რომ ბარნაბაზე იყო ნიჭიკამი). ბიჭს გასტრონომიდან "სქურის" მოტანა დაავალა. ალიკამ "სქურთან" ერთად ლუდიც მოარბენინა კათითი. ლუდი პარმენმა გამოვიგვანა, ვერ ეს მიირთვას და ცოტა ხანში გადმოვალ და კიდევ ერთ კათისას ვაახლებ პირადადო, ასე შემოგითვალაო, აუნჯა მამას. გულზე შემოეყარა

და თვითონაც დაისვენოსო.

წინათ დადავინცვდა მეთქვა, რომ ბარნაბას მთელი ქალაქი უნდაწერი შეტასაბელით "ქორტუ"-თი იცნობდა. სწორედ ამ სიტყვით ეპატრებებოდა ის ქერაბიძიან მანდილონებს ეშვავის ბორბალზე (სადღე მუშუბოდა ციხეში მოხვედრამდე და შემდეგაც - ექსკურსიამბოლოს უწოდებდა საკუთარ თავს) გასასერინებლად - "შრპუე ვანძ ღ ყვრტუ ოა რადა"-ო ეტყოდა ხოლმე. რტებში რსაც გულსმბობდა, აველიო მისასვედრია, ოლოდ ბარნაბას ამის თქმისას ისეთი უწყინარი სახე ჰქონდა, გეგონებოდა ტრბინ "ეშვავის რტებს" პირდაპირი მნიშვნელობით ხმაურობდა და არა გადატანითი.

"მა ოუ გას გსვე ღ ყვრტუ ოა რადა"-ო, თქვა ბარნაბამ, სუფრიდანი ნამოღობა, ახლავე დაბერუნდებოი თქვა და ოთახიდან გავიდა. რომ დაბრუნდა სახეზე ფერი არ ედო და თან სველიც ჰქონდა - აშკარად წყალშენასხამი. გულმა დამიტოკა ოდნავი, თქვა. თოთხმეტი თვეა სასაშელს არ გავკვრებივარ, ერთბაშად რომ მივეტადე, ორგანიზმი გაბეზუტაო, განაცხადა. ჩვენი ნუ გერიდებ, ნამოთხმეტი უთხრე სტუმრებმა და ბარნაბაც საინტენუი ოთახისკენ გაემართა. არიანდა არ გაუფრთხილებდა ბარნაბას, არ უთქვამს სტუმრების თავიდან მოსაშორებლად რომ ისინოლიანბა და ამიტომაც გვარიანად დაფრთხას დიასახლისი. რა ჰქვიანი ქალია დარეფვან კვარაცხელია, გუშინვე რომ გამაფრთხილა, შენი ქმარი სასმელს არ გააკაროი, იმპორტედა ნამდაღუნუშ დიასახლისი და ხელგებს იმტერედა ანერვიულებული და რატომ მინა არ გამისკდება ფტქვეშო, კითხულობდა რიტორიკულიად. ოტამი და მუღღმბტი ათი თუ თხუთმეტი წუთი უყარაუღეს ბარნაბას და როცა ამ უკანასკნელს "ჩაეძინა", ფხბაკრეფით გამოლაგდნენ ოთახიდან და წავიდნენ.

წავიდნენ თუ არა სტუმრები, დაუთხა ბარნაბამ ცოლს, მოდი ჩემთან, სანამ კიდევ ვინმე არ დაგვეგლოზია თაქსო. არიანდამ ბავშვები სათამაშოდ გაუშვა. გულში ჩაიკრა ბარნაბამ ცოლი, დანატრულ ტურებზე დააკვდა მამინათვი... გუტებს გაგდნენ. რუ შემოახიე ტანსაცმელიო, აკენსდა არიანდა და ლამის იყო თვითონ შემოიხია კაბა. ნუ გამჩაჩხე მაგ შენი გაუპარსავი ლოყვითო, ნუნუნებდა და თვითონ იჩხანდა ცხვირ-პირს ქმრის გაუპარსავ ლოყვებზე, ლამის სიკვდილამდე სიამოვნება მისი ცხელი სუნთქვა. ოთახის კარი მაინც ჩაკვეტლიო, ჩაიღულულდა არიანდამ და დაიძახა კიდევ ამ დროს ნალი ბსილიაში - დოლო ბასილიას ქალიშვილმა, ექთანი რომ იყო, იმან. წნევის გასაზომი აპარატით იყო შეიარაღებული (მამაკაცივით დაბაობტებდა ხოლმე. ტან-ფეხს ვერავინ დაუნუნებდა, მაგრამ სიარულს უწუნებდნენ ძირითადად და შეუღელით თბის ფრეს, უფრო სწორად, ტყვეტლა ფერებს. ერთდროულად სამ ფერში იღებავდა მტებში. იყვენ ისეთიმიტო, მისი ცხვირისმიერი დუღლუნა ხმა რომ არ მოსწონდა). ოტამი გამოიგზავნა, ბარნაბას მაჯისცემა არ მოეწონრაო, მითხრა და მისთვის წნევის გაზომვა მოსოვო, განაცხადა ნალიმ. ძინახს ახლა და რომ გამოიღობებებს, მერე გავუწოროთ წნევაო, უკასუსხა არიანდამ. მაშინ ნალიმ იქვე, ზალაში, თვითონ გაიზომა წნევა და დაბალი მქონიაო აღნიშნა. ყოველთვის ასე მემართებდა ხოლმე ღამის მორავების შემდეგო. ყავა ხომ არ გაგებარდებო, შესთავაზა დიასახლისმა. მისწრება იქნებაო, უკასუსხა სტუმარმა.

კახა პეტკორიამ მობირბა, ოტისას შელიძე. თაველი მოიტყდა, ბატურალურიოა, დედამ შემოგივთვალა, წყალში გასწლილი დააღვინეთ ბარნაბა ბიძისოა. დაზუსთული გაკვეთილივით სხაპა-სხუპით წარმოთქვა კახამ ეს ყველაფერი და სანამ "ერთი რაღაც უნდა გთხოვოიო" თქვა,

ცოტაით დამიორცება კიდევ.

- შეიძლება ბარნაბა ბიძია ვნახო? - იკითხა მან, სწორედ ისეთი ტონით, ახლანაყოლი მანქანა მაჩვენებო, რომ იხეწებინან ბავშვები.

ძინავდა უთხრე. ფრთხილად კახაზედა, ისე რომ არ გაეღვიძისო, უკან არ იხედავდა ვსუფთობა მაშისკან გადმოედებოდა საბაგაბალო ასაკიანდე. შევიდა არიანდა ქმართან, თავი უნდა მომიძინარო, შენს დასთავიორებლად მოვიდნარო - გააფრთხილა. მომიძინარა თავი ბარნაბამ. დაათვალერა კახამ ბარნაბა და არიანდას ჰკითხა, მართალია თუ არა მეზობლები რომ ამბობენ, ბარნაბა ბიძია დურუ ხურცილავას ექიდავებოდა ციხეში. საკუთარ ცოლთან ჰქვიანდა მაყვალეო, კინალამ იყვრა მაშინ ბარნაბამ. გაგვარდა კახა პეტკორია ქუჩაში, მოყვა ბავშვებთან ტრაპაზს, ბარნაბა ანთაო თვითონ მაჩვენ როგორ ექიდავა დურუ ხურცილავასო. დაიწვეს ბავშვებმა ჰქვიანდა მიტოვებული ბენზინგასამართი სადგურის უკან.

ბარნაბამ, რაკი შეატყო ნალი ბსილია ჩემს გამოლოციებამდე არსად აპირებს წასვლასო, გამოვიდა საძინებელი ოთახიდან (თვალაბს იფშენებდა, აქაოდა ნამძინარევი ვარო). წნევის აპარატს ჰკრა თვალი, მოიშიშვლა სვირინგაინი მკვლეო ("ოე თაბეუე ნატწ რკოუსო"-ო ეწერა მკვლავზე და მის ქვემოთ, გემის მსხვერჯაჭვიანი ლუნა ჰქონდა გაბოსახელი, წარწერი ილუსტრაციად რომ არ გამოგებოდა არანაირად, ისეთი. ციხეში მოხვედრამდე ჰქონდა ეს სვირინგი. ჯარში გაუკვეთაო, საზღვაო ფლტში უქსახური) და გამიზომეტი წნევაო ბრძანა. კოსმონავტის წნევა გაქვსო, უთხრა ნალიმ. სრულიად შეუცხაბამო (ქვეტექსტიაც კი) ხალხური ანდაზა წამოსიროლა ბარნაბამ "შსმი ჰყვენ თაქტეტენ- ნამუბ ღ ღლსნის ფმტეტენ" -ო თქვა და გაიკრტა. გაკრტვას რომ მოეჩა, ცოლს გადაუბირალა თვლები, დასაძინებლად მიგდო ვარ ისევ და არ გაბედო ჩემი გავლივითაო. ამის შემდეგ, ისევ საძინებელში შევიდა ბარნაბა. ნალიმ სახლში წასვლა დაქარაქვა. წავიდა თუ არა ნალი, შეგარდა არიანდა ქმარს. ბარნაბა ცოლს ორივე ხელით ჩააფრინდა, როგორც წყალში დამახრწალი ჩააფრინდება შვეელებს და ხელ-ფეხს უბოკავს...

- ვკვდები, არიანდა! - ამოხივლა ბარნაბამ. არიანდამ პირი დააღო (უნდა ვეილა), მაგრამ ბარნაბამ მოასწრო და ხელი აფარა, გესუმრე შე სულელო, უთხრა. არიანდას შიში ჰქონდა უვეე ნაჭები, მოსახლიერებელი გაუხდა ბარნაბას. სახეზე წყალს ასხამდა თან კონციადა (შამპანურიო რომ უწუნავდა გულ-მკვრდს ტურისტს ქალებს ციხეში მოხვედრამდე და მერე "ახასაყვება", ის სცენა გაეახსენებოდა კაცს). ცუდად შეიქნა არიანდა, საწოლზე მინვა. ბარნაბა სველ თმებზე ფერვბოდა (სვლებით უფარცნიდა თუ უფარცნიდა), საკინებზე ნაეპოტრინა ბოლოს და ღილებს შესწნა დაუნყო. არაფრის თავი არა მაქვსო, ამოიკენწა არიანდამ და, რას მიხეთქავდა გულსო, უსაყვედრო იქვე არიანდაც მივედრა ქმარს, სულ შენ მესიზმრებოდიო, უთხრა, ბავშვებს რომ დაეძინებოდი შენზე ლოცვას ვინყვებდი, ჭვრიოდი და ვლავლივობოდი. აუშყვდა გული ბარნაბას, ორი კურცხალიც გადმოსცივდა, ანი მაინც შენი ვარ, ვერაფერი შეუღლის ხელს ჩვენს ბედნიერებასო... გადა-

ვიდა ისევ ბარნაბა შეტევაზე, აგრესიულ შტურმს ახორციელებდა. არიანდა თითქოს არ ანებებდა ქმარს მისთვის ტრანსაცემად გაეხადა და ამით უფრო ახებებდა (როგორ მომენტარა შენი ძლიერი ხელი, ჩასწორებულებდა ყურში)... თმებში ჩააფრინდა ორივე ხელით ქმარს და მისი თავი მომიშვებულ მკერდში რომ ჩაიკრა, მთელ ტანში შეაჭრეოლა და აკვნესდა... ეწინოდა და ნეტარებისაგან გრძნობა არ დაკარგვოდა... პერანგის აბარა იყო დარჩენილი არიანდა, როცა ბავშვები მოადგნენ სახლს. ბავშვებს ბარნაბას ბიჭი მოუძღოდა, ინდაურით აფხორილი მოსიჯებდა. მამამეს საზამთროების ტოლა ბიჭვებში ახაბა და გარდა ამისა სკვინრნებითაც აქვს მთელი ტანი აჭრელებული, დასაყვირებული თანატოლებთან. დღურე ხურცილავას და მამამეს ავტოგრაფები გაუცვლიათ სვირინგების სახით - მამამეს დურუს ავტოგრაფის სვირინგი მკერდზე აქვს გამოსახული, უთქვამს...

გამოვარდა ბარნაბა გარეთ, იმ განძრახვით, ბავშვები უნდა დავიფრინო და სულ ბოლო მომენტში გადაიფიქრა, ისეთი აღფრთოვანებით თვალებით შესცქეროდნენ ისინი. სვირინგები და კუნთები გვაგნებენო, სისოხვა შეივლმა ბარნაბას, ხვალ დილით მოდიოთ და გაიწვენითო, გაიხუმრა ბარნაბამ. გოგო სახლში შევიდა ამისთანაში და საკმაოდ ხმაამღლა ჰკითხა (ბარნაბამაც და ბავშვებმაც გაიგეს, უკლებლივ ყველა) დედამისს, რატომ ხარ ასეთი სველიო და თანაც თბავანნილო და კაბაც (უფრო სწორად ზედატანი, "კოფტას" რომ უწოდებენ ქალები) რატომ გაიცია უკუღმაო. არიანდამ (მისი პასუხიც გაიგეს გარეთ მყოფებმა) უპასუხა, ცუდად გავხედი და პირზე წყალი შევიხსიო... ჰოდა, ბავშვებმა გაავრცელეს ქუჩაში ციხობა, არიანდა ცუდად ამხმარაო. ბავშვების წასვლის შემდეგ, ბარნაბამ სამი თვეში და ერთი გრაფინი (არიანდის ნამზითვარი) მიალენა კედლებს, თან იცინებოდა, რა თქმა უნდა, საკმაოდ მწარედ. არიანდამ, ფურჭელმა რა დაგერუნდა, შეკბედა ქმარს და ამაზე კიდევ უფრო უარესად გაბრაზდა ბარნაბა. არიანდამ ქმარს დამშვიდება დაუწერა. დამშვიდების სცენა, რა თქმა უნდა, ალერსში გადაიზარდა - ხომ უნდა შეტყრიალენდა არიანდას უკუღმა ჩაცმული კოფტა (კიდევ ერთხელ განაცხადა ის, თუ როგორ მონატრებოდა ქმრის ვაჟკაცური მკვლეები, მისი თამბაქოსსუნიანი ხელები და ღონიერი ტუტიები, რომლებმაც ლამის იყო სული ამოუწუნუნა)... გადაწყვეტ მომენტში არიანდამ უკან დაიხია, კიდევ არ შემოგვასწარის ვინმემ, დაღამებას დაველოდითო... ეს რამდენი ქაღარა გავჩენია ჩემს არყოფნაშიო, შენიშნა ბარნაბამ. შენი მონატრების ქაღარებიაო, არ დაახანა პასუხი არიანდამ. როგორ გახმადარბარო, ბარნაბამ, არ გეყენოს და გამხდარი ლოგინში უთქვთსი იქნებო, ვიდრე მაშინ, როცა ჩათქერიული იყავი და მოძრაობა გუხარებოდაო. შენს ლოდინში დავიღოეო, უპასუხა არიანდამ, როგორ მკვარებობიარ, მხოლოდ ახლა გხვდებიო. მეც მიყვარხარ, თანაც ძალიანო, მიხვდითო ახლა ჩვენს საქმესო, ბარნაბამ... ამის თვის იყო და გოგი ხარაზიაიმ დაიძახა მასპინძელიო (მთვრალი იყო, თუმცა სიმთვრალეს ძნელად თუ შეატყობდა კაცი), საქმე მაქვს შენთანო, აუწყა მასპინძელს. ხალხი ამბობს, თითქოს დარეჯან კვარაცხელიას შენთან საუბარში ვთქვას, გოგი ხარაზიას ერთი მოლია აქვს როდის უნდაკვებები, რომ მთელი სახლი მოლიანად მავას დარჩეს და გინდა თუ არა ახლავ უნდა მიიხრა ასეა თუ არა ესო. აყვირდა ბარნაბა, გამანებეთ თავი, არაფერი არ ვიცი, არაფერი მომისმინა და საერთოდ არც ჭორიკანა ვარო. შენ ისე ამბობ, თითქოს ჭორიკანა მე ვიყოო, გამარაზდა გოგი, მართალი თუ გინდა, ჭორიკანა შენა ხარ, დარეჯან კვარაცხელიას შემოთავაზებულ ინტროგის ქსე-

ლი რომ გააბი, შენ ხალხი ბრიყვი ხომ არ გგონია, ყველა ყველაფერი იცისო. რა იცის მანკო, უკითხავს ბარნაბას. თუნდაც ის, რომ, ციხეში ყოფნისას სულაც არ ყფილხარ ისეთი მაგარი ბიჭი, როგორც ამბობ, არ ყფილა მთლად მასე საქმეო. დღღღღღ მამამისს ნათესავ მგდარა იქ შენთან ერთად და იმისგან გააფრანა ინფორმაციამ რომ "ბალანდორი" იყავიო, საქმლის ნებმტეპერიცა რომ გრგებოდა, ადმინისტრაციასთანაც იყავი მოკრული და არც "ნასედკობას" თავილოდი და ასე მოგინდა ჩვენს ქუჩაზე დამსმენის აღმოჩენაო. ისეთი ტონის დასვა კითხვა გოგამ, რომ ამ ტონის აღწერისას გმობსითი მწერალი კითხვა-პასილის ნიშნის უხვად გამოიყენებდა და ტვირნი "ავრცილო-გამომწვევასაც" იმხარდა ერთი-ორჯერ, რადგან გოგი ხარაზია იმ დროს აგრესიულიც იყო და გამომწვევიც. და საუბარს ქალებზე ესწორებდნენ (შეუძლოდ გამოდარი არიანდის სანახავად მოდიოდნენ და ჭიშკარს იყვნენ უკვე გამოცდარნი). ვრე აიტანა ასეთი დამკვირვებელი ბარნაბამ, პირდაპირ მუჭოკრივზე გადავიდა, მოერია გოგი ხარაზია და გაიგარდა ნიხლქვეშ ახვდა ნივლი-კვილი, შევიკინებენ მამაკაცებზე. გოგი ხარაზია ბარნაბას ჰპირდებოდა შაშხანის მოკვლიყო, თანო - ეუბნებოდა - იმ გასროლის ხხს, რომლითაც მოკვდები, ვერ გაიგებ, იმტომ რომ ტყვის სიჩქარე ხმის გავრცელების სიჩქარეზე გაცილებით მეტიაო (სწორედ ასეთი ფრაზებს წარმოიქმნებდა ხოლმე, როცა მონიბინე თოლიებს ხოცავდა სიმთვრალისა). ნავიდა გოგი ხარაზია სახლში, ორჯერ გაისროლა ჰაერში შაშხანიდან და ახლა თუ მილიცა დამაძლავ თავს, ეს ნიშნის ნიშანი იქნება, რომ ბარნაბამ დამასმინაო, განაცხადა.

სიროსი ხმაზე არიანდა გახდა ცუდად შიშობასაც (ჩემი ქმრის მოსკლავად მიდის გოგო, იფიქრა), ზევიფრე ორჯერ ნაუვიდა გული და სასწრაფო დახმარების მანქანას გამოუძახეს. სასწრაფოს სირენა, გოგის, მილიციის მანქანას ეგონა რატომღაც, ხომ გამართლდა ჩემი უარული, ხომ დამასმინა ბარნაბამო, ისავლა განწირულიყო და შაშხანს დასტავა ისევ ხელი, მანქანის მოსვლამდე უნდა მოგასწრო ბარნაბას მოკვლიაო და ჭიშკარზე გაქანდა, მაგრამ უჭუჟუნა დაენია, ფეხებში ჩაუვარდა მსიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით, ნააქცია მძა და ფეხებზე შემოჭობილი ხელები კიდევ უფრო ნაუჭირა ნაქცევის შემდეგაც, კოდა უჭუჟუნა და თან დარეჯან კვარაცხელიას მეღამოს ექხადა, შენი ბოლია ყველაფერი გამოვიდა დარეჯან კვარაცხელიას (სასწრაფოს სირენის მილიციის ეგონა იმასაც), ჩაირიხდა ეზოში, მივარდა მანაბას და ჭიშკრის ბოძებდად გამოყვებულ რკინის მილში ხანადო, ვერფერ მიავნებს აქო. გადარია გოგი ხარაზია. ეს რა მოიფიქრა ამ გამოყრეუბულმა ბებერმაო, თან იმასაც ხვდავდა, როგორ აძვრა დარეჯანი ჭიშკარზე მოსახლადო, ვერფერ მიავნებს აქო. გადარია უჯერებდნენ ყოფდა ფეხს ალპინისტივით მარდად და მსუბუქად, თითქოს უბრალო კიბეზე ავსო. ეს რამდენი შტეძლიბია იმ ბებერს, არადა თუ იცის ვიკუჭუნებს, დავუძღვრე და მოყვანდალიო (უჭუჟუნას გულზე შემოეყარა: ჭიშკარზე მარო-მიალ დარეჯანის შემეფდარემ კიდევ ათი წლის სიკვცელ უწინასწარმეტყველა მოკვლეობის გადაცილებულ სახლის შენიღეს). ბარნაბას სახლისკენ იქაჩებოდა ისე როგორ, ადგიმაც მოახერხა თითქოს, მაგრამ საქმეში მოეჯანი ჩაერია და უჭუჟუნას დახმარებით მიწაზე დასვა ისევ...

შეზობლები გარბოდნენ და გამომოდნენ გოგი ხარაზიას და ბარნაბა ანთის სახლებს შორის. გოგამ, როცა გაიგო სირენა სასწრაფო დახმარების მანქანის იყო დაიმორცხდა თითქოს, მაგრამ ისტაბლარი არ გაიტაცა

მოწყვდილი თავიდან, უყვიროდა მეზობლებს. მარტო მინდა დარჩენილი, დაივიწყა რომთანა წერაბატილი პოეტებით. მართლა მარტო უნდად დაარწმუნო, რომ მოძიდან შაშხანა ამოელო. ექვობდა, დარეჯანმა განკებ მომწყე ეს ოინი, რათა შაშხანის გადაამალვა ვერ მოეხერხებო, თვითონ კი მერე მილიციის შეტაკობინებდა იარაღის ადგილასამყოფელნი. მეზობლები არსად მიდიოდნენ, გოგი მარტო რომ დავტოვოთ, ისევ ბარნაბას სახლისკენ დაიღერებს თავსო, ფიქრობდნენ (გოგის სიძე ამ დროს სახლში არ იყო. ყუფუნა ქმარს ხან გაგადებდა სახლიდან, ხან ისევ შემოირიგებდა. ხოლო იმ დროს, როცა ეს ამბავი მოხდა, ყუფუნასა და მისი ქმრის ცხოვრებაში დროებითი დაქორწინების, ანუ, როგორც მეზობლები ხუმრობდნენ, არდადეგების პერიოდი იყო) და გვერდიდან არ შორდებოდნენ. მეზობლები რომ მოეშობინათ თავიერი, სიმწვილის ტეხილთან იქცა გოგი. იმის სადემონსტრაციოდ, აქიანდა, სულაც არ ვარ აღუღებულები და წერებოც წესრიგში მაცქვო, სახლის მეორე სართულის აივანზე მოკალადა დარეჯან კვარაცხელიას ხარწვევლა საგარძღოს გვერდით (შიგ საკარძელში ჩაჯდომა არც არასოდეს გაუბედავს) და დარეჯანის გაზეით გადაშალა ნასაკითხად. მეზობლებს ეგონათ, გოგი დარეჯანს დასცინისო და ჯერ გაიღიმეს მალულად, მერე თავშეუვაგებულად და ბოლოს ხმაბლადაც გაეცინა ორ თუ სამ კაცს. ბოლოს დარეჯანიც მიხვდა რა აცინებდათ მეზობლებს და კიდევ ერთი სკანდალი გააშანსალა. ვერაფრით დაარწმუნა გოგიმ მეზობლები თავის უდაბნაშაულობაში. ისეთი ამბავი ატყდა, დედებმა სასკოლო ასაკის ბავშვებოც კი აიყვანეს ხელში, იმის შიშით, უფროსებმა არ გადათელონო.

პარმენ გოგიამ ბარნაბას დანაქადარი გაანდო გოგი ხარაზიას სრულად საიდუმლოდ: ბარნაბა ამბობს, თუ ჩემს ცოლს რამე მოუვიდა, გოგის ღირებით გამოეჭირე ყვესო და მეორე მართლა კვდება არაიანდა და დამავას გაჩრქეო, უჭირჩულა (დარეჯანის დარიგებით მოქმედებდა პარმენი. დარეჯანს კიდევ, ასეთი ინსტრუქცია ხანამიღის გავცა, სანამ გოგის ნაიწმუნებოდა. ეს გოგი ამ თუ თხუთმეტი დღის შემდეგ გაიგო, არაფრით არ დაიჯერა, რომ მის მეზობლებს შვავებია "რეგუმენტარე ნაოვგარ"-ი მასთან ჩხუბის დანაყვამდე რომ მოეფიქრობინა და ამაზეც ერთი ვაი-უშველვებელი ატყბა). ასე იყო თუ ისე, გასჭრა დარეჯანის ტაქტიკურმა სიზნებმა, დათმომინდა გოგი, განაბნა სახლის ბავშვებს თავი და თავის ოთახში შევიდა. ცალკე შაშხანაზე ჯავრობდა და ცალკე არიანდას ჯანბრებლობაზე, რომ მოკვდეს შემცრე მე დამარადებდაო.

არიანდა ექიმებმა გრძნობაზე მოიყვანეს. გრძნობაზე მოსულთ არიანდა ატრიდა, თქვენ რა გითხარით მეზობლებო, ეს როგორ ჩამამწართ ქმრის ციხიდან დაბრუნებო (მამინ იყო რომ დაინყვავა, ვინც ამ დღეში ჩამაგდო, იმასაც ჩემსებრი ჩამწარდეს თავისი ქმრის ციხიდან გამოსვლაო, ამტკიცებდნენ ზოგიერთები, მაგრამ არ გაეს მათი ნათქვამი მართლს). დანაშაუვად იგრძნო ყველამ თავი. ბარნაბა ანთია გოგი ხარაზიას მოსაკლავად გაიჭრა. როგორც კი ბარნაბა ჩემს სახლს მოუახლოვდებო, ვესვრიო, განაცხადა გოგიმ (დარეჯანის მიერ შაშხანის ორიგინალურად გადაამღვის ამბავი ჯერ-ჯერობით არავე იცოდა) და თან თვალბეცი დააბრიალა ავად (გამხდარი იყო და სახეც ნაწინში კამფეტებით გააფუფილი ჰქონდა, ამიტომ თვალბეც რომ აბრიალებდა უსაბუთო გიქს გავდა). ოტია პაქკორიამ შეხინდებამდის იბრა გოგი ხარაზიასა და ბარნაბა ანთიას სახლს შორის: მათ შერიგების ცდლობდა და არაფერი გამოსდიოდა. ბარნაბა ან-

თიამ ლულუნი ძაძამიას მეზობლების გასაკონად უთხრა, შენი ნათესავი (ცოლის დეიდაშვილის ქმარი) ჩემთან ერთად რომ იჯდა ციხეში და ახლაც მისი, დიდი გოთფერანი ვინმეა, ნატეგული ფული ვერ გადაიხადა, თავსუც ჩარატყეს ამისთვის და ხელზე მოსამსახურედ ("შინარე") ყავიო. ლულუნი ცოლორუტებს მინაცა და მინაც დიდად არ სწყალობდა, მაგრამ მოუხდევდა ამისა ბარნაბას განცხადება პირად შეურაცხყოფად მიიღო და შეურაცხყოფელზე გაინია. ატყდა ისევ ჩიჩქოლო, განწე-გამონგე. ჩხუბის კანონების მიხედვით, გამწველებლებს უფრო მეტი ხედებოდა, ვიდრე თავად მოჩხუბრებს (ბავშვები გოგი ხარაზიას ჭიშკართან ტრიალებდნენ - ძალიან აინტერესებდათ, როგორ მოკლავდა გოგი ბარნაბას, ასე როგორც თოლიტებს სოცავდა, ანუ ლიღინ-ლიღინით, თუ უფრო სხვადავით). ლულუნი ძაძამია იცივებოდა, ჩემი ცოლის დეიდაშვილის ქმარს ცუდი არაფერი უთქვამს ბარნაბა ანთიაზე და მითი უმეტეს მყო. დამაპირისპირეთ გოგი ხარაზიასო, მოითხოვა ბოლოს.

გოგი ხარაზია დარეჯანს კვარაცხელიამ არ გაუშვა ლულუნისთან სახლში - გული მიგრძნობს ცუდი ამბავი დატრიალდება და ხეალისთვის გადავდეთ მეზობლებრი გამომიგბო. მამინ ლულუნი თვითონ მივიდა გოგისთან სახლში და დაპირისპირებაც შედგა. დონაშეშეშეორილები ესაბებრებოდნენ ერთმანეთს. მაგდის აქეთ-იქედან იდგნენ. მაგდის ერთ ბოლოში ოტია პაქკორია იჯდა, მეორე ბოლოში მეორე მსაჯული - დარეჯან კვარაცხელია (1943 წლის შემდეგ, ანუ მას შემდეგ, რაც დარეჯანი გამამ, ცხონებულმა თოქოთელემ თავისი სახლის ნახევარი მიამამ მიპყიდა, დარეჯანი პირველად იმყოფებოდა სახლის ხარაზიების კუთვნილ ნაწილში - გოგის მამის დასაცხირებულადაც არ შესულა შიგ) ავეცხებად ჭროლა თვალბეს და ძველი გაზეითი ისე ამაყად ინიაცება სახეს, თითქოს საბოლოს ძღვის მართა სჭეროდეს ხელში სირაქლების ბუმბულებითი განწყობილი. ლულუნი ძაძამია ამბობდა, ბარნაბაზე ცუდი არაფერი მითქვამს, მხოლოდ და მხოლოდ ის ღვინშიერ ერთხელ (პარმენ გოგიას ჯისურთან), ჩემი ცოლის დეიდაშვილის ქმარი და ბარნაბა ერთ ზონაში მსხდარან, ჩემი ცოლის ნათესავს, როგორც ვიცოდი, არ უღმინდა და ამის საფუძველზე ვიგარაუდებ რომ არც ბარნაბა იქნებოდა მეთქი კარგ დღეში. ამ დროს გოგიმ მიბასუხა, მეზობლები პირიქით ამბობენ, ბარნაბა ციხეში გასულდო და ვიციქერ "ზალანდიორად", ანუ სადიღების დამტარებლად გაამწესეს მეთქი, თქვა ლულუნიმ. გოგი თავისაზე იდგა და ჯოუტად იმორებოდა, არავითარი ვარაუდი არ გამომითქვამს, ლულუნიმ თვითონ მამწინადა "ზალანდიორობის" შესახებ ინფორმაცია, როგორც გადამინმებულ და დადასტურებულყო. მომხბეს პარმენ გოგია, იმან ვერაფრით გაიხსენა ლულუნისა და გოგის ზემოაღნიშნული საუბრის ზუსტი შინაარსი - ხან ლულუნის შეამჩრდებოდა, ხანაც გოგის და თვალბეს კუხავდა. თავისა და თვალბეს ტრიალს რომ მორჩა, ჩაახველა ხმის ჩასაწმენად და ყველას რომ ეგონა, რაღაც ახალს, საქმეზე სინათლისმოძვენი იტყვიოს (გამოხდევდა ჰქონდა ისეთი და იმიტომ), სულ სხვა რაღაც თქვა: რაღაცას რომ საუბრობდნენ ბარნაბაზე მასხვოს, მაგრამ კონკრეტულად რა ილაპარაკეს არ ვიცი, ხმადაბლა ბაასობდნენო. ცალკე ლულუნი აფიცრება შეუღუნდეს ყველაფერს და ცალკე გოგი (თუქვა, დასაფიცველი ბეგერი არავინ ჰყავდა. უცლოლოდ და მარტოხელა კაცი იყო პარმენ გოგია), თქვი სიმართლედ, ნურაფრის ვეგმინიაო. არც ერთი არ იხდვდა უკან, ერთმანეთის ნათქვამს პროვოკაციას უწოდებდნენ (გოგი "შეკარას" ვითეტიო, ლულუნი "ზინაშურის" დამატებით). მოვიდა ამ

დროს ლევანია ურჯულს, ამოუდგა გვერდში გოგი ხარაზის და რაღაც ჩასწორებულა უკრძო. გავიძინე გოგი და ლევანი გარეთ, ილიპარაკეს ექ დაახლოებით სუთი ნუთი. შინ შებრუნებულ გოგის სახეზე მკვედრის ფერი ედო, მივიდა მაგიდასთან, გამტებით დაპკრა ზედ მუშტი და ვინ მომპარა შაშხანა, იღრიალა. ტყვიანს დავახელი შეზღობი, ვინც ეს გააკეთაო (ითითოს შაშხანა არც დაკარგვოდეს. მიჩვეული იყო ამ ფრაზის წარმოთქმას). რა თოფიო, გაიკვირვებს იქ შეკრებილებმა. ჩემი თოფი ყველა ძაღლმა და მამაძაღლმა იცის ამ ქუჩაზე (ძაღლების და მამაძაღლების სხელება ოტია პაჭკორიას ეწყინა - არ დაუშენეგია რა თქმა უნდა - ჩემს მილიციულობას გულწინაშეს გოგიო), პოდა ის თოფი დარევეჯან კვარაცხელი წაგადო ქიშკრის ბოძშიო ("ქ"-ს ვერ გამოთქვამდა წესიერად, "შ"-ს მიმგვანებულად აზუზუნებდა ბეტრისა და ამიტომ მეტად ირონიულ დიმილს იწვევდა იქ მყოფთა შორის). მე ლევანია ურჯულის დავაგაღე, სანამ აქ ვიყავით, თოფი ამოღო ბოძიდან შეუმჩნეველად და გადაემაღლა. ლევანი ამბობს, არ დეფს თოფი არც ერთ ბოძში, ფანარიც კი ჩავანათო. დაუმონმა ნათქვამი ლევანია ურჯულს. დანიყო გამოძიება. მეზობლების ერთი ნაწილი დაკითხვის ოტია პაჭკორია აწარმოებდა გოგი ხარაზის სახლში, მეორე ნაწილს ლევანია ურჯულს კითხავდა ბარნაბა ანთიას სახლში.

იმ თოფთან დავკავშირებთ კიდევ ერთი ისტორია მომხდარიყო მანამდის, ორი თუ სამი წლის წინათ. გაკვირვით კი ვახსენებ ამის შესახებ, მაგრამ ახლა უფრო ვიცნავდა მოგახსენებთ. იმ დროისათვის, როცა ეს ამბავი მოხდა, გოგი ხარაზის სახლის მეორე სართულის უმეტესი ნაწილი უკვე წართმეული ჰქონდა დარევეჯან კვარაცხელიასთვის. გოგის სიძე და და პირველ სართულზე ცხოვრობდნენ, თვითონ გოგი მეორე სართულზე სახლის მენიჭისათვის წართმეულ ოთახებს იკავებდა. იმასაც კი ამბობდნენ, დარევეჯანის სარევევლა სავარძლის ქტირალმა შეაძალა გოგის თოლიების წრიპინიო (სავარძლის გარდა ყველა კარი და კარებიანი აფეციც ქტირალ-ჭირალითა და დარევეჯანის სახლში. გოგის ოთახებში აუვეს ჩრჩილი რომ გაუწნდა, დაიჩემა გინდა თუ არა დარევეჯანმა შეშობისია ისინიო. მერე "შევაჯე დრეჯულა" "ც დაეგზარა და ახორბულადა იდეჯამ - ჩრჩილები ჩემი მეზობლის ზოილო-გიური დივერსიის ნაყოფიაო - შეინირა კიდევ, ჩრჩილებს ხმაურის სმენისაგან გული გაუსკვდა და მოკვდა). დარევეჯანი მივლიდ და იავინჯე იჯდა, სარწვევლა სავარძელს აჭირალიდდა და თუ გაზუსთ არ კითხულობდა, გასცქეროდა ზღვას და იპოდრომს, რომელიც მისმა საქმეში, მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ ცხენის ნიღბებისაგან დაღუპულმა ვეტერანმა კავალერისტმა ააშენა. ფეხბურთის სტადიონი და გადაქცეული იპოდრომი წვიმიან დღეებში თოლიებით იცხობოდა. მათი წრიპინისაგან შეწუხებული გოგი ხარაზია თოლიებს (თუკი ნაბახუსევზე ბრანადებოდა) უსაბუთო გრეკოვის შაშხანის ხოცავდა, თან თავის საყვარელ ფრაზას ეუბნებოდა ბავშვებს:

- თუ ოდესმე ომში მოხვდით, იცოდეთ, რომ იმ გასროლის ხმას, რომლითაც მოკვდებით, თქვენ ვერ გაიგებთ, რადგან ტყვიის სიქქარე გაცილებით მეტია ხმის გაფრცქვლების სიქქარეზე!

ბავშვები მორწილად ისმენდნენ უფსო და თვალსაჩინო - ამ სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით - გაკვირვების ბალისტიკის სფეროში და გოგის სოხოდნენ, პრაქტიკის საშუალებით ჩვენც დავგარნშუნე იმაში, რასაც გვასწავლიო, ანუ, მარტვიად რომ ვთქვათ, ჩვენც გვასროლინო. გოგი ბავშვებს უარს ვერ ეუბნებოდა.

ერთხელ კი გოგი ხარაზია მილიციაში დაასმინეს, სახ-

ლში საბრძოლო შაშხანას ინახავსო და თან იმ იარაღით თოლიებს ხოცავსო. მილიციელები გოგის მოულოდნელად დაეცნენ თავს. ამ ვიზიტის შესახებ გოგის სამიოდ ნუთითადრე შეატყობინა ოტია პაჭკორიამ. ნაბახუსევი გოგი ისე დაინახა, შეგინებითაც კი არ შეუგინებია, თავის მოფხანაც კი ვერ მოასწრო (ლიპს ის ყოველთვის იფხანდა, დაახლოებით ისე, როგორც კრილობის ათამბაშენს ხოლმე ხელში ებარებლები), რომ მილიციამ მანქანა ჭიშკარს მოაყენა. დარევეჯან კვარაცხელიამ (თავის სავარძელში იჯდა რა თქმა უნდა და გაზუსთ კითხულობდა) გოგი ხარაზიას შესთავაზა, თუ გინდა შაშხანა ჩემს ხანდეულში გადამაღე, ჩემს ოთახში შესვლის უფლება მილიციას არა აქვსო. გოგი დარევეჯანს ბოლომდის არ ენდობოდა, მაგრამ სხვა გზა არ ჰქონდა.

მილიციელებმა ჯერ პირველი სართული გაჩხრიკეს, შემდეგ მეორე სართულის ის ოთახებიც, გოგის რომ ჰქონდა მითვისებული და იურიდიულად დარევეჯან კვარაცხელის ეკუთვნოდა. იქიდანაც ხელაქარილები გამოიყვანეს რა თქმა უნდა. მილიციელებმა (ჩხრეკის მამაზო იყვნენ მოსულეები) დარევეჯანის ოთახების გაჩხრეკაც მოინდომეს. ყველას რომ ეცნა, დარევეჯანი ახლა გოგის შაშხანას გამოაჩენს, რათა გოგის სამაგიერო მიუღოს ოთახების წართმევისა და მითვისებისთვისო (გოგი, ფუფუნას გათხოვებისა და უსაქმური ოტია ბუნდელიანის ჩასძიების შემდეგ დარევეჯანის მიერ გულმოდგინედ დათმობილ ერთ ოთახს არ დასჯერდა და კიდევ ორი შემოიხანა). მილიციელებიც ხვდებოდნენ, სადაც იყნებოდა შაშხანა, მაგრამ დარევეჯანმა მათ ჩხრეკის ორდერი მოსთხოვა და იქ ამოიკითხა (სამოცდაათზე მეტი წლის ასაკშიც უსაბუთოდ კითხულობდა წერილობრივთან გაზუთხებულ კი), რომ მოსულეს უფლება ეძლეოდათ ჩხრეკა ჩაეტყარებინათ მხოლოდ ხარაზიებზე განპიროვნებულ საცხოვრებელ ფართზე. დარევეჯანი სავარძელთან წამოდგა, თავის ოთახში შევიდა და იქიდან, მოლოდინის საწინააღმდეგოდ, შაშხანა კი არა, საბუთები გამოიტანა. მილიციელებმა მხოლოდ მათი ამოიკითხეს, რომ სახლის მეორე სართული მათთანად დარევეჯან თეოფილეს ასულ კვარაცხელიას ეკუთვნოდა. ამის შემდეგ დარევეჯანმა ნაწნორ პრიკურიორან დარეკვა გადაწყვიტა. უნდა ვაცხროთ, რომ მილიცია სახლში შემომეჭრა და უკანონოდ გაჩხრეკა ოთახებში. მიხვდნენ მილიციელები დარევეჯანის მიერ ოსტატურად დაგებულ მამეში რომ გაეზნენ და კუდამოძებულები გაიჭრუნენ. დარევეჯანმა გოგის შაშხანა თენგურ ქაჯაიას ფოსტალიონის ჩანთით გააპარა სახლიდან, რომელიც მის პატრონს (ჩხრეკის დროს ფოსტალიონი მილიციელებმა მოწმედ აიყვანეს დარევეჯანის რჩეუტის და რეკომენდაციით) "დარჩა" გოგის სახლში. გოგი ხარაზიამ დარევეჯანის მითითებით თოფი დაშალა, ფოსტალიონის ჩანთაში ჩადო (თვითონ თენგურ ქაჯაია ამ ჩანთას "სამუშაო კარადს" უწოდებდა) და ჩანთისთვის მიბრუნებულ პატრონს გაატანა.

ასე გადარჩა გოგი ხარაზია დაჭყრას. მაღლიერების გამოსახატვად დარევეჯან იმასაც ექ დაპირდა, წართმეულ ოთახებს დაგიბრუნებო. ჩემი ნათესავები ჩემი სიკვდილის შემდეგ პაცილებლად რომ გამოჩნდებოან, არ აფერს შეგარჩენენ მაინცო, "დაამშვიდა" დარევეჯანმა შეზობელი. თუ ჭკვიანად მოიქცევი, მეორე სართულს შენ განადერებო, დაპირდა იქვე, მაგრამ მანამდის ერთი რაღაცა უნდა გითხრა, რაც ოცდაათი წლის წინათ უნდა მეთქვა შენთვის და მხოლოდ ახლა გუებუნა - კეროდ ის, რომ მამაშენი უბატონოსნოდ მოეცა მამაშენს, ჯერ და-ათრო დარდისაგან გალოთებული კაცი (უსაყვარლესი და უღლის ნადრევემა და ტრაგიკულმა სიკვდილმა და-

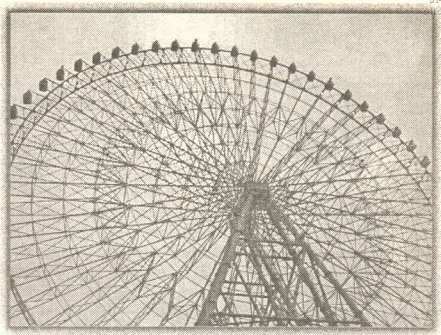

დარდიანა თურმე თეოფილე კვარაცხელია) და მერე თითქმის უფასოდ - ორმოც ფუთ სიმინდად დასტყუა სახლის პირველი სართული და ეზოს ნახევარიო, თან ის სიმბოლოური საფასურიც არ გადაუხდია ბოლომდეო.

ამ ამბის შემდეგ ისიც კი თქვეს, ანონიმური წერილი, რომლის საფუძველზე ჩხრეკა მოაწყო მილიციამ, თვითონ დარეჯანმა დანერა, რომ გოგი ხარაზია შეეშინებინა, ოთახების წართმევის მადა გაუნელებინა მისთვის და თან დაქურცა გადარჩენილი და ამ გზით მორჯულებული მეზობლისთვის თქვა ის, რის თქმასაც მთელი ოცდაათი წელი აპირებდა და ვერ ბედავდა.

მოკლედ, დილაშივე იძიებდნენ თოფის ამბავს (ყუყუნას და გოგის სულ ის ედგათ თვალწინ, რა მარდად აძვრა ჭიშკარზე დარეჯანი და ბუნებრივია ეჭვიც ღრღინდათ, თვითონ შაშხანის გადაამალავმა ხომ არ გააქრო იარაღიო). არიანდა კიდევ ორჯერ გახდა ცუდად - ერთხელ შუაღამოსას, როცა ხარაზიების სახლიდან ინფორმაციამ გამოჰყონა, გოგის ბარნაბაზე მიაქვს ეჭვი და ამბობს, არ შეიძლება მაგის ხელი არ ერიოს შაშხანის გაქურდვით. ავარდა ბარნაბა ანთია, სამწადედ უნდა ავეკუო გოგი ხარაზიაო. არიანდაც, ქმარი გოგის სახლსკენ რომ არ გაეშვა, ცუდად გახდომის სცენა გაითამაშა. მორევეჯერ კი არიანდას გული დილით წაუფიქრა - დაახლოებით ცხრა საათზე, როცა ვაჟიშვილი გამოუტყდა, გოგი ხარაზიას შაშხანა მე მოვიპარე და პარმენ გოგის ჯიხურის ქვეშ გადავმალე, შემეშინდა გოგის მართლად არ მოუკლა მამა და იმიტომო. ბიჭი თავს იმართლებდა, ჩემი თვალით მაქვს ნანახი რა მარჯვედ ისვრის გოგი შაშხანიდან; თოლიებისთვის ერთხელაც არ აუცილებიაო. იმ დროისთვის ბარნაბა ანთიას სახლი მეზობლებსაცან დაეცლილიყო (დასაძინებლად გაემარინენ). არიანდამ ბავშვები ასაუზმა და სანამ სათამაშოდ გაუშვებდა, ბიჭი დაირეკა, პარმენის ჯიხურის ახლოს კი ვაქარო, მხოლოდ შორიდან მიადევნეთ თვლი და იპოვიან თოფს თუ არა, მაშინვე შეგატყობინეო. ვინმესთან თუ ნაპოვდა შენი "გმირობის" ამბავი, ჩემი ხელით ამოგართმევ ენას და დოდო ბასილიას ძუქნა ნაგავს შევაჭმეო, დააბრუნა ბარნაბა ვაქს. დოდო ბასილიას ძალი ისე ყავს განრთხილი, რომ პარმენის ნებათვის გაერეშ არანაირ საქმელს არ ევარება და მაინტერესებს, როგორ აუხსნი დოდოს, რატომ აჭმევ ჩემს ენას მის ნაგავს, დაინტერესდა ალივა, რისთვისაც ბარნაბამ კირკა ხანი უბეაუნა შეიღვს ცნობისმოყვარე და მიაიჭი თავში.

გოგომ თუ გაიგო, თოჯე ჩემმა ბიჭმა რომ მოიპარა, მაშინვე იმას იტყვის, მამამისის დაავლებით მოქმედებდაო, თქვა ბარნაბამ ბავშვების ნასვლის შემდეგ. მაშინ პართი დანერეთ თოფის ადგილსამყოფელის მიითიებდა და გოგის მიეუფადოთ, ის კი პარმენზე მიიტანს ეჭვსო, შესთავაზა არიანდამ. თვითონ პარმენს მიენერთ პართით, მოქმედების ახალი გეგმა შემომუშავა ბარნაბამ. არიანდა დაეთანხმა, აეუ გობია, არც მწვადე დანიშნება და არც შამფურიო. ქუჩაში უფროსების ჭჭანება არ იყო, ყველას ეჩინა. ბავშვები დარბოდნენ მხოლოდ და "გამომიტილებინას" თამაშობდნენ. ბარნაბამ მარცხენა ხელით დანერა პართით შაშხანის ადგილსამყოფელის მიითიებდა. დაუძახეს ბიჭს (თერთმეტი საათი იწოდებოდა უკვე, მაგრამ პარმენის თეზურტი დაეცლილი იყო ჯერ კიდევ - რომ გაელო, ვისთვის უნდა გაელო) და დაარიგეს, პართის პარმენ გოგას ჯიხურში შეეშენა თუ ვერ მოახერხო, მის ეზოში გადავადე და თუ ვინმეც განახა, იცოდე, შენს ყურებს დოდო ბასილიას ძუქნა ნაგავს შევაჭმეო. ბიჭმა დავალება პირნათლად შეასრულა. პარმენმა პართით იპოვა და შაშხანაც, ატყნა ვაი უშვე-

ლებელი, შეკრება მთელი მეზობლები (გაუმართლა იმ დღეს პარმენს) და დაიწყო გამოძიება. იძიებდნენ, ბჭობდნენ, ვარაუდობდნენ, თუ ვის შეეძლო შაშხანის მოპარვა. ქალები პირველად ინერდნენ, დარეჯან კვარაცხელიას მანერით (რუსულს ნამგვენებული - ნელში მოხრით. რადიკულიტიანებიც კი იხრებოდნენ წელში), ვინც ეს ჩაინდნაო და მწარედ ინყველებოდნენ. ქმრები იცინებოდნენ ასევე მწარედ. პარმენი ლუღს ყიდა მის ჯიხურთან შექუჩებულზე მე ამასობაში, უშთავრესად ნისიად (იმ ქუჩაზე ვერაგინ დაიკვეხნდა პარმენის ნისია შევირწინეო) და თან ისეთი სახით, თითქოს დანამდვილებით სცოდნოდა, ვინ იყო შაშხანის მოპარავი და პართის შემომგვდიბო. ამ გამომეცხველების შემყურე ხალხი არ იღვებოდა, პარმენი კი საიდუმლოს გამხელას არ აპირებდა, რადგან ლუღის გაყიდვის ერთი თვის გეგმის შესრულებას აპირებდა იმ დღისთვის.

ბარნაბა და არიანდა გვერდი-გვერდ ინვნენ. არაჯრის თვით არ ქჷოდნენ (ისე კი უნდოდნათ ალბათ), ტურქებში აკოცეს მხოლოდ ერთმანეთს. ტკიბილი უჩვენა არიანდას ქმრის ტურქები, ძალიან ტკიბილი (ტანშიც გააუფრყოლა) და ასეთივე გრძობა გაუჩნდა ბარნაბასაც ცოლის ტურქების დაგემოვნებისას. ჩემო სულივით ტკიბილი ცოლიო, აღმოსდა ოჯახის ნაცინარ უფროსი. ჩემო ვაჯკოცო ქმარო, ამოიგმინა არიანდამ და მქურდის მომშველება გადაწყვიტა, მაგრამ საკინძზე ხელნაწლებულს ჩაქინა.

დაეჭვდნენ მეზობლები - პარმენ გოგას მოპარულა შაშხანა და პართიც საკუთარი თავს მანავე შემოიგდო ჯიხურშიო, რომ აჟოცტაჟე შეექმნა, ხალხი თავის ჯიხურთან შეეკრება და ამგვარად თავისი წყალწყალა ლუღი გაესაღებინაო. არც დაეიტყუებოდნათ ამგვარი ვერსიის გამოთქმა, იმიტომ რომ ნინათაც მომხდარიყო მსგავსი რაღაც.

ბარნაბა ანთიას ციხეში ჩაჯდომამდე მოხდა ეს ამბავი... ერთ დილით (შემოდგომისას) თავისი ჭიშკრიდან გამოსულ პარმენ გოგასი ოტია პაჭკორიას ახალგაზრდა ნაგავმა "სუქმაიამ" გადაუტყნა გზა. უფრო სწორად, ფეხებში ეცა და ფეხსაცმელები აულოკა. სცემს პარმენმა სქვაშია - ძალის მეველებმა მაკლდა, იმის შემდეგ, რაც ადგის ღვირი შემოვიდა მხარებში, ისედაც ვერ ვასწრებულე ლუღის გაყიდვის გეგმასო. გული რომ იჯერა ძალის ცემით, იმის მერე პარმენ დადიერდა და ოტიაზე უფროსძიების გენინალური კომბინაცია შემომუშავა (ოტია პაჭკორია ლუღის გამყიდველს უსირცხვილოდ აწერდა ხარკს - იმ არაოფიციალორ გადასახადს ყველა უბნის რწმუნებულს რომ იღებს მისი უბნის სავაჭრო ობიექტების თაღლით გამყიდველებისაგან) და მაშინვე მის განმორცილებას შეუდგა. შიტიტუა სქვაშია სახ-

ლში, დაათრო მატრით და ჩაკეტა მარანში. ამის შემდეგ, პარმენმა ჯიხურით გააღო და ოტია დიბარა. მოატყუა ოტია (ის, რომ თვლიც არ დაუსაზამებია), შენი სქვა-შიაა ქურდებს მიჰყავდათ, ქვები დაფუშინე, ძალი დავატყვივინე, მაგრამ თვითონ ქურდების სახე დილაბნელზე ვერაფრით გავარჩიე და ვერც მივამსგავსე ვინმეს. შენი ძალიის მოპარვის იმიტომ უნდოდათ, რომ მერე დაეცინათ - ძალის ძალი მოპარესო და იქვე, როგორც იტყვიან "ოუ პტქეჯუ პტ ლასის" შესთავაზა, თუ გინდა ქურდებს თუ არა, ამ ქურდობის შემკვეთს გამოგავლენინებ და დაგატყვინებო. როგორო, იკითხა ოტიამ და მელუდევ მაშინვე მოუყვა ბაბუამისის მოხერხებულობის ლეგენდად ქვეულ ამბავს. პარმენის თქმით, ბაბუამისს დედის შხრიდან, უტუ ქვარანძის ერთხელ შვილივით სათუთად (წრუქით) ნაზრად გოჭები მოპარეს - ცამქვი ერთად. უტუც ცოლი აიძულა მოშხადარის შესახებ კრინტი არსად დაეძრა (დაემუქრა, ენას ამოგაძრობ და ღორს თუ ძალს შევაჭმევო), თვითონ კი სოფლის ბირგაზე გავიდა და სანამ პირველ ყოვლისს მოსვლიდა, ქურდიც დაიჭირა - სწორედ ის, ვისაც პირველს მიუსაამიძირებია გოჭების დაპარგვა. ქურდი ხომ ეჭვადაც ვერ გაივიღებდა, რომ უტუ გოჭების მოპარვის ამბავს საიდუმლოდ შეინახავდა. თუ ქურდი არა ხარ, საიდან იცი ის საიდუმლო, რომე-ლდე სამმა კაცმა იცის ამქვეყნად - მე, ჩემმა ცოლმა და გოჭების ქურდმაო - შენ ან ქურდი იქნები, ან ჩემი ცოლის საყვარელი, ან ქურდის დამკვალანებელი, თვითონ ამითირიგე რომელი ამითაგინ ბრძანდებიო. ამავე სქემით ვისარგებლობ ჩვეცო, შესთავაზა პარმენმა ოტიას: რო-დესაც მეზობლები ჩემს ჯიხურთან შეიკრიბებიან, მე ავდ-გები და გამოვცხადებ, ოტიას ძალი მოპარეს-მეთქი. ენაც ყველაზე პირველი და ყველაზე აქტიურად დაეჭვ-ვიდა, იქნებ მოპარული არ იყოს ძალი, მხოლოდ და-კარგულიაო, ქურდიც ის იქნებოა. დაწმუნებული ვარ, ქურდი დაკარგული ძალის ძებნას დაიწყებს - ჩვენ მხო-ლოდ ის დაგერგება ვკითხობ, რას ექნებ ასე გამწარებნი-ოთ.

დასთანხმდა ოტია პარმენს ამ ოპერაციის ჩატარება-ზე (მეზობლებმა ოპერაციას "სად არის ძალის თავი და-მარხული?" შეარქვეს). ძალიან აინტერესებდა ოტიას, ვინ გაუბრუნა ძალის მოპარვა. პარმენმა კიდევ წინასწარ გა-ავრცელა ინფორმაცია, დღეს ჩემს ჯიხურთან ოტიას ძა-ლის ქურდის გამოჭერა უნდა მოხდესო. მოანყდა ხალხი პარმენის ჯიხურს. ყოველგვარი გემგის გადაჭარბებით გაყიდა ლული იმ დღეს პარმენმა. ყველას, ვისაც ლუღს შეაძლევდა, არავინ ამბობდა უარს, რადგან ყოველი მათ-განი ერთმანეთისაგან მაღულად პარმენის მადლიერები იყვნენ იმისთვის, რომ "შპ ბმატუ" პარმენის ისინი ქურ-დის გამოჭერის სცენის პოტენციური მოწმე გახდა.

მისხდა ოტია, რისთვისაც მოანყო პარმენმა მთელი ეს საქეტაკალი. მივხვდი, სადაც არის ძალის თავი და-მარხულიო, თქვა. გადავიხდი სამაგეროსო, დაპირდა პარმენს და ძალიან მარტივად შესასრულა დანაპირები - არაოფიციალური გადასახადი გაუზარდა მელუდეს.

ასე იყო ეს ამბავი. არაფერი გადამეტებული და ზედ-მეტე არ მითქვამს... ეს ისტორია სულ დაწერილობით გა-

ისხინეს პარმენის ჯიხურთან მყოფმა მეზობლებმა. და-ინწყეს ყაყინა...

ყავანზე ბარნაბასა და არიანდნასაც გამოვეციდათ. არ-იანდა მონესრიგა და ამბის გასაგებად გაემართა. ცო-ლის დაბრუნებამდე ბარნაბამ წვერი გაიპარა, ოდგო-ლინც ისხურა ლოყებზე. აენვა ლოყები და სასუთარ ორ-იულს დაეტყანა სარკვეში. ამ დროს შემოვიდა კიდევ არ-იანდა.

- ორი ამბავი მომატეს, ერთი - კარგი, მეორე - ცუ-დი... პირველად კარგს ვიტყვი... ერთი ვთ უშველვებლი ატყბილი! - აუწყ არიანდამ ქმარს, - ყველას ასე გონია, რომ ის დანყველილი შაშხანა პარმენმა გააქრო, რომ მე-რი ხალხი შეეყვანა თავის ჯიხურთან და ლული გაესაღე-ბინა... - ძალიან კარგი! იყავანო რამდენიც უნდა... მე კი წვერი გავიპარე, რომ არ დაეჭვებლიტო! - თქვა ბარნა-ბამ და ორაზროვნად გაილიმა.

- ცუდზეც გეტყვი ბარემ, - თქვა არიანდამ, - მეზობ-ლები ამბობენ, ბარნაბას სახლში გადავიანცვლით და შე-რიგების სუფრა ვაკისრებინთო. ნახევარ სამეზობლოს რომ ნაგვეჩხება, უსუფროდ არავინ შევერიგდებითო...

- ბუს კვერცხების ტაფამწვარს ვაჭმე! - გადაჭრიო განაცხადა ბარნაბამ.

- ბიჭი ვერსად ვნახე. უნდა მოეჭებნო და მოვიყვანო. ბავშვია მაინც, რამე რომ წამოსცდეს, მოგვეჭერება თავი...

- რა დროს ბოჭია! - აღშფოთდა ბარნაბა და ცოლს წელზე ხელი მოხვია, - როგორ გამძაბრებარ ჩემო გვირ-ტო!...

ბარნაბამ გამხდარი ცოლი ხელში აიტატა და სიტყვე-ბით "ლალ დამგორი უ ოას ოა თოჟო-ლუქ ზემუცი, უჭლა შოა დარჯყაჯუ" საძინებელი ოთახისკენ გაატანა. არიანდა საძინებელ ოთახში შესვლამდე აკვესდა წინას-წარ - თან კვენსოდა და თან ქმარს ჩასჩურჩულებდა ყურში, საღამომდე მოვითმინათო.

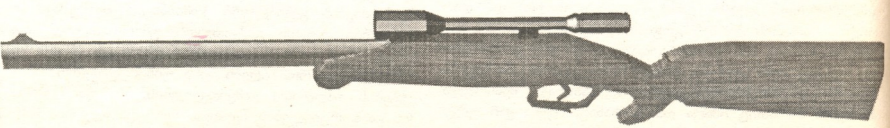
- ღამეც ჩვენი იქნება! - უპასუხა ბარნაბამ.

ცოლი საწოლთან მიბრძენინა, ნახაზ დაღუფა ძირს და უხეშად დაასკდა ზევიდან. თვითონაც იხიდიწენ და ერთ-მანეთსაც შევლოდწენ გახდაში. არიანდამ მაგალითად, აც-ახცახებული ხელებით ვერაფრით შეისნა აზლუდის შე-საკრავი და ქმარს მიმართა დასახმარებლად. ციხეში ნა-სიზმრალ მკერდზე დააკვდა ბარნაბა ცოლს...

- დედააა... მშობააა... - დასჭყტა ამ დროს მიშენებთან სახლს მომდგარმა სონა ანთიამ, - მატამე რამე... ვერ მო-ვითმენ მანამდე, სანამ მეზობლები პარმენის ჯიხურთან ჩვენთან გადმოვლწენ საქეთოლი!

სკრილი

ქალ გორიანული

თუ მართლა გიყვარდა, დამარხე!

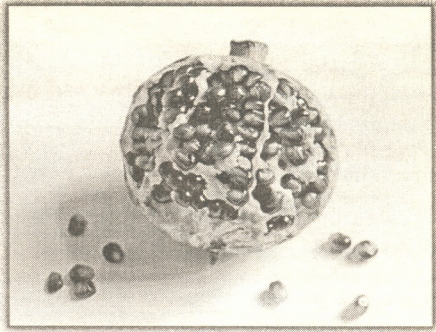
დამარხე მკვდარი,
ჩქარა, ჩქარა დამარხე მკვდარი.
სანამ ჯერ კიდევ იმას ჩამოჰკავებს,
ვინც იყო,
და ვინც შენ გიყვარდა.
ეგ მსგავსება ნუ შეგაცდენს,
ნუ დაგაყოვნებს,
გონს მოეგე
და წარსულის სუფთა მიწაში
უძვირფასესი დამარხე მკვდარი.
და რაც უფრო ძლიერ გიყვარდა,
უფრო მეტი გულმოდგინებით უნდა დამარხო.
ჩქარა დამარხე!
სანამ სურნელი, სიცოცხლიდან გადმოყოლილი,
შლეიფივით აიკრიფება და განქარდება,
სანამ მძადარი მატლი დასცვივია,
უძვირფასესი დამარხე მკვდარი.
აი, ნიჩაბი!
აი, კუბო!
აი, ლურსმანი!
აი, და დამარხე!
საბანივით შემოუკეცე,
ჩაათბუნე, ჩაამუღმდევე წარსულში და
ნულარ ამოთხრი.
თუ მართლა გიყვარდა, დამარხე.
თუ მართლა გიყვარდა, ნულარ ამოთხრი.
სიყვარულის შემძლევე!
სიყვარულის ნიჭზე მცირე ნუ გვეკონება
უძვირფასესი მკვდრის დამარხვის
ნიჭი და ხელოვნება.

თქვენ თუ დამბლაპევი ხართ...

არაფერი გამოდგება
სიყვარულის წამალად;
კაცმა ჭირი რომ დამალოს,
ჭირი თავს არ დამალავს.

... სიყვარულსო...
... ვითა ცხენსო...
როგორ ბრძანეთ, ბატონო?!
... არ დამალა სიყვარულმა
თავი, ეს უპატრონო.

ზღვას დამალავ,
მთას დამალავ,

ვარსკვლავების ამაღას...
რას იტყვი, რომ ვერ დამალო,
რასაც ვინდა, დამალავ.

ისეთები დაუმაღავთ,
ცხენი რა სათქმელია;
მაგრამ თუკი მართლა გიყვარს,
წარ-მო-უდ-გე-ნე-ლი-ა!! -

სიყვარული რომ დამალო;
ბატონია, - მონა ხარ!
აგატირებს,
აგამღერებს,
და გასაფრენს მონახავს.

ვერ დამალავ, გეუბნები;
ბატონია, - მსახურები!
გულიდან რომ კარს გამოხსნის,
ლექსში გაიჯახუნებს.

იმის მაღლი არ გაგიწყრეთ,
არ მოტყუდეთ არავენ, -
არ დამალოთ...
მაგ მშვენიერს
რა სჭირს დასამალავი!

ნუ შეაბამთ ფრთაზე ღოდებს,
ნუ ჩაუყრით საძანებს;
... თქვენ თუ დამბლაპევი ხართ,
უგულობა დამალეთ.

ნებაჲ ვისთვის...

ორი ვარცლი ლიცლიცებს,
ორი ვარცლი უფსკერო:
ერთი - გოლეულა,
ერთი - ცეცხლის ვარცლი;

ქუანშია მიქარაძე

ამოსმინეთ!

ამას წინათ,
ინტერნეტში,
ერთ ძალიან საინტერესო საიტს გადავაწყდი.
მომისმინეთ!
შედით ინტერნეტში,
search-ში მიეცით yourself
და გაუშვით გი.
თუმცა ტბუილად რატომ უნდა გავწავლოთ.
პირდაპირ მისამართს გეტყვით:
www.yourself.com.
ო, ძალიან საინტერესო საიტია!
ძალიან.
მასში საკუთარ თავს გაესაუბრებით. ,
მომისმინეთ!
მოკლედ, შევედი.
შვევილ და - დიდი არაფერი - შიშველი ეკრანი.
მერე კი - Sen vin xar - დაეწერა.
შენი ვინაობა მითხარით, ესე იგი.
ჰოდა, მეც - me-მეთქი, ვუთხარი.
ანუ:
ის: შენ ვინ ხარ?
მე: მე. შენ?
ის: მე.
მე: შენც მე?
ის: მეც.
ასე იყო, ღიახ.
მერე:
ეს მე: მოიცა. ეგ როგორ?
შენც მე ხარ და მეც-მე?
ის მე: ჰო. რატომაც არა?
შენ შეგიძლია, მე იყო,
მე კი - არა?
ეს მე: შეგიძლია.
ის მე: ჯიჯარი ხარ.
ეს მე: გამაღობ.
ის მე: არაფერს...
და დაიწყო!
დაიწყო და წავიდა.
მან თავისი/ჩემი ახალგაზრდობის
სურათები გამომიგზავნა,
მე - ჩემი/თავისი ცოლ-შვილის სურათები.
ხომ გესმით,
ლაგმაკაცდით.
მომისმინეთ!
თავიდან ძალიან კარგი იყო ეს ყველაფერი.
ძალიან.
დაილოცოს-მეთქი, - ჩემთვის გამბობდი, -
ამ საიტის ამშობი!

ვღვაერთ გამჭვირვალენი...
ფიქრობს ჩვენში უფალი,
სულსაც თვალწინ გაიფენს,
ხორცსაც შემოგვაცლის,
რიტუალთა ფასადებს
შემოგვამსხვრევს გულგრილად,
ყოველ ცრემლში ჩაგვხედავს,
ყოველ ღობილს გაცრის;

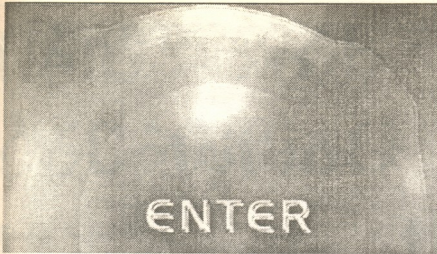
ყოველ სიტყვას თავდაღმა
ჩაჰკიდებს და ჩაჰყვება, -
ფსიქრზე უნდა იხილოს,
უნდა ჩაიჭკრიტოს, -
სახმო იოგებამდე
რა ჯვართი იც იარა,
იმავეთი გეჩვენა? -
ისე ითქვა ვითომ?!
და ღვთაებრივ კბილებშიც
ეჭვით გაიწკრიალებს, -
მართებს ეჭვის გაფანტვა
კეთილშობილ ლითონს!

მადლსაც უნდოდ გადასხნის,
როგორც ატლას ბროწეულს,
გარეთ - გასაგებია,
შიგნით რაა - ნახოს...
ქველი საქმის წიაღშიც,
ვით ათასი მარცვალი,
ათასფერი მიხეზი
და მიზანი სახლოს;
... ვერცა მხოლოდ საქმიითა
მოიზომოს ვერავინ
გოლეულის ჭალებში
სულის სამოსახლო.

ატლასები ქარს მიაქვს...
ვღვაერთ გამხველილები
მარცვალ-მარცვალ-მარცვალ,
შიგნიდან და ახლით...

.....
ნეტავ ვისთვის მუშაკობს
ბედნიერი უფალი,
ნეტავ ვისთვის მარგლავს
სულთა სამოსახლოებს
გოლეულის ჭალაში.

და, საერთოდ, მეცნიერულ-ტექნიკური
პროგრესი.

ვიზიარ აქ მე ჩემთვის,
სიგარეტს ვაბოლებ,
კლავიშებზე ასოებს ვაკაკუნებ
და ვესაუბრები ჩემს თავს,
რომელიც ზის იქ (სადღაც) თავისთვის,
სიგარეტს აბოლებს,
კლავიშებზე ასოებს უკაკუნებს
და (მ)ელსაუბრება თავის (ჩემს) თავს...
მაგრამ ერთხელაც
(მასსოვს, ეს დილით მოხდა.
წინა ღამეს დამესიზმრა,
ვითომ დედამიწა პატარა ქოხი იყო -
თოვლიან ტყეში ჩაკარგული)
უერტად ეჭვმა დამიარა მთელ სხეულში -
აი, მაგიდის ძვადღეს იდაყვს რომ ჩამოკრავ
და ღენი დაგივლის, ისე -
და დაველოდე,
ვიდრე ეს ეჭვი მიიღებდა ფორმას და სახელს,
მერე კი ჩემს თავს უთხარა:
მოიცა-მეთქი, რა გამოდის?
თუ ისიც მე-ა და მეც - მე,
ანუ,
თუ სადღაც კიდევ არსებობს ერთი მე,
რომელიც თავისთვის (ჩემთვის) ზის კომპიუტერთან
და კლავიატურას უკაკუნებს
(ეს ზომ ნამდვილად ვიცი,
კლავიატურას რომ უკაკუნებს,
თორემ, ისე, კიდევ რას აკეთებს,
ემშაკმა უწყის),
ესე იგი,
კიდევ შეიძლება არსებობდეს კიდევ ერთი -
ვთქვათ, უკომპიუტერო მე -
და კიდევ მეორე (ან, მერამდენიც არის) მე
და კიდევ მესამე...
მემილიონე.
ანუ -
მომისმინეთ! -
მეც ვწვავლობ და თქვენც გაწვავლებთ,
რომ გაგაგებინოთ
და მეც გავიგო,
რისი თქმა მინდა:

ზომ სულერთია
ორი მე იქნები თუ მილიონი მე,
თუ ერთი მე არ ხარ?..
გაიგეთ რამე?
ვერც მე გავიგე.
სამაგიეროდ, იცოცხლეთ, თაბერუ მაქვს დახვეული
საკუთარი მრავალშემობის მასშტაბებით:
რომელიღაც ესკიზის მე თვლემს თავის იურტაში
და ელოდება,
ქარბუქი როდის გადაივლის;
მდინარე იორდანეს მარცხენა სანაპიროზე
რომელიღაც არაბი მე
ჯვანშტრანსპორტორს ქვას ეხვრის,
იქიდან კი რომელიღაც მე ჯარისკაცი
სამასლოვროდ რეზინის ტყვიას უბრუნებს;
რომელიღაც ნიუიორკელი მე მარისუანას ვიდულობს
რომელიღაც ზანგი მე-სგან,
რომლის მე წინაპარიც
რომელიღაც პორტუგალიელმა მე მონებით მოვაჭრემ
ჩამოიფყანა აქ დაბორკილი;
რომელიღაც ავსტრალიელი მე მზეს ეფიცხება
ოკეანის სანაპიროზე;

რომელიღაც პეკინელი მე
სახოვადღებრივ ტრანსპორტში
ატაპორი პნეუმონის მოზრდილ ულუფას იღებს
და ახლა საკუთარ ტიპურ ფილტვებში
ჩვილივით გამოკრული
მიჰაფვს სავეარდისკენ,
რომელიც სწორედ ამ მომენტში შედის
თავის ბინაში

და ჰიგიენურ პირბადეს იხსნის...
და კიდევ -
მომისმინეთ!
თუმცა, არა, ნუღარ მომისმენთ.
და, საერთოდაც, დაივიწყეთ ეგ ოხერი საიტი -
www წერტილი yourself წერტილი com.
არასდროს ჩაუკაკუნეთ თქვენს კლავიატურას
ეგ ასოები.

თქვენ მაინც მოიტყუეთ თავი,
რომ თქვენი მე - მარტო თქვენი მე-ა,
ერთადერთი მე.
სხვა თუ არაფერი გაქვთ საქმე,
დაწეკით,
გეგე დაიძინოთ კიდევაც.
თორემ მე, მაგალითად, დამეხება აღარ მძინავს.
სულ ამაზე ვფიქრობ.
ვწვავლობ რაღა.
მე-ებს ვითვლი.

გამო სხეულნი

წარბა სადარბაზოსთან იჯდა და უღრუბლო ცას აჰყურებდა. აღმოსავლეთით გაკლავნილი ქედის თავზე დილის მზე ეკიდა და იოლადა ათობობდა შემოდგომით დაფოთილ ქალაქს.

"იმის იქით რაა?" - გაეფიქრა უცებ წარბას და აშკარად ცა იგულისხმა და არა ქედი.

- როგორც ბებერმა რინგომ თქვა - იმის იქით ყველაფერია, რასაც აქ არაფერს ეძახიან... - მოესმა წარბას და ნაგვის ბუნკერისკენ გაიხედა.

ლია ბუნკერთან რობი და ჯილდა იდგნენ. ჯილდა აყროლებულ ნაგავში ფათურობდა. რობი წარბასკენ იყურებოდა.

- ხმაშაღლა ფიქრობ უკვე აი! - გაეცინა რობის. - სიბრწნის ნიშანია...

წარბამ არაფერი უპასუხა - უბრალოდ შეიშმუშნა.

- გუშინ რა ხდებოდა? - შეეკითხა რობი.

- არაფერი... იაშას აძინაცატოდან პაკირიშვა მოხსნეს...

- მერე შენ? - გაუკვირდა რობის და მოსაუბრეებს ჯილდამაც ცნობისმოყვარედ გამოხედა.

- ჩემი ვილას ესმის... დაყრუვდა და დაბრმავდა ყველა...

- ტელევიზორებს კარგად უყურებენ და უსმენენ! - აიბრწნის ცხვირი ჯილდამ.

ეკოში თეთრი ნოღ-შეიდი შემოვიდა და კედელთან გაჩერდა. იქიდან ძალიან ლამაზი, თუშცა კი საოცრად თვალმომართლამებელი გოგო გადმოვიდა და კარი გასაღებით დაკეტა. გოგოს საგზაო პოლიციელის ფორმა ეცვა, თავზეც ასევე პოლიციის ქუდი ესურა და მაჯაზე ჭრელი ჯოხი ეკიდა.

- ვა, წარბა! - დაუქნია გოგომ მისალმების ნიშნად შრიდან ჯოხი წარბას და სადარბაზოსკენ წამოვიდა.

წარბამ პასუხად მხოლოდ გაუღიმა.

- ხო უყარაულებ? - სადარბაზოს კიბეების ავლისას ნალვლიანი ღმილით ჩამოაცქერდა გოგო წარბას. - შოკოლადი ჩემზე იყოს... ამო შერე...

"შოკოლადის გარეშეც შეიძლება..." - გაიფიქრა წარბამ და ისევ გაიღიმა. გოგო სადარბაზოში შევიდა და თვალს მიეფარა.

რობი და ჯილდა გახევებულები იდგნენ და წარბას შურით შესატყუროდნენ.

- მდა... - ხმაში მსუბუქი ბოღმით აღმოხდა ჯილდას.

- შენ რა ბუდი გაქ, ვაგაკ... - გაუღიმა რობიმ წარბას და ჯილდას ცერად გახედა.

- არ გინდა ახლა რობი ეგეთებო... - აიმრიხა ჯილდა და ბუნკერისკენ მიბრუნდა.

- ვინაა? - დაეკითხა რობი წარბას ჩურჩულით.

- მარი... - ამოთქვა წარბამ სევდიანად. - მეშფიფზე ცხოვრობს... დიდუდასთან ერთად... საგზაოში მუშაობს...

- გათხოვილია? - დაინტერესდა წარბასა და რობისგან ზურგშექცევით მდგარი ჯილდა.

- ნნ... - გადააქნია თავი უარის ნიშნად წარბამ. - ჯერ არა...

- ვა... - გაუკვირდა რობის. - ამდენი ხანი ეგეთი ვინ გააჩერა?

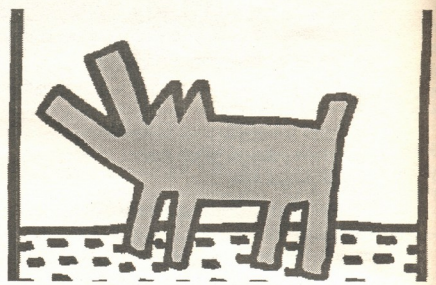
- რა შენი საქმეა?! - მიუტრიალდა გაღიზიანებული ჯილდა რობის.

რობი შეპასუხებას აპირებდა, მაგრამ წარბამ არ აცალა:

- ისე, რობი, რა დაგიბლო და მე სულ შენნაირი ცოლი მიღოდა მყოლოდა...

ჯილდას სახეზე შეეცყო, რომ აშკარად ესაიამოვნა და წარბას მადლიერად გაუღიმა. მერე რობის მიუბრუნდა.

ძაღლური ცხოვრება

- გაიგონე?... - აბა, აბა! - ხმაში წყნა ჩაუდგა რობის და წარბას ცივად შეაკერდა. - ეგეთები არ იყოს!

- არ მავსებენ, წარბა! - აღმოხდა ჯილდას ეშმაკური ღმილით. - არაფერი ამათ არ იციან...

- რა არაფერი, გოგო?! - საერთოდაც ყინული ჩაუდგა ხმაში რობის.

- დაწყნარდით ახლა! - ჩაადგო ცოლ-ქმარს შორის სიტყვა წარბამ და რობიც უცებ გაჩუმდა. ჯილდა ისევ ღრმა ბუნკერისკენ მიბრუნდა და ფათური გააგარქელა წარბა კვლავ ცას ააქცერდა.

"იმის იქით თუ ყველაფერია, რასაც აქ არაფერს ეძახიან... აქ რააა?" - გაიფიქრა თავისთვის და გვერდიდან ისევ რობის ხმა მოესმა.

- როგორც ბებერმა რინგომ თქვა - აქაური ყველაფერი, იქაურთან შედარებით არაფერია...

წარბას შერცხვა და თავი დახარა.

- ისევ ხმაშაღლა ფიქრობ აი, წარბა...

"რა მჭირს?" - გაიფიქრა წარბამ და მის ამ ფიქრსაც რობი გაუპასუხა.

- იქნებ სინერე პქვია მაგას...

უცებ წარბა საკუთარ თავზე ძალიან გაბრახდა და შეეცადა საერთოდ აღარ ეფიქრა, ხმაც არ ამოელო, მაგრამ არ გამოივიდა:

- საიდან იცის ბებერმა რინგომ ეგეთები? რობიმ მზრები აინურა.

- წინადასაბინის ძალიან ალბათ... ბაბუამისის მამა ხომ იქით გაავაზნეს... ძალიან ადრე... მაშინ ჯერ არც კი მოვიპრებოდი...

- უპასუხა რობიმ და ივლდას გადახედა.

- არი რაზე?

- ვერმიშელოა მხოლოდ... დაობებული...

- ისევ ვერმიშელო... თან დაობებული... - ამოიხარა რობიმ. - ვერვიინაც ვერ გვიშველის... მაღე ალბათ კბილებიც დამცვივებ...

ჯილდამ ბუნკერში ქექვა განაგრძო. წარბა ისევ ცას ააქცერდა. ცოტა ხანს უყურა. მერე რობის ჩამოხედა და თვალთვალში გაუყარა.

- რას მიყურებ? - შეეკითხა რობი.

- მე ვიცე ერთი ადგილი... - თქვა უცებ წარბამ და ამის გაგონებაზე რობიმ და ჯილდამაც ყურები ცქვიტეს.

- რა ადგილი? - შეეკითხა ჯილდა შეშპარავად.

- გუმინნი იყო... ხევში როა ჩასასვლელი... ზოოპარკისკენ...

- მერე? - აცქმუტდა მოუსვენრად რობი.
- სტუდენტები იყვნენ... ქვიფობდნენ...
- სტუდენტები რას დატოვებდნენ... - გადაიწინა თავი ჯილდამ.

- იქ ვიყავი-მოქიტი... - გაუმკაცრდა ხმა წარბას. - ბურჭს ვეფარებოდი... ყველაფერს ვუყურე...
- მერე? - ერთდროულად იკითხეს რობი და ჯილდამ.

- ვიტანამელები იყვნენ... - დაიწურწულა წარბამ და თვალზე ცრემლი მოადგა.

ჯილდამ და რობი ერთდროულად აიძაგრნენ.
- ჯესი ხომ გასხოვო... ვაკელი? - განაგრძო ხმის კანკალი წარბამ. - ის ჰყავდა... თოკით...
- რა განიბალიზშია... - სევდა ჩაუდგა ხმაში ჯილდას.
- მერე ჩვენ რას გეიყვები მაგას?! - აფუტდა უცებ რობი. - ვინა დაგინფორმირებ? ურჯულეობები კი არა ვართ?!
- კონსერვეებიც ჰქონდათ. - თქვა წარბამ და თეთრი ნოლ-ქვესისკენ გაიხედა.

- პოო... - გამოოცხლდა რობი კონსერვეების ხსენებაზე. - კონსერვეები კი... ნუ პრინციპში კი... აი კონსერვეები სულ სხვა საქმეა... ალბათ შპროტი, არა?
- შპროტიც და კილკაც... - ჩაიბატბატბატა წარბამ და თავი მიიმედა დააქანა.

- რას იტყვი? - შეაცქერდა რობი მსუღვლეს.
- იქნებ დაგვანარეს? - დაინტერესდა ჯილდამ. - დორა ხომ იქ დავის და...

- დორა უკვე მარტო თორმეტისანის ეზოს უყურებს... და სტაბილი. იმის იქით ჩემი ფართია: მიუღიო ხევი... ზოოპარკადღე... - თქვა წარბამ და ჯილდას შეხედა. - ვისაც არ სჯერა, იმას ხეების ძირებში უხსნარ სიმართლე... თუ ძალიან გაჯოჯობდა - ბებერი რინგო აუხსნის რა და როგორ... ყველაფერს...
- შენ არ წამოხვალ? - შეეკითხა რობი წარბას.

წარბა დაფიქრდა. მერე თავი უარის ნიშნად გადააქანა.

- თქვენ ნადით... თუ ვინმემ რამე, წარბამ იცის-თქო... გაგატარებენ...

- ვინ რას გვაკადრებს... - ნიშნის მოგებით ჩაეღიმა რობის.

- კი მაგრამ - შენ? - გაუკვირდა ჯილდას. - შენ და დორა ის, ერთად აღარა ხართ?...

- მე მარტო მომხედავს... - გაიხედა წარბამ ისევ თეთრი ნოლ-შვიდისკენ და ნაღვლიანად გაიღიმა.

* * *

კარის საკეტმა ხმაილადა გაიჩხაკუნა. თვალემაბოლამებულმა მარნი საგზაო პოლიციისის ფორმა განხადა და საკიდზე ჩამოვიდა. ფესსაცვილე გაიძრო და ფეხები ფლოსტებში წაჰყო. მერე იქვე ჩამოვიდული ხალათი მოიხსნა, დიდი ოთახში შებანცალდა და ტახტს ქვითინით გადაეფეხა.

- რა ხდება, შვილი? - დაფთვდა სარწვევლაში მჯდომი დიდედა.

მარი გულამოსკვნილი ქვითინებდა.
- ხმა ამოიღე შვილი! - ჩაეფინა დიდედა.

- აღარ მინდა ასეთი ცხოვრება... არა... - ამოიხლუქუნა მარნი და სტირილი გასვარდა.

- ნამოდი მერე. - გადაუნწყვტა უცებ დიდედამ და გაზეითი კითხვა განაგრძო.

- სად წავიდე, სად?! - ყვირილით წამოვდა მარი თავის სანოლზე. - სად ჯანდაბაში წავიდე?!

- რა გაყვირებს, შვილი? - გაუკვირდა დიდედა და

ისევ გაზეითი მიუბრუნდა.

- ქაბა არ გვინდა?! ჩაცმა?! დენის ფულს ვინ გადაიხდის, ვინა?! სად წავიდე, რომ წავიდე?!... რას ვიზოვი?!... კაი თვალეებისთვის ვინ სად მიიღებს?!...

- შვილი, ჯერ არ დაეყრუებულვარ!
- დამანებე თავი!
- შვილი, რა ჩაცმა-დახურვა აგიტყდა ამ შუა შემოდგომაზე?

მარნი დიდედას თვალი თვალში გაუყარა.
- შენ თუ იცი, უკვე რამდენის წლის ვარ?

დიდედამ გაზეითი მოკეცა და სარწვევლას სახელურზე მჯდომ ბუჩს აუჩინა.

- მითხარი, ჰა, მითხარი თუ იცი! - ჩაეფინა მარი.
- მერე?

- რა მერე?!... ცოტაა ოცდარვა?!
- ასაკში რა ჰქუა, შვილი...

- ჰმ... მოიცა... კი მაგრამ, აბა როდისღა გაგთხოვდე?! ამ სამსახურით კიდევ რა... ვიდგე მთელი დღე ქუჩაში და დავრჩე ავერე?!
- რატომ ავერე?... - გაუკვირდა დიდედამ და გაზეითი გაშალა. - სხვათაშორის, მე ოცდამოტრიალებული ვიყავი...

- იმიტომაც გქონდა ბედნიერი ოჯახი... - გადააქანა თავი მარიმ.

- შენ რა იცი, შვილი? - ეწყინასავით დიდედას.

მარნი უთქმელად ჩაიქანა ხელი და კედლისკენ გადატრიალდა.

- ნუ ფეხობ, შვილი... ყველაფერს მოვევლება... ავერ ცხონებული ბაბუაშენი...

- რა ბაბუაქემი?! რომელი ბაბუაქემი?! - აყვირდა აცრემლებული მარი და უკან გადმოტრიალებული ისევ ტახტზე ჩამოვდა. - დაფაგდო ორსული ქალი და ნაბრძანდა ამ რალაც ომში თუ ჯანდაბაში!... დაბრუნებულიყო მივინ? რატო გაუწვი, რატო?

- აბა მე ხომ არ წავიდიდი, შვილი? - გაუკვირდა მოხუცს. - პავი ის იყო და...
- კაცობა მერე ეგ?! - აყვირდა მარი და ფეხზე წამოსტა.

- კაცობაზე მეტია, შვილი! - ჩაილაპარაკა დიდედამ და ისევ გაზეითი ჩაიხედა.

პირობუკუებული მარი ტახტზე მინვა და წიგნი მოიხელთა. მერე გადაშალა და რომელიღაც შუა გვერდს ჩაამტერდა.

- ემ... - ამოიხრა დიდედამ და ხელი ჩაიქანა. - ემ-მაკი გყავთ ამ ქალბებს შერწილი... არაფერის მოთმენა თქვენ არ იცით... - ჩაილაპარაკა მერე თავისთვის. - ან ეგრე გათხოვებაში რა ყრია?...

- რას ჰქვია - ეგრე გათხოვება? - აღშოთდა უცებ მარი და წიგნი დახურა.

- უარფორდ... უსიყვარულოდ... უბრალოდ იმიტომ, რომ გათხოვლი გერქვას... - თითების კეცვას შუედგა დიდედა. - აი ჩემი დროს, გენაცვალე... - დაიწყო ისევ გახსენება, თუმცა მარის რეაქციაზე მკვეთრად შეეფინდა.

მარის თვალში დაეხუჭა და ყურები საჩქერებელი თითები დაეცო. დიდედამ უთქმელად მიატრიალა თავი ტელევიზორისკენ და პირი მკაცრად მოკუშა. ცოტა ხანში მარნი თვალები გაახილა და ყურებიდან თითები გამოიღო.

- მორჩი? - შეეკითხა აღრენილი ხმით დიდედას და ფეხი ფეხზე გადაიდო.

დიდედამ ხმა არ გასცა - ჩამქრალი ტელევიზორის ეკრანზე არეკილი თავს შეჰყურებდა.

ამ დროს კარზე მსუბუქი ხმა გაისმა და ორივემ შემოსასვლელისკენ გაიხედა.

- ზარს ვერ დარეკავენ?!... - ამობუზლუნა მარნი და

ფეხები ფლოსტებში წაჰყო. - ვინ არიან ეს დედილები... - ბავშვი იქნებ... - გამოთქვა ვარაუდი დიდდამ. - ვერ წვდება...

მარი წამოიდა და შემოსასვლელისკენ წაფლავდა. დიდდამ ისევ ტყლევითონ შექცა, მერე თავი კვლავ შემოსასვლელისკენ მიატრიალა და მიაყურადა. ვერაფერი გაგონა.

- ვინა? - დაიძახა ხმამაღლა. პასუხად კარის გაღების ხმა და გაურკვეველი ლაპარაკი შემოესმა. მერე ნაბიჯების ხმაც გაიგონა - ვიღაც სამზარეულოში გავიდა, მერე გამობრუნდა და ისევ გასასვლელ კართან მივიდა.

- მარი!... - დაიძახა კვლავ დიდდამ და ზუსტად ამ დროს კარის ფახუნის ხმაც გაისმა.

- ოთახში მარი შემობრუნდა და ტახტისკენ წაფლავდა.

- არავინ... - გაღიზიანებულმა გამოცხრა ტუჩებიდან და ტახტზე დაეშვა.

- რას ჰქვია - არავინ?

- ნარბა იყო...

- სანკალი... - დაითვალა ხმა დიდდამ.

- რა უცნაური თვალები აქვს... ისე მიყურებს ხოლმე, თითქოს...

- რაო? - შეანყვეტინა დიდდამ.

- რა რაო?!... - გაიკვირვა მარიმ და ისევ ტახტზე მიწვა. - ცოლად გამომყვილი... - ჩაილაპარაკა მერე ნაღვლიანად და ისევ წინგმე ჩარგო თავი.

- პური კი იყო საპურეში... - ჩაილაპარაკა დიდდამ.

- პურიც მივიცო... და შოკოლადიც... - თქვა მარიმ და ფურცელი გადაშალა.

- ეჰ... - ამოიოხრა დიდდამ და სარწვევლას სახელურზე თითები აათამაშა.

* * *

რობი და ჯილდა დილის შშის სხივებით გამოთბარ ქუჩაში ერთმანეთის მხარდამხარ მილასლავდნენ.

- შეატყე?... - ნინწამხდარმა გადააქნია თავი ჯილდამ.

- ნარბას? - მიუხვდა რობი.

- მაგათზე აბა ვინ იფიქრებდა?!... - აღმოსდა ჯილდას წყნით. - რა კარგები იყვნენ და ლამაზები, ერთად რომ იყვნენ...

- ზუსტად ეკეთებს მოსდით ეკეთები... შენ რა გგონია?... - თქვა რობიმ და იოლ დაღმართს დაუყურენ. - აგერ ჩვენ ყოველდღე ვჭხუბობთ... და მაინც არაფერი... მაინც ხომ ერთად ვართ?... ხომ სხვანაირად დღუბადებთ მაგ დროს ყველაფერი?...

- პო. - დაეთანხმა ჯილდა.

- ისე კიდევ, წარბა და დორა რომ იყვნენ - არიქა მიყვარხარ, არიქა შენი ჭირიშ-მუნ გენაცვალეოი, მალე ბეზრდებათ ხოლმე... სიახლეები უნდათ... უფრო მზაფერი განცდები და ემოციები... სხვა ტემპი და სხვა ვნებები... სხვანაირი სისმაგე... ცეტობა-გიყოები...

- რობი, მომიხილ! - ამოიგზინა ჯილდამ ვნებიანად და ქმარს თვალების კვესით გადაავიდა.

- ახლა დანწყნარდი... მშვირზე რისი თავი მექნება?!... - ავზორცულად ჩაეღიმა რობის და თორმეტსართულიანისკენ გაიხედა.

განიერი კორპუსის წინ მდებარე სპორტული მოედნის ცენტრში დორა იჯდა და ცას აპყურებდა.

- დორა! - დაუძახა ჯილდამ და საკუთარი სახელის გაკონტაბზე დორამაც მოიხედა. რობისა და ჯილდას რომ მოკრა თვალი, შეეტყო რომ გაუხარდა და უდარდელი ღიმილით დაიძრა მათკენ.

- როგორა ხართ?

- ჩვენ რა გვიჭირს... უკეთესად... აი თქვენ რაღა დაგ-

მართონათ? - პირდაპირ ატაკა ჯილდამ, მაგრამ დორამ წაუყურა.

- როგორ გამბდარხარ? - დაეკითხა იქით გაკვირვებით. - დიეტაზე იყავი?

- დიეტაზე კი არა... - გაიქნია თავი ჯილდამ. - დამცინი?

- გიხდება ისე... - თვალები ეშმაკურად აუციციმდა დორას და რობის შეხედა. - შენც არ ასვენებ ეტყობა...

რობი ამაყად მიხვებდა და ჯილდას თავმოხონედ გადახედა.

- საით? - დაეკითხა ცოლქმარს დორა.

- ქვემოთ... - გაიხედა ზოპარკში ჩასასვლელი ხევისკენ რობიმ. - წარბამ გვიხონრა... ასე დავგარიცა, ჩემი სახელი ასხენოთ... გაგატარებნოთ... თუ არა და ბებერ რინგოსთან გირჩინეო...

დორა მოიღრუბლა.

- უნამუსო! - აღმოსდა ცოტა ხანში და გატრიალებას აპირებდა, ჯილდამ რომ შეაყოვნა.

- მართლ ახარ ხართ ერთად?

დორამ ჯილდას თვალი თვამუშ გაუყარა. კაი ხანს უყურეს ერთმანეთს, ვიდრე რობი არ ჩადგა მათ შორის.

- რატომ მკითხები? - გაღიზიანება ედგა ხმაში დორას. - გვემუტი ხომ არ გაქ?

- შენ სუ გარევე, გოგო? - აიღენა უცებ ჯილდა. - ვილაც ბოზი და ჩათლახი ხომ არ გგონიერი?... აგერ მშვენიერი ქმარი მყავს და ძალიანაც კარგად ვარ... ვილა-ვილადასეუბს კი არ ვგავარ!

დორას უცებ შერცხდა და თავი დახარა.

- ბოდიშო... არ მიწოდდა... მეჩვენა ამ ბოლო დროს...

ვერ ვიკავებ. შენ რა შუაში იყავი, ჯილდა...

- და არც შეურიგდები... რაზე რო იყოს? - დაინტერესდა უცებ რობი.

- რა უნდა იყოს... - წაიჭურწულა დორამ და საუბრის სხვა თემაზე გადატანა სცადა. - ...სანყალი ვეცის... რამდენი ინვალა მაინც, რამდენი...

- მიცა... - აიძაგრა რობი. - შენ რა, იქ იყავი?

- აბა სად იქნებოდი? - გაუკვირდა დორას. - როგორ ვიხეხებდები, გავგონადრდეთ, იქნებ ვუშვლოთ-მითქო... ვინ გიგდო ყური. ეგრეაო საჭიროო... ძლივს შევიკავე თავი...

- მდა... - ამოთქვა ჯილდამ. - რამდენი იყვნენ?

- ვინა? - ვერ მიხვდა დორა.

- ვიეტნამელები.

- ექვსი.

- აბა რას უშველიდით... - აღმოსდა რობის.

- მაინც... - თავისაზე იგდა დორა.

- სამივის დაგბრავდენენ - მკაცრად მოსხიბა რობიმ.

- არ ვიცო... არაფერი არ ვიცო... - დაფიქრდა დორა.

- მე სხვანაირად მასწავლა ბებერმა რინგომ და თქვენი არ ვიცო...

- ბებერი რინგო ყველას ერთნაირად ასწავლის!... - ლამის რომ ხმაში წამოხვდით ჯილდასა და რობის.

- და მაგის გამო იჩხუბო? - ჩაიჭიბა დორას ჯილდა. დორამ თავი თანხმობის ნიშნად დააქნია და კორპუსისკენ გაიხედა.

- თვითონ რა შევბა... წარბა... - იკითხა მერე დაბალ ხმამ.

- რა უნდა ქნას... რასაც ქმას - იმას... - ერთდროულად ამოთქვა ჯილდამ და რობიმ და თავები აღმართისკენ გადაიშვირეს. - არ წამოვიდა...

დორამ ხევისკენ მიაბრუნა თავი.

- ჩადით რა, ნახეთ... მე უკვე მივხედე... ეგრე ხომ არ ყყრებოდა... სხვანაირად არც შემქედო... ბოლო-ბოლო, დედამისის ძუძუ მქონდა ნანოვი... სვისისთვის არაფრის-

ვის პირი არ დამიკარებია... სომ გესმით?

- დორა მოედნისკენ გატრიალდა და წელი ნაბიჯით წავიდა. ჯილდამ და რობომ ერთმანეთს დანანებით გადახედეს და ხევისკენ დაიძრნენ.

- მაინც უყვარს... - დაბრუნდა ჯილდამ.

- აბა შენ რა გგონა? - გაუკვირდა რობოს. - ეგრე უცებ ვის გადასვლია... თან ფეხშიმოდ რომაა შეატყე?

- რომ შევარიგოთ?... - მოუფიდა უცებ თავში აზრად ჯილდას. - მადლია... იტანჯებიან... თან ამაყები არიან... არცერთს პირველი ნაბიჯის გადადგმა არ უნდა... ლეკვებს მაშა ხომ უნდათ?

- სევტსკოპენ აი! დურაკები...

ხევის ჩასასვლელთან ორივენი შეჩერდნენ და ქვემოდან მობერილ ნიავს დააკვირდნენ.

- არის! არის! - ატყლოპინდა რობი, მაგრამ ჯილდამ გააჩერა.

- სირცხვილია... რა გაღრიალეებს...

- შპროტიცა და კილკაც... პურიც... კალბასის ტყაყე...

ბი... კიდევ ისა... მიაცა... ვა, ეს რაღაა?

- ჯესი. - მოკლედ მოჭრა ჯილდამ და ხევის ბილიკს პირველი დაადგა.

* * *

ტელევიზორში საინფორმაციო გამოშვება გადიოდა. კრიმინალურ ქრონიკაში ძალღების მჭამელებზე აცხადებდნენ. აზიელ სტუდენტებზე ეჭვობდნენ. რეიდებიო. სასჯელს არ ავაცდენთო. მარი ისევ ტახტზე იყო მიწოლილი და ნიგნს ჩაჰყურებდა. დიდება ტელევიზორს უტყურდა და ადგილზე ცმუკავდა. მერე სპორტი დაიწყო და დიდებამ მარისკენ მიიხედა.

- გაიკონე?

მარომ მძიმედ ასნია თავი და დიდევას არაფრისმოქმელი მზერით მიაჩერდა.

- დარდობ აქ სისულელეებს! - გადააქნია თავი მოხუცმა. - ხალხი ძალღების ჭამაზე ყოფილა გადასული...

მარომ ამოიხსრა და თავი ისევ ნიგნში ჩარგო. დიდება სარწვევლადან გაჭირვებით წამოიმართა, ხელჯოხი მოიხელბა და დანჯარასთან მივლატუნდა. კვი ხანს ათვლიერებდა ეზოს. მერე მოტრიალდა.

- ეგეთი ერთგულება ადამიანებმა ცივოდნენ, რაღა გეჭირს... - ჩაილაპარაკა თავისთვის გაუგებრად და ტელევიზორთან მივიდა.

ამინდზე აცხადებდნენ. დიდება ყურადღებით უსმენდა. დამთავრდა თუ არა საინფორმაციო, ლილაკს თითი მიაჭირა და ტელევიზორი საერთოდაც დააღუმა. მერე სამზარეულოსკენ გასნია.

იქ შესულმა ჩაიდანნი წყლით აავსო და გაზზე შემოგდა. მერე საუზნის განყოფისა შეუდგა. ნელა ტრიალებდა და დიდი სიფრთხილით გადაჰქონდა ტურქული და კოვზ-ჩანგალი მაგიაზე. მალე ჩაიდანნაც დაუსტვინა.

- მარი! - დაიძახა დიდებამ და დიდი ოთახიდან ნაბიჯების ხმა მოისმა. სამზარეულოში ნიგნით ხელში სახეამღვრეული მარი შემოვიდა და მაგიდასთან ჩამოჯდა. დიდებამ ჩაის დასხმა დაიწყო. თან ცალი თვალი მარისკენ ჰქონდა, რომელსაც მზერა სამაქრეზე გაშტერებოდა.

- რა გჭირს, შვილი? - დაეკითხა დიდება შვილიშვილს, მაგრამ მარიმ არ უპასუხა.

- თუ არ იცი, მე გეტყვი! - განაგრძო დიდებამ. - ეგეთია ეს ცხოვრება, შვილი... ჩემი თუ არ გჯერა, მე მაგ ნიგნებიც ამ ცხოვრების სარკვეა და მავით ფასობს... ეგენიც იგივეს გატყვიან... შენ წუ იფიქრებ, რომ სხვაგვარად რამე შეიძლება ან ხდება... არაფერი! დამსახურება უნდა ყველაფერს. სულ ყველაფერს... აგერ ცხოვრებული ბაბუაშენი... - ისევ მუდღის გახსენება დაიწყო დიდებამ და მიხვდა, რომ ამ ადგილას მარი აუცილებლად რეპლიკას ჩაურთავდა.

მარიც მიხვდა დიდევას შეყვრების მიზეზს და სპეციალურად არაფერი თქვა. დიდებამ არ დაბნულა:

- ცხოვრებული ბაბუაშენი-მეთქო... მთელი ორმოცი წელი მექება, შვილი... სულ ქუჩა-ქუჩა დადიოდა და დამეძება-მეთქო, გეტყვინებო... რას მნახავდა აგუ უცბათ. ის აქეთ იყო - პლესანოვზე, მაშინ მიხაილოვი ერქვა, მე - მდინარისგალმა, ტრიალ ვაკეში გაზრდილი, ატნის ქუჩაზე. პუშკინადმთავრებული გოგო. პედაგოგი ქალი.

- ეც... - ამოიხსრა მარიმ სვედიანად, თუცმა დიდებამ ყურადღება არ მიაქცია.

- მაგრამ მიონდომო... ჩვენკენაც გადმოვიდა... მთელი ქალაქის გადაჩხრეკვას სომ დრო უნდა?... აბა, პირდაპირ

მე ხომ არ მომადგებოდა... ჰოდა, მეც ველოდი... მოვიფიქრე და, სად წავიდოდა. მოვიდა კიდევ ბოლოს... დაუფასდა გარჯა. მოითმინა, არ დაიზარა, რამდენი ტულფი გაცვი-თა ემატ სიარულში, დილაღა და მიიწვ მოვიდა. ეგერა შვილი... შენ სამსახურს ნუ აბრაღი ნურაფერს... საქმე - საქმეა... მერე რა, რო გარეთ გინეცს დგამა და დილი-დან დაღამებამდე ჯოხის ქნევა... შენამდეც მოვლენ, შეი-ლი... აცალე. ადრე თუ გვიან მოვლენ...

- როდის კი მაგრამ, როდისღა?! - ანთო მარი. - იქ-ამდე რა ექნა?!... სირცხვილისგან სად დავიშოო აღარ ვიცი?!... გარშემო, ვიღაც გოგოები რო დადიან ქუჩებში, სულ დაკინთი და თანაგრძობი მიყურებენ... ეთომე ვი-ღაც საცოდავი ვიყო!... არადა, ჩემები ხომ ყველა გათხო-ვდა ჩემს გარდა... აგერ ირმას რამხელა ბავშვი ჰყავს უკ-ვე და რა ბედნიერია...

- რომ დაგპირდა, ბიძაშვილი მყავს, უგროზისკმი მუ-შაობს, იმას გაგაცნობო?... - მუსედა დიდდამ მარის.

- ეგრე მირაგებს აგერ უკვე მთელი წელია და აქამ-დე ვერ მოიყვანა... სულღონ... მე კიდევ ლოდინში ჭაღა-რა გამომერია... - აუტრემლდა მარის თვალი.

- თმა იმისთვის აქვს ქალს, შვილი, რომ შვილებს!! - გაბრაზდა დიდდა. - ან გადაიპაროს და წავიდე მო-წასტერში... მაგ კენესაში სხვა რა ყურია?! მაგდენი რომ მეკენესა თავის დროზე, ოცდათვრამეტის ვიყავი-მეთქი, ორმოცდათვრამეტის ვიშვავსებოდი... რას მიცნობდა ბაბუა-შენი ეგათს... ამივლიდა და ჩამივლიდა... ქალს, შვილი, დარდი აბერებს. რა დროს შენი ნაოჭები და ჭალარა... აგერ ძაღლებს ვერ უყურებ, რა ცხოვრება აქვთ?

- ვინ ძაღლებს? - ვერ მიხვდა მარი და პურზე კა-რაქის წასმას შეუდგა.

- ცხოველია, მაგრამ რამხელა მოთმენის უნარი გააჩ-ნია...

- ვისა? - ისევ ვერ გაერკვა მარი.

- ვისზე ვაზობო და საერთოდ... გინდაც აგერ ჩვენი წარბა აიღე... არ გახსოვს, მთელი წელიც ვიღაც დედა-ლი ძაღლი რომ დაურბოდა ცხვირნი?

- მერე? - დაინტერესდა თომი მარი.

- მერე სადაა ის დედალი ძაღლი?... - ანკიპა წარბე-ბი მაღლა დიდდამ. - აგერ ტელევიზორში აცხადებენ, ძაღლებს ჭამენ... ვინ იცის, იქნებ წარბას მუწაცე მია-ყოლებს... თან რა საცოდავად დაწინააღმდეგებს ამ ბოლო დროს... სულ გასაწყლებულია... ხომ არავინ იცის რა ხდე-ბა, შვილი?... ანდა, მითხარი, შვილი, რომელი დარდი უფ-რო დარდია - ჯერ რომ არა გაქ, თუ რომ ტკონდა და მოინიღე?...

- თავი დამანებე თუ ქალი ხარ... - აიქნია ხელი მა-რის. - ეთომე არ იყო - ძაღლები არიან... ეგრე ცხოვრო-ბენ... ისე იცვლიან ერომანეთს, თვალს არ ახამაშებენ...

- ისე აზობო, შვილი, თითქოს სა ძაღლებში ტკონდეს

საქმე...

- არ ვიცი და არც მაინტერესებს! - მტკიცედ თქვა მარის და პურს უკბინა. მერე ჩაი მოსვა.

- და ლალატი რა, განა უარესი არაა?! - აფიცებდა დი-დედა. - ეგეთ ლალატს ჯობდა შეეჭამათ... კაცის ლალა-ტი როგორ შეიძლება, შვილი?!

- ძაღლის... - შეუსწორა მარის.

- სულ ერთია. - განაგრძო დიდდამ. - ვინ გაიგან კაცის ლალატი, თუ ის ნამდვილი კაცი? აგერ ცხრამეტი-ლი ბაბუაშენი... - დაიწყო დიდდამ ისევ გახსენება და აღარ შეყოვნებულა. - შენ რა გგონია, შვილი?... სულ-ლორ თვე ვიყავით ერთად... ერთი რაც მოსახრო - დედა-შენზე დამაიროსულა. მერე კი წაიყვანეს ჯარში. იქიდან ომში. იქიდან კი იცი, ისე მობრუნდა, როგორც ეს სახ-ლი ამობრუნდება ყირაზე... ხომ შემეძლო! რა უნდოდა, მაგრამ გვერდზე წაშითაც არ გამიხედია! ბუხბუხით არ მებევიდნენ რო, შვილი? მერე რა, რომ შვილიანი ვიყა-ვი... ჩემნაირი ქალი მაინც ყველას უნდოდა. მომომენი და ამბანი... დღევანდელ ქალებს კი არ ვგავდი. ყველაფერი რომ ერთდროულად გინდათ... რას არ მთავაზობდნენ, ღმერთო დიდებულა ყირა აღარ... მაინც არავის გავყვი... - ძალიანაც შეცდი! - მოსვა ისევ ჩაი მარის და წიგ-ნი გადაუფურცლა. - ის ძალი კიდევ, ძალიან თუ გაინ-ტერესებს, გვერდით რომ თორმეტწიანია, იმის ეზობად არ გამოიღეს...

- რომელი ძაღლი? - ვერ მიხვდა უკვე დიდდა.

- რომელი და დორა - მოქრა მოკლედ მარის და ფინჯანით ხელში ფანჯარაში მისიდა.

ეშოში მტკნარად იდგა. მარის მანქანასთან წარბა იწ-ვა და სვედინანად აპყურებდა ცას.

* * *

ცაზე შუადღის მზე ეკიდა, ეშოში დანაყრებული რო-ბი და ჯიღდა რომ შემოვიდნენ. დინჯავა მოძურქულიდ-ნენ და საბუზე კმაყოფილი იერი ედო. სადარბაზოსთან მდებარე ნავის ბუნკერისკენ არც გაუხედავთ. გეზი პირ-დაპირ ჰქონდათ აღებული.

- რობი! - მოესმა უცებ რობის გვერდიდან და შე-ყოვნებულმა მანქანებისკენ გაიხედა.

თეთრი ნიღ-შვიდის ქვეშ წარბა იწვა და მოწყნელი იყურებოდა. შორიდან სულ გასაწყლებულის შესახებდო-ბა ჰქონდა. თითქოს დაბატარაგებულიყო კიდევ.

- რაო? - შორიდან შეეკითხა წარბა ცოლ-ქმარს.

რობი და ჯიღდა მისკენ წამოვიდნენ.

- არა, რაც კაი იყო, მართლა კაი იყო ძმაო... - გაა-ტიხვია კული მანქანასთან მისულმა რობიმ და ჯიღდას გადახედა. - ძლივს არ ამოვიუსთითეთ... შენ რომ არა, არც ვიცი რა გვეშველებოდა...

- წარბუჭი, მოგაკითხეს დიდის ამბო... - თქვა ჯიღ-დამ და წარბას ურდისტიქინით მიმოხრდა.

- ვინა? - ცქციტა ამის გაგონებაზე ყურები წარბამ.

- ვინ იქნებოდა? - ეშოპურად გაეღიმა რობის და თავი თორმეტწიანთაშორის მიმართულენით გაიქნია.

წარბა მანქანის ქვემოდან გამოძვრა და ტანი შეიბერ-ტვა.

- დორა? - იკითხა მერე მორცხვად.

- ისე ენატრები, ისე ენატრები, რომ არც კი ვიცი როგორ ვთქვა... გაუწედა, კვება შენზე ფიქრით... თან რამხელა უძველი აქვს... ძალიანაც სწორად მოქცეულხარ ხეში, ფესმშიც ქალის ჭკუაზე რომ არ გაიარე... სულ შენზე გვეკითხებოდა... - მთავარა ჯიღდა.

წარბამ ჯიღდა და რობი ეჭვის თვალით ჩაათვალიე-რა. მერე განზე გაიხედა და დაფიქრდა.

- ჩემზე? - დაიჩურჩულა უცებ და თან კული გააქნია.

- ჰო, შენზე, მამ... შენზე... აბა ჩემზე?! - გაევიანა რო-

ბის.
ნარბას თვალები გაუბრწყინდა და ზური კიდევ უფრო გააქიცინა.

- რაო, რას ამბობს?
ჯილდოს ქმარს გადახედა და რობისაც აღარ დაუხანებია.

- ჩაიდი ძაო!... ჩაიდი და ნახე!... დენახე!... თვითონ ხომ იცი, რომ რსვენიბა? ვითომ არ იცი ჩვენი ქალების ამბავი?... მიდი გუებნები, გადაადგი ნაბიჯი და ნახავ მერე, ყველაფერი კარგად თუ არ იქნება... შვილები გყოლებათ... დანგრადობა... აგერ ჩვევ ვერ გვიყვები?... ამოდერად არ ეჭუბობთ?... მინჯვ ერთად ვართ... იმიტომ, რომ მართლა სხვანიარად დულაბდება-მეთქი მაგ დროს ყველაფერი!!!

- მენატრები, რობი! - ვნებიანად ამოიკმუტუნა ჯილდამ და ქმარს ფერდზე გაქსახუნა. მერე უცებ დრუნჩი ვარდისფერი ენითაც გაულოკა და ცხვირისინჩ ზურგით დაადგა.

რობიმ ამის დანახავზე ენა გადმოაგდო, ჯერ ნარბას გამოხედა ცერად და მერე ხმაიალაღი ქშენით ამოდერდა ჯილდამზე.

- მე არ გიყურებთ! - თქვა ნარბამ და გატრიალდა. ეტყობოდა, რომ ფიქრებში იყო და ამ ფიქრში თითქმის წონაც ემატებოდა, სიმაღლეც.

კაი ხნის ფიქრის შემდეგ სულ შეცვლილი, გაამაყებულ და ცხვირანული მოუტრიალდა რობის და ჯილდას, რომლებიც ჯერ კიდევ თავიანთი საქმით იყვნენ დაკავებული.

- ესე იგი, მელოდება!!! - დაიძახა და უკანა ფეხებით ასვალტოდ მხიარულად მოიჭყინა.

- გავტაცე ერთი, თუ კაცი ხარ! - გამოხედა რობის ქვეშიდან ჯილდამ და რობისკენ გააპარა მზერა. - რობი, მაგარი ხარ... მიდი კიდე... მიდი... არ გაჩერდი... ნარბამ ძალა მოკრიბა და ეზოდან საშინელი სისწრაფით გაეარდა.

დაიმართლეს სირობილით ჩაუყვია. თან თორმეტსართულიანისკენ იყურებოდა და გული გამალებით უძვრებოდა.

ერთი მოსახვევი ჰქონდა სულ დარჩენილი, თვალები რომ დასუბოდა და ნარმოიდგინა, თუ როგორ მიიჩნებდა თორმეტსართან; როგორ მიეგარებოდა ზურგიდან სახლის ნინ მდებარე სპორტული მოედნის შუაგულში მჯდომ დორას; როგორ...

თვალა რომ გაახილა, ნარბამ მოსახვევიდან საშინელი სისწრაფით გამოვარდნილი პოლიციის ნომრებიანი, წითელი მანქანა დაინახა. დაუმურჭრებდა ვერც მანქანამ და ვერც ნარბამ ვერ მოახერხეს. ირგვლივ ჩამომდგარი სიმშვიდე მუხრუჭები და ძაღლის კიცილა გახია.

მანქანამ მარჯვენა ფერდით აისხლიტა ბორბლებში შევარდნილი ნარბა. ის პაერში ახტა, რამდენიმეჯერ ამოტრიალდა და კედელს მთელი ძალით მიეხსნა.

წითელი მანქანა შეჩერდა. იქიდან მოკვლე გაკრეჭილი, ასე უცდამთხუმტოოდ წლის შვის საფლავიანი ჭაბუკი გადმოვიდა, სათვალე მოიხსნა და მანქანა ყურადღებებით შეთავალიერა. განაკანრიც კი რომ ვერ უთოვა, სათვალე უკან გაიკეთა და იქვე მიგდებულთ, სულთმოზრკავი ნარბასკენ გაიხედა.

- რა ხდება, სოსო? - შეეკითხა სალონიმ მჯდომი გოგო ჭაბუკს და სიგარეტს ნაფაზი დაარტყა.

- ძაღლი გავტანქნე - გამოსცრა კბილებში სოსომ და ძლივას მეთვთავი ნარბასკენ გადააფურთხა.

- სად მიგყავარ ასეთ თარს ადგილას, გოგო?!... გზაში ძაღლის გატანა იქნებოდა?? - შეუღრინა მერე გოგოს და მანქანაში ჩაჯდა.

- კარგი რა, სოსო!... რანარი ხარ?... დიდი ამბავი - ძაღლია, ის ხომ არაა...

- მანქანა რომ გაეუჭუტებინა?! - დაუღრინა სოსომ გოგოს და კარი მთელი ძალით მოიჯახუნა. - ერთი იმ შენმა მარმიაც გამიჯახოს, შენ ნახე რა დამგართო!!!

- უიმი რას აჩვენე, სოსო?! - გაბრაზდა გოგო. - რა უნდა გავიჯახო?!... ვითომ არ ვინახავს და არ იცი რა გორიცავა!... დედისერთა... სამოთახიანი ბინა ატუნე... დედამა ვიგნებამში... კიდევ საბი წელი არ ჩამოლენ. შარშომდეღე პარადზე მე ვუყუყუებდი თვალებს?... ზედგამოჭრილები ხართ-მეთქი, გუებნები... დაფე მე მჯობია რალაცვებით... რამდენჯერ უნდა გამამოუგებინო?!

- რებიუბი? - ჩაეღიმა სოსოს და ვიდერ მანქანას ადგილიდან დაძრავდა, კიდევ ერთხელ გადმოიხედა იქვე მიგდებული ნარბასკენ.

ნარბა კვლავც შემოდგომის ცას ხედავდა: ამჯერად ლურჯსა და კვასკვასას. თან ხედებოდა, რომ ცოტაც და თვალბოდი უნდა დაეხუტა:

"იმის იქით ყველაფერია, რასაც აქ არაფერს ეახიან..." - გაახსენდა უცებ ბუბერი რინგოს ნათქვამი. მერე ერთი გაბრძოლა, მთელი სხეულით გაცაცხცხა და თვალები დახუჭა.

სოსომ დაქოქილი მანქანა ადგილიდან მოხსლიტა და აღმართზე ავარდა.

მერე გაუხვია. ერთხელ.

კიდევ მარჯვნივ. ერთხანს მიახლებულმა სვლა შეანელა და შესასვლელთან საერთოდაც დააუზრუჭა.

- დედა, რა სირცხვილია... - აღმოხდა სოსოს გვერდით მჯდომ გოგოს და თვალები გაუფართოვდა.

ეზოს შუაგული ისევ რობის და ჯილდას ეკავა. ჯილდამზე ამუხდრებულ და ენადგომდებელი რობი კვლავც ხმაიალა ჰქენდა და არ ჩერდებოდა.

- რა არა, გოგო ეს, ეზოა თუ საძაღლეთი?! - ისევ ამიღრინა სოსომ და ძაღლებს მიუხსნა.

სიგნალის გაგონებაზე რობიმ ჯილდადან ჩამოსტომა და გაქცევა ცდა, მაგრამ არაფერი გამოუვიდა.

- სად მიდისარ, რობი... მტკიცა! - ამოიკმუტუნა ჯილდამ. - რა გჭირს?

- ძაღლობა! - ჩამყვდა ყურში რობიმ და ორივენი ერთმანეთულად, ასე ერთმანეთზე სასაფლავად კადამოულები, კვანჭალ-კვანჭალით გაიქცნენ ეზოს სიღრმისკენ.

სოსომ მანქანა ეზოში შემოაგდვდა და სადარბაზოსთან მოწყვეტილ შეაჩერა.

მის გვერდით მჯდომმა გოგომ ფანჯარა ჩანია და კორპუსს ახედა.

- მარჩოი!!! - დაიყვირა მერე ტუჭების გარშემო ხელისუკლებშემონყობილმა და სოსომაც სამჯერ, წყვეტილად დაახიგნა.

ზემოდან რამდენიმე წამში მარიმ გადმოიხედა და მთელი მანქანის დანახავზე სახეზე აღმურბა ნაჭკრა. მერე მისი ფანჯრისკენ შევარანვიდა დაქალ-კოლეგასაც ჰკიდა თვალი და ფანჯრის რაფას გადმოიყვდა.

- შო, რიმა... - დაუქნია ხელი. - ამო-ამოიცი...

მანქანიდან სოსო და ირმა გადმოლაგდნენ. სოსომ მანქანა დაქვდა და ორივენი სადარბაზოში შევიდნენ.

- ვინაა, შვილი? - შეეკითხა სარწველაში მჯდომი დიდვად ერთიანად ანერვიულებულ მარის და პასუხი ვერ მიიღო.

მარი ოთახიდან ოთახში მიმოზოხდა და თან ტანზე სამოსს იცვლიდა.

- შვილი, რა გჭირს?

- არ დავინახო, შენ რამე თქვა! - დაუძახა ამ სირობილში დიდვად მარიმ და სარწველთან შეჩერებული ტანსაცმლისა და თმის სწორებას მოჰყვა.

- ვინაა ეგეთი? - გაუკვირდა დიდვდს და ჩამქრალ

ტელევიზორს შეხედა.

- არ დავინახო-მეთქი!!! - იყვრა ისევ მარიმ და ამ დროს კარზე ზარიც გაისმა.

* * *

უკვე შეზინდებული იყო, განიერი თორმეტისანის წინ მდებარე საორტულ მოედანზე შემოიღო სახეებით რობი და ჯილა და რომ შექუქდნენ. მოედნის ცენტრში მჯდომმა დორამ ისინი მანძივით დაინახა, წამოიშრია და მათკენ წავიდა.

ახლოს მისულს უმალ თვალში ეცხა, ჯილას თვალებიან ცრემლი რომ სდიოდა, ხოლო რობი კი უცნაურად თრთოდა და გულმა რქეზი უყო.

ცოტა ხანს უჭრუდად იდგნენ.
- რა მოხდა? - იკითხა მერე დორამ ხმადაბლა და რალაც უბედურების მოლოდინში ადგაღზე გაისუსა.

- წარბა... ისა... დორა... - ამოილულულა რობიმ და დორასაც თელ სხეულში უსიამოდ გასტრა.

მოედანზე ისევ დუმული ჩამოდა.

- რა წარბა? - იკითხა მერე დორამ ხმის კანკალით. სადღაც შორიდან სასწრაფოს სირენის ხმა მოისმა.
- ... წარბა აღარ არი, დორა! - აღმოხდა უცვრად ერთბაშად აქეთივინებულ ჯილდას და დორას ძლიერად ჩაესუტა.

დორამ გაოგნებისგან ვეღარაფერი მოიფიქრა და თვალუბრალოდ უკანა ფეხებზე ჩაჯდა.

ღრმად მსუნთქავს ფერდები გაშვებით ადი-ჩაუდი-ოდა და აღარ იცოდა აცრემლებული მზერა სად წავლ.

- როგორ თუ... აღარ არი? - იკითხა მერე რამდენიმე წამში და რობის თვალში თვალში გაუყარა.

- მანქანა... მანქანამ გაიტანა... - უპასუხა რობიმ და ჯილდაც უარესად აყმუვლდა.

- შენთან მობრუნდა, დორა... შენთან... ჩვენ ვუთხარი, რომ განხეთ... პატიების თხოვნა უნდა, მაგ უბედურს... - გააგრძელა ჯილდამ ბოლო სიტყვა და ერთბაშად აძაბდაღებულ დორას კიდევ უფრო ჩაეკრა. - რატომ გამოვიგვიტოვებ წარბა, შე უბედურო შენაა... ვილას ნახავ ანი იქით, ვილასა... სირბილით მაინც რატომ წახვედი, რატომოოოოო?!... ვიცო, გიყვარდა და მხოლოდ იმიტომოოოოოო!!! ანი რაღა უნდა ქნას დორამ უშენიოდ???... უშენოდ როგორ დაყაროს ლეკვები, როგორიოოოო?.. ეგ რა პქენი წარბა, რაააააა?? იმათი კუბო ენახო მე სულ მალე, ვინც შენ ეგ დაგმართააა!!! რად წახვედი და რატომ დაგვაგაგე ასე მარტო, რატომოოოო?.. შევილბეს ყველას წარბას დაარქმევს დორა, სხვა რა გზა ააქქეს! - ასე მოთქვამდა ჯილდა და რობიც და დორაც ერთდროულად ტირილდნენ.

* * *

მეზობლად მდგარი კორაპუსის მეშვიდე სართულზე დიდი ოთახი სიგარეტის კვამლით გაბუღულიყო. განყობილ მგადიასთან მარი, სოსო და ირმა ისხდნენ. ყველაზე სიგარეტს ეწოდნენ და კონიას წრუპავდნენ. თევშებზე დამტვრეული შოკოლადი ეყარა. იქვე ყავის ამოყირავებული ფინჯებიც ეწყო.

მოშორებით, ფანჯარასთან, ზუსტად ჩამქრალი ტელევიზორის წინ დიდდა იჯდა და ხელში პურის ყუა ეჭირა. პურს ნელა იღებებოდა და ტელევიზორში არეკილ თავის გამოსახულებას მდუმარედ შეჰყურებდა.

სოსო და მარი ერთმანეთისკენ დროგამოშვებით აპარებდნენ თვალს და სახეზე ეტყობოდათ, რომ ორივენი კმაყოფილები იყვნენ.

ირმას კონიაკით სახეე ქიქა ეჭირა და თვალუბრალოდ რიალებული სადღერგემლოს იმასდა:

- გაუბუნებო, არავინ ასწავლოს მარის ცხოვრება!!! ან

მე! როდესაც ადრე პოსტზე ვიდები და ჯობი მეჭირა, ყველამ იცოდა, რომ მე მე აღარ ვიყავო!!!...

გარედან ძაღლების საშინელი ყმულის ხმა აღწვდა.
- მიკარი რა ხელი ფანჯარას! - სოხვა დიდედს მარიმ და შოკოლადი მოიტება. - რა აყმუვლებო... რა უბედურებაა...?

- პანაშენი! - ჩაიცინა სოსომ და ირმას თვალი ჩაუკრა.

- მინისჭერა არ იყო... - გამოთქვა თავისთვის ვარაუდი დიდდამ და ფანჯარა ხელჯობით მიხურა.

- ხომ იცით-მეთქი, მარიშვა, სოსო... - განაგრძო უშუაშე შეწყვეტილი სადღერგემლო ირმამ. - ჩემი თქმა რალად გინდათ: აქაური ყველაფერი, იქაურთან შედარებით მართლა არაფერია... სად ჩვენი საგზაო ცხოვრება და სად უგროსიკო... იქ სულ სხვა... სოსომ კი იცის იქ რა მოდრაობებია... რომელი პრობუები და ტებასმოტრი?!... პოდა მე მინდა გაუშარჯოს იმას, რასაც ჩვენ აქ ამდენი ხანია... - ირმა უკვებ გაყურდა და მარის და სოსოს რიგრიგობით და ლაქვებდა.

- დედა, როგორ უბედებით ერთმანეთს!!! - თქვა მერე ლოყებაფერადებულმა ლიმილით და ქიქას დახედა. - სად გაგჩერდი?...

- აქაური იქაურზე... - შეახსენა სოსომ.

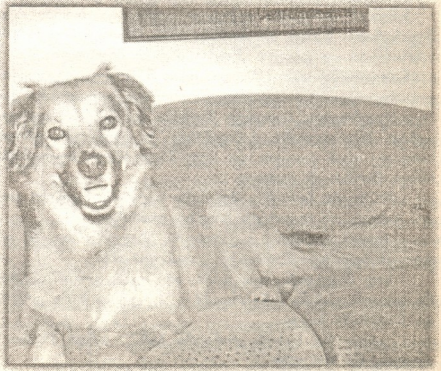
"მინისჭერა არ იყო..." - გაეფიქრა ისევ დიდედს და ტელევიზორი ჩართო.

* * *

- ჩემთან მობრბოდი, წარბა ჩემთააან... ჯილდამ და რობიმ გაიხრეს რომ მხახვევს!!! პატიების თხოვნა გინდა, შე უბედუროოო!!! რატომ გამოვიტოვებ წარბა, შე უბედურო შენააა... ვილას ნახავ ანი იქით, ვილასა... სირბილით მაინც რატომ წახვედი, რატომოოოო?.. ვიცო, გიყვარდა და მხოლოდ იმიტომოოოო!!! ანი რაღა უნდა ქნას უშენიოდ???... უშენოდ როგორ დაყვარო ლეკვები, როგორიოოო?.. ეგ რა პქენი წარბა, რაააააა?? იმათი კუბო ენახო მე სულ მალე, ვინც შენ ეგ დაგმართააა!!! რად წახვედი და რატომ დამაგაგე ასე მარტო, რატომოოო?.. შევილბეს ყველას წარბას დაფარქმევ, სხვა რა გზა მათაქქეს!!!

საკრებულო

ტყუპები და ჩაძირული კონტინენტი

როდესაც ჟურნალში მოულოდნელად წაგაწყვიტა ტყუპების ფოტოსურათს, გამახსენდა, რომ ისინი დაახლოებით წელიწადნახევრის წინ გაქრნენ ჩემი ცხოვრებიდან. სურათზე დებს არ ეცვათ იდუფასიანი სპორტული მაისურები 208 და 209 ნომრებით, რომელთაც ისინი ატარებდნენ ჩვენი თანაცხოვრების პერიოდში. ისინი გაცილებით უფრო მდიდრულ ტრანსაცემულ იყვნენ გამოწყობილი. ერთ-ერთ მათგანს ეცვა საუსტრო ნაქსოვი კაბა, მეორეს კი - ლამაზი ფაკეტი. თმა გაზრდილიყო, თვალუბის ფორმა კი გრიმით შეესწორებინათ.

ტყუპები უმალ ვიცანი, თუმცა ერთ-ერთ მათგანს თავი მიტრიალებინა და უკან იყურებოდა; რაც შეეხება მეორეს, სურათზე მხოლოდ მისი პროფილი ვიხილე. როგორც კი ჟურნალის ეს გვერდი გადავშალე, ყველაფერს მაშინვე მივხვდი, ისე, როგორც ასჯერ მოსმენილ მეუღლას ცენზოთ ხოლმე მისი პირველივე ნიჭების გაგონებისას. ამგვარად, ეს ტყუპები იყვნენ.

ფოტოსურათზე მოჩანდა როზინის მასლობლად ახლან გახსნილი დისკოთეკა. ჟურნალის ექვსი გვერდი ერთობლად მასალას სახელწოდებით "ტოკიოს პოპულარული ლამის კლუბები". ტყუპების სურათი პირველ გვერდზე იყო გამოქვეყნებული.

ფოტოსურათზე დავინახე ფართო კუთხით, მაღლიდან გადაღებული დიდი დარბაზი. მიზანური რომ არ წამეკითხა, ვიფიქრებდი, ეს ზამთრის ბაღი ან აკვარიუმი იქნებოდა. ყველაფერი მინისა იყო: ქუჩი, იატაკი, მაგიდები, კედლები. დარბაზს ამშვენებდა მრავალი დეკორატიული მცენარე.

დისკოთეკის შუა ნაწილი დატყობილი იყო მინის კედლებიან კაბინებად, სადაც მაგიდებთან ახალგაზრდები ისხდნენ, ხოლო მეორე ნაწილში საცეკვაო მოედანი მოწყობილი. ეს, ჩემი აზრით, გახლდათ კაცობრიობის ზუსტი, თვალაწინი მოგელი, რომლის ყოველი ნაწილი სრულ-

ყოფილად ფუნქციონირებდა საკუთარი კანონების მიხედვით.

სურათის მარჯვენა მხარეს დავინახე მინის დიდი მაგიდა, რომელზეც ეწყო მაღალი ჭიქები ტროპიკული სასმელით, აგრეთვე - ბუტერბროდებიანი თევშები. ერთ-ერთი ტყუპისკენ მიტრიალებულიყო, ორივე ხელით სკამის საზურგეს ჩაღალუჭებოდა და მინის კედლის მიღმა მოცეკვავე წვეილებს ჩაშტერებოდა, მეორე კი რალაცაზე ესაუბრებოდა იქვე მჯდარ ყმანვილს. ტყუპები რომ არა, ეს იქნებოდა ძალზე ჩვეულებრივი სურათი: სრნი გოგონა და ყმანვილი დისკოთეკაში მაგიდასთან ისედაც და სვამენ. დისკოთეკის სახელწოდება იყო "მინის გალია".

ამ ჟურნალს შემთხვევით წაგაწყვიტა. იმ დღეს კაფეში დიდხანს ველოდებოდი ჩემს საქმიან პარტნიორს, ამიტომ სტელაჟიდან ჟურნალი ავიღე და გადავფურცლე. სხვა შემთხვევაში აზრადაც არ მომივიდოდა ერთი თვის წინანდელი ფოტოჟურნალის დათვალიერება.

ტყუპების ფერადი სურათის ქვემოთ გამოქვეყნებულ სტატიაში ნაწილობით, რომ "მინის გალია" გახლდათ ტოკიოს ყველაზე მოდური დისკოთეკა. აქ რჩეული საზოგადოება დადიოდა. სახელწოდების შესაბამისად, შერბას ჰქონდა მინის კედლები, რის გამოც ის გამჭვირვალე ლაბირინთის ნაგავადა. დისკოთეკაში საუცხოო კოქტეილებს ამზადებდნენ და ის შესანიშნავი აკუსტიკით გამოირჩეოდა. კარისკაცები ამონიმბდნენ სტუმრებს. ამ უკანასკნელთა შესაბამის ჩაცმულობის შეთხვევაში ან მაშინ, როდესაც მათაკაცთა ჯგუფი თავმჯდურად ცდილობდა შესვლას, მათ უკან აბრუნებდნენ.

ოფიცინტს მეორე ჭიქა ყავა შეუვკვეთე და ვკითხე, შეიძლება თუ არა ამ ფურცლის ამოხვევა ჟურნალიდან. მან მომიცო, აჰას, ალბათ, ვერაინ შემამწვავსო. ფურცელი ამოვიღე, ოთხად დაკვეციე, ქურთუკის ჯიბეში ჩავესი და ჩემს ოფისში დავბრუნდი.

ოფისის კარი ფართოდ იყო გაღებული, მაგრამ შიგ არაფერი იყო. მაგიდაზე უწყნარგოდ ეყარა დოკუმენტები. წყლის ბაკანში ეწყო ქუჩქიანი თევშები და ჭიქები, საფურცელ კი სასე იყო სიგარეტების ნაშვებები. ოფისის მდივანი ქალიშვილი სამი დღის წინ ავად გახდა და სამსახურში არ დაინოდა.

სამი დღის წინ ოფისში მტკრის ნამცეცხაც ვერ შემამწვავდი, ახლა კი ის კალათბურთულ ჭაბჭუთა გასახდელ ოთახს ჰგავდა.

ლითონის ჩაიდანში წყალი ავადუღე, ერთი ტოლჩა გავრეცხე და ყავა მოვიზიზადე. კოვზი ვერ ვიპოვე და მოსარევედ შედარებით სუფთა კალმისტარი ვიხმარე. ყავას უსაიამონო რეგო დამჰყრავდა. ალბათ, სჯობდა, უბრალოდ, ცხელი წყალი დამეღია.

როგორც კი ყავის დასაღვება მაგიდას მივუჯვარი, მეზობელი სტომატოლოგიური ოფისის მდივანმა კარებში შემოიხვედ. პირველ ხანებში მეგონა, რომ ეს სასწომიანი ტრანდაბლი, გრძელთმიანი გოგონა წარმოშობით იამაიკიდან იყო, რადგან ძალზე მუქი კანი ჰქონ-

და, მაგრამ როდესაც ვკითხე, საიდან ხარ-მეთქი, აღმოჩნდა, რომ მის შრომებს მერძვეობის ფერმა ჰქონდათ სოკაიდელები. გიგონას მუქ კანს თეთრი უწიფორმა უხდებოდა. ის ალბერტ შვეიცერის თანაშემწის მაგონებდა.

რადგან გოგონა ასაკით ჩვენი მიფინის ტილო იყო, ამიტომ ის თავისუფალ დროს ჩვენი ოფისში ატარებდა და ქალიშვილები გაუთავებლად ჭორაობდნენ, როდესაც ჩვენი მიფინი ოფისში არ იმყოფებოდა. ეს გოგონა ტელეფონთან აჯდებოდა და შეტყობინებებს ეტყულებოდა. საერთოდ, ყოველთვის, როდესაც ჩვენი ტელეფონის წერილი ესმოდა, შემობოლოდა და სურბილს იღებდა. სწორედ ამიტომ, როდესაც სადმე მივდილობდი, ოფისის კარს არ ვკვებავდი. ქურდი რომ მოსულიყო, ბევრს ვერაფერს მოიპარავდა.

“მისტერ ვატანაბემ დაგიბარა, ნამლის საყიდლად მივდივარ”, - მითხრა გოგონამ. ნობორუ ვატანაბემ ჩემი პარტნიორი გახლდათ. ჩვენ ერთობლივად ვფლობდით თარგმანის ბიუროს.

“ნამლის?”, გავიკვირე მე. “რომელი ნამლის?”
“მის ცოლს უჭიჭედა და საგანგებო ჩინური პრეპარატი სჭირდა. ამიტომ მისტერ ვატანაბემ გოგონას აფთიაქში წავიდა. რადგან აფთიაქი შორსაა, ის იქიდან პირდაპირ შინ წავა.”

“ჰმ”, - წავიბურტყუნე მე.
“შენს არყოფნაში რამდენიმე კაცმა დაგირეკა”, - მიხიბა მან და მიმოითაძა ჩანანურებიან ქაღალდზე, რომელიც ტელეფონქვეშ ამოვიღე.

“ნამდლობ”, - მივუგე მე. - “რომ გვცხმებენ”.
“ჩემი უფროსის აზრით, სჯობს, ავტომობილსაზე შეიძინოთ.”

“არა, არ მინდა. ავტომობილ უჭირვინია.”
“ჰო, კარგია, რომ მე გყავარ.”

როდესაც გოგონა წავიდა და, ჩემთვის კატის მსგავსად, მხოლოდ თავისი ლიმილი დამიტოვა, ჩანანურებს დავხედე და დავურეკე მეტყუადას, დაქირავებულ მთარგმნელს, აგრეთვე - დამკვეთ კომპანიას.

მას შემდეგ, რაც ეს საქმეები მოვაგვარე, ბაკანში ჩანაყოლილ თევზები გავურეკე, გადავყარე სივარეტების ნამწვები, დავკვეთე გაჩერებული საათი, კალენდრის რამდენიმე ფურცელი ჩამოვხევი, ფანქერები საკალემში ჩავდე, დოკუმენტები მათი პუნქტების შესაბამისად დავაგლავე და მაკრატული უჯრაში შევინახე. ჩემი საქმიანობის შედეგად ოთახი დაემსგავსა ნორმალური ადამიანების საშუაო კაბინეტს.

“არც ცი უცლია”, - წარმოვთქვი ხმამაღლა, როდესაც მაგიდას კიდზე ჩამოვყვედი და ოთახი შევათავალიერე.

ფანჯარაში მოჩანდა 1974 წლის აპრილის მოქუთურული ცა. ღრუბლების ერთიანი საფარი ცას რუსი ქუდივით ეხურა. ჩამავალი მზის მტრალი სხივთა მანძივრეები ნელა ბრუნდებდნენ ჰაერში, წყალში მოტივტივე მტვრის ნამცკვების მსგავსად. ბებონის, ფოლადისა და მინის წყალქვეშ ტაფოები გარინდელივითყვნენ.

ცას, ქალქსა და ოთახს ერთნაირი უსიცოცხლო ნაცრისფერი გადაჰყრავდა. ამ ჯანღში ნაწიბური არსად ჩანდა.

მეორე ჭიჭა ვაყისთვის წყალი ავაღულე, მაგრამ ამჯერად კოვჩი გამოვიყენე. მაგნიტოფონი ჩავეთრე და ჭქრთან მიმავრეულობ დინამიკებიდან მუსიკა გაისმა. ეს იყო ბაზის კონცერტი ბარბათისათვის. დინამიკები ნობორუ ვატანაბემ მოიტანა შინიდან.

ცუდი როდია-მეთქი, გავიმორე ახლა უკვე გუნებაში. კონცერტმა, ერთგვარად, გაალამაზა აპრილის ეს ცივი, ღრუბლიანი დღე.

შემდეგ საკმზე ჩამოვყვედი, ტყულების ფოტოსურათი ჯიბიდან ამოვიღე და მაგიდაზე დავდე. სურათს უნაღლისოდ ვათავალიერებდი. ბოლოს გამახ-

სენდა, რომ მაგიდის უჯრაში ინახებოდა ფოტოსურათების გამაღიდველი ლინზა. მისი დახმარებით ყურადღებით, ცალ-ცალკე გაეჩნაიე სურათის ყოველი დეტალი. არ მეგონა, რომ ეს რამეში დამეხმარებოდა, მაგრამ სხვა რა ვქნა?

ერთ-ერთი ტყულისცალი - დებს ვერასოდეს ვანსხავებდი - ყმანდა როდესაც ეუბნებოდა და იღიმებოდა. ლიმილი ოდნავ შესამჩნევად უთამაშებდა ტუჩის კუთხეში. მაგიდაზე დავუ მარცხენა ხელი, რომელიც კარგად ვიცანი. არც საათი ეკვოა, არც - ბუჭყედი.

თანამოსაუბრეს, პირიქით, პირქუში იერი ჰქონდა. ამ მაღალ, მოხდელი, მიზიდველ კმანვილს მოდური ლურჯი პერანგი ეცხა, მარჯვენა ხელზე კი ვერცხლის წერილი სამაჯური უბრწყინავდა. ორივე ხელი მაგიდაზე ედო და ისე დაეჩინებოდა უსურებდა მაღალ ჭიჭას, რომ იფიქრებდით, სამშელს მისთვის უდიდესი, სასიცოცხლო მნიშვნელობა აქვს. თეთრი შთამბეჭდილება რჩებოდა, თითქოს ყმანვილი მოწუსხა იგივემა კვამლმა, რომელიც ჭიჭის მახლობლად მდგარი საფერფლიდან ადიოდა ჰაერში.

ტყულები ახლა უფრო გამოდრინი იყვნენ, ვიდრე მაშინ, როდესაც ჩემს ბინაში სივარეტებდნენ, თუმცა დანამდევილებით ვერაფერს ვიტყოდი. ფოტოკამერა და სხვადასხვაგვარი განათება ზოგჯერ ამანორ ევეჭტას იძლეოდა.

ტოლხაში ჩარჩენილი ყვა დაღლივ, შეშვევ - კოლოფიდან სივარეტი ამოვიღე და გავაბოღე გამიკვირდა, რატომ აღმოჩნდნენ ტყულები როპონის დისკოთეკაში. რამდენადღაც მათ ვიცნობდი, დებს არ სჩვეოდათ სიყვარული ეცხრებული ღამის კლუბებისა და გრიმის მართო. სად ეტყობოდნენ ისინი ახლა და რას აკეთებდნენ? და ვინ ოხრია ის ყმანვილი?

სურათზე დავკვირვებდი შედეგად დავასკვენი, რომ ყმანვილი, ალბათ, მათი ახალი მფარველი გახლდათ. ტყულებმა ისარგებლეს შესაძლებლობით და ისევე შეიჭრნენ მის ცხოვრებაში, როგორც - ადრე ჩემსაში. ამას უნდა მივხედვარყვა მაშინვე, როგორც კი ყმანვილთან მოსაუბრე ტყულისცალის ტუჩებზე ლიმილი შევინახე. ეს ლიმილი ნადავად თუწუნა ნვიმას, დაფარო პირების ერთიანად რომ ასველებს ხოლმე.

შექელო, ცოცხლად წარმოემდგინა ამ სამი ადამიანის ერთობლივი ცხოვრების უმცირესი დეტალები. ისევე, როგორც ადრე. ტყულები, ალბათ, ადვილად შევეჭურე ახალ ვითარებას, იმის მსგავსად, როგორც ფაფუკი ღრუბლები იცვლიან ხოლმე ფორმას. ისიც ვიცოდი, რომ არსებობდა მყარი ჩვევები. დები, რა თქმა უნდა, კვლავ ხშირად მიირთმეოდნენ ნაღებიან ვაყას ბისკვიტებით; ისინი, უჭველად, ხშირად სვირობდნენ და გულმოდგინედ რეცხავდნენ საბაზანის ობაქს.

უცნაურია, მაგრამ როდესაც სურათს ვაკვირებდობდი, ეჭვიანობა სულაც არ მიგრძენია. და არა მარტო ეჭვიანობა: საერთოდ დავკარგე ყოველგვარი ინტერესი. სურათზე ასახული იყო მარტოოდენი დისკოთეკაში შექმნილი სიტუაცია, ანუ ცხოვრებულის სამყაროში და განსხვავებულები ეპოქიდან ამოკვედილი ფრაგმენტები. მე უკვე დავკარგე ტყულები და სულ ერთი იყო, რას ვფიქრებდი ამ რას მომეპოქებდებოდა. უსინდელი ვითარების აღდგენა შეუძლებელი გახლდათ.

ცოტათი შემაშფოთა ყმანვილის პირიქუშმა გამომეტყველებმა. რატომ უნდა ჰქონოდა ასეთი ტუტში იერი? შენ გყავს ტყულები, მე კი - არა. ემ მშვენიერ დღეს შენც დაკარგავ მათ, ისევე, როგორც მე მომიტანა, თუმცა, შესაძლოა, ჯერჯერობით არ ფიქრობ ამის შესახებ. ჩემი აზრით, დაბნეული ხარ, ყმანვილო. ვერძნობ, რომ ეს იცი. როგორი ადამიანი იბნევა ხოლმე? ამასთან, ეს დაბნეულობა ამჯერად ფაქტობრივად მიწიხით როდია გამოჩნვეული. დადგება დღე, როდესაც ამას მიხვდები.

მაგრამ არავითარი მნიშვნელობა არ ჰქონდა, რას

ვფიქრობდი, რადგან არ შემეძლო, რაიმე შემეტყობინებინა ამ ცმანვილისთვის. ის იმყოფებოდა შორეულ ეპოქაში, შორეულ სამყაროში. სამივენი წაგაგვინენ მოტივტივე კონტინენტს, რომელსაც ჩემი გაცბუნებული "მე" გარეშე სივრცის ბნელი სიღრმიდან უჭერტბდა.

ხუთი საათი უსრულდა, ნობორუ ვატანაბე კი ჯერ არ ჩანდა. ამიტომ მას დავეუტოვე ბარათი თხოვნით, ოდესმე მაინც დაერეკა ჩემთვის, და წასასვლელად გავემზადა. ზუსტად ამ დროს სტომატოლოგის მდივანი შემოვიდა და მკითხა, შეიძლება თუ არა, თქვენი საბაზანო ოთახით ვისარგებლო.

"რა თქმა უნდა", - მიუგემა მე.

"ჩვენთან ნათურა გადაინვა", - მითხრა მან და საბაზანოში კოსმეტიკური ჩანთა შეიტანა. სარკის წინ თმა დაივარცხნა და ტურქებზე პომადა წაისვა. რადგან კარი ღია დატოვა, მას ზურგიდან ვხედავდი. ახლა, როდესაც თეთრი ხალაით არ ეტევა, ლურჯი ქვედატანთან და ლამაზი ფეხები მოუჩანდა.

"რას უყურებ?" - მკითხა გოგონამ სარკეში და ზედმეტ პომადა ქალადის ნაკუნით მოიცვალა.

"შენს ფეხებს?"

"მოგწონს?"

"არც ისე ცუდია", - ვუთხარი გულწრფელად.

მან მხიარულად გაიციინა და საბაზანოდან გამოვიდა. თეთრი ბლუზის ზემოთ ეცვა ცისფერი კარდიგანი, ისეთი მსუბუქი, თითქოს ის დროულეთა ქულებისგან იყო შეკონინებული. ხელები ქურთუკის ჯიბეში ჩაიწივდა და კარდისგან კვლავ შევითავლიერე.

"ჰეი, მამონებო, თუ რაა? რაზე ფიქრობ?" - მკითხა მან.

"ვფიქრობ, რომ ლამაზი კარდიგანი გაცვია".

"ღიას, ის საკმაოდ ძვირია", - მითხრა მან, - "თუმცა ძვირად არ შემეძინია. იმ მაღაზიაში ვიყიდე, სადაც დღერ ვმუშაობდი. როგორც მაღაზიის ნიქარს, იაფად მომიყიდეს".

"რატომ წამოხვედი მაღაზიიდან?"

"დაბალი ხელფასი მქონდა. კარგი მხოლოდ ის იყო, რომ დასავლურ ტანისამოსს იაფად ვყიდულობდი. სტო-

მატოლოგთან მუშაობა გაცილებით უკეთესია. ის უფასოდ მკურნალობს ჩემს კბილებს".

"ჰეი".

"იცი, კარგი გემოვნება გქონია", - შენიშნა გოგონამ. "მე?" - ვკითხე და საკუთარი ტანისამოსი შევათვალე. მეცვა ბაცი ყავისფერი შარვალი, ჯერ კიდევ კოლეჯში სწავლის დროს რომ ვიყიდე; კედები, რომლებიც უკანასკნელი სამი თვის განმავლობაში არც ერთხელ არ გამირეცხია; თეთრი პერანა და რუხი ტვიდის ქურთუკი. პერანგი ახალი იყო, მაგრამ ქურთუკის ჯიბეები უღაზაბოდ გამობერილიყო, რადგან ხელეხს გამუდმებით შიგ ვინჯობდი.

"სამინელი რამაა", - შევიშუშე მე.

"მაგრამ ძალიან გიხდება".

"კიდევ რომ გიხდებოდეს, ეს კარგი გემოვნების შედეგი როდია, არამედ - ჩემი დაბნეულობისა".

"თუ ახალ კოსტიუმს იყიდი, ჯიბეებში ხელეხი ალარ ჩაიყო. ეს ცუდი ჩვევაა. შესანიშნავი ქურთუკიც რომ გეცვას, წაახდენ!"

"ღიას, ასე. მისმინე, თუ მუშაობა დაამთავრე, მეტროს სადგურზე გაგაცილებს".

"კარგი", - მითხრა მან.

მაგნიტოფონი გამოვრთე, უშეჩ ჩავაქრე, კარი დაკვეტიე და გოგონასთან ერთად დაღმართზე დავეშვი. ჩვეულებრივ, ჩანთას არ ვატარებ, ამიტომ ორივე ხელი, ჩვეულებისამებრ, ქურთუკის ჯიბეებში ჩაიწივდა. თავდაპირველად შევეცადე, ისინი შარვლის ჯიბეებში ჩაემწყო, მაგრამ ეს ვერ ვიკეთე.

გოგონას მარჯვენა ხელით ჩანთა ეჭირა, მარცხენის მოძრაობას კი სიარულის რიტმს უწყობდა. გამართული მიდიოდა და ამიტომ უფრო მაღალი ჩანდა, ვიდრე რეალურად გახლდათ. ჩემზე უფრო სწრაფად მიდიოდა.

უკრო ამინდი იყო. ავტომანქანების გუგუნსა და მშენებარე სახლების მზაურს თითქოს სველი საბურველი ახშობდა. მხოლოდ გოგონას მაღალი ქუსლების ბაკაბუკი გაისმოდა მკაფიოდ, და თანაზომიერად აპობდა გაზაფხულის საღამოს ნესტიან შარსს.

არაფერზე ვფიქრობდი, მხოლოდ ამ ბეგრებს

ვუსმენდი და როდესაც კუთხიდან მოტოციკლზე შემომავდარი ბიჭი გამოჩნდა, მას კინაღამ ვესხვეყრაღე. გოგონამ მარცხენა ხელი იდაყვში შტაცა და სწრაფად მიბიძგა გზადან. ის რომ არა, მოტოციკლი დამეჯახებოდა.

“უფურე, საით მიდიხარ”, - შესახხა შემინებულმა გოგონამ. - “რაზე ფიქრობდი?”

“არაფერზეც არ ვფიქრობდი”, - ამოვიხიბე მე, - “უბრალოდ, თავგზა ამებნა”.

“აი ყვეენი! რამდენი წლის ხარ?”

“ოცდახუთის”, - ვუპასუხე მე. “ოცდაექვსისა წლის ბოლოს გახვდები”.

მან ჩემს იდაყვს ხელი გაუშვა და კვლავ დაღმართზე დავეშეით. ახლა უკვე ფიზიკად ვიყოფრები აქეთ-იქით. “ჯერ კიდევ არ ვციცი, რა გქვია”, - მივმარე გოგონას.

“არ მითქვამს?”

“შეიძლება მითხარი, მაგრამ არ გამოგიცა”.

“მეი”, - მომიგო მან, - “მეი კასპარა”.

“მეი?” - გავიმეორე გაოცებით.

“მეი, წლის მესუთე თვის სახელწოდების მსგავსად”.

“მაისში დაიბადე?”

“არა”, - თავი გააქნია მან, “ოცდაერთ აგვისტოს”.

“მაშ რატომ დაგარქვეს “მეი”?

“მართლა განიტყრესებს?”

“რა თქმა უნდა”.

“არ გაგეცინება?”

“არა მგონია”.

“ჩვენს ფერმაში ერთი თხა გყავდა, “მეი” ერქვა”.

“თხა?”

“განა თხები არ გინახავს?”

“როგორ არა”.

“ეს თხა ისე გვიყვარდა, თითქოს ჩვენი ოჯახის ნევრი ყოფილიყო”.

“მეი - ბეკვა”, - გამეცინა მე.

“დახე. ჩემი შშობლების მეექვსე, ნაბოლარა ქალიშვილი - ვიყავი. ისინი, ალბათ, ფიქრობდნენ, რომ სულ ერთი იყო, რას დამარქმევდნენ”.

თავი დაუქუნიე.

“ადვილად დასამახსოვრებელია, არა? მეი - ბეკვა”.

“მართლაც ასეა”.

როდესაც სადღურში მივედი, მეი კასპარას ვახოვე, ერთად ვისადლოებ-მოეთქი, მაგრამ მან მოუწყა, საქმროს

უნდა შევხედო.

“მაშინ სხვა დროს დაგპატიებ”.

“კარგი”.

ჩვენ ერთმანეთს დავემშვიდობეთ და გოგონას ცისფერი კარდიგანი სამსახურიდან შინ მიმავალი ხალხის ბრბოში გაუჩინარდა. რამდენიმე ხანს ვიცდიდი. ვფიქრობდი, იქნებ დაბრუნდეს-მოეთქი, მაგრამ მეი არსად ჩანდა. ხელეები ქურთუკის ჯიბეებში ჩაიყავი და გზას დავადექი.

მეი კასპარას ნასვლისთანავე ვიგრძენი, თითქოს ჩემს სხეულს კვლავ შემოეფეხა ჯანლის რუხი სუფარა. როდესაც ზემოთ ავიხედე, ცა კვლავ მოღრუბლული იყო. ამასთან, ნაცრისფერს მწუხრის სიღურვე შერვია. ძნელად გაარჩევდი, მართლაც იყო თუ არა ღრუბელი, მაგრამ ის, უზარმაზარი უჩინარი შვეიცის მსგავსად, ცაზე გაზღვართულყო და ეფარებოდა მთვარესა და ვარსკვლავებს.

ასე მგონა, თითქოს ოკეანის ფსკერზე ვიმყოფებოდი. წინ, უკან, მარცხნივ და მარჯვნივ ერთგვაროვანი რუხი სივრცე განფენილიყო. მიერე სხეული ვგრძნობდი ამ სივრცის სიძიმეს. სუნთქვა მიჭირდა.

ახლა, როდესაც მარტო დავრჩი, მადა სრულიად გამიქნა. ჩემს ბინაში დაბრუნება არ მსურდა, მაგრამ არც სხვაგან ნასვლის პერსპექტივა მიზიდავდა. არ ვიცოდი, რა მქნა საკუთარი თავისთვის და გადავწყვიტე, უსაზნოდ მეგეტყობა ქალაქში.

დროდადრო ვჩრდებოდი და ვაცქერდებოდი კინოფილმის რეკლამას ან ფარულად ვზერავდი მუსიკალური მაღაზიის ვიტრინას, მაგრამ, ძირითადად, შემხვედრი ადამიანთა სახეებს ვუთვალთვალებდი. ათასობით ადამიანმა ჩამიარა, შემდეგ კი - გაუჩინარდა. ისინი თითქოს ცნობიერების ერთი შორეული სფეროდან მეორისკენ მიემართებოდნენ.

ქალაქი ისეთივე იყო, როგორც - ყოველთვის. მესამოდა ადამიანთა ნაშობილები, რომელთა მნიშვნელობასაც ვერ ვხვდებოდი; ჩემს ყურთახსენაზედ დროდადრო აღნეწდა მუსიკის ფრაგმენტები; მავრობადა მოციმციმე შუქნიშების წინ შეჩერებულ ავტომანქანათა საბურავების ღრქალი. ღამის მელნისფერმა ნიაცვარმა ნალეკა ქალაქი.

მთელ ამ ღრინაცვლასა და ნაირფერი ნათურების ცივალს რეალურ მოვლენებად კი არ აღვიქვამდი, არამედ - გუშინდელი, გუშინჩნდელი დღეების; ან კიდევ - გასული კვირის ან გასული,თვის შორეულ ექიმო, რომელშიც ვერადფერს ვცნობდი.

არ ვციცი, რამდენ ხანს დავდიოდი ან რა მანძილი დავფარე. ვიციოდი მხოლოდ, რომ ჩაფუარე ათასობით ადამიანს. გაეფიქრე, სამოცდაათი თუ ორმოცი წლის შემდეგ ვველა ეს ადამიანი უკვლოდ გაქრება-მოეთქი. სამოცდაათი ან ოთხმოცი წელი ხანგრძლივი პერიოდი როდია.

როდესაც ადამიანთა სახეების თვალწინადა დამოღალა (ალბათ, ტყუპებს ვეხებოდი; სხვა მიზეზი არ მქონდა, დავეკვირვებოდი ნათ), უაჯრიელ, ვინრო ქუჩაზე შევუხვიე და შევედი ნაცნო მანანინა ბარში. დახლს მივეჯექი, ყინულიანი “ბურბონი” შევუკვეთე და სწენდინი შევჭამე. ბარში თითქმის არავინ იმყოფებოდა. მეცნო ძველი ხისა და ბათქაშის ოდესი. ჭერთან მიმდებარეული დინამიკებიანი გაისმინდა ოდესიდან პოფორტარული საფორტეპიანო ტრიოს მელოდიები. ზოგჯერ მათ ერთგოდა ჭიქების წაკრუნი და დამსხვრეული ყინულის ჭბანბი.

ყველაფერი დავკარგე-მოეთქი, ვეჭვობდი თავს. დიას, ყველაფერი დავკარგე ვერავინ შემლებს მდგომარეობის გამოსწორებს. ამიტომბა, რომ დღემანა ბრუნავს მზის გარშემო.

საბოლოო ანგარიშში, ყველაზე მეტად რეალობა

ჭირდებოდა. დედამინა ბრუნავს შვის გარშემო; მთვარე ბრუნავს დედამინის გარშემო. ასეთია რეალობა. დაფუძნებული, შეცვლადები ტყულები. მერე რა? ხომ ვერ შევთავაზებ, რომ კვლავ ჩემთან დასახლდნენ?

კარგად ვიცოდი, რომ ეს შეუსაბამო რამ იყო. შეუსაბამო და შეუძლებელი. ნარსული შეუტყვევადია. დაფუძნებული, ტყულები დამთანხმდებიან. ვთქვათ, ასე მოხდება. მერე?

მეავე კიტრის ნაჭერი ჩაგვიჩემ და ვისკი მოსვია. ეს უარსობაა. შეიძლება, ისინი დარჩნენ ჩემ ბინაში რამდენიმე კვირის, თვის ის წლის განმავლობაში. შემდეგ კვლავ გაუზიარებდებიან. ისევე, როგორც ადრე, გაფრთხილების ის განმარტების გარეშე, როგორც ქარისგან ატაბებული ფოთლები. ერთნაირი სიტუაციები ერთნაირად მთავრდება ხოლმე.

ეს ისაა, რასაც "რეალობა" უწოდებენ. ჩემს სამყაროში ტყულებს არაფერი ასაკვებათ.

დახლი ხელახაზოციტ გავწმინდე, ტყულების ფოტოსურათი ქურთოვის ჯიბიდან ამოვიღე და დახლზე დავედროდესაც მოკრე ჭიქა ვისკის ვსვამდი, ვცავედ. ნარმომდგინა, რა ჯანდაბაზე ესაუბრებოდა ერთ-ერთი ტყულისცალი იმ ყმანივლი. სურათზე ქალი ისე გამოიყურებოდა, თითქოს ყურებით ისრუტავდა ჰაერს ის რაღაც ეფემერულ სუსტსტენიას. ყმანივლი, ალბათ, ვერ ამჩნევდა ამას. ისევე, როგორც მე ვერ ვამჩნევდი უწინ.

ჩემს ცნობიერებაში მოკონების ფრადენტმა გაივლდა და საფეთქლებში ტკივილი ვიგრძენი; ალბათ, ორი არსება, რომლებიც გონებას მიღრღნიდნენ, ახლა საფეთქლებიდან გარეთ მოძვრებოდნენ.

ალბათ, სურათი უნდა დამენვა, მაგრამ ეს ვერ მოვახერხე.

მეორე ჭიქა ვისკის გამოცლის შემდეგ ჩემი ბლოკნოტი და ცოტა ხუნდა ფული ავიღე, ვარდისფერი ტელეფონთან მივედი და დისკი დავაჭრიე. მაგრამ მაშინვე გადავივიქრე და ყურმილი დაგვიდე ბლოკნოტი ხელში, რამდენიმე წამის განმავლობაში სიძულვილით ვამზუნდი ტელეფონს, შემდეგ დახლთან მივედი და მესამე ჭიქა ვისკი შევუკვეთე.

ახლა უკვე ვეღარაფერე ვეჭირობდი. საგნები კონცენტრაციის უნარი აღარ შექნდა. გონება დამიცარიელდა. ამ ვაკუუმში რამდენიმე ჭიქა ვისკი ჩავასხი, თან მუსიკას ვუსმენდი. არ მიშეძლებოდა ერთადერთ ქალთან, რომელიც შემქმელი ნარმომდგინა ჩემი დესტალური პარტნიორის სახით.

ამოვიოხრე, კიდევ ერთი "უბოზონი" გადავკარი, ფული გადავიხადე და ბარი დავეტოვე. შუქნიშნანთან რომ მივედი, ვკითხე თავს: "ახლა რა ვქნა?" რა ობობაა უნდა მეკეთებინას ხუთი, ათი ან თხუთმეტი წუთის შემდეგ? სად უნდა წავსულიყავი? რისი კეთება მსურდა? სად წასვლა გამახალისებდა? რა მოხდებოდა, თუ რაიმეს ჩავიდინდი? რა მოხდებოდა, თუ სადმე წავიდოდი?

ვგრეც ერთ ამ კითხვაზე პასუხი ვერ გავეცი.

2
"ყოველთვის ერთსა და იმავე სიზმარს ვხედავ", - თვალდახუჭულმა ეუთხარი გოგონას.

ეს შემდეგ, რაც ასე დიდხანს ვინეკი, მომჩვენა, რომ ჩემი სხეული სივრცის ერთ ადგილას ქანაბობდა. შეიძლება, ეს იმიტომ მოხდა, რომ რბილ სანოლზე შიშველი ვინეკი, ან, იქნებ, ეს შეგრძნება გამჩინდა ოდესკონდის მძვინვარე სუნის ზეგავლენით, რომელიც ჩემ გვერდით მყოფ გოგონას ასდიოდა. ეს სუნი პანანა ფრთოსანი მწერივით გაგება ჩემი სევდის ქსელში.

"სიზმარი ყოველთვის დაახლოებით ერთსა და იმავე დროს ვხედავ: დილის 4-დან 5 საათამდე, ზუსტად შვის

ამოსვლის წინ. რა თქმა უნდა, სიზმრები ზუსტად იგივე ობიერო როდია, მაგრამ ძირითადი ქარტა, პერსონაჟები და დასასრული მეორედმა მდარე სერიალის მსგავსად."
"ზოგჯერ მეც ვხედავ უსიამო სიზმრებს", - შემქსიტყვა გოგონა და სივარტეს მოუკვიდა. ასანთის გაკვრის ხმა გავიცე და სივარტის ბოლი ვიყინოს.

"ამ დილას სიზმრად ვნახე მთლიანად მინისგან აგებული შენობა", განავარძე მე, ისე, რომ მის შენიშვნაზე პასუხი არ გამიცია. "ეს იყო მართლაც დიდი შენობა, იმავარი, როგორცაა შინშუხის დასახლები სანაპიროზე ნახავ. კედლები მთლიანად მინის იყო. ნაგებობა ბოლომდე არ დაქსრულებინათ. მინის კედლებს მიღმა ადამიანები ბუჯითად მუშაობდნენ".

გოგონამ მხოლოდ ამოსუნთქა თამბაქოს ბოლი. შემდეგ ჩაახველა.

"შეიძლება, რაღაც გკითხო?" - გაისმა მისი ხმა.

"სჯობს, არ მკითხო. შეიძლება, ახლა მხოლოდ მისიკონო?"

"კარგი".

"საქვე არაფერი მქონდა, ამიტომ ამ უზარმაზარი მინის შენობის წინ შევჩერდი და დავაკვირდი. ერთ-ერთ ოთახში მუშა დეკორატიული მინის ფილებს ერთმანეთზე აწყობდა. მთელი ამ წინს განმავლობაში ჩემვე ზურგშექცეული იდგა, მაგრამ მისი აღნაგობის მიხედვით ვსვდებოდი, რომ ახალგაზრდა უნდა ყოფილიყო. ის მარტო იმყოფებოდა ოთახში.

სიზმარში ჰაერი თითქოს კვამლნარევი იყო, სად რომ, შორს ვერაფერს ვარჩევდი, მაგრამ როდესაც მხედვლობას ვსვამდა, ჰაერი თანდათან იწმინდებოდა. არ ვიცი, ის მართლა იწმინდებოდა თუ არა. იქნებ, ჩემი თვალში, უფროაოდა, შევევა დამინდულ სივრცეს. ყოველ მომენტში შემქმლო, უფრო ნათლად დამჩვენა ოთახის დეტალები, ვიდრე - რამდენიმე წუთის წინ. ჭაბუკი ავტომატურად მუშაობდა და ერთნაირი მოძრაობით აწყობდა ფილებს. ვივარაუდე, რომ ის ერთ ან ორ საათში დაასრულებდა მუშაობას".

ვიყვებო და თვალები ვაგახილე, შემდეგ ცოტა ლუდი მოვსვი ჭიქიდან, რომელიც სასთუმალთან იდგა. გოგონა თვალეში მიყურებდა, იმის ნიშნად, რომ ყურადღებით მისმენდა.

"ჭაბუკის მიერ დაწყობილი ფილების მიღმა მოჩანდა შენობის პირგანდელი ბეტონის კედელი. ამდენად, მუშა, არსებითად, აგებდა ახალ, ორნამენტულ კედელს ძირითადი კედლის წინ. გესმის თუ არა, რისი თქმა მსურს?"

"დიდს. ის მეორე კედელს აშენებდა ხომ ასეა?"

"ასეა. ის აშენებდა მეორე კედელს. ამასთან, ძველსა და ახალ კედლებს ერთმანეთისგან აცილებდა ფუტნაშტევი სიგანის მანძილით. ან ვიცი, რატომ დატოვა ჭაბუკმა ეს შუალედი, რომლის გვერდით მალე დაბატარავდა. მხედვლობას ვსვამდით, რათა მუშაობას უკეთ დავეკვირვებოდა და თანდათან ვავარჩიე ადამიანის სხეულების სადარი რაღაც. სამუდამში ჩადებული ფოტოსურათის მსგავსად, სივრცეში გამოიკვეთა ორი მიჩვენება, რომლებიც ძველსა და ახალ კედლებს შორის იდგნენ."

"იქ ტყულები იყვნენ", განავარძე მე. "ტყუბი ქალიშვილები. მათ ჩემი ტანისაჰოსი ეცვათ. ერთი მათგანი გამოწყობილი იყო რუხი ტვიდის ჟურთუქში, მეორე კი - ლურჯში. ისინი თითქოს ვერ ამჩნევდნენ მუშის საქმიანობას და მხიარულად ესაუბრობდნენ ერთმანეთს. მტორი, მუშაობდა არ იცოდა, რას სჩადიებდა. ის მხოლოდ მდუმარედ აწყობდა ფილებს. ტყულებს მარტოოდნე მე ვხედავდი".

"საიდან იცოდი, რომ მუშამ ვერ შენიშნა ტყულები?" - მკითხა გოგონამ.

“სიზმრებში ზოგიერთი მოვლენა ჩვენთვის ზუსტადაა ცნობილი. ამდენად, ვიფიქრე, რომ რაიმე უნდა მელონა ტუტუბის გადასარჩენად. მინის კედელს ორივე მუშტი ლინიერად დავარტყი, ისე ლინიერად, რომ ხელები და-ბოტუდეს. მაგრამ დარტყმა უსმართო იყო. არ ვიცი, რატომ, მაგრამ ხმა ჩაკვდა. ამიტომ მუშას ჩემთვის ყურადღება არ მოუქცევია. ის კვლავ მექანიკურად აწყობდა ფილებს. მარცხენა ხელით ბათქაშს უსამდა, მარჯვენით კი ფილებს დედა. ახალი კედელი უკვე ტუტუბებს მსუღე-ბამდე სწავებოდა.”

მინაზე ბრახუსს თავი დავანებე და გადავწყვიტე, შენობის შესასვლელი მომეძებნა. ამ უზარმაზარ ნაგებობას ორჯერ შემოვურბინე, მაგრამ ვერავითარი შესასვლელი ვერ ვნახე. თითქოს ის ოქროს თევზების გიგანტური აკვარიუმის ყოფილიყო.

“შერე რა პეჩენი?”

“ვერავფერი მოვახერხე. რამდენიც არ უნდა მეძებნა, შესასვლელი არსად ჩანდა. ორივე ხელით მინას მივეყრდენი და უშწნოდ ვუყურებდი, როგორ მაღლდებოდა კედელი. მალე მან მთლიანად დაფარა ტუტუბები. ეს ძალზე სწრაფად მოხდა. ვერავფრის ვერავფრება ვერ მოვახსარი. მუშამ ბოლო ფილა დადო, თავისი ნივთები შეკრიბა და სადღაც გაუჩინარდა. დაგრიტი მხოლოდ მინის კედელი და მე. მართლაც ვერავფერი გავანწყვე”.

გოგონამ ხელი თავზე მომიბათიუნა.

“ყოველთვის ერთი და იგივე მესიზმრება ხოლმე”, ვთქვი მე, თითქოს თავს ვიპატიოებდი. დეტალები, სიტუაცია და პერსონაჟები შეიძლება განსხვავდებოდეს, მაგრამ დასასრული გამუდმებით მეორდება. ყოველთვის ვხედავ მინის კედელს, მე კი არ შემიძლია, რაიმე ვიქვა ან ჩავიდინო. როდესაც მეღვიძება, ხელისგულებზე მინის სიციფეს ვგრძნობ და ასე გრძელდება მრავალი დღის განმავლობაში”.

როდესაც თხრობა დავასრულე, გოგონამ კვლავ მომიბათიუნა ხელი თავზე.

“დალილი იქნებოდი, - თქვა მან, - მეც ასე მომიდის ხოლმე. როდესაც ძალიან ვიღლები, უსიამო სიზმრებს ვხედავ. მაგრამ ისინი სულაც არ უკავშირდება რეალურ ცხოვრებას”.

შემდეგ გოგონამ ჩემი ხელი აიღო და სხეულზე მიიდო. ის ვნებისგან თრთოდა, მაგრამ მე მხოლოდ გაუფხვრების შეგრძნება დამეფულა.

მას დამატებითი თანხა გადავუხადე ჩემი სიზმრების მოსმენის სანაცვლოდ.

“ზედმეტს მიხდა”, მითხრა გოგონამ.

“ასე მსურს”.

მან თავი დამიქნია, ფული გამომართვა და ჩაღო შავ ჩანთაში, რომელიც ტაკუნით დაიკეტა. ასე მეგონა, თითქოს ჩემი სიზმარიც იმ ჩანთაში ჩაიკეტა.

გოგონა სანოლიდან წამოიდა, ჩაცვა საცვლები, წინდები, პერანგი, ქვედატანი, სვიტერი და სარკის წინ თმა დაივარცხნა. როდესაც სარკის წინ იდგა და თმას ივარცხნიდა, სხეებისგან არაფრით გამოირჩეოდა.

“შეიძლება, ცვდები, მაგრამ, ბოლოს და ბოლოს, ეს ხომ მხოლოდ სიზმარია”, მითხრა წასასვლელად გამზადებული გოგონამ. “არ ღირს, რომ ამის გამო ასე შეწუხდე”.

ის დამემშვიდობა და წავიდა. მე ისევ დავნეჭი და ჭერს მივანერდი. ეს იყო ჩვეულებრივი იაფფასიანი სასტუმროს უღაბათო ჭერი.

ფარდებს შორის უსიცოცხლო შუქი გამოკრთოდა. ნოემბრის ძლიერი ქარი დროდადრო ახეთქებდა წვიმის წვეთებს ფანჯრის მინებზე. მაჯის საათის ასაღებად ხელი გავიშვირე, მაგრამ გადავიფიქრე. დროს არავითარი მნიშვნელობა არ ჰქონდა და, გარდა ამისა, გარეთ მაინც

ვერ გავიდოდი, რადგან ქოლგა თან არ წამომიღია.

როდესაც ჭერს ვუყურებდი, წარმომიდგა ლევენდარული უძველესი კონსტინენტი, რომელიც ზღვაში ჩაიძირა. არ ვიცი, რატომ გავიფიქრე მის შესახებ. შეიძლება იმიტომ, რომ ეს იყო ნოემბრის ცივი, წვიმიანი ღამე, მე კი ქოლგა არ მქონდა, ან შეიძლება იმიტომ, რომ იმ გოგონას სხეულს ვხევეოდი დილის სიზმრისგან დაბრუნებული ხელებით. მოკლედ, საკუთარი თავი წარმოვიდგინე ლევენდარული კონსტინენტის სახით, რომელიც ზღვაში ჩაიძირა. მკრთალი შუქი დაიბინდა, ხმაური შეწყდა, მაკერი დამიძინდა და დანესტიანდა.

რამდენი წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც ის დავკარგე?

ვერავფრთი გავისხენე, როდის მოხდა ეს. ხომ ციტი, ზუსტად ვერასოდეს იტყვიო, როდის დავაკარგა ესა თუ ის ნივთი. შეიძლება მხოლოდ იმის თქმა, თუ როდის შეაძინეთ მისი დაკარგვა.

საკვირისია!

სამი წელი!

ნოემბრის წვიმიანი ღამიდან დროის სამწლიან პერიოდში გადავინაცვლე. ვფიქრობ, თანდთან ჩავწვდები ამ ახალ სამყაროს. ჩავიძირები მძიმე, ნესტიან სივრცეში, რომელიც შთანთქავს ნებისმიერი ადამიანის “მე“-ს. როგორი შთაბეჭდილება სიზმრებიც არ უნდა გვეწვიოს, საბოლოოდ ისინი განზავდება დანისლულ რეალობაში და განადგურდება. ერთ მშვენიერ დღეს, ალბათ, ვერც კი გავისხენებ ჩემს სიზმრებს.

შუქი ჩაეაქრე, თვალები დახვუტე და ჩემი ცნობიერება უსიზმრო ძილს მიეცა. წვიმა ეხეთქებოდა ფანჯარაზე. ოკეანის შავზე ტლამად დაფარა შორეული მთაგორები.

სივლისურიდან თარგმნი
მამარ ლევიტაძე

ან-ლუკ ლებანი

პროლოგი

მოქმედი პირნი

- 1. ქალი
- 2. პირველი კაცი
- 3. მეორე კაცი

პირველი კაცი. - პროლოგი.

პირველი კაცი.

ლამა, პირველი კაცი მარტო დარჩა,
დამბინდა, არ ვიცი, რა მოხდა, რა ხდება.
რა მოუვიდა.

“რამდენი წლის იყო?”

ლამა, პირველი კაცი...

ეს არის ამბავი ერთი ქალისა და ორი კაცისა.

ქალი. - ის ქალი (მე), ის ქალი, მგონი, ჩუქად იცინის.

ან იქნებ, - კარგად ვერ ვარჩევ, - იქნებ, ტირის კი-
დეც, ცოტას, შეიძლება.

პირველი კაცი. - ლამა.

ლამა და ის, - პირველი კაცი.

(ეს არის ამბავი ერთი ქალისა და ორი კაცისა).

ის, პირველი კაცი.

ქალი. - შენ.

პირველი კაცი. - ასეა. მე.

პირველი კაცი, იგი, მე - ნუ მზნევ -

პირველი კაცი თავის სახლს ტოვებს,

ტოვებს სანოლს, სადაც ეძინა,

ტოვებს შორს, უკან.

ყველაფერს ტოვებს. (იდეა).

ბნელში მიაბიჯებს, ქუჩიდან - ქუჩაზე.

არ იცის, რატომ ჩაბნელებულა მთელი ქალაქი.

კაცი იტყვის, მთელი ქალაქი ჩაბნელებულა.

ეს ყველაფერი ძველ ქალაქში ხდება, ისეთ ძველ ქა-
ლაქში, წინათ რომ იყო.

იქნებ,

- ამას ის ფიქრობს, - კაცი, -

იქნებ, მე ვერ ვხვდები, იქნებ ვერ ვხვდები,

იქნებ, სულაც, არავინ არის, არავინ დარჩა,

ყველა წავიდა - კარგი ამბავია, -

ყველა წასულა და მისამართიც არ დაუტოვებია.

ალბათინ არის.

წასულან, ყველანი, ისე, რომ მისთვის არ უთქვამთ, არ
უთხრეს

მე არასდროს არაფერს მეუბნებიან.

გაკრფილან.

- ამას ის ფიქრობს, - კაცი,

გაკრფილან, - გაუფრთხილებლად.

ანდა ძინავთ, ასე უფრო მარტივია, აქ, მის გარდა, არ-
აინ არის,

რომ რამე უფრო ძნელი მოიგონოს.

ძინავთ, შო, ალბათ, ასე უფრო სიმართლეს ჰგაგს,

ძინავთ და ჩუქად არიან.

ის, პირველი კაცი, ფიქრობს, რომ აღარ დაბრუნდება,

რომ ეს ამბავი სამუდამოდ დამთავრდა.

სიტყვებს კინძავს,

თავისთვის უყვება, ამბობს,

რომ ეს ამბავი სამუდამოდ დამთავრდა.

რომ დააბერა - იმან, რასაც ახლა ვამბობ, -

დააბერა ამ ნუთმატ, - ქალაქში სიარულმა, - ამ და-
მე

რომ საერთოდ დაბერდა, სულით-ხორცამდე.

მეორე კაცი.

პროლოგი, პირველი კაცი, ეს ამბავია პირველი კა-
ცისა, მისი წასვლისა, მისი გაკრფილი ოცნებისა.

ქალი. - მე უკან ვდგავარ, შორიხლოს, ქალი ამბობს,

რომ მას ანგარიშს არ უწევს, არ აფასებენ,

რომ არაფრად აგდებენ,

ის - ქალი, მეორე პლანზეა, ცუდად არის განათებუ-

სიყვარულის ამბავი

ლი,
კარგად არ მოჩანს.
პირველი კაცი. - პირველი კაცი.
მე ყოველთვის ასე ვცხოვრობდი.
არ ვიცოდა, აზრადაც არ მომიღოდა, რომ ერთხელაც,
ვთქვით, ამაღამ, ყველაფერი ჩაქრებოდა, დასრულდებო-
და.
ჩვენ, სამივე, ასე ვცხოვრობდით.
ამ ამბის შინაარსიც ეს არის.
ჩვენ, სამივე, ერთად ვცხოვრობდით.
“რამდენი წლის ვიქნებოდით?”
ეს ძველ ქალაქში ხდება.
აქ, წინათ, მხოლოდ მინდორი იყო, სხვა არაფერი
არც გზა, არც სახლი.
ერთ დღეს, ერთ ღამეს, ამაღამ, ყველაფერი მთავრდებო-
და,
ეს ჩემი ცხოვრების ამ ეპოქის ბოლოა.
ოცს უკვე გადავაბიჯე-
ოცდაორი - ოცდასამი წლის ვარ,
რა ხდება, კარგად ვერ გამიგია.
ლაღატია.
პირველი კაცი, - მე (ის, ვისაც ვასახიერებ).
პირველი კაცი ასე ამბობს, ფიქრობს.
წერს ამას, თავისებურად.
წერილს აგზავნის და წერს:
“ლაღატია...”
ასეთი წერილი გულს ეფონებდა, უსახელო წერილები,
სასიყვარულო წერილები,
ბევრი დამინერია-მეოთხე, ვერ ვიტყვი, არც ისე ბევრი
დამინერია.
ტოვებს სანოლს, ტოვებს სახლს, მდინარისკენ მიემუ-
რება,
(იქ, სადაც დაეტოვებ)
არ იცის, რა იქნება,
უბედურია, ამაზე ფიქრობს.

ზოგჯერ ვტკებოდი ჩემი უბედურებით
ვტკებდი ჩემი უბედურებით ვტკებდი ზოგჯერ!
რა მშვენიერია, რა ელვანტური, როცა ამას
ჩაბნელებულ ქალქს გასძახი (იმეორებს: "ჩაბნელებულ
ქალქს")
რა მშვენიერი იქნებოდა, როცა ამას ჩაბნელებულ ქა-

ლაქს
გასძახებ, -
ზედმინეწით ლიტერატურულია.
"სიყვარულის ამბავი" ლიტერატურული ამბავი.
მეორე პატი: ქალი იცინის.
ძალი: კითხულობს.

ჩუმიად იცინოდა ან ტიროდა, ცოტა, აღარ მახსოვს.
მეორე პატი: მეორე კაცი, სხვა,
კეთილი, ხაზი გაუსვით, მე
მეორე კაცი, იმ დროს, როცა ეს ამბავი დაიწყო,
იმ დროს მეორე კაცი არაფერს აკეთებდა.
ძალიან ახალგაზრდა იყო
(ძალიან ახალგაზრდაა)
ძალიან ახალგაზრდა იყო, მგონი და იქ იმათთან ერ-

თად ცხოვრობდა.
როცა ის, სხვა, პირველი, მდინარისკენ მიდიოდა, მეორე
თვის ლოგინში იწვა და ეძინა.
მე შეძინა.

სწორედ აქედან, ამ წუთიდან, როცა ეს იწყება, არა-
ფერი მახსოვს. მე ჩემს ლოგინში ვწევარ და მიძინავს.
ძალი: რომ ამდგარიყავი და ტელეფონით დაგერეკა,
რომ გაგაღვიძებინა და გეტყვა,
დაბეჭდვით გაგესხენებინა,
გეტყვა, რომ შენ ხარ,
აი, ჩემი აზრით, რა უნდა გეკენა.

ცხადია, ეს, ალბათ, ასე მშვენიერი არ იქნებოდა,
სამწუხაროდ,
არც ასე ელვანტური,
არც "ზედმინეწით ლიტერატურული", ალბათ.
როგორ არ მიყვარს, როდესაც ასე ლაპარაკობ!
გეტყვა ტელეფონით
(როცა გელაპარაკები, მე უნდა მიყურო)
გეტყვა ტელეფონით, მდინარე მთვარის სხივებს მიანე-

ბე
და ჯიბეში ხურდა მოიძიე-თქო.
პირველი პატი: იმ დროს
(პირველი ვერსიის დაბეჭება)
იმ დროს, თქვენც მშვენიერად მოგესხენებათ,
ეს ერთ-ერთი უმნიშვნელო განსხვავებაა დღევანდელი
სამყაროსგან,

იმ დროს, მოგეხენებათ,
იმ დროს ხურდა ფულით დარეკვა შეიძლებოდა.
ჩვენ ჯერ კიდევ არ ვიყავით საყოველთაო და აუცი-
ლებელი

მაგნიტური ბარათების საგანგებო კრებულთ.
ძალი: მე ვაგრძელებ:
გეტყვა ტელეფონით,
იმაზე იოლი არაფერია, მდინარე მთვარის სხივებს
მიანებო და ჯიბეში ხურდა მოიძიო-მეთქი
"სიყვარულის ამბავი" შეიძლება ტელეფონის ამბავი
ყოფილიყო

და სხვა არაფერი.
პირველი პატი: პირველი კაცი.
მდინარეზე რომ ჩავდიოდი (იქ, სადაც დაგტოვეთ),
მდინარეზე რომ ჩავდიოდი...
კაცმა თქვას, მისი ხელობაც ხომ ეს არის.
მეორე პატი: ასე ვერაფერს მიხედებინა.
პირველი პატი: ამაზეს ყველაზე ხოლმე, გამოგონილს,
თავს ასე ირწინდა.
ამბების თხრობა, მისი ხელობა.
მდინარეზე რომ ჩავდიოდა.
ძალი: ახლა ერთად:
ქალი, მეორე კაცი: "იქ, სადაც დაგტოვეთ".
პირველი პატი: მდინარეზე რომ ჩავდიოდა, არც კი

იცოდა,
არც კი ვიცოდი, სად ვიყავი.
უნდოდა, მდინარეში გადავარდნილიყო.
როდესაც მდინარეზე ჩადის, ახალგაზრდაა
და - ცოტა არ იყოს, თავისი უბედურებით ტკობა უყ-
ვარს -

თანდათან ამ ამბავზე ფიქრობს, მშვენიერ ამბავზე, აქ-
ედან რომ გამოვიდოდა.
ამბავზე, რომელიც უკაცრიელ ქუჩებში მის გამაღ-
ბულ ნაბიჯებს შეუშინებდად გამოაკვეთა.
მეორე პატი: "ჩაბნელებულ ქალქში".
პირველი პატი: მის თავში...
მდინარეზე რომ ჩავიდა, - სწორედ დიდალური წუთია
გადასახტომად, -
ამბავი უკვე შზად ჰქონდა,
არ მომკვდარა, გამობრუნდა და ამბის ჩასაწერად გას-
წია.

"სიყვარულის ამბავი" ნგინია.
ძალი: ქალი იცინის.
გულიანად.
(ასე წერია).
მეორე პატი: მე არაფერი ვიცი. თქვენ მე არაფერს
მეუბნებით,
არასდროს.
მე მძინავს.
ძალი იცინის.

პირველი ნაწილი

მეორე პატი: "გორაკისკენ მივდივარ ხოლმე,
(დღეს იქ ქალაქია, ახალი ქალაქი).
რაც თავი მახსოვს, გორაკზე ვსივრნობთ ხოლმე,
სეირნობდა,
ამაზეს ყველაზე,
ვიცინოვით.
შენ, ჩვენ სამშორის, ყველაზე ცოტას იცინოდი.
პირველი პატი: შეიძლება.
არ მახსოვს.
შეიძლება.

არ მახსოვს, ყველაზე ბევრს ვიცინოდი თუ ცოტას.
უფრო ჭკვიანი ვიყავი თუ რაღაც ამგვარი.
ძალი: რაც იმას უნდა - სულ ერთი და იგივე - ეს
ამბის მოყოლაა, რომელიც ყოველთვის ჩემზეა, ასე თუ ისე,
მე აღარაფერს ვეკითხები, შენ ეს იცი,
(შენც)
რა-რა და, ამას კი ნამდვილად მიხვდები.
მე უკითხავად უნდა ჩავეცაო სიტყვები, ნინადანებ-
ბი, იდეებიც.
აღარც კი ვფიქრობ, იცის თუ არა, რა მწამს, რა მა-
ყვეტს.

მგონი (ვიცი), მგონი, არც უნდა, რომ იცოდეს.
შხლადედ ერთი სურს, - მოყვებს ამბავი, - ამბავი ერ-
თი ქალისა
(ჩემი) და ორი კაცისა (თქვენ ორის).
ამას კი ნამდვილად მიხვდები.
ვითამაშოთ თამაში, რომელიც არ მიყვარს: ვითამაშოთ
"წინაბი".

მოკლედ, წინათ,
წინათ, ასე ამბობდა ხოლმე, როგორც კი რამეს
ვკითხავდი.
მეორე პატი: ჩვენ ახალგაზრდები ვართ, ჩვენ გვე-
ლის...)
ძალი: ის, რაც იმას სურს,
(სიტყვას ართმევს)
რისი თხრობაც სურს, ასეთია მისი ხელობა - როგორც
შენ თვქი - ეს ერთი გულუზრევილი ამბავია, გულუზ-
რევილი
ამბავი ორი კაცისა და ერთი ქალის, ამბავი ათი ნე-
ლინადისა,
რომელიც სადაცაა დაიწყება ან ათი ნელინადისა, რო-

მელიც ეს-ესაა დაიწყო.
პირველი პასი: ვუბნებთ, რომ დავებმარებით, რომ ამ ამბავში ჩაერთვებით, რომ ასე ვთქვათ, ჩვენც დავწერთ მას. "სიყვარულის ამბავი" ჩვენი ამბავიცაა, ორივესი. ძალი: შო, ასე ამბობენ.
"სიყვარულის ამბავი", ჩვენი ამბავიცაა.
პირველი პასი: დიდი ხანია, დროა დაიწყოს, მართლ-და დაიწყოს.
პირველი კაცი; მერე ერთმანეთს ტოვებენ, იყრებიან.
პირველი კაცი, იმ ღამის შემდეგ, როცა იგრძნო, რომ უღალატეს, მათთან საცხოვრებლად აღარ დაბრუნებულა.
არ შექედო.
მეორე პასი: მატარებლის ხმა (ისმის შორეული დგანდგარი).
ძალი: მერე, ერთხანს, "სიყვარულის ამბავი" ამ განშორების ამბავია.
მერე, ერთხანს, ისინი სამივე ერთმანეთს დაშორდნენ, ერთმანეთს დაშორდნენ, მეორე კაცი (აგერ ის) და ქალი ერთად დარჩნენ და ისინიც ერთმანეთს დაკვიდნენ, თითქმის მანძივე, უმაღლესი.
მეორე პასი: მუუბნებთან, ერთიც და მეორეც, შენც მე-უბნები და შენც, რომ მომწერენ, რომ თავის ამბავს შემატყობინებენ.
ეს ამბავი ომის წინ მოხდა, მანამ, სანამ ომი დაიწყებოდა.
პირველი პასი: პირველი კაცი.
დიდი ხანი გავიდა.
ძალი: ქალი ფიქრობს, რომ ამიერიდან აქ ძველებურად აღარ იქნება, აღარასოდეს იქნება ძველებურად სხვა ქვეყანაში ცხოვრობს, საკმაოდ შორს აქედან, ძალიან შორს არის, მგონი, არ ვიცი (ასე წერია) იმ სხვა ქვეყანაში სიმღერას ვსვავლობ.
მეორე პასი: მეორე კაცი, ცოტა სულელური ვია, ერთდღერი, რაც მასსოვს, ის არის, რომ მეორე კაცი იძინებს. ახალგაზრდა, ახალგაზრდა ვარ, იმ დროს ახალგაზრდა-და, სანამ ომი იფეთქებს, არ მუშაობს, ძინავს. დღეს (ისეც ვაზუსტებ), დღეს სხვანაირი ვარ. ცუდი ან კარგი ვი არა, უბრალოდ, სხვანაირი.
პირველი პასი: პირველი კაცი.
დაწერე, წერას ვინყებ, მას შემდეგ ვწერ.
"რაო, რამდენი წლის ვიყავი?"
"სიყვარულის ამბავი" პირველი ამბავია, რომელიც დავწერე, პირველი დანერვილი სიყვარულის ამბავი და ა.შ. და ა.შ.
მეორე პასი: ისეც მატარებლის ხმა (ისმის გუგუნის) პირველი პასი: პირველი კაცი.
პირველი ნაწილი.
ეს მანამ მოხდა, სანამ ომი იფეთქებდა, მალე იფეთქა კიდევ.
აქ მარტო ვრჩები, პირველი კაცი მარტო რჩება აქ, ძველ ქალაქში, იმაში, რომელიც დღეს დანგრეულია, დაჩეხილი გდია გორაკის ძირში.
მეორე პასი: ქალი მღერის, რაღაცას ლილინებს, ცუდად ისმის, თავის კუთხეში ღიღინებს, შორიხლბოს.
ძალი: ვმღეროდი? მე არ ვმღერო. არ მასსოვს, ვმღეროდი?
მეორე პასი: არ ვიცი, ასე წერია, ვკითხულობ: "ქა-

ლი მღეროდა..."
კარგი. არ ვიცი, ვნახოთ.
ძალი: უკვე ყველაფერი ვნახეთ!
მეორე პასი: ვნახოთ!
კეთილი.
"ისმის მატარებლის ხმა".
(ვაგრძელებ).
იმ ღამის შემდეგ, სიკვდილი მინდოდა, იმ ღამის შემდეგ, სიკვდილი რომ მინდოდა, მდინარისკენ დავეშვი. მეორე პასი: მე ეც ამბავი არ მასსოვს. ეც არ ამბავია?
ჩემთვის მოყოლილი გაქვს?
ძალი: მერე ჩვეული თავაზიანი ბავშვის ღიმილით მომბრუნდა: "უკვე რამე სისულელე ვთქვი?"
პირველი პასი: იმ ღამის შემდეგ, როცა სიკვდილი მინდოდა, (მდინარეზე რომ ჩადიოდა, არა?) იმ ღამის შემდეგ ამ ქალაქში დავარჩი. ჩვენ აქ ცხოვრობდით, სამივენი, ერთად, ვიდრე ყველაფერს დაამსხვერვდით, ვიდრე ყველაფერს გააცამტყვერებდით, აქ - სადაც ჩვენ ერთად ვცხოვრობდით, გვერდი-გვერდ, ორი კაცი და ერთი ქალი. მას შემდეგ, რაც ერთმანეთს დავშორდით, სულ აქ ვიყავი, მარტოდმარტო, თქვენს მოლოდინში. წიგნს ვწერდი, წიგნს თუ სიმღერას, უბრალოდ, სიმღერას. "სიყვარულის ამბავი" წიგნია, წიგნი ან სიმღერა, უბრალოდ სიმღერა. სულ ესაა დამრჩა, თითქმის არაფერი, იმ წლებიდან, იმ კვირიებიდან თუ თვეებიდან, რომელიც მე წლებად მტყვენია.
მეორე პასი: ქალი ღიღინებს, ისე, რაღაცას, ცუდად ისმის.
ძალი: ქალი იღიმიება, ოდნავ და თითქმის შეუშინებლად ჩაგვწვდება ფირის ხმა.
ფირზე ქალი მღერის.
პირველი პასი: ამ ხნის მანძილზე სულ მინდოდა, მოეკვდარიყავი. სიკვდილს ვნატობდი, მაშინ ოცდახუთი წლის ვიყავი, მგონი. სიკვდილს ვნატობდი, ამ ძველ ქალაქში ვცხოვრობდი და სიკვდილს ვნატობდი. ნება მოვცდებ-მეთუ, ვამბობდი და ზოგჯერ ვტიროდი კიდევ. ცოტა ბავშვურად ვი მომდიოდა, პატარასავით, თავს ვაშუშნებდი: "ბავშვი ხომ აღარა ვარ, პატარა-მეთუ."
ასე, ოცდახუთიოდე წლის ვიქნებოდი, ესაა ზუსტად ომის წინ იყო და ტირილი აღარ შემეშენოდა, თავს ვაშუშნებდი, როცა დროს ჩემი ტირილია-მეთუ.
მეორე პასი: საბჭოელი მანქანის კაკუნის ისმის, იქიდან, საბჭოელი მანქანა ავაკუნებს.
ძალი: ძალიან შორს გავმგზავრე, სხვა ქვეყანაში, ქალი იქ არავის დამეგობრებია, არ დამეკვიდრებულა; ამ ხნის მანძილზე, განშორების მანძილზე, ასე ვვიქცეობ, სულ ოცდახუთი, ოცეულებში, უნდა ვიცხოვრო-მეთუ. იმ დროს ველოდები, როცა დაბრუნებას შეძლებ, აქ, ამ ქალაქში. იმ დროს ველოდი, როცა ამას ისეც შეეძლებოდა, კარგად გავგდები თუ არა, დავბრუნდები-მეთუ, იქ, მეს.

(გულში ვიმეორებდი)
იქ, მეც, თითქმის, სულ მარტო ვიყავი.
აბა, თქვენ რა გეგონათ?
ქალმა იმ ქვეყნის ენა არ იცოდა და არც კი ცდილობდა, ესწავლა.

არც კი ცვდილობდი.
არც კი ცდილობდა, რომ ესწავლა და ელაპარაკა უცხოელ ქალს მინოდებდნენ.

ჩემზე ამბობდნენ, რომ მე უცხოელი ქალი ვიყავი.
უცხოელი ქალიაო, ასე ამბობდნენ.
სიმღერას ესწავლობდი.

მეორე კაცი: ქალი მღერის, არა?
პირველი კაცი: ცხოვრების ნირი შეიცვალა.

მგონი ასე ამბობენ ხოლმე, არა?
რა ვიცი, არც ისე კარგი გამოთქმაა, ცხოვრების ნირი შეიცვალა.

მარტო ვცხოვრობდი, ქალაქში, ძველ ქალაქში.
ასეთ გადანაცვლებას ვიღებ, ასეთ გადანაცვლებას, გა-

დანაცვლებას, რომ ამიერიდან, მარტო ვიცხოვრებ, იმდენ ხანს, რამდენიც საჭირო იქნებოდა, იმდენ ხანს, რაც საჭირო იყო.

ზოგჯერ ვიტანჯებო, დარდისგან, რომელიც გულზე მანებდა.

მეორე კაცი: მე აქ ვიყავი, შენთან, სულ აქვე.
სანამ იმი დაინწყებოდა.

ვცდილობ, რაღაცა გითხრა, მაგრამ შენ ყურს არ მიგაღებ.

მეორე კაცი: "არა უშავს, ეს მხოლოდ შენი ცხოვრების ერთი პატარა ამბავია. შენ ოცდახუთი წლის ხარ და არა უშავს."

არა უშავდა.

მეორე კაცი: ჩვენს გარდა, არავის იცნობდი? (ეს როგორ? "ჩვენს გარდა"?)

ვინმეს, ვისაც ზოგჯერ, როცა ძალიან გაგვიჭრებოდა, როცა დამეჩინებოდა, ვისაც ხმას გასცემდი?

პირველი კაცი: ხმის გაცემა არავისთვის მინდოდა.

ასე გადანაცვლებას, გადანაცვლებას, რომ ყველა თვე, ყველა კვირა, მე რომ წლები მიმიწვინებდა, მხოლოდ თქვენს მონატრებაში გამეღვია.

კიდევ, ზოგჯერ - ეს ჩემი ავადმყოფობის დასაწყისი - ძილში ელაპარაკებო.

მანამ, სანამ ომი დაინწყებოდა, ომის წინ

(იმ ავადმყოფობასაც ომს ვეძახდი)
ომის წინა პერიოდი და ძილში ვამბობ:

"საშინელება იქნება, თქვენს გარდა, სხვაც მიყვარდეს".
მეორე კაცი: ტელეფონი რევაცს, ტელეფონის ზარია, გაბმული ზარი,

მაგრამ ყურმილს არავინ იღებს და კიდევ მეორე ვარიანტი, ზარია,

გაბმული ზარი, ტელეფონი რევაცს და ერთ-ერთი კაცი, მე ან

შენ, ერთ-ერთი კაცი ყურმილს კიდებს და ახლა სხვანაირი ხმა ისმის - ყრუ ჩხაკუნის - სხვანაირი ხმა, ტელეფონის თუ

სიცარიელის ხმა, ზოგჯერ რომ გაიამის ხოლმე, როდესაც

იმან, ვინც დაგირეკავთ, სწორედ მაშინ გადაიფიქრა, როდესაც

თქვენ ყურმილი აიღეთ, ტელეფონში გამეფებული სიცარიელის

ხმა, დამცინავი და სასოწარმკვეთი, მოუხელთებელი ვილაც და

კიდევ შეიძლება სხვა ხმაც ისმოდეს, როდესაც ერთ-ერთი კაცი, ერთი ჩვენგანი, მე ან შენ, ყურმილს იღებს და იმისი სუნთქვა ესმის, ვინც ხმას

არ იღებს, იქ, მეორე ბოლოდან, შორიდან და ასე ახლოს, მისი სუნთქვის ხმა, ასეთი ცხადი და მერე ყურმილის დაკეობის

მშრალი ჩხაკუნის, მიტოვების ხმა, ჩვენი ყოფის, მიტოვებულ ყოფის მარტოვე დასტურის და კიდევ - ისევ ჩხაკუნის

- კიდევ, წინა ვერსიის დამატება, სხვანაირი ხმა, სხვანაირი, ტელეფონის პასუხი: "თქვენ კი ხართ, მაგრამ ჩვენ არა ვართ".

ძალი: იმ, სხვა ქვეყანაში (განავარდნა, არა?)

იმ სხვა ქვეყანაში, თქვენ არც კი იცით, ძალიან შორს არის, არც კი გაგიგიათ და არა მგონია, ოდესმე იცხოვროთ ან შემთხვევით მოხვდეთ;

იმ სხვა ქვეყანაში, ჩემი სახლის პირდაპირ, ერთი კაცი ყოველდღე მიყურებს.

მე მას არ ვიციტობ. მე სიმღერას ესწავლობ (ხანაზე).

მე სიმღერას ესწავლობ, ის კაცი კი ყურს მიგდებს, საათობით მისვენს.

(ვიტყობ, მე ვანვარასთან ვმუშაობ, ის კი, ეზოს გადაღმა, თავის ოთახში)

კაცი იმქვეყნის შვილია და ჩვენ სხვადასხვა ენაზე ვლაპარაკობთ.

კაცი მიყურებს, მე ვეღერი, ვიცი, რომ მიყურებს, ვიცი და ჩვენს შორის დიღხნის სხვა არაფერი ხდება.

მეორე კაცი: ტელეფონის ზარია.

პირველი კაცი: ამ ხნის მანძილზე იმ წუთიდან, როცა მარტო ვრჩებოდი, შენ არ იცოდი, მაგრამ შემზინოდა!

- მთელი იმ ხნის მანძილზე, სანამ ორი კაცისა და ერთი ქალის დაშორება გრძელდებოდა;

ყველა თავისთვის წავიდა, მთელი ეს ხანი ამ წიგნს შევწერდი.

"სიყვარულის ამბავი" სათაურია, "სიყვარულის ამბავი" მოთხრობა იქნება ჩვენს ცხოვრებაზე, ისეთზე, როგორცაა დღეს ვხედავ მას, როგორც თავისი გაგრძელებით, როგორც აღვიქვამ ახლა, მოთხრობა იმაზე, როგორ ვცხოვრობდით წინათ, ოდესხად, ჩვენ სამივე ერთად.

ეს მაშინ ვთქვი, როცა ერთმანეთს დავშორდი, ვთქვი.

ამას დავწერ და მეორე ვნახოთ, რა გამოვა-მეთქი.

"დავწერ და ვნახოთ, რა გამოვა..."
როცა ცოცხალ უკეთ შევქცენით, როცა ცოცხალ უკეთესები ვიქცენით, ვნახოთ, რა გამოვა-მეთქი.

წიგნი, ბალადა თუ სათაური, მხოლოდ სათაური, რი ომი სათაური, არავფრისთქვილი.

"სიყვარულის ამბავი" მოგვიანებით წერილიც იყო, რომელიც თქვენთვის მინდოდა მომეწერა, მომეწერეთ.

ვიმედოვნებდი და როგორც ყოველთვის, შიშისა თუ სიზარმაცის, ან იქნებ უწინათობის გამო, გადავდებდი ხოლმე.

"სიყვარულის ამბავი" წერილიც არის.

მეორე კაცი: ჩვენ წავედით. ეს სად მოხდა?

მატარებლის სადგური, კიდევ ის (შენ), ის ქალი ძალიან შორს მიდის, მე, მეორე კაცი, მხოლოდ ორიოდ კილომეტრზე, იგივე ქალაქია,

ას ქალაქის წინანდელი უბანივით, მდინარის პირას, სადაც ჩვენ ვცხოვრობდით, სამივე ერთად.

იმ დროს ჯერ კიდევ სოფელი იყო, არც გზა ჰქონდა. ეს სულ რაღაც ორიოდ კვირის წინ მოხდა, სანამ ომი დაიწყებოდა, მანამ, სანამ შენ ავად გახდებოდი.

მატარებელია.

პირველი კაცი: პირველი კაცი.

"რამდენი წლის ვარ?"
- ვამბობ და მგონი, სულაც, იმასაც დადგენენ, "ვაგაკ-

ყურად რომ გამოვიყურებოდე, მგონი იმასაც დავსქენ, ნიგს დავწერ, რა მოხდა მერე, დიდი ამბავი, თუ დავ-პირვით-მეთქი (ვადამყოფობაზეც ასე ვამბობ), რა მოხდა მერე, არა უშავს, სამაგიეროდ, ნიგს დავწერ-მეთქი.
ძალი: იცავ, სადგურში, ქალს კინაღამ დადავიანდა, ძლივ მოუსწრო. ქალი წავიდა. ცუდად არის.
მომრე პატი: მრავალპლანინია.

(მრავალპლანინი?)
ძალი: ანდა ზოგჯერ მგონია, ასე მოხდა-მეთქი, ქალი შეუმწველად მიეგზავრება ქალაქიდან ღამით, როცა მათი ცხოვრება, სამიგესი, როცა მათი ცხოვრება აირია, იმ ღამეს ქალი წავიდა, როცა ყველაფერი დამთავრდა და როცა სენმა ფეხი მოვიდა.
ქალი არ ჩანს.

ორი კაცი ისე იყრება, ქალს არც ახსენებენ, მის უსხავად იყრებიან, მისი ამბის გაუგებრად, მე ასე გავდივარ სცენიდან, სურათიდან, შეუმწველად, ფანაბას, ფეხაკრეფით, "მე მგონი, მაშინ ასე ვცხოვრობდით, ასე მახსოვს..."

ამას ამბობს და გადის (ჩაისუნთქებს და სიტყვებს ტკეპნის).
"ფეხაკრეფით".
ამ დროს, შენ გეკითხები, შენ გეცოდინება, ამ დროს, ვიცინი თუ ეს მხოლოდ უწინარი ცრემლია? შეიძლება.

შენ მე არასდროს არაფერს მეუბნები.
პირველი პატი: პირველი კაცი.
არ ვიცი.
ძალი: ვნახით.
მომრე პატი: ტელეფონი რეკავს.
ქალია.

ძალი: ამ ხნის მანძილზე, მას შემდეგ, რაც გავიყარეთ, ერთმანეთისგან შორს ვართ და არ ვლაპარაკობთ, არასოდეს.
ტელეფონზე ვრეკავთ.
ზოგჯერ, ძალიან იშვიათად, შენ მწერდი, ეს მანამ იყო, სანამ ავად გახდებოდი, ყველა სიტყვას ვერ ვიგებდი.

ცუდად წერდი, ცუდად წერ, დიდი ხანია მინდოდა მეთქვა, და შენი წერილებიც, გრძელი წერილები, შენს მანქანაზე რომ ბეჭდავდი, შენი სამყაროდან ჩემს სამყაროში გამოგზავნილი, უსიამოვნო გრძობას მიტოვებდა. სიამართლეს არ მწერდი, არცერთ სიტყვას.
მომრე პატი: ტელეფონის ზარია.
პირველი პატი: მეგონა, ამ ნიგს ერთად წავიკითხავ-დიო,

მოგვიანებით, დღეს, როდესაც ყველაფერი გაივლიდა, "გაივლის", როდესაც ცოტა უკეთ შევიწყნებოდით, იმიტომ, რომ იმ დღეს ცუდად ვიყავით და მერე, მოგვიანებით, უნდა დაველოდით, გაივლიდა, "მხოლოდ წარსულის მოგონებად გადაიქცევა", ვილაცამ თქვა, ერთმა ჩვენგანმა.
მე გაცინებაც კი მომიხდა.

"სიყვარულის ამბავი", ესეც მინდოდა მეთქვა, სულელური ნიგნი იქნებოდა (ასე მეგონა), სულელური ნიგნი, სულელური პიესა, ახლა კიდევ ცრემლები.
რამდენი წლის ვიყავი?
ეს ოპამდე მოხდა?
თვალზეც ცრემლი მომადგა და მატარებელი, რომელმაც ისინი წაიყვანა, ქალი და კაცი, თქვენ, მეორე კაცი და ქალი

ან მხოლოდ ერთ-ერთი თქვენგანი.
ძალი: ასეც თავდება პირველი ნაწილი, ბოლოვდება. ამ დროს, ყოველთვის ასე ვიქცევი, ვკითხულობ: "ვიცინი ან ვილიმები, ოდნავ და ამ ლა-მავ სიტყვას ვახტები".
პირველი პატი: აქ ქალი, ზუსტად ასეა, იცინის. შენ იცინი.
მომრე პატი: ომის ხმა ისმის. მატარებლის ხმა.

მომრე ნაწილი

მომრე პატი: სინათლე.
ძალი: იმ სხვა ქვეყანაში, იმაში, თქვენ სახელიც რომ არ გესმენიათ, ერთი კაცი იყო, რომელიც მიყურებდა. მან ჩემი ენა ისწავლა, ცოტ-ცოტას მელაპარაკებოდა, საკმაოდ ცუდად. ჩემი არ ესმის.
მე ვიცინი.
მეკითხება, ვინ ხარო.
მიხივს, პირობა მივცე, ახლავ, რომ არ წავალ, არ-სოდეს მივატოვებ.
მიხივს, დავივიცი, რომ იმ ქვეყანაში დაგრჩები, რომელზეც ჩემი არ არის, სადაც მე უცხოელი ქალი ვარ.

მეორე: ერთმანეთს ვერ ივიწყებენ. ერთმანეთს ვერ ვივინცებთ, უკვე შორს არიან ერთმანეთისგან, მომრე პატი, პირველი კაცი და ის, ქალი, შორს არიან და ერთი ქვეყნიდან მეორეში, თავთავიანთ სამყაროში, ერთმანეთს ვერ ივიწყებენ. მე, მე კი, მხოლოდ და მხოლოდ, ეს ერთადერთია, რასაც ვაკეთებ, ვმუშაობ. ვმუშაობდი. ეს იყო ერთადერთი, დიდხანს ვიმტვრიე თავი, რაც დამრჩენოდა. ვმუშაობ.

"დატკიანდი" - მეუბნება ქალი.
"დატკივარდი".
ძალი: წერილები აღარ მოდის. არ ვიცი, რატომ, ომის ბრალია თუ ვად ხარ, ან იქნებ, რა სისულელეა, პირველი კაცი აღარ წერს. მე იქ ვარ, სულ, ამ ხნის მანძილზე, იმ უცხო კაცთან, მის გვერდით.
მე "უცხოელ ქალს" მეძახიან, იმას კი "უცხოელი ქალის კაცს".
ომია.

მომრე პატი: იმან თქვა, იმან, ერთ დღესაც თქვა, რომ ჩემი ბრალია, თქვა, რომ ყველაფერზე პასუხს მე ვაგებ. იმ წუთიდან, როცა ერთმანეთს დავშორდით და არ ვივლიდით, როდემდე. არ გვეგონა, ერთმანეთს თუ ისევ ვნახავდით. ერთ-ერთმა ჩვენგანმა, იმან თქვა, შენი ბრალიაო.
ძალი: "ჩემი ბრალია?"
ასე თქვა?
"ჩემი ბრალია?" სულ ერთია.
პირველი პატი: სულ მისი ბრალია.
მომრე პატი: ჩვენ ორიდან რომელიღაცამ თქვა, შენი ბრალიაო.
არ ვივლიდი.
ვუპასუხე ჩემი ბრალი არ იყო.
"რამდენი წლის ვიყავი?"

მე შეძინა. ცოტა მეც გაიხსენეთ.
მამინე ყმანველი ვიყავი (ეს ჩემი სიყმაწვილის ხანა იყო).

როდესაც მდინარისკენ წახვედი, თქვეს, გადავარდნა უნდოდაო,

ჩემი ბრალი სულაც არ იყო.

ჩვენ სამივე ვცხოვრობდით.

ის, შენ, ის მე არაფერს მუშენებოდა.

არაფერს მუშენებოდნენ.

მე შეძინა, შო, შეძინა, მიიხრეს.

ვერასდროს გავიგებდი, რომ შენ იცინოდი ან იქნებ, ჩუმად ცრემლად იღვრებოდი...

შპლი: ანდა სულაც არაფერს ვგრებოდი.

ალარ ვიცი, ალარ მასხოვს, დავიწყებას დიდი დრო დასჭირდა, იქნებ მეც შეძინა, შენს გვერდით და მამინე რა-ღა დარჩენიდა? იქ. მის გარდა, სხვა ვინ იქნებოდა, მხოლოდ ის იყო, უკუნე ღამეში მდინარისკენ მიდიოდა, მდინარისკენ და "მდინარეში გადავარდნა უნდოდა".

მეორე პაპი: ეტყობა, მეორე კაცი, პირველ ყოვლისა, ჩემს გამო იტანჯებოდა. ასე ამბობენ (ასე წერია).

პირველი პაპი: ეტყობა.

ამბობენ.

ასე წერია.

შპლი: ვიცინი?

შენ ჩემთვის ეს არასდროს გითქვამს. ვიცინი? ვითარება რომ განმეუმსტა?

ვიცინი? მეცინება?

მეორე პაპი: მერე განაგრძობს. გაგრძელება: ერთადერთი, რასაც ვაკეთებდი ჩვენი განშორების მანძილზე,

"იხ ხნის მანძილზე, რაც განშორება გრძელდებოდა", ერთადერთი, რასაც ვაკეთებდი, ვეუშობოდი.

ამ ამბის მეორე ნაწილი,

შენ ასე მიიხარო, როცა ერთმანეთი ისევ ვიპოვეთ, ამ ამბის მეორე ნაწილი, მუშაობის ამბავია.

შპლი: "სიყვარულის ამბავიც" მუშაობაა.

მეორე პაპი: გადავწყვიტე ხელობა შემეძინა.

ესეც ცხოვრების ერთ-ერთი საშუალებაა.

გადავწყვიტე, არქიტექტორი გაგმადნარიყავი, რომ სახლები და ქალაქები ამეშენებინა.

ასეთი ადგილები არქიტექტორის ამბავია.

მან სხვა სახლი ააგო, მან თქვა, მე ვთქვი,

მან თქვა, რომ იქ თავის ცხოვრებას გარდაქმნიდა: იმ ახალ სახლში, როგორც კი ომი დამთავრდებოდა.

ყველაფერი გადასხვაფერდებოდა,

ეს სოფელიც.

აქ არც გზა იყო, არაფერი არ იყო, ამ უბანში არაფერი იყო, მხოლოდ მინდვრები.

ის იმან ააშენა.

ეს ერთი არქიტექტორის ამბავია.

სხვა ქალაქი ააგო

თქვა, რომ იმ ახალ ქალაქში თავის ცხოვრებას შეცვლიდა,

რომ იქ, როგორც კი ომი დამთავრდებოდა, ყველაფერი სხვანაირად იქნებოდა.

ეს ჯერ კიდევ სოფელი იყო, არც გზა ჰქონდა, მხოლოდ ორიოდე სახლი იდგა და გადახვეტიდა, აქ აუშენებინა.

ნიგნში, იმ ნიგნში, რომლის სათაურიც "სიყვარულის ამბავია",

შპლი: ქალი წყნარად ასწევს ხელს.

"არა, გერ არა".

მეორე პაპი: ის, ქალი, მომღერალი გახდება და იმ ქალაქში,

რომელიც მეორე კაცმა მისთვის ააგო, მამინე ომი იყო,

ქალმა უნდა იმღეროს.

ისიც, მეც, იმხნიდან მოყოლებული, ავად ვართ.

არქიტექტორის ამბავი

მეორე, ნელ-ნელა "სიყვარულის ამბავი" მოთხრობდა იქ.

როდესაც პირველი კაცი იმ ნიგნზე მიყვებოდა, როცა ისევ შევიყარეთ,

მიიხარა, რომ ეს იყო ამბავი, სხვაგვარად მოთხრობილი ერთი არქიტექტორისა, რომელმაც ომის დროს, ამ ადგილზე, აქ, ქალაქი ააგო, რათა იქ მომღერალი ქალი თუ მომღერალ ქალზე მოკონება გამოეკეტა.

მან თქვა, დანერა,

არქიტექტორი ასე იმიტომ მოიტყა, რომ ნაკლებად შეშინებოდაო.

არქიტექტორის (ჩემი) ავადმყოფობა შიშია.

მან თქვა, დანერა,

ასე იმიტომ მოიტყარომ თავი ეულად არ ეგრძნოო.

პირველი პაპი: ჩვენ თავზე თვითმფრინავის ხმა ისმის.

შპლი: ის, ქალი, იქ მღერის.

პირველი პაპი: პირველი კაცი.

მეორე პაპი: მანძილზე, თვეების, კვირების მანძილზე, მე რომ ალბათ ნლებდა მეჩვენებოდა, ლოგინში ღამე მარტო ვიწეკი, ანდა რადგან

ძილი არ შევარებოდა, ვდგებოდი და ვწერდი.

"რამდენი წლის ვიქნებოდი?"

მამაშენი ვცვებოდი ამბავს, წერისას, შეშლილი არქიტექტორის ამბავს,

თანდათან რომ შეიშალა მომღერალი ქალის გამო, რომელსაც ვაკეთებოდი ელმად.

მეორე ნაწილის დასაწყისში, კაცი, პირველი კაცი, მე, უფრო უშინებოდა,

კარგად არ მოჩანს, ცუდად არის განათებული თუ რა ვიცი,

ავადმყოფობამ მოკლა,

ან უკვე სხვა ნიგნს წერს.

შპლი: როდესაც დაგბრუნდი, ისინი მგლოდნენ, ორივენი.

მიიხრეს ნიგნზე, რომელიც ერთმა მათგანმა დანერა.

მერე ნავიციოხე და ვნახე, რომ ნიგნში მე ვიყავი გამოყვანილი.

ნავიციოხე და ვნახე, რომ ნიგნში ერთადერთი პერსონაჟი მე ვიყავი.

ზოგჯერ ვერ ვხვდებოდი, იმდენი რამ იყო შეცვლილი, ზოგჯერ კი უფრო ზუსტი მეჩვენებოდა, მოთხრობას,

უფრო ზუსტი მეჩვენა, ვიდრე ის სინამდვილე, რომელიც მართლა ვიცხოვრებდი.

მეორე პაპი: ბოლოს, ერთ გვერდზე, ერთ ადგილას, სადაც ისინი ქალზე ამბობენ, რომ ამიერიდან ეს ამბავი

ამბავია არქიტექტორისა და მომღერალი ქალისა.

ის, ქალი, შენ,

დაბრუნდა თუ არა, წყნარად ატირდა.

ის, ქალი, ამბობს:

"მე ეს ცუდად არ მეცოდინებოდა სიმღერა ან ისე ცუდად არასდროს ვიმღერებდი, რომ მასხრად ავედგეთ".

მისამე ნანელი

შპლი: ისინი ისევ შეიყარნენ.

მე მივატოვე უცხოელი კაცი, დავტოვე, მივატოვე ან მოკვდა.

ომის ბოლოა.
როდესაც მატარებელი სადგურში შევიდა, ძველ ქალქში,

პირველი, რაც მითხრეს, დიდი ხნის წინ დაგტოვე ყველაფერი და მეგონა, იქ აღარასდროს დაგბრუნდებოდი.

მეკითხებოდნენ, იმიტომ რომ ახლა მე უცხოელი ქალი ვიყავი, იმიტომ რომ უცხოელი ქალის იერი მქონდა, ვიცოდი თუ არა, სად გამეთია ღამე, სად დავებინავე-ბულიყავი.

მითხრეს, ქვეყანა შეიცვალა და ამერიიდან, ამის ცოდნა აუცილებელია, რომ ამ ქვეყანას მოვრგო.

კოვედ მითხრეს, რომ ძველი ქალაქი აღარ არსებობს. მითხრეს, რომ მხოლოდ ეს სადგურია გადარჩა და ცხადია, კედლები,

რამდენიმე კედელი და სახლი, სადაც აღარავინ ცხოვრობდა,

ამერიიდან იქ აღარავინ იცხოვრებს; იქ მხოლოდ ერთი კაცი ცხოვრობს, - შენზე ამბობდნენ,

- რომელიც გაგიჟდა, ავადა, რა ვიცი, რომელსაც იქიდან წამოსვლა არ უნდაო.

ეს ომის შემდგომი პერიოდაა, ან წუთიდან მოყოლებული.

აქ, ამ ზორცეზე, ახალი ქალაქი აშენდა, ეს არის ის, რასაც ჰქვია ცხოვრება და ისიც, რაც უნდა დავიზორო,

გზა მიმასწავლეს, დაორთქილი მინაზე დამიხაზეს. პირველი ძაქნი: მე დეხს აღარსად ვდგამ.

ამბობენ, რომ დეხის მოცვლა არ მინდა, რომ ავად ვარ. ჩემს სახლში ვარ გამოკეტილი მთელი დღეები, ღამეებიც,

ასე ვცხოვრობ, სიკვდილს ველოდები. გაგრძელება აღარ მინდა,

აქ გაჭერდი. ყურს არ გიგდებ (მეორე კაცს).

ყურს აღარ გიგდებ, როდესაც კარს იქიდან მელაპარაკები.

ამ ამბის აღარაფერი გამეგება, იმისი, რასაც შენ ამბობ, წარსულია.

აღარ მახსოვს ან არ მსურს მახსოვდეს, სურვილი არა მაქვს გავისხნო.

მეორე ძაქნი: რომელიღაცამ, ჩვენს შორის, ჩვენ ორ-შორის,

რომელიღაცამ თქვა, იკითხა. სად წავიდნენ ის წლები.

მე ვერ დავინახე, როგორ წავიდნენ. "დაჭკვიანებულხარ..."

ამას ის იტყვის, ქალი იტყვის, როცა ისევ შევხვდებით. პირველი ძაქნი: გაგრძელება აღარ მინდა. გაჭერდი.

ნიცში ვთქვი, ის ვთქვი, რაც წინათ არ მითქვამს. ეს ბოლოა (დამთავრდა).

ძაქნი: "დაჭკვიანებულხარ..." და თანაც, ესეც დასძინა, სანუფეშებულად, იმიტომ რომ უმინოდა, არ აფორიაქებინა, მაშინ, როცა ბოლოს და ბოლოს, ერთმანეთს შეხვდნენ.

თანაც დასძინა, "არ შევცვლილხარ". ის, მეორე კაცი, შენ, ის, ვინც დღეს არქიტექტორია, ის, შენ, ილიმება.

ამბობს, თუ მართლაც ასეა, თუ იმიტომ არ ვეუბნები, რომ ვასიამოვნო,

ამბობს, მაგას რა სჯობსო. მეორე ძაქნი: მე და ის, ქალი და მეორე კაცი,

ჩვენ ისევ ერთად ვცხოვრობთ ახალ ქალაქში, ომზე თითქმის არ ვლაპარაკობთ, წარსული ამბავია, არასოდეს ვლაპარაკობთ ჩვენს ცხოვრებაზე,

იმაზე, როგორ ვიყავით მანამ, სანამ დაგბრუნდებოდი. როცა ჩვენ, სამივე ერთად ვცხოვრობდით ძველ ქალაქში, მდინარის პირას.

ჩვენ არასდროს ვახსენებთ იმ კაცს, - შენ -

იმას, ვინც დანერა ან ვინც მოკვდა - ერთი და იგივეა, -

და ვინც გავალია. ვეცილი იმ დროს, როცა ეს ისევ შესაძლებელი გახდებოდა,

სხსენება, როცა აღარ შეგვეშინებდა. ძაქნი: ასე გადის წლები, ისინი ორ ქალაქში ცხოვრობენ,

ჩვენ ერთად, ორნი, არქიტექტორი და მომლერალი ქალი

და ის, ვინც წერს თავისთვის, ცალკე. "რამდენი წლის იქნებოდა?"

მე ვმღერო. ქალი თავის სიცოცხლეში ამაზე არასდროს ლაპარაკობს,

არ გამოდის შენებიდან, რომელიც არქიტექტორმა მისთვის ააგო, რომ შიგ გამოეკეტა.

ზოგჯერ, როცა ეუბნებიან, ანდა როცა ქალი ნიგნს კითხულობს, როცა გონს მოდის,

გონს ვეგები, როდესაც ელაპარაკებიან, ამაზე, როლსა და პერსონაჟზე, რასაც ქალი თამაშობს,

ქალი არ პასუხობს, ოდნავ ილიმება, როგორც წინათ იცოდა, თითქმის შეუწყნევლად.

მეორე ძაქნი: ახლაც, წინანდელივით, მაშინდელივით, სათქმელი არაფერი გაქვს, დასანური არაფერი გაქვს

და ქალმა ეს არ იცოდა. ძაქნი: არ ვიცოდი.

ეპილოგი მეორე ძაქნი: ეპილოგი? ეპილოგი არა აქვს? საკვირველია.

პირველი ძაქნი: ეპილოგი. მეორე ძაქნი: ეპილოგი.

მეორე ძაქნი: გაგრძელება აღარ მინდა. ერთი-მეორეს ასწრებდა.

ჩვენ სულაც არ ვცხოვრობდით ისე, როგორც გვინდოდა, გვეცხოვრა

ერთ დღეს, ისე, რომ წიგნი არ დაუმთავრებია. - იქნებ ერთი სტრიქონიც არ დაუნერია და მხოლოდ ამბად

გვიყვებოდა. ერთ დღეს სულაც გათავდა, წაიარა, წყალმა წაიღო

ან მიატოვა აღარ აინტერესებდა, სხვა რამეს ყვებოდა.

თქვა, რომ უკანასკნელი პირუტყვივით, უკანასკნელი აღსარებასაკვირ,

თქვა, რომ ის არ იყო, რაც უნდოდა ეთქვა, დაეწერა. "სიყვარულის ამბავი" სხვა ამბავია სინამდვილეში.

მეორე ძაქნი: დამთავრდა? მიპასუხე

ყვანსუფლიდან თანერსა
თამარ აბრამშვილა

მანანა მენავაძე

სუთი სონეტი სარის მიჯაძვით

მუქმეფნი ნანა ხატისკაცის სსრვნას

ღარღის სონეტი

დავექებ ვინმეს, ვისაც წუნარად ჩემს თავს მივანდობ.
 ვისაც უუამბობ რა გადამხდა, ან ვინ ვიყავი.
 ის დამიჯერებს, გამიღიმებს, მზერით გამათბობს,
 აღარ მექენება მისი თავი დასაფიცარი.
 დავექებ იმას, ვისაც ჩუმაღ, წუნარად ვუძღვებ,
 და ვის მზრებზედაც დაცურდება ღამის წუხილი.
 დავექებ იმას, ვინც ქარივით ყელს მოიღვრებს,
 და შეაშრება ბავებზე უტყვი სურვილი.
 დავექებ იმას, ვინც ეწამა დღეთა-ღღებზე,
 ვინც არ მოხიბლა ძვირფას თვალთა მაცდურმა ელვამ.
 ვინც ცის კიდზე უსახელოდ გაეკრა ჯვარზე,
 ვინც არ შეაკროთ ლუციფერის მრისხანე ღელვამ.

ო, ამპოა მოლოდინი დამოსები,
სხეულს გათანგულს გამტანჯველი აღი მოედო.

გთხოვ მომიტევე, თუ უვცდმა თმენა არ ვციც,
ბელს მივატოვებ და მონასტრის კართან დავიცდი.
ბინცი, 10 ივლისი 2000 წ. (გერმანია)

მოდი დავექებ, მოთმინებამ სული გალია,
ღარღმა იდარდა და დილის პირ ჩაი დალია.
ბინცი, 11.07.2000 (გერმანია)

თსოვნის სონეტი

მანიშნე რამე, ან აღმნიშნე, ან მიმანიშნე.
 ანდა ღამნიშნე, რომ არ ვკარგო უბრად წაშებო.
 მოდი, ამიხე ჩემი სახლის ყველა სანიშნე,
 რომ შენი ხილვით აფრთხილდნენ ეს წაშაშებო.
 რაკლად აკინძე შემოსული ოთახში სხივი,
 გაღმობაყარე - თმებზე, შუბლზე, ოთხკუთხა მხრებზე.
 მე წაშობეყვები მორჩენილი ყველა ტკივილით,
 ლალი, მღიმარი, უშფოთვლილი ვივლი შენს გზებზე.
 მანიშნე რამე, მე კი გულზე ამოვიშნათა,
 რომ მეტი სულში ჩამისახლდნენ ანგელოზები.
 ღამით, ცის თაღზე სასხელს შენსას სვეტად აღმგმრათე,
 რომ გაღვიყარო ცრუ ფიქრების ავგაროზები.

თუ ვერ გიხილე, დამიშრება იმედის წვეთი,
შეგვივლებ ჩემს თავს: "სამუღამოდ გაგაიწვრა ღმერთი".
ბინცი, 11.07.2000 წელი. (გერმანია)

ვედრების სონეტი

გვედრებ წამართვა ჩემი ჩუმი ამარება,
 აქ არ დამტოვო, უძიელო სიმარტოვეში.
 გაიღე ჩემთვის - სიყვარული და სასიყვარულო,
 მიბოძე სულის სიძლიერის საწუთროეთი.
 გაღმობახედე ერთხელ მაინც სხვა სიმაღლიდან,
 რომ სულმა ჩემმა იგალობოს თეთრი ბაღიდან.
 ვით შეცამეტე დაბრუნდება ისევ პირველში,
 გთხოვ დამაბრუნო პირველყოფილ ჩემს სიწუმეში.
 უკიდვანო შენმა გულმა - ღია გალიამ,
 ვინც კი მოკვდავი შეიფარა, დღეს უკვდავია.
 მამკურე, მასვი თვალთა შენთა მჭირვალე ცრემლით,
 რომ სიწუმეში გადავლახო სიმაღლის ველი.
 ჩემი ვედრება ცას სინეტად გადავფარე.
 მოდი უფალო, სული ჩემი გადაიბარე.
ბინცი, 10 ივლისი, 2000 წ. (გერმანია)

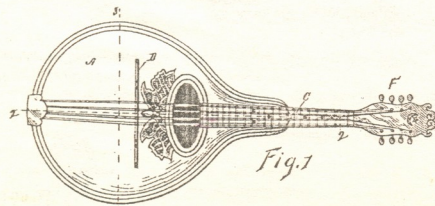
სურვილის სონეტი

დღეს დამე მოსდევს, დამეს დილა, ზამთარს ზაფხული,
 ურიცხვი ჯარი თაობების წარსულს ჩაბარდა.
 კაცს მუღამ ჰქონდა სურვილები აურაცხელი,
 ვინც შეისრულა, მისი სულიც გადასამარდა...
 კაცთა სურვილი წამიერი, გადაკვეა დღეებს,
 წინ კვლავ ნატვრათა უსასრულო იდგა კედლი.
 როგორც გრიგალი მიყვებოდა თვეები თვეებს,
 კაცინ სურვილებს შესეოდნენ, ვით ტყის ფრინველნი.
 ველად დაჰქროდა თავაწვევტით ნოემბრის ქარი,
 სურვილი ისევ სურვილს ცვლიდა, კაცი კვდებოდა.
 ბელს მინდობილი, უსურვილო, დიდი ცხელი მზე,
 მარადისობის საწანხელში იწურებოდა.

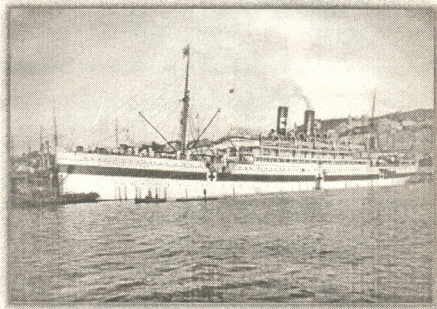
ამ წუთისოფლის უსურვილო დღეები მძიმე
სუ შეგაშინებს, მოიკიდე ზურგზე ღა ზიდე.
11-18 ივლისი, ბინცი, 2000 წელი, (გერმანია)

თმენის სონეტი

სულ სხვა სივრცეებს მოველოდი ამ სიცოცხლეში,
 და ესღა შემრჩა - განუღობი დღეთა ფუჭი ამალა.
 მოდი უფალო, შეისვენე ამ თბილ ღამეში,
 ნუ მიმატოვებ ამ უკვანო ფიქრთა ამარა.
 მითხარაბრე, ვღგვეკარ ქვეზე, მზე ზღვამი ჩაღის.
 მითხარი რამე, ან უფლებს მომეცი ფრენის.
 რომ მხოლოდ წამით მივეასლო სამოთხის ბაღებს,
 რომ ერთხელ მაინც მოვიმინო გალობა შენი.
 მე გული, გული, უთმენელი თმენით ვივსებო.
 ნება შენია, ან მტესურმო, ან განმერიდო.

ბებრ უხანა ენ ურეზა

ტანკერის გემბანი ისე ქანაბს, თითქოს რამე გქონდეს გადაკრული, მაგრამ, თუ მართლა გაქვს რამე გადაკრული, საიმოვნებით ირნევი გემბანთან ერთად. გემბანი მეზღვაურებისთვის ხმელეთია, ისეთივე ხმელეთი, რომელიც გემბანიდან მოჩანს, რომელზეც პორტებს აშენებენ და რომელიც გემბანივით გადაირნევა ხოლმე, ორი ჭიჭის შემდეგ, ხმელეთი ადამიანების ბინაა, საიმედო თავშესაფარი, თუმცა, ასეთი საიმედო თავშესაფარია ზოგიერთი გემბანიც, ყოველშემთხვევისას ჩვენნიარი ადამიანებისთვის, რომლებსთვისაც მიწაზე ადგილი აღარაა. შეიძლება ითქვას, რომ ჩვენ იქიდან გამოგვაძვევს და აქ შეგვიფარეს. ადამიანი ყოველთვის შეიძლება გააძვივონ, მაგრამ მის ყოველთვის არ შეიფარებენ, ყოველთვის არ აძლევენ თავშესაფარს და, თუ თავშესაფარს ციხეაზობენ, ამისთვის გემბანიც საუკეთესო ადგილია. უბრალოდ, მის სპეციფიკური პირობები გაჩანია. მაგალითად, ის, რომ გემბანიდან მუდმივად უნდა უყურო გაფერძობთალებულ ხმელეთს, რომ მის ნაწილად დარჩე, საბოლოოდ რომ არ დაიკარგო და ბოლოს მაინც იქ რომ გაირიყოს.

ადამიანები, როცა ღმერთს ეძებენ, ზეითი იყურებიან. ჩვენც ვიყურებთ ხოლმე ზეით, მაგრამ ღმერთი იქ არასოდეს ჩანს. ძნელი სათქმელია, სურს, რომ დავიხსნოთ, თუ პირიქით, გვეგაშლება. ხანდახან კი ისეთი განცდა გეუფლება, რომ იგი არც არასოდეს დაგვეხსება და დღე-ინაღდა საბაბს ეძებს, რათა ჩვენთან სატანა გამოგზავნოს. ეს კი სულაც არ არის ეგზოტიკური სიახლოვეა, რადგან სატანა სულმოუთქმელად გვეტრძის, და ეს იმას ნიშნავს, რომ ჩვენც ვებრძვირთ მას, იმის მიუხედავად, რომ ღმერთს ვერ ვხედავთ და სულაც არ ვცდილობთ ამით ღმერთის წინაშე თვალმოუთქვამად გვეტრძის, და ეს იმას ნიშნავს, ჩვენ ვაქვს მიუხედავლობა და ვხედავთ, ღმერთით კაცებს ვეხედავთ ხოლმე, აქვე, ჩვენს გვერდით, ისინი ცაში არ გვემჩიებიან. გამარჯობათ, ეს მე ვარ, ამბობენ ისინი, ან არაფერს ამბობენ, მაგრამ ყველაფერი შევწინებებთ. ისინი დიდ ბიზნესებს ჭქნიან და შეუძლიათ ადამიანებს იქ თავ-თავიანთი ადგილები მიუჩინონ. მათ ფიზიკური შრომა ეზიზღებათ, ეზიზღებათ თვლი და ისინიც ეზიზღებათ, ვინც ფიზიკურად შრომობს და თვლიც ცურავს, მაგრამ ადამიანებს სატანასთან საბაქეროდ არ მივტოვებ. ან დროს ისეთი განცდა გვაქვს, რომ ღმერთი ისევე სატანის ზურგს უკან იმალება. ტანკერს კი, რომელიც ახლა ჩვენი თავშესაფარია, ნავთობპროდუქტებთან ერთად ჩვენს თვლიც გადააქვს ერთი პორტიდან მეორემდე.

რამდენიმე დღეა, რაც ამ პორტში შემოვედით და რეიდზე დავეტყობით. ანუ რამდენიმე დღეა, რაც აქ ღუზა ჩავუშვით. პორტის უფროსის კი ღუზები თავის გემებიანად ფეხებზე ჰკიდია და პორტში შეიძლება მანამდე არ გამოჩნდეს, სანამ მოეპოვებება. ამიტომ, რეიდზე დღომე პორტის უფროსის მოლოდინია. აქ ყველა პორტის უფროსს ელოდება, რადგან მისი ნებართვის გარეშე ღუზის ანევა და ნავსადგურში შესვლა შეუძლებელია, მისი ნების გარეშე პორტის კარიბჭე ჩარაზულია.

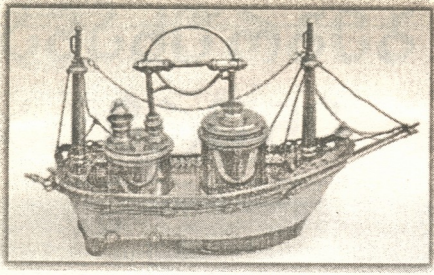
ამბობენ, რომ პორტის უფროსი პრეზიდენტის ოჯახის წევრია. იგი ახირებული, თავისებურებით დასავსე, მაგრამ ღმერთითი კაცია, ოჯახის წევრობა ამის დასტურია. მისი სამუშაო ოთახი ნავსადგურის კოშკურა შენობაში მდებარეობს, ფანჯრები სანაპიროს გადააყურებს და როცა იგი ოთახში დაბრუნდება, ფანჯარას გამოაღებს. რეიდზე ჩამწკრივებული გემებისთვის ეს იმედის ფანჯარებია. გემები მოთმინებით ელოდებიან ამ ფანჯრის

გაღებას. კოშკურიდან მოშორებით, მარცხენა ნაგისადგომთან ტერმინალი მოჩანს, იქ უნდა გადაიტვირთოს ჩვენი ჩამოტანილი ნავთობპროდუქტები.

ამას ელოდება მიელი ეკიპაჟი. ეკიპაჟი ჩვენ ვართ - ბიჭები, რომლებიც შობილებმა გაგვზარდეს, არც გონებასაღებები ვიყავით და არც კაცობრიობა გვეზიზღებოდა, უბრალოდ, ქვეყნიერებაზე ჩვენ არაფერი გვეკუთვნოდა. ამიტომ არავს ესამდით და ერთმანეთის სულს ნაფლეთებს ჭმადის ნატყვიით ვაყოლებდით. არა, არც იმის თქმა შეიძლება, რომ მთლად ბედისწერას ვიყავით მიწადილი, ერთმანეთის თვლებში უტიფრადვე ჩაგვიხედავს და ერთმანეთისთვის ნაფლეთვლია კოდვც, თუ რამის ნაფლეთვა შეიძლებაოდა, თუნდაც გახერტილი კაპიკიანი, მაგრამ ნასაგლეთვც ეგ გახერტილი კაპიკიანი იყო. ამის შემდეგ, სისხლის გადასხმა ჩავიჭარეთ, არ ვიცი ზუსტად, სისხლი თუ ნავთობპროდუქტები ჩავიჭტუმეს და ამ ტანკერს მივაშურეთ. ახლა არავს ქვეითი სამანქანო განყოფილებაში გადავვარავთ ხოლმე, მერე გემბანზე ავდივართ და ხმელეთს გავცქერით. ამიტომ, გემბანი ფეხქვეშ მაინაც შეიძლება შექნადეს, როცა შტორია და პორტიდან ორიოდ მალე რეიდზე ვეგაფარო.

ნავთობპროდუქტები ამ ტანკერით ოჯახის ერთ ნათესავს ჩამოაქვს, ისეთი ახლო ნათესაობა აქვთ, რომ შეუძლებელია, პრეზიდენტს პირადად ესტუმროს რეზიდენციაში, ან სულაც, დაურეკოს როგორც ოჯახის წევრმა და პორტის უფროსი კინისკვით მოაყვანოს. მეზღვაურებსაც სწორედ ამიტომ უწინდებათ კითხვა, თუ რატომ ყოფნდება ტანკერის დაცლა. მაგრამ, რა თქმა უნდა, ყველა შეკითხვაზე პასუხს ვერ მიიღებ. ვინ იცის რა ხდება ოჯახში და სად არიან მისი წევრები. თუმცა, მთავარი ისაა, რომ მან იცის ჩვენი ადგილსამყოფელი, სადაა მისი ტანკერი და რომ მხოლოდ მოთმინებაა საჭირო. ბოლოს და ბოლოს პრეზიდენტის ოჯახს მოთმინებას ვერ დააშაძლებ.

- რა მოხდებოდა, რომ ჩვენც ოჯახის წევრები ვყოფილიყავით? - ჩაილაპარაკეს გემბანზე.
- ბედისწერაა, ოჯახის ნებრობა ბედისწერაა, - უპასუხეს მათ.
- ეტყობა, ბედი ამ ქვეყანაში ყოველ ფეხის ნა-

ბიჯზე, უბრალოდ, ჩვენთვის იქ ნაბიჯის დასადგმელი ადგილიც არაა, - ჩაილაპარაკეს ისევ და ლოდინი განაგრძეს.

დაის, ტანკერზე რას არ იტყვიან ხოლმე, აქ ანგლოზი არავინაა, ანგლოზებს არ შეიძლება ოფლის სუნი სდიოდეთ. ადამიანები, რომლებსაც ოფლის სუნი უფით, შავ საქმეებს ასრულებენ და ბინძურად გამოიყურებიან. კონტრაბანდის სწორედ ასეთი ბინძური ადამიანები თუ გადახივდნენ. ჩვენი საქმეც ყसाა, ნავთობპროდუქტები ამ პორტამდე უნდა მოვზიდოთ. თანაც, რაც შეიძლება, სწრაფად უნდა გადავტვირთოთ ტერმინალში. როცა ჩვენ ამ კონტრაბანდის თავიდან მოვიშორებთ, ყველაფერი დამთავრდება. ნავთობპროდუქტებს სარკინიგზო ვაგონებით სანსრაფოდ გადავტვირთავ ტანკერიდან და მისი კვლიც არსად დარჩება. ამას ოჯახის კიდევ ერთი წევრი აკეთებს. იგი საუკეთესოდ ერკვევა კონტრაბანდის ტექნოლოგიებში, ლმობივით კაცია.

კონტრაბანდა სიცოცხლის წყაროა, კონტრაბანდამ უნდა გამოკვებოს ადამიანები, რომლებიც მას დამშუული თოლიებით ელოდებიან. თუმცა, ისეთი დამშუულებიც არსებობენ, რომლებიც არასოდეს ძღვნიან. ისინი თავზუხვალაბული ბიჭები არიან სპეციალური სტრუქტურებიდან და სარკინიგზო ცისტერნებში ჩატირთულ კონტრაბანდის დასდევენ. თითქმის ყველა ტვირის ავონტროლებენ და კანონის სახელით თავზარის სცემენ ყველას, ვინც კონტრაბანდასთანაა დაკავშირებული. საკმაოდ ძვირფასია ამ თავზუხვალაბული ბიჭების დაცხრობა. მათ ბიზნესიდან სერიოზული პროცენტები გააქვთ და ჩვენი ნავთობპროდუქტები მოგვას ვერ მოიტანდნენ, ამ სტრუქტურების ხელმძღვანელებს გარეშე. ისიც პრეზიდენტის ოჯახის კაცია. იგი თავის ბიჭებს დაურეკავს, როცა ისინი კონტრაბანდის სასეც ვაგონებს დააბატონებენ და ეტყვიან, "კარგით ბიჭებო, შენდობა სულს განწმენდა, ღირსული ხალხის შენდობა კი სულსა და გულს. არ თქვათ ამ განწმენდაზე უარი, თორემ თქვენს დამძიმებულ სულს აღარაფერი ეშველება." ამის შემდეგ დააბატონებულ ვაგონებს გაათავისუფლებენ, გააჩინებენ და ისეთ სარკინიგზო ჩიხებში ჩააყენებენ, საიდანაც მშვიდად გახივდენ და სტრუქტურები და ათასობით მშვირი "თოლია" დააბურებენ.

როცა ტანკერზე ცხოვრობ, ერთი სული გაქვს ქალს ლამაზი ადგილები დაუჩინო, ყველა სტალიერში მდებარე ექვს ტანკერის ოფისში მუშა ტანკერის გარშემო მოლივლივე ტალღები მოცურავე სირინოზები გგონია, მაგრამ სირინოზები არ მოცურავენ ირგვლივ. მესაზღვრეების კატარალებიდან აქებულნი ზღვაა. ცუდია, როცა ტანკერში ტონობით კონტრაბანდა და ნაპირიდან მესაზღვრეების კატარალები მოცურავენ. ეკიპაჟის წევრებს ამ დროს წერები ეხაბებათ.

- საფრთხე ბორტთანაა მომდგარი, - შიშით ამბობენ ასეთ დროს ეკიპაჟის ასაბუბდა წევრები.

- აქ, ამ ქვეყანაში, როცა საფრთხე გემუტრება, დასმარების ხელიც აუცილებლად გამოგინდება, - მშვიდად პასუხობენ გამოცდილი მესაზღვრეები.

მესაზღვრეები ტანკერზე ისე ამოდიან, შვერთებული შტატების დიპლომატიური მისია, ან ვატიკანის მნივნილოვანი საბჭო გეგონება, ისინი ჩვენ ყველას ამრეზით გვიყურებენ და თითქოს ერთი სული ჰქონდეთ, რომ გემბანიდან გადაგყვარონ ჩვენი ოფლის სუნისა და ხეზრების გამო. მაგრამ სინამდვილეში, პორტები სასეცა ამ მესაზღვრეებისნაირი ტიპებით, რომლებიც ლუკმა პურისთვის ისე მუშაობენ, კომუნიზმის მშენებლებს რომ აჩვენებდნენ ხოლმე კინოფილმებში. თუმცა, ახლა უნიფორმაში გამოწყობილი ეს მესაზღვრეები მნივნილოვანი გამოგეტყველება რომ მიუღიათ, ამრეზით გვიყურებენ, მაგრამ სინამდვილეში, ვრთავგვების სირობეში შესაძრომადაც მზად არიან, რომ აგრძალული აკატირელი აღმოგვიჩინონ და პროცენტები მოითხოვონ. თუმცა, ისინი ამ გეშეცხვირს არცერთ ნახვრეტში არ ყოფენ. ქვეყნის პრეზიდენტის უშითვრები სტუმრობა ხომ საზღვრების დაცვა, ამიტომ ოჯახის ყველაზე სანდო წარმომადგენლები სწორედ ამ სტრუქტურის სათავე ოფისებში მუშაობენ. ამ მესაზღვრეების სტუმრობა კი სრული ფორმალბაა, უბრალოდ, რაღაც მონაცემებს შეიტანენ თავიანთ დავთრებში. ამას სწრაფად გააკეთებენ, რადგან ყველაფერი იციან ჩვენი ტანკერისა და ტვირთის მფლობელის შესახებ, იციან, რომ აქედან გახვრეტულ კაპიკანსაც ვერ წაიღებენ. ამიტომ, გემის კაპიტანს ისე ეთიშებიან, თითქოს ოქროს გულბები ჰქონდეთ. ჩვენ კი ვიბრუნებთ მათ ამრეზილობას. ჩვენ აქ ყველაფერს ვითმენთ, ვითმენთ, რომ არ ავიზოლოდ სამსახური განყოფილებაში შეგვიძლია მივრთვათ, ვითმენთ იმასაც, რომ ქალის ლამაზ ადგილებს კიდევ დიხანს ვერ დავინახავთ.

მესაზღვრეების კატარალები ნაპირისკენ როცა მიცურავენ, ასაბუბდა მესაზღვრეები მშვიდდებიან და რწმუნდებიან, რომ არ არსებობს საფრთხე, რომელშიც დასმარების ხელი არ ნამოცგველებდა და რომ ეს ღმერთის მსგავსი ცუცების ხელია. ამ ხელის გარეშე წარმოუდგენელია მესაზღვრეებისგან თავის დაძვრენა, რადგან მათ სანქციების უფრო დიდი ტანკერები გაუკუტვრებია, მათი ეკიპაჟის წევრები კი პორტებში დაეტგებთან და დოკუმენტ შევი მუშის ადგილებს ექებენ, რადგან მათთვის ყველაფერი, ყველაფერი ჩამოუტყვინებიათ, ბოლო, გახვრეტული კაპიკანიც. იმისთვის, რომ ეს ხელი შინთვის ყოველთვის დასმარებისა და თანადგომის საქმეს აკეთებდეს, ყოველი ქმედება მათ უნდა დაუკავშირდეს, მათი ერთგული სამსახური უნდა იყოს საბოლოო მიზანი.

პორტის უფროსი ვერ კიდევ არ ჩანს და ჩვენი ტანკერი რიდეზე ყურფანიტობლბუბ ბავშვივით დასება, რომელიც უთხები დააყენეს და რომელიც გამოსარგებს სას ელოდება. გემის კაპიტანს კაბინაში რაკის ურჩილი ისევ დუშს. ქვეყნიდან, სამაქნაქენ განყოფილებიდან კი გენერატორების ყრფ გუგუნის ისმის. ზღვაც თითქოს აქ, მხოლოდ ჩვენს ბორტებთან ატყვალაშენებს ტალღებს. ტალღებზე კი ალაგ-ალაგ მოლივლივე ცისარტყვლები ბზინავს. ბევრჯერ მინახავს, როგორ მუსეცქერიან ხოლმე ადამიანები ანთბულით თვალებით ცისარტყვლების და სიამონებისგან როგორ ებადრებათ სახეები. ჩვენც გადავყურებთ ტანკერის გარშემო მოლივლივე ცისარტყვლებს, მაგრამ ეს სიამონების ნაკლებად გავნიჭებს, რადგან მათ სანაპირო დაცვის კატარალები დაექებენ. უნდა აღინიშნოს, რომ ჩვენმა ტანკერმა მრავალი თაბანი საზღ-

ვაი მილი გაცურა, დაძველდა და ვადა გაუვიდა. ამიტომ, მის ბორცვებს ონდავ ფანჯი შეეპარა და მისი რეზერვუარებიდან ნავთობპროდუქტები ფრანავს. ამას მუზღაურებმა ხუმრობით შარდის შეუკავებლობა დაარქვეს. ტანკერის ექიმმა კი თქვა, რომ შარდის შეუკავებლობის სამედიცინო ტერმინოლოგიით ენურეზია ჰქვიაო. ამის შემდეგ ჩვენს ტანკერს ენურეზა შეერქვა.

სანაპიროს დაღვს ბიჭვიცი მალე გამოჩნდნენ და ტანკერის გარშემო ნავთობპროდუქტების ლაქების დათვალიერება დაიწყეს.

- ეს ტანკერი სულ დაქანგებულა, - თქვეს სანაპიროს დაძველებმა.

- არა, ძალიან დაბერდა და შარდს ვეღარ იკავებს, - დაუძახეს მუზღაურებმა, - მამრი რომ იყოს, წინ კანასს ნივთქვრილი, მაგრამ ერთი ბებრუხანა ტანკერია, იქნებ აბოტო, შა, არა იტყვილი, - გაიცინეს მუზღაურებმა.

- ვერ გაგვიგია, თქვენაირ სულელებს ტანკერზე როგორ ამუშავებენ, - იძახინა საზღვრის დამცველები, - გაფრენდა ძლიერია და მთელ ნავთობპროდუქტებს აქ დატოვნენ, დროზე თუ არ გადატვირთავთ, გასაგებიაა! - და იძახეს ისევ სანაპიროს დამცველებმა, კატარლა შეაბრუნეს და სანაპიროსკენ გაცურდნენ.

- ნახეთ, როგორ ჩახსულდნენ, - გაიცინეს მუზღაურებმა, - თითქმის ჩვენი ნავთობპროდუქტების დარდი ჰქონდათ, სინამდვილეში ოჯახის ემზილით, სანაპიროს დაღვს სამსახურიც ოჯახის კაცია, აი, ხომ დიანახეთ, როგორ ჩახსულდნენ, ჩვენს ტანკერს რომ მოუახლოვდნენ, საერთოდ, ათი ტანკერიდან მხოლოდ ერთს აქვს ასეთი ნარმატების პერსპექტივა, თანაც იმ ათში ერთი აუცილებლად ჩვენი ტანკერიც უნდა ეროს. ნადით ქვემასწიებო, - განაგრძობდნენ ისინი, - ჩვენს ბებრუხანა ესურეზმა ჩვენ თვითონ მოუვლილი და ვუმკურნალები, მედიკამენტებსაც არ მოვაკლებთ, მინირინსა და ესმოპრენსინს შევუმსაუფლებთ ხოლმე.

მუზღაურებნი კიდევ დიდხანს ლაზღანდარობდნენ, თუცა, ჩვენს ტანკერს მართლაც ჰქონდა გარკვეული პრობლემები. საქმე ისაა, რომ ტანკერის შიგნით წყალი არღვის. ცხადია, ეს ისევდაისევ ფანჯერბარული ბორცვების ბრალია. დაცვის მიზნით, ტანკერის ძირში ექვსი სბაღლანსო სექცია ჩამორბატებულია, რათა შიგ შეღწეულმა წყალმა იგი ვერ ჩაიძროს. წყალი, როგორც ტანკერში ჩაყვანებული ბორცვებიდან შედის, ამ სექციებში სდგება. როცა წყალი რომელიმე სექციას ავსებს, მის მოპირდაპირ სექციისაში წყალს ხელეწუნურად უშვებენ, რომ სიმძიმე დაბალმდსდეს და ტანკერმა ნიწანსრობა შეინარჩუნოს. ამიტომ ტანკერი მხოლოდ სამი სექციის ავსების შემთხვევაში შეიძლება ჩაიძროს, მაგრამ ასეთი საღწეზე მინიმალურია, რადგან გენერატორები, რომლებიც სამანქანე განყოფილებაში პროდუცტრებივით გუგუშვებენ, წყლის გადასაქვს ტუმბოებს ამუშავებენ და არ დაუშვებენ ამ სამი სექციის შევსებას. მაქსიმუმ, შეიძლება ორი სექცია შევისოს, რადგან ეს გენერატორები საკმაოდ მოძველებულია. ბიჭვს სანაპირო დაღვის სამსახურიდან, რა თქმა უნდა, სიძველებით ფეხებზე ჰკვიდათ.

სიძველებს ყოველთვის მორწმუნე ადამიანები აფასებდნენ ხოლმე, რადგან მორწმუნეები აწყოში ვერანაირ ნუგუშს ვერ მოულობენ და აწყოში ნუგუშსიმეციელიც არავინაა. თუ ვინმე ნუგუშსიცემას ცდილობს, ან ურწმუნოები არიან ან უნუგუშოდ დარწმენილი მორწმუნეები. მუზღაურებს ისინი სანაპიროს დაღვის ბიჭვიცი ერთად ფეხებზე ჰკვიდათ, ისინი მხოლოდ იმ წუთს ელოდებიან, როცა ნავთობპროდუქტებს გადატვირთავენ და მოისვენებენ. სინამდვილეში ამ ყველაფერს თუნდაც ყველაზე

მათხოვი მდებრი ჯობია თავისი მშვენიერი ადგილებით.

- მოსვენება გვენყურია, ლმერთმაც კი მოისვენა, როცა სამყარო შექმნა, - ამბობენ მუზღაურები, - ჩვენ კი ერთი დღეც არ გვაქვს მოსვენება.

- იმან, სანამ მოისვენებდა, სამყარო შექმნა, ახელა სამყარო, - შეეპასუვნენ სხვები.

- გინდათ რომ ჩვენც სამყარო შევქმნათ? - თქვეს მუზღაურებმა, - კონტრბანდას კი ბატონო გადავზიდავთ, მაგრამ კიდევ ერთი სამყაროს შექმნაზე თანახმა არა ვართ, არა, რომაც კონტრბანდას გადავზიდავდნენ.

იქნებ სწორედ სამყაროს შექმნისათვის მადლიერების გამოსახატად დაიანყეს ადამიანებმა ტაძრების შენება ან შეიძლება, გულში ჩაგუბებული უმადურების მოსანანიებლად, ნებისმიერ შემთხვევაში, ტაძრებს აქ ყველა აშენებს - მადლიერად და უმადურად, ტაძარი ახლახან პირტმაც ააგეს, ზედ ნავისადგომთან, თუცა, ხეგრე მუზღაურებს შიგ ფეხი მაინც ვერ შეადგმევინეს. ისინი ტანკერიდან პირდაპირ იმ დანტყებულებებში მიდნენ, სადაც შესყვილების მეთოდით ამქვეყნიური ჯოჯოხეთის ტანკერებზეა შესაძლებელი და რაოდენ ხეპრეველებ უნდა ეყოთ, ჩვენი ტანკერი არ ჩაიძირება, რადგან ტაძარში ჩვენივეს მსახურებებს მაინც ასრულებენ და ზარევის რეკენ. ამიტომაც გენამს, რომ საბალანსო სექციები წყლით არ აივსება, იმის მიუხედავად, რომ ჩვენი გენერატორები ძვილისძველია. ამისთვის ააგეს ტაძარი და ამისთვის რეკენ ზარები. ტაძრის ნინამძლილიც ამისთვის იღვწის, - ოჯახის კაცია.

ეს მართლაც ყოველშორეც დაცული ქვეყანაა, ამ ქვეყანაში უსაფრთხოება დაცულია წყალშიც და ხმელეთზეც, რადგან ქვეყნის უსაფრთხოების სამსახურის უფროსი ოჯახიდანაა გამოსული. კონკრეტულად არავინ იცის, როგორია მათი ნათესაური კავშირი, მაგრამ ესეც ალბათ სწორედ ქვეყნის უსაფრთხოების მოთხოვნებიდანაა გამომდინარე. იგი ოპერატიულიად იკვლევს ხოლმე ყველა საფრთხევს, რომელიც ოჯახის წევრებთან შეიძლება აღმოჩნდეს დაკავშირებული. სწორედ მისი დამსახურება უნდა იყოს, რომ დასრულდა ჩვენი მოლოდინი და ჩვენსკენ მომავალი კატარლა გამოჩნდა. მასში იმყოფება ტანკერის მფლობელი, ოჯახის ნათესავი, შესაძლოა მომავალი პრეზიდენტიც კი. უკან სალოცმანო კატარლაც მომკვებოდა და ბუქსირიც ალბათ როგორც კი შეაგყობინეს, რომ ტანკერიდან ნავთობპროდუქტები ფრანავს და რეიდზე ვდგავართ, მაშინვე აქეთ გამოისნია. ბოლოს და ბოლოს, ამდენი სანვაგი ზღვაში ხომ არ უნდა ჩაღვრილიყო.

ტანკერზე ამოვიდა თუ არა, ნაპირისკენ დავიძარი. ჩვენი ბებრუხანა ფარეატრის მიპაობს და ნავისადგომს უახლოვდება. იგი თავის საქმეს აკეთებს, ჩვენ - ჩვენსას. როცა პრეზიდენტის ნათესავი შენს გვერდით იმყოფება, ისეთი განცდა გუჟღვება, პრეზიდენტის ოჯახთან იყო ახლოს, გრძნობ იქაურ სითბოს და სიკეთეს. უფრო მეტად, ოჯახის წევრი ხარ, მათი ღვილი. აგერ ისიც ჩვენს შორის დდის გემზანზე, სამართავ კაპინაშო შეიარა, საპირფარეოშოზეც კი, ღმერთივით კაცია, მართალია, საპირფარეო ჩაურეცხავი დატოვა, მაგრამ ეტყობა, ამას აქვს თავისი ახსნა - ოჯახს ხომ თავისი სტილი აქვს, - კაცები არახლდეს ჩაურეცხავენ.

თქონა ღოლანჯაპილი

კიარა - სხვანაირი აღამიანი

ჯერ ნითელ ოთახში შედიოდა. მერე ლურჯში, ლურჯიდან - ვერცხლისფერში. ვერცხლისფერი ყველაზე მეტად მოსწონდა. ძალიან კრილა იყო და კეთილშობილურად ცივი. "აქ ყველაზე უკეთ ისმის ფიფქების ცვენის ხმა"-ო, - ამბობდა.

ვერცხლისფერიდან საბაზანოში შეტყაპუნდებოდა. ონკანს მოუსმევდა და წყლის წვეთებს სხეულზე საათობით იშაპუნებდა.

ოთახებიც საპნის ფერად-ფერადი ბუშტებით იცვბოდნენ.

ნითელი ოთახის სასტუმრო იყო - ნახატებითა და ნიგნებით აკოლიკებული. ლურჯი - მუსიკალური.

კიარას ყველაზე შემოილი ფონოტიკა ჰქონდა. მელოდიები ხან სევდისმომგვრელად გრძელდებოდნენ. ხან მოულოდნელად წყდებოდნენ. უნებლიე პაუზებს მქვერი კაკაფონია ცვლიდა.

ასეთს ვერსად მოუსმენდი.

"ეს იდუმალი წვეტილი მელოდია ყველგან და ყოველთვის თან დამყვება"-ო, - ირწმუნებოდა.

კიარას დილაც სხვანაირად თენდებოდა. სანოლიდან აბურდული თმებითა და ჯერ ისევ გაუხელები თვალებით იკრიფებოდა, თეთრ სასადილო ოთახში ასევე შეფარფატებოდა.

"თეთრი ნეიტრალური ფერია და როცა აქ ვსაუზმობ, გზებში"-ო, - არაერთხელ უთქვამს.

ხელისციცებით ალებდა კარადებისა და განჯინების წკრილა კარებს, ხსნიდა სხვადასხვა ზომის კოლოფებს, ჭრიდა ბრისა და შვეიცარულს, ნურავადა ფორთოხლის წვეს, ხარშავდა ყავას.

მერე სასადილო ოთახის სავარძელზე მისვენებული სვამდა ყავას და ნელ-ნელა ხსნიდა თვალებს.

ხოლო გრძელი სიგარეტის სადაღაც მესამე ნაფაზე უკვე ამჩნევდა, რომ სამზარეულოს სარკმლიდან დანახულ ცაზეც ისევე მიიზღაზნებოდა თეთრი, ალაგ-ალაგ დაჭრილი ღრუბელი, როგორც სიგარეტის კვამლი მისი გრაცოზულად მოხაზული ხელის მტყენიდან.

* * *

კიარას სიამის კატა, დედა - მადამ ლეა და რამდენიმე უცნობი მეგობარი ჰყავდა.

მასთან ურთიერთობა არცთუ ადვილი იყო, მაგრამ საზოგადოება მაინც ეტანებოდა.

კიარა სხვებს არ ჰგავდა.

კიარას დღეები ინტელექტუალურ შრომასა და მუდმივ დაცი-ფუცში მიიზღაზნებოდა. არცთუ იშვიათად კონცერტს, გამოუწვას ან საპროტესტო აქციას აწყობდა. საპროტესტოს იმიტირებდა, რომ ყოველგვარი ძველის, დრომოჭმულისა და მასობრივის წინააღმდეგი გახლდათ.

კიარას მეგობრები მასავით ინდივიდუუმები იყვნენ. განსაკუთრებული აზრი გააჩნდათ და მათ გვარებსაც გახეივებში მხოლოდ ელიტარული ქრიონიკის რუბრიკით ამოკითხავდით.

ზოგჯერ კიარასაც სტუმრობდნენ.

კარებზე ზარს დაანკარუნებდნენ.

ნითელ ოთახში ჩამოსხდებოდნენ.

კიარა ამ დროს ისედაც აბურდულ თმებს ხის ფუნჯზე იხევედა და ძალიან ჩაფიქრებული ჩანდა.

იატაკზე ესკიზებს დააფენდა და დაახლოებით ამგვარი სიტყვებით ურთიერთობდა:

"არ მინდა ძალიან მწყობრი გამოვივიდეს. აი, აქ სადაც მუქდება, კომპოზიცია ძალიან გაქჩანურებოდა... ეს უჩინარი ხაზი კი საერთოდ მოსაშლელია..." ვერსად ვე-

რაფერს გაუგებდი. მერე იმ ფუნჯით, რომელზეც რძებს იხევედა, რალაცებს გახაზავდა, რამდენიმეჯერ ფერებს გააფერმკრთალებდა.

"ახლა?" - შევიითხებოდა იატაკზე ჩამომსხდარ ინდივიდუუმებს.

ისინი მაინც ვერაფერს არკვევდნენ, მაგრამ ხომ არ ეტყოდნენ.

კიარას მეგობრებს ყველაზე მეტად მისი სამზარეულო მოსწონდათ. "კინოდარბაზს ნააგავს"-ო, - ამბობდნენ.

კიარა სამზარეულო კომბაინს რთავდა, რომელიც მართლაც კინოსაპროექციო აპარატივით ზუზუნებდა და შიგ თვალდასუჭული ერთმანეთის მიყოლებით ყრიდა პოსტერულის ფერად-ფერად ნაკუნებს: ყვეგილმან კომბოსტოს, სტაფილოს, პომიდორს, ცოტაოდენ ლიმონსა და სალათის დაუწერელ ფურცლებს.

კიარას საუცხოო კერძები გამოსდიოდა.

"იქნებ ისევ ლანგუსტები მოამზადო ბლანტი ნითელი სოუსით", - სთხოვა ერთხელ ენიმ, რომელსაც გაცვეთილი დენიმი ეცვა.

"არ შემიძლია. ხომ იცო, ერთნაირ რამეებს ვერასოდეს ვკვებთ. ეს იმას ნიშნავს, ჩარჩოში მოვეცქე", - აუხსნა კიარამ და მწვანე ვაშლის სუფლეს წარინჯისფერი კოჭა მიმოაზნა...

არცთუ ხშირად ვიარადაც წყინდებოდა. ასეთ დროს ძირითადად წვიმა და მისი მფარველი ანგლოზი ღრუბლის ქულებში იხალბებოდა. კიარა სიგარეტს ეწეოდა, პასიანს შლიდა და გრანობდა, რომ მარტოა.

ჭკუისდამრიგებელიც არაფერს ჰყავდა. დედა - მაღამ ლეა ფრანკოელი გახლდათ და საცხოვრებლად პარიზში გადასახლებულიყო. პარიზიდან კიარას ეიფელის კოშკის სხვადასხვაგვარ მაცუტებსა და ხეწორს სურნელებს უგზავნიდა.

ზოგჯერ კიარა ავტომობილსუბეუ მადამ ლეას ტკბილ-ხმოვან ფრანგულსაც ისმენდა. "შინმარტზე ვისადილე-ბურგონდიული ვსვი. საუცხოო ბუკეტი იყო..." ან "ფეშენ-ზე" არანგვეულებრივი აქსესუარები ვიხილე, საშემოდგომო კოლეუციაა. ხომ მზიარელობ, mon petite. ლეა".

სიამის ვატა მერი ლუკი უმეტესწინადად ბუხარითან ინვა. ცნობილია, ვატებს ბაასი არ ეტყვებოდათ. მერი ლუკი თავისებურად კორეინალობდა. მანტიკიონი ვატა იყო. საღამომობით ხალიჩაზე დაიკარგებოდა, თათებით მრავალფერულას ღეროებს ეთამაშებოდა და ბედსა და მომავალს წინასწარმეტყველებდა.

კიარას მერი ლუს მშობიარობის არ სჯეროდა, ამიტომ კომერციული დანიშნულებითაც არასადღეს გამოუყენებია. თუმცა...

ერთ საღამოს მერი ლუმ მცირედ იკრუტუნა და ხალიჩაზე მრავალფერულას ღეროებით უცნაური რამ სიტყვები დანერგა:

"აღვზენბა. მოძრაობა. მჭიხი.

ხიფათი. დანთქმა. წყალი.

მოვანებუ. ურყეობა. შიამ".

კიარა ამ სიტყვების შნიშვნელობას ვერ ჩანვდა, მაგრამ მიხვდა, რომ მის ცხოვრებაში რაღაც შეიცვლებოდა.

* * *

კიარა პერფომანსს აწყობდა. საგამოფენო დარბაზის ტერიტორია ფიცრებით, სარკეებითა და ლითონის ფიგურებით უცვსო. როგორც თანად ამბობდა, რაღაც ქაოსტური ზენდა გამოსულიყო. "ერცელი, ნათელი და პირველქმნილი", - იმეორებდა.

"და აღბათ ძალიან გაურკვეველიც", - ეტყობოდა უკვე თავისთვის და თითის წამახული ნფირით ლითონის ბრჭყელია ბურთულას ანვლებდა.

სწორედ ამ დროს გაეცნო ზერო-ალექსი. ფიცრებით ჩახერგულ სივრცეში - სარკეებითა და გაურკვეველობით გარშემორტყმულია.

ზერო-ალექსი მოიტყუო, მაგრამ მოქმედი იყო. მოგზაურობიდან ახლახან დაბრუნებულიყო და ფესსაცემელზე ჯერ კიდევ აკვივდა მორტყერის მტყერი.

ზერო-ალექსის შიორეული ქლაკების, ხმაურიანი აეროპორტებისა და უკიდევანო ავტოსტოპების სურნელი ასდიოდა. სწორედ ამან მოხიბლა კიარა. მოჭყენა, რომ ზერო-ალექსი საჭირი დროს საჭირი ადგელზე იმყოფებოდა და ძალიან სავსე და ძალიან საინტერესო თავი ჰქონდა.

* * *

კიარასა და ზერო-ალექსის სხვადასხვაგვარად უყვარდათ:

კიარა მთელი დღე ეწეოდა. ზერო-ალექსი კი იხრჩობოდა და საღამომობით ტანსაცმელიდან კვანლის მრგვალ-მრგვალ რკოლებს იბერტყვებდა.

კიარა ბევრს ლაპარაკობდა და წინადადებებს ერთმანეთზე შაქრის ნატყებებით აწყობდა. ზერო-ალექსის არაფერი ჰქონდა სათქმელი...

გარდა ამისა, ბიქს ბტიალი უყვარდა - გოგო საკუ-

თარი ქალაქს არ შორდებოდა, იმის შიშით თანმდევი იდუშმალი მელიოდან დამტროვდა. ამიტომ, როდესაც კიარას ვერცხლისფერ თოახში ჩიტყით წყნარად ექინა, ზერო-ალექსი თვებით იკარგებოდა და უცხო მიწებს პირველადომწინის ვნებითა და სიხარულით იკვლევდა.

ასეთ დღეებში კიარა მისთვის ჩვეულ სხვანაირ ცხოვრებას განაგრძობდა. მხოლოდ ევ არის, რომ რამდენიმე ღერით მეტ სიგარეტს ეწეოდა და ხშირშირად ამონშებდა ფოსტას, სადაც მხოლოდ სადაზღვეუო კომპანიის სარეკლამო ბულებებსა და ეკსპოზიციალური კრიზისის წინააღმდეგ მებძოლი ორგანიზაციის მოსანვევებს პოულობდა.

შიორეული მოგზაურობიდან ზერო-ალექსი ონდევ შემეცბარი ბრუნდებოდა, ჩამოშქინდა ოკეანის სილა, რამდენიმე ვერლიბირი ან ახლადამოწინელი მუსიკალური ნოტი კიარასათვის.

კიარა ოკეანის სილაში თურქულ ყავას ხარშავდა, ვერლიბრებს რითმავდა, ხოლო მუსიკალურ ნოტებს საკუთარ ფონოთეკაში აკონსერვებდა.

როცა ერთად იყვნენ, ტბაზე მიდიოდნენ. ტბაში ლურჯი წყალი იყო. ნაპირზე - ბაყაყი, ბამბუკი, ბაბუბიგვრა.

საბაობით ისდნენ. გამველები ამბობდნენ, კიარა და ზერო-ალექსი არანგვეულებრივი წყვილიაო.

"ტბის მცირე ნაპირზე კოკაინის პლანტაციებია გაშენებული", - ირწმუნებოდა ზერო-ალექსი.

კიარას ტბის მცირე ნაპირზე ცხოვრების არ სწამდა - ამიტომ ცდილობდა ბუნების სურათისაგან მხოლოდ შემოქმედებით მისალა აეღო.

კიარა სხვანაირი ადამიანი იყო.

* * *

კარებზე დიდხანს აბრახუნებდნენ. კიარას ძილშივე გაუკვირდა.

ასეთი რამ იშვიათად ხდებოდა. მას დილით ბალის ჩიტი ან თანმდევი იდუშმალი მელიოდა აღვიძებდა.

ლაშე იყო. კიარა ამას თვალგაუხეღლადაც მიხვდა.

- მე ვარ კიარა, - პარმალზე ზერო-ალექსი იდგა.

რადგან ახლადგამოღვიძებულ კიარას თვალბის მსწრაველ ახელა უჭირდა, ზერო-ალექსის ხმის ტრანსლიზბაზე მიხვდა, რომ მას ძალიან შემუნებული სახე ჰქონდა.

კიარა სამზარეულოსკენ დაიძრა. ჭიქს ყავის მოსადულებლად. გზადაგზა ფეხებში მოუღლდნელი სტუმრობით დაინტერესებული მერი ლუმ ებლანდებოდა.

ზერო-ალექსი საცაა იტრობდა.

- იცი რა, კიარა... შე... მე კაცი მოვკლი.

კიარა ძალიან დაიბნა. გარეთ ლაშე იყო. ზერო-ალექსი მღელვარედ და ბევრს ლაპარაკობდა და კიარამ, რატომღაც სიგარეტიც ვერ იპოვა.

ზერო-ალექსის დახმარება ეწადა.

სამზარეულოს კუთხეში მიუყუდილიყო. მისი არეული სახე ნაშეფლად არ უხდებოდა კიარას დაღაცებული სახლის ინტერიერს.

- მე დამნაშავე არ ვარ. ისე მოხდა... უცებ... თავისთავად. თითქოს, განცებ მომიწყვესო, - კიარას მოუწვევა, რომ ზერო-ალექსი სწორედ დამნაშავესაგათი წარმოთქვამდა სიტყვებს.

- მერე... მერე დავამზურუჭე. მაგრამ, რომ მივედი და ენახე, უკვე მკვდარი იყო, - განაგრძობდა ზერო-ალექსი. უკვე მცირე ფინჯანი ყავა გადმოვიდა.

კიარას კი წუმე ზერო-ალექსი უფრო მოხსონდა...

კიარა საბოლოოდ რომ გამომხიზლდა, ზერო-ალექსი უკვე წასულიყო, გარეთ წვიმდა და მისი სარკმლიდან დაწახული ღრუბლები უძრავად ეკიდნენ ადრია-ნი დილის ცაზე.

* * *

ქალაქში საყოველთაო შესვენების საათი იდგა. კიარას არ შეეძლო ისე მოქცეულიყო, როგორც ყველა სხვა. ამიტომ ბაღში დადიოდა, ბალახს შემოქმედებითი უნსერიგობის პრინციპით კრეჭდა და ჩიტის ბუდეებში დაკარგულ ნივთებს პოულობდა.

ბაღი მწვანე და დაბურული იყო. ფოთლებზე კიარასათი მოუსვენარნი ჭიანჭველები დაფოთფოთებდნენ.

კიარა ზოლიან შეზღონზე ნამონვა და საკუთარ არცთუ ხანგრძლივ ცხოვრებაში მიღებული გამოცდილებით სათანადო დასკვნების გამოტანას შეეცადა.

არ დააყადეს.

ზემოდან ვიდაცის ჩრდილი დაეცა. ზერო-ალექსი იყო. კიარას ზერო-ალექსი იმ მოულოდნელი ღამის შემდეგ აღარ უნახავს. მას შედეგე კი ერთი, ორი, სამი თვე გავიდა.

ზერო-ალექსი გამხდარი და ნალვლიანი ჩანდა.

კიარას გაახსენდა, მან რაღაც რომ დააშვა და გაუცხოვდა.

- როგორ ხარ, კიარა, - ჰკითხა ზერო-ალექსიმ ისე, თითქოს ეს-ესაა მორიგი შორეული მოგზაურობიდან დაბრუნდაო.

კიარას ტუჩები მოებუსხა. რაღაცას ელოდებოდა.

- კიარა, ორ ღამეს შენს სხევზე გავათევ. მერე ნავალ შედში ჩემი რვისი მიფრინავს. აქ სხვას არავის ვიწვობ, - გოგოს მოეჩვენა ბიჭი მას კი არა, ვიღაც მის მიღმა მდგომ არსებას ეშუადარებოდა, რადგან ზერო-ალექსის არც თავად იცნობდა სათანადოდ კარგად.

- სულ ორი ღამე. ძალიან ჩუმაღ ვიქნები. ჩემს არსებობას ვერაფერს შეამჩნევს.

კიარა ჩაფიქრდა. ზეროს არსებობა ისედაც შეუმჩნეველი იყო.

მაგრამ ახლა ზერო-ალექსის სხვანაირი თვალები ჰქონდა. ძალიან სველი, გულში ჩაწვედომი და კითხვის ნიშნებით საესე.

კიარას ზერო-ალექსი უყვარდა, მაგრამ თავისებურად - მოვალეობებისა და ვალდებულებების გარეშე.

- არ შემიძლია. სხევზე ჩემი ბავშვობა ცხოვრობს, - უპასუხა.

ზერო-ალექსი უცებ დაილალა.

ჩაქრა.

ნაყიდა.

კიარამ შეზღონზე ვეღარ მოისვენა. შიშველი ფეხისგულებით გადატარა ბაღი. ჯერ ნითელ ოთახში შევიდა, მერე ლურჯში, მერე ვერცხლისფერში...

* * *

კიარა სარკვეში იცქირებოდა.

სახის კანზე ფეხოსას გრილი ნაყოფი დაფენია, ნამბამზე - საღამოს ფიქრები.

დრო ისე ნელა მოძრაობდა, როგორც საათის ისრები მის მაჯაზე.

კიარასთან ძნელად ღამდებოდა. საღამოები ნლობით იწელებოდნენ.

ტუჩაზე გვიანი ომნიბუსი მისრიგინებდა. ომნიბუსის სარკვილიდან მშვენივრად ჩანდა კიარას უჩვეულო ოთახები, ყვითელ ლამპიონებში ჩაძირული ბაღი, საღებავშემშრალი ტილოები, მწვანე პაპირუსები, ტელევიზორის ციმციმა ეკრანი.

კიარა იჯდა და სახის კანს უვლიდა.

პატარ-პატარა გამჭვირვალე შუშუმბი მზე, ქაოსი და ოთხა გამოემწყვდია.

"ექვმიტანილს პოლიციელები რამდენიმე თვის მანძილზე ეძებდნენ. ექვმიტანილმა ტბის მეორე ნაპირზე გასე-

ლა და მიმალდა სცადა. კვალი დაიკარგა. პოლიტიკოსი რაუდობს, რომ მან ტბის გადაცურვა ვერ მოახერხა და დაიღუპა..."

კიარამ ფახულა თვალი ტელევიზორის ეკრანს გაუშტერა.

ტბის ფსკერზე სამძებრო-სამაშველო სამუშაოები გრძელდებოდა. გვაში ჯერჯერობით ნაპოვნი არ არის. ექვმიტანილის პიროვნება იდენტიფიცირებულია. ზერო-ალექსის, იგივე "Traveller"-ს ბრალი მკვლელობაში ედებოდა".

კიარა გაირინდა.

მიყვარდა.

ტბის სიღრმეში შეცურულივით დაინთქა.

"ზერო-ალექსის ახლა ალბათ კოკაინის პლანტაციებში სძინავს", - გაითქიქრა.

მისი ძილის დრო მოსულიყო.

ტყუილად არ ამბობდა დედა - მადამ ლეა - სახის კანზე ყველაზე უცნაურად საღამოს საინფორმაციო გამოშვებები მოქმედებსო.

* * *

სიზმარმა გამოაღვიძა.

ესიზმრა, თითქოს ლოკოკინა იყო. ნივთებით, ჩვევებითა და სურვილებით საესე ნიჟარას დაატარებდა. ნიჟარა დროდარო ხმაურით, ინფორმაციითა და ილუზიით იტენებოდა. მიძიე იყო და უფრო და უფრო მიძიდებოდა.

კიარას ჰაერი აღარ ჰყოფნიდა. ცივი ოფლი ასხამდა. კისერი და მხრები ტკიოდა. მანაც მიათრევდა.

სხვაგვარად არ შეეძლო.

შეშინებულს გამოევიძია. გულიც სწრაფად უტემდა.

ღამე ნაზი იყო. ვარსკვლავებით მოოჭვილი. ფეხებთან მერი ლუს ეძინა.

ჯერ არგანცილი სევდა დაეუფლა. იგრძნო, რომ დაღლილია, დაკარგულია და წინაც აღარაფერია, გარდა მოლოდინისა ზამთრის გრძელი საღამოების.

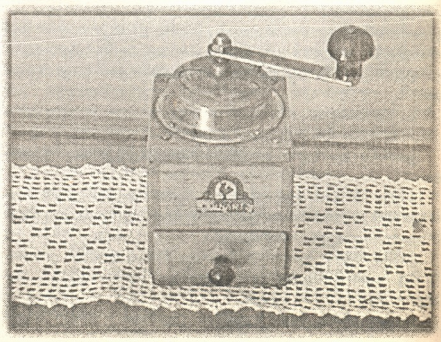
მაგრამ ეს წამით.

...რადგან მერე თანმდევი იღუშალი მოვლიდა შემოსე-

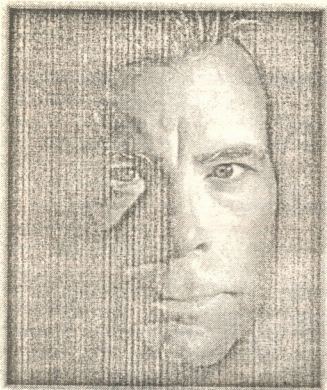
მა და შვებით ამოისუნთქა.

ის ზომ სხევებს არ ჰგავდა.

კიარა სხვანაირი ადამიანი იყო.

ცხოვრება ბრძელდება

მარცხნივ გადახტომა დავაპირე. შემდეგ რა მოხდა, არ მახსოვს. როდესაც გონს მოვედი, მინაზე ვინეტი. იქვე იდგა ფურგონი, რომელიც გზიდან გადასულიყო. ეს მოგონება ნააგავს მკავიო ფოტოსურათს, რომელზეც ალბექ-დილია ფურგონის მტვირნი უკანა ფარები, ნომერი და ქუჩყიანი ფანჯრები. ყოველივე ამას ვუყურებდი და არ ვფიქრობდი ჩემს მდგომარეობაზე. უბრალოდ, არაფერზე არ ვფიქრობდი.

ჩემს მესხიერებაში კიდევ ერთი მოკლე პაუზაა. შემდეგ თვალებიდან ფრთხილად მოვიწმინდე სისხლი, იქაურობას გადავხედე და შევაშინე მახლობელ ქუჩაზე ჩამოვჯდარი კაცი, რომელსაც მუხლებზე ჯოხი ედო. ეს იყო ფურგონის მძღოლი - ორმოცდაორი წლის ბრიან სმითი. მალეობზე გადმოსვლისას სმითი ვერ ხედავდა გზას, რადგან მისი როტველერი საბარკო განყოფილებიდან გადახტა უკანა საფარქელზე, სადაც იდო პატარა მაცივარი მასში შენახული ხორციით. როტველერს ბულები ერქვა (სმითს ჰყავდა მეორე როტველერიც, სახელად პისტოლი). ბულებმა ცხვირი ჩაჰყო მაცივარში. სმითი შეტრიალდა და შეეცადა, გაეცდოდა ხორცი. ის ჯერ კიდევ ექიმგიალვერდა ბულებს, როდესაც მალეობზე გადმოვოდა და შემიჯნა. შემდგომში სმითმა უთხრა მის მეგობრებს, მეგობრა, რომ შევლს დავეჯახე, სანამ ფურგონის წინა საფარქელზე მისტერ კინგის გასისხლიანებული სათავალი არ დაივსებოდა. სათავლე მაშინ მომიჭრა, როდესაც ვცაბე, მარცხნივ გადავმტარე. ჩაჩჩო მთლიანად და დაიგრიბა, მაგრამ მინები არ დამსხვრეულა. ახლა, როდესაც აქ სტრიქონებს ვწერ, სათავალზე სწორედ ის მინები მიკეთია.

სმითმა შეამჩნია, რომ გონს მოვედი და მითხრა, სასწრაფო დახმარება მალე გამოჩნდებაო. შევიდამ, მხედველმეაპარაკებოდა. თანავგრძობით მიყურებდა და მის მზერაში გამოსჭვრიოდა სისხარული იმის გამო, რომ ცოცხლები გადავჯირითი.

დახმარება მართლაც მჭირდებოდა. თბრილი ვინეტი. მთელი საზე სისხლით მჭირდა მსოვრილი, ხოლო მარჯვენა ფეხი ძალიან მტკიოდა. როდესაც ფეხებზე დავიხედე, მომეჩვენა, თითქოს მარჯვენა მუხლი უცნაურად გარეკულიყო. ჯოხიან კაცს შევხედე და ვკითხე: "ერთი მითხარი, მეჩვენება, თუ მართლაც ამოვარდნილია?"

"არ გეჩვენება", მიპასუხა მან, "ფეხი, ალბათ, სუთ ნაწილად დაგემსხვრა, ან, შეიძლება, ექსადაც".

"მაპატიე", უთხარი კაცს - უფალოა უწყის, რატომ, და ისევ შემოიღონდა გული.

როდესაც რეალბობას დავებურუნდი, დავიხანგე გზის პირას მდგარი თეთრ-მოყვითალო მანქანა. სასწრაფო დახმარების ექიმი - მას მოსო ელიბრაუნი ერქვა - ჩემ მახლობლად ჩაჩქილიყო. რადაცას აკეთებდა. მგონი, ჩემი მარჯვლის ტრექტზე ჭრიდა. თუმცა, შესაძლოა, ეს მოგვიანებით მოხდეს.

სიკარგეტი ხოხოვე. ექიმს გაეცინა და მითხრა, "არავითარ შემთხვევაში". ვკითხე, ხომ არ კვდები-მეთქი. მან მიპასუხა, რომ სერიოზული საფრთხე არ მემუქრებოდა, მაგრამ სასწრაფოდ უნდა ნავეყვანე საავად-

ღაფხულობით ცოლიან ერთად აგარაკზე მივემგზავრე-ბი ხოლმე (დასავლეთ მენში) და იქ ყოველდღე ქსერობ. მივეყვები შარავზას, რომელიც ტყეში მიიკლანება, შემდეგ კი გავედივარ მე-ა გზატკეცილებზე, სადაც ორმხრივი მოძრაობაა.

1999 წლის ივნისის მესამე კვირამ მე და ჩემს ცოლს დიდი სისხარული მოგვიტანა - ქვეყნის სხვადასხვა კუთხეში გაფანტული ჩვენი სამივე შვილი გვეწვია. ეს იყო პირველი შემთხვევა დასახლოებით ექვსი თვის განმავლობაში, როდესაც ყველამ ერთ ქვერქვეშ მოვიყარეთ თავი. ჩვენი პრველი შვილიშვილიც ჩამოვყვიყვანეს. სამი თვის ბავშვი შიარულად დღუღუნებდა და ეთამაშებოდა საწოლზე მიამულ ბუშტს.

19 ივნისის უმცროსი ვაჟი ნავეყვანე პორტლენდის აეროპორტში, საიდანაც ის ნიუ-იორკში გადვინდა. შინ დავებურუნდი, ცოტა ხანს დავისვენე, შემდეგ კი სასეირნოდ გავებურუნე. საღამოს ყველანი კინოში წასვლას ვაპირებდით. როგორც მახსოვს, ნაშუადღევს ოთხ საათზე გავედი მინიდან. სანამ ავტომობილსტრალამდე მივალწვედი (დასავლეთ მენში ნებისმიერ გზატკეცილს, რომელიც შუაში თეთრი ხაზი გასდევს, ავტომობილსტრალს უწოდებენ), ტყეში შევედი და მოვმარდე. მხოლოდ ორი თვის შემდეგ შევეძელი იმავეს განმეორება ზეეურად.

როდესაც გზატკეცილს მივალწვი, ჩრდილოეთით ნავედი. გზის ქვიშიან ნაპირას მივებოტებდი. მალე ჩამიარა აეროთეუე ჩრდილოეთის მიმართულებით მიმავალმა ერთმა მანქანამ. მოგვიანებით შევიტყვე, რომ ამ მანქანის საჭესთან მჯდარმა ქალმა შეამჩნია საშრეთისკენ მიმავალი ცისფერი ფურგონი, რომელიც ზიგზაგით მოდიოდა. როგორც ჩანს, მძღოლი ვერ იმორჩილებდა საჭეს. ქალმა შევიდობიანად გაუარა ფურგონს და უთხრა თავის თანამგზავრს: "გზაზე სტივტი კინტი მიდიოდა. ვიმედოვნებ, ფურგონი მას არ დაეჯახება".

მე-ა გზატკეცილის ერთი მონაკვეთი ციცაბო მალეობია. აქ ჩრდილოეთისკენ მიმავალი ადამიანი ვერ ხედავს შემხედვარი მიმართულებით მოძრავ ტრანსპორტს. აღმართის სამი მეთოხედი გავლილი მჭირდა, როდესაც ფურგონმა გამდობლახა მალეობის თხემი. გზაზე კი არ მოდიოდა, არამედ - მის განაპირას. ჩემს მხარეს. წამის სამი მეთოხედი მჭირდა ამის შესაშინვად. თავში გამძივლა, დმერთი ჩემო, ეს-საა, ფურგონი დამეჯახება-მეთქი და

მყოფოში. რომელი მირჩევანა: ნორვეგი-საუთ პერისის თუ ფილოტონისა? ვუთხარი, რომ მერჩევა, ნავეყვან ბრიჯ-ტონში, ჩრდილო კამბერლენდის მემორიალურ საავადმყოფოში, რადან ოცდაორი წლის წინ იქ დაბადა ჩემი უმცროსი ვაჟი - სწორედ ის, რომელიც ახლანდ ნიუ-ორკში გაემაგზავნე. კვლავ ვკითხვ, ხომ არ გვედგები-მეთქი და მან გამიხეიარა, არაო, შემდეგ კი მთხოვა, ფეხის თითები ამეშობრავენინა. დავგეშორჩილე, თან მომა-გონდა ერთი ლექსი, რომელსაც დედამჩემი გვიმორეგდა ხოლმე: "ეს პატარა გოჭი ბაზარში წავიდა, ის პატარა გოჭი კი შინ დარჩა". მეც შინ უნდა დავრჩენილიყავი. გა-სწონებნად კარი არაფერი მომიტანა. შემდეგ გამახსენდა, რომ ზოგჯერ დამბლადაცემულ ადამიანს შგონია, თითქოს ამძირაგებს სხეულის ნაწილებს, სინამდვილეში კი არაფერი გამოსდის.

"გამძირაგებ თუ არა ფეხის თითებს?" ვკითხვ პოლ ფილბრაუნს. მან კვერი დაიკრა. "გაფიქვებ, არ დამიმა-ლო, მართლაც გამოძირაგებ?" მგონი, ფილბრაუნმა შემომ-ვიცა, რომ არ ცროზობდა. გონება კვლავ დამებინდა. ფილბრაუნმა ჩემი მისამართი მითხრა, მაგრამ ვერ გავიხ-სენე. ვერ გავიხსენე, სად იმყოფებოდნენ ჩემი ოჯახის წევრები, თუმცა შევძელი დამესახელებინა ტელეფონის ნომერი. ემაგრა და დაღაზხროს, ყველა ციფრი მახსოვდა და ჩემი სოციალური დაზღვევის ნომერსაც კი ვეცქყადი, რომ ვკითხა, მაგრამ სხვა ვერაფერი გავისენე.

სანატორიო მოვიფინე. საღაღვ რადიოგადამცემი ბუ-ბუნებდა. საკაცებუ დამანერნეს მეტკენა და ნაშოფიყვირე. შემდეგ სასწრაფო დამხმარების მანქანაში მომათავსეს. ვი-დაცამ კარი დაკეტა და ჩაიბურტყუნა: "კარგად დაამაგ-რე!"

პოლ ფილბრაუნი მეკრდით მომიჯდა, ჯიბიდან მაკ-რატილი ამოიღო და მიიხარა, მარჯვენა ხელოდან საქორ-ნინო ბეჭედი უნდა მოგაჭარო. ეს ბეჭედი ჩემმა ცოლმა მამაჭა 1983 წელს, ჩვენი დაქორწინებიდან თორმეტი წლის შემდეგ. შევიცადე მეთქვა, რომ მას მარჯვენა ხელ-ზე ვატარებ, რადგან ნამდვილი საქორწინო ბეჭედი მარ-ცხენაზე მიკეთია - ორი საქორწინო ბეჭედი ცხრაამეტ დოლარად და ოთხმოცდაათშობუმეტ ცენტად ვიყიდე ბან-კში ჩემს მომავალ ცოლთან შეხვედრიდან წელიწადნ-დნერის შემდეგ, 1969 წლის ზაფხულში. იმხანად შენის შტატის საუნივერსიტეტო ბიბლიოთეკაში ვმუშაობდი. ერთხელ უნივერსიტეტის წინგის მალაზიის უკანა ეზოში სტუდენტ ჯანაუტებს წავაწედი. პოლო სილვასა და იდი მარშს შორის იჯდა მოხდენილი ნითურთმინი გოგონა, რომელსაც ულამაზესი ფეხები თეთრად უქათათებდა. ხელში ეჭირა ნიენი "აღმაინი ყინულზე". გოგონა ბიბ-ლიოთეკაში არასოდეს მინახავს. მომიბოლა მისმა გადამ-დებმა სიცილმა. არ ვიცოდი, ინტელექტუალი იყო თუ არა, მაგრამ უშირი მუშა ქალივით ითათებოდა. მას ტა-ბითა სპრიუსი ექვა. 1971-ში დავქორწინდი. ტაბი სპი-რად მახსენებდა, რომ ჩვენი პირველი შეხვედრისას ის ედი მარშის შეყვარებული მეგანა. ფაქტობრივად, ორი-ვენი საშუალო სოციალური წრიდან გამოვდით. ორივეს გვიყვარდა ხორციანი ტრექები. ორივენი დემოკრატებს ექმნობოდით და, როგორც იანკებს სწყევიათ, უხდობ-ლად ვეყვრობოდით იმათ, ვინც ახალი ინგლისის ტერი-ტორიაზე არ ცხოვრობდა. ყოველივე ამან განაშტკიცა ჩვენი ოჯახი, რომელიც შესწრაშ სოლოვისს ყველა ლი-დერის კარიერის დახასრულეს, კასტროს გარდა.

არ ვიცი, როგორ მოვუყევი ფილბრაუნს ბეჭდის ის-ტორია და რა გაიგო მან. ექმბი თავს მიჩვენდა და ილ-ინებოდა, როდესაც ჩემი მუშაურობა მარჯვენა ხელიდან წერი და მეორე, უფრო ძვირფას საქორწინო ბეჭედს. ორი

თვის შემდეგ ფილბრაუნს დავურეკე მაღლობის გამაყვანი-ლი დელად. უკვე ციციოდ, რომ მან სიკვდილს გადაამარჩინა ქმედითი სამედიცინო დახმარების განცხადება და იმის მე-ოხებით, რომ უსწრომასწორო და ოღრიოზილო გზაზე საათში ოთხმოცდაათი მილის სიჩქარით გამაქანა საავად-მყოფოში.

ფილბრაუნმა მიხხრა, არაფერი განსაკუთრებული არ ჩამედგინათ. "ამას ოცი წლის განმავლობაში ვაკვებდი", თქვა მან ყურმილში. "როდესაც დავინახე, როგორ ინეჭე თხრილში და მას შემდეგ, რაც დაავათავიერე შენი ქრი-ლობები, არ მეგონა, რომ საავადმყოფოდნ ცოცხალი მი-აღწევდი. იღბლო ეტონია, რომ გადარჩა".

ქრილობები ძალზე სერიოზული იყო და ჩრდილო კამბერლენდის საავადმყოფოს ექიმებმა ვერ გახვედნ ჩე-მი ოპერირება. მათ გამოიძახეს ვერტმფრენი, რათა შენის სამედიცინო ცენტრში, ლევისტონში გადავეყვანეთ. ამ დროს მოვიფინე ტაბი, ჩემი უფროსი ვაჟი და ქალიშვი-ლი. შევიტყვის ხანმოკლე ვიზიტის ნება დაერთეს, ტაბი კი უფრო დიდი ხნით პატავტოს პალატაში. სხეულის კვდა ნაწილი დეფარული მქონდა, ამდენად, ტაბიმ ვერ იხლა ჩემი დასახიორებული ფეხი, მაგრამ მას ნება დართეს, ქმრისთვის სისხლი მოეხანა, თმიდან კი მინის ნარსტე-ვები ამოეკრევა.

ბრაიან სმიტის მანქანის საქარე მინასთან შეჯახების შედეგად თავზე გრძელი ქრილობა მქონდა. ფოლანის ჩარჩოს რომ ჩავჯახებოდი, ვერ გადავრჩებოდი ან დიდი ხნით ცოლამე ჩავჯვრებოდი. ფურგანმა თოთხბნე ფუ-ტის სიმძლეზე ამისროლა. მე-5 გზატკეცილის განაპირა კლდეზე რომ დავცემულიყავი, ალბათ, ასევე დავილუმე-ბოდი ან ხელ-ფეხი ნაშეშებოდა. საბედნიერად, ასე არ მოხდა. "კარგა, რომ ბოლო წამს მარცხენე გადახტით", მიხხრა მოგვიანებით ექიმმა, რომელიც გაცენო ჩემი ავ-ადმყოფობის ისტორია. "ეს რომ არა, დედევანდელი სა-უბარი ვერ შედგებოდა".

ვერტმფრენი ხმამაღალი გუგუნით დევსეა საავადმყო-ფოს ეზოში. ვიდაცამ ყურში ჩამახა: "ოდესმე თუ მედარსაო ვერტმფრენში, სიტყვემ" შევეცადე, მეპასუხა, რომ ადრეც ვმჯდარვარ ვერტმფრენში - ფაქტობრივად, ორჯერ, მაგრამ ვერ შევძელი. უფროდ სთენქვა შემეიგუბ-და. ვერტმფრენში შევიყვანეს. როდესაც მალა აფერინ-დით, ვეხდადენ უღრუბლო ცის მარტობოდნ ვინრო ხოლსა. რადიოგადამცემი გამაყვრებულად ხმაურობდა. სთენქვა კიდევ უფრო გამიჩქირდა. ვიდაცავს ვანიშნე, ას შევეცადე, შენიშებინა.

"მგონი, ვიგულებ", ნავილულულე მე.

"ფილტვები შეუგუბდა", გავიგონე სიტყვები. ქალადენის შრიალი მომესმა. რალეც გახსენს, შემდეგ კი ყურში ჩამახეს (ხმამაღლა, ვერტმფრენის გუგუნის გა-დასაფარავად): "ფილტვში მილი უნდა შევიყვანო, სტი-ვენ. ცოტახალი გეტკინება, სუსტ ჩსელეტას იგრძნობ. გაუ-ძელა".

გამოცდილებით ვიციოდ: როდესაც ექიმები გუგუნეი-ან, სუსტ ჩსელეტას იგრძნობო, სინამდვილემ ძლიერი ტკივილისთვის უნდა მოეჭზადო. ამჯერად მძაფრი ტკი-ვილი არ მიგრძენია, ალბათ, იმიტომ, რომ ტკივილგამა-ყურებლები მქონდა გაკეთებულნი, ან, სავარაუდოა, იმის გამო, რომ კვლავ გრძნობას ვკარგავდი. მეკრდის მარჯ-ვენა მხარეს ბასრი საგანი ჩამარტყდა. შემდეგ შიშინი რ-ოსმა. მაღე დაუბრკოლებლად ესუთხედივდი, ისევე, რო-გორც მთელი ჩემი სიცოცხლის განმავლობაში (და უმე-ტესად ამის გაცნობიერების გარეშე. მაღდობა ღმერთის). შარიც ძალზე ცვი იყო, მაგრამ, ყოველ შემთხვევაში, კვლავ გასუნთქავდი. სიკვდილი არ მინდოდა, მაგრამ რო-

ფსაც ვერტმფრენში ვინები და ზაფხულის უღრუბლო ცას ვუკურბები, მეტვები, რომ მართლაც სიკვდილის პირას გახლდით. ვერაფერს გავანყობდი. უნდა გწოლილიყო და მესმინა ჩემი სუსტი სუნთქვის ხმა: შიი...იშ, შიი...იშ, შიი...იშ...

ათი წუთის შემდეგ ვერტმფრენი დაჯდა მენის მთავარი სამედიცინო ცენტრის მახლობლად. მომჩვენა, თითქოს ბეგონის ქვის ფსკერზე ვიმყოფებოდით. ლურჯ ცას ვლარა ვხედავდი, ხოლო ვერტმფრენის ხმაური გაძლიერდა და ექოს გამოსცემდა, თითქოს ვილაც გიგანტური ხელებით უკრავდა ტაშს.

ვერტმფრენიდან გამომიყვანეს. წამით საკაცე შტორმტბანდა და წამოვიყვირე. "შაპატი, შაპატი, სტივენს!" მიმბოდიშა ვილაკამ.

"გადავტოვებ ტაბის, რომ ის ძალიან მიყვარს", ამოვიკვინებე მე.

"ეს თვითონ შეხარობ", მიხზრა იმავე უცნობმა და საოპერაციოში შემავორა.

გამახსენდა, რომ ერთი საათის წინ ესერიწობი და მინდოდა, კენკრა დამეკროფა ველზე, კენკრა ტბას რომ ეკვრის. თუმცა, იქ დიდხანს დარჩენას არ ვაპირებდი; მძევლის ნახვერისთვის შინ უნდა დავბრუნებულყავი, რათა ოჯახთან ერთად მენახა "გენერლის ქალიშვილი" ჯონ ტრაფოლდას მონაწილეობით. რამდენიმე წლის წინ ტრაფოლდამ შეასრულა უარყოფითი გმირის როლი ჩემი პირველი რომანის, "კერის" მიხედვით გადაღებულ კინოფილში.

"როდის?", ვკითხე, "როდის შევეძლებ მასთან საუბარს?"

"შალე", იყო პასუხი და კვლავ გრძნობა დავეკარგე: ახლა ბუნდოვნად მახსენდება ექიმთა სახეები, საოპერაციო მთახი, რენტგენის აპარატები, მორფით გამოწვეული პალუცინაციები და სისველის შეგრძნება ჩემს გამშრალ ტუჩებზე. როდესაც მათ ტამპონებით მიწმენდდნენ. თუმცა, უმეტესად, ბევრს ვერაფერს ვისხენებ.

ბრაიან სმიტის ვარაუდი ჩემი მდგომარეობის შესახებ არაზუსტი აღმოჩნდა. მარჯვდა ფეხი ცხრა ადგილას იყო გადატყვილი. ქირურგმა-ორთოპედმა, დევიდ ბრაუნმა მიხიზრა, რომ მარჯვენა წვივის ძვალი პანანინა ნაშესრევებად მქონდა დაქუცმაცებულ და საჭიროებდა ორ ღრმა ოპერაციას, რათა აღდგენილიყო სისხლის თავისუფალი დინება ტერფისკვე. ამ ოპერაციებზე (ანუ მედიკალურსა და ლატერალურ ფასციოტომიაზე) რომ არ დავთანხმებულყავი ან სამომავლოდ გადამძღო, შეიძლება, დამჭირებოდა ფეხის ამპუტაცია. მარჯვდა მუხლი შუაზე მქონდა გადატყვილი, მაგრამ განსაკუთრებით მტანჯავდა მარჯვენა ბარძაყის ძვლის ღია მოტყვეობა. გაბზარული იყო ხერხემალი (რვა ადგილას) და ოთხი ნეკი. თავის გლეჯილ ქრილობაზე ოცდაათი ნაკერი დამაღეს.

დაბა, შეიძლება ითქვას, რომ ბრაიან სმიტის ვარაუდი არაზუსტი აღმოჩნდა.

სმიტი წარუდგა ნაფიც მსახურელთა სასამართლოს, რომელმაც მას მიუსაჯა ექვსთვიანი პირობითი პატიმრობა და აუკრძალა ავტომანქანის ტარება ერთი წლის განმავლობაში. ბრაიან სმიტი საქვის მიუჯდა მხოლოდ 2001 წლის ზამთარში.

დევიდ ბრაუნმა ჩამიტარა ფეხის ხუთი ხანგრძლივი ოპერაცია, რომ შემეკადაცე გახვდი, დავსუსტიდი და თითქმის დავკარგე მოთმინების უნარი. უდიდესი ძალისხმევა დამჭირდა, რათა კვლავ გამეღვი. ბარძაყის ძვლებს აკაპიტრებდა ფოლადის გაბრუნებელი. მუხლში, წვივის ძვლის ნაშესრევებასა და ფიქსატორში გადაიოდა ფოლა-

დის რვა ღერო. ხუთი მომცრო პალო მუხლიდან გამოდიოდა და ბავშვის მიერ დახატულ შუის ამოსვლის სურათს ნაავგავდა. ექიმები მათ დღემო სამჯერ იღებდნენ და წყალბადის ზუფანზე რეცხავდნენ. ჩემთვის ფეხზე ნავთი არასოდეს გადაუსხამთ და შემდეგ ცუცხლად არ ნაუკვიდებიათ, მაგრამ ეს რომ მომსვლოდა, ალბათ, ნაკლებ ტკივილს ვიგრძნობდი, ვიდრე - ამ პალოების ამოღებინას.

საავადმყოფოში 19 ივნისს დავწექი. თვის ბოლოს პირველად წამოვდექი ფეხზე და ბარბაცით გავიარე სამი ნაბიჯი. თავებურ დამეხვა. ცუდილობდი , არ მეტირა და ძირს არ დავცუზნებოდი. თავს ვუბუნებოდი, იღბალი მეწნია, რომ ცოცხალი გადავჩრჩინებოდი. ჩვეულებრივ, ეს სიტყვები მამხსენებდა, მაგრამ ზოგჯერ ცრემლებს ვერ ვიკავებდი.

ამ პირველი ნაბიჯებიდან ერთი თუ ორი დღის შემდეგ ფიზიოთერაპიული პროცედურები დამიწმენეს. პირველად ათი ნაბიჯი გადავდე დერეფანში, სადაც კიდევ ერთი პაციენტი სწავლობდა სიარულს. ეს იყო ოთხმოცი წლის ჩია ქალი, სახელად ელისი, რომელიც დამბლის შემდეგ აღდგენით მკურნალობას გადაიოდა. როდესაც ძალა შეგწევდა, ვამხსენებდით ერთმანეთს. მესამე დღეს ელისს ვუთხარე, ხალაითიდან პერანგი მოგიჩინა-მეთქი.

"შენ კი უკანალი მოგიჩინა, ბიჭო", ამოიხილა მან და გზა გააგრძელა.

ოთხ ეილისს შემედეგ გადავგომა ბორბლებიან სავარტელში, რომელიც აივანზე დავაგორე და დავტკბი სადღესასწაულო ფეიერვერკით. ცხელი ღამე იდა. ქუჩებში უამრავი ხალხი ირეოდა. ცას აცისკროვნებდა წითელი, მწვანე, ლურჯი და ყვითელი შუშუნები. ტაბი შოსპიტალის მოპირდაპირე სახლში დაინიავდა და ყოველ დილას მოქინდა ჩემთვის მოხარული კვერცხი და ჩია. 1997-ში ორას თექვსმეტ ფუნტს ვიწონიდი. იმ დღეს, როდესაც დავტოვე მენის ცენტრალური სამედიცინო ცენტრი, ვინონიდი ას სამოცდახუთ ფუნტს.

19 ივლისს, საავადმყოფოში სამკვირიანი მკურნალობის შემდეგ, პანკოვში დავბრუნდი და დავინყე ყოველდღიური სარეაბილიტაციო ვარჯიშები. ცუდილობდი, შემენარჩუნებდა მხეწოდა და სიმტკიცე. 4 ავესტოს კვლავ დავწექი საავადმყოფოში ხელახალი ოპერაციისთვის. როდესაც გონს მოვედი, ფეხზე პალოები აღარ მეკეთა. ბრაუნმა გამომიცხადა, რომ გამოვანმრთებლების გზაზე ვიდედი და შინ გამავახანა შემდგომი რეაბილიტაციისა და ფიზიოთერაპიული მკურნალობისთვის. ამ პერიოდს დავემთხვა ერთი მნიშვნელოვანი მოვლენა.

24 ივლისს, ე.ი. უბედური შემთხვევიდან 5 კვირის შემდეგ, კვლავ შევეუდეთი ლიტერატურულ საქმიანობას.

სულაც არ მსუღა პროფესიული მუშაობის განახლება. აუტანელი ტკივილის გამო ვერ ვხრიდი მარჯვენა მუხლს. ვერ წარმომედგინა, როგორ უნდა გამეძლო დიდხანს საწერ მაგიდასთან, თვით ბორბლებიან სავარძელშიც კი. დამსხვრეული ბარბაყის ძვლის გამო მჯდომარე მდგომარეობაში ორმოც წუთსაც ვერ ვძლებდი, ხოლო საათზე მეტ ხანს ჯდომა გმირობად მესახებოდა. როგორ უნდა შენერა, როდესაც მოუთმენლად ველოდი ხოლმე ტკივილგამაყუჩებლის მორიგ დოზას?

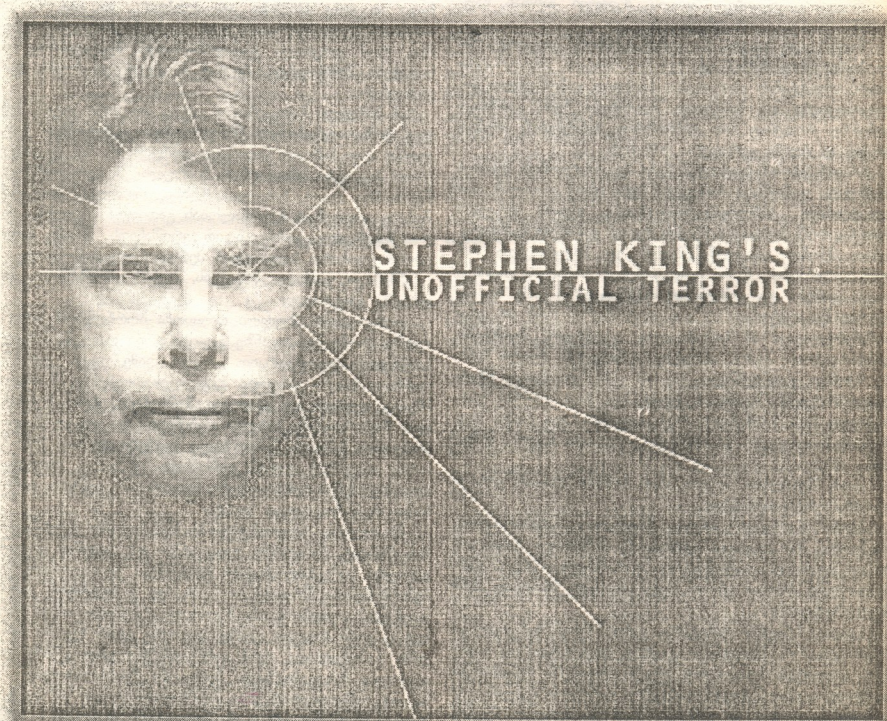
ამასთან, ვგრძნობდი, რომ არავითარი არჩევანი არ მქონდა. მუშაობა ადრეც დამხმარებია უსიამოვნო სიტუაციებში - წერის დროს ვივინყებდი საკუთარ განცდებს. სასაცილო იყო ფიქრი იმაზე, რომ ეს ახლაც მოხდებოდა (ჩემი ტანჯვისა და ფიზიკური სისუსტის გათვალისწინებით). მაგრამ შემოქმედებითი მუშაობისკენ გამუდმებით მომინოდებდა შინაგანი - შეუპოვარი და უღმობეველი - ხმა, რომლის ჩახშობა შეუძლებელი გახლდათ.

გადაწყვეტი სიტყვა თქვა ტაბომ, ისევე, როგორც ადრეც ხშირად მომხდარა გადაწყვეტ მომენტებში. ტაბითა სპრიუსი, ალბათ, ყველაზე ხშირად მიიჩინებდა, ძალზე ბევრს მუშაობ, დროა, ცოტათი დაისვენო. მაგრამ მან ისიც იცოდა, რომ ზოგჯერ სწორედ მუშაობა მშველოდა. ჩემი ცხოვრების გარკვეულ პერიოდებში წერა წარმოადგენდა ერთგვარ რიტუალურ აქტს სასიონარკვეთილ-

ბისგან თავის დასახსნელად. ხშირად ესაა გზისმიუბ-ლისკენ. როდესაც ტაბის ველხარი, ივლისის ამ დღის წერა უნდა დაეინყო-მეთქი, მისგან ლექციას მოველოდი ამის ნაცვლად ცოლი დაინტერესდა, სად მერჩინა დაჯდომა. ვუპასუხე, რომ არ ვიცოდი, ამაზე არ მიფიქრია.

ჩვენი თანაცხოვრების მთელი პერიოდის განმავლობაში ვოცნებობდი, მქონოდა მუხის მასიური საწერი მაგიდა. 1981 წელს მივაგენი ამგვარ მაგიდას და დავადგი ჩემს ვრცელ, ნათელ სტუდიაში. ეტყვი წლის განმავლობაში ხშირად ვიჯექი ხოლმე ამ მაგიდასთან, მთვრალი ან დანეული, იმ კაპიტნის მსგავსად, რომელმაც არ იცის, როგორ გადაარჩინოს დასაღუბად განწირული გემი. როდესაც მამს თავი დავანებე, ეს მაგიდაც მოვიშორე და სასტუმრო ოთახში დავადგი. ოთხმოცდაათიანი წლების დასაწყისში, სანამ ჩემი შვილები დამოუკიდებლად ცხოვრებას შეუდგებოდნენ, ისინი საღამოობით მასზე სხდებოდნენ და უყურებდნენ კალათბურთის მატჩის ტელევიზორ-ტაუს ან ფილმს, თან პიტას მიირთმევდნენ. ამის შემდეგ მაგიდაზე, როგორც წესი, ნამცეცები იყო მოფენილი, რაც სულაც არ მენაღვლებოდა. უკვე მქონდა ხელით გაკეთებული, ლამაზი, მომცრო მაგიდა, რომელიც ჩემი კაბინეტის კუთხეში იდგა, კარნიზის ქვეშ. ახლა, ჩემი ბორბლებიანი სავარძლით, ვერაფრით მოვახერხებდი იქ ასვლას.

ტაბი წუთით დაფიქრდა და მითხრა, "მაგიდას უკანა შოლში, საკუჭნოსთან დაგიდგამ. იქ უამრავი ჩამრთეულია და შეძლებ კომპიუტერთი, პატარა პრინტერთა და

სტივენ ჯონსი

ჰარვის სიზმარი

ენტელატორით სარგებლობას“. ვენტელატორი აუცილებლად მჭირდებოდა. იმ დღეს, როდესაც მუშაობას შევედგე, ქუჩაში ტემპერატურამ ოთხმოცდათუთმეტ გრადუსს მიაღწია, ხოლო უკანა ჰოლში ნაკლებად როდი ცხელია.

ტაბიმ ორიოდ საათში მომიწყო სამუშაო კუთხე და საშუალებებს, სამზარეულოს გავლით, გამოვიყვანე უკანა ჰოლში. ყველაფერი შესანიშნავად მოეგვარებინა. მაგიდაზე ეწყო ლუბკოპი, პრინტერი, სამაგიდო ნათურა, ქაღალდის დასტა, ვალმისტრები და ცნობარები. იქვე იდო ჩვენი უმცროსი ვაჟის ჩარჩოში ჩასმული ფოტოსურათი, რომელიც ამ ზაფხულს ტაბიმ გადაიღო.

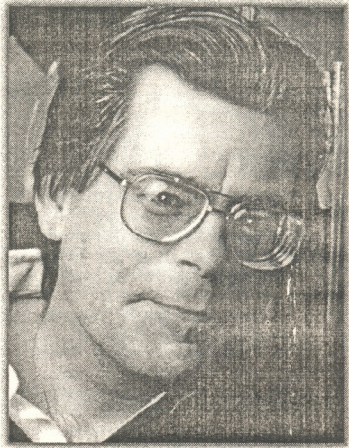
“კარგია?“, მკითხა ცოლმა.

“ბრწყინვალეა“, მივუხე მე. მან საფეთქელზე მაკოცა და დამტოვა. პირველი მცდელობა გაგრძელდა საათისა და ორმოცი წუთის განმავლობაში, ე.ი. ვერტიკალურ მდგომარეობაში საკმარის დიდხანს გაძეცილი. ტკივილს იმდენად არ გავუნამებია, როგორც - საკუთარ უუნარობას, რადგან წერა ძალზე მიჭირდა. ყოველ სიტყვას დიდხანს ხოწნავადი, ისე, როგორც ბებრეკი ბერიკაცი იკვლევს ზილმე გუბას ნაკადულში და ფრთხილად ადგამს ფეხს სლიპ ქვეშე.

ტაბიმ ცივი, ტკბილი პეპსი მომიტანა. მოხვი, ირგვლივ მიმოვიხედე და, ტკივილის მიუხედავად, გამეცინა. პირველი რომანები დავწერე დაქირავებული ტრეილერის საკუჭანოში. ჩვენი სახლის უკანა ჰოლი მას საკმარისად ნააგავდა და ისეთი გრძობა გამიჩნდა, თითქოს წარსული გაცოცხლდა.

ამ ნაშუადღევს არავითარ სასწაულებრივ აღმოჩენამდე არ მივუყვანივარ, გარდა იმ ჩვეულებრივი სასწაულისა, რომელსაც წარმოადგენს შემოქმედებითი მუშაობის ნებისმიერი მცდელობა. წერამ სულ უფრო მეტად ჩამითრია. ბარძაყი, ზურგი და ფეხი ჯერ კიდევ მტკიოდა, მაგრამ - ნაკლებად. სამუშაოს დაგუბრუნდის ეს უკვე მნიშვნელოვანი მიღწევა გახლდათ.

ჩემი ფანტაზიულობა თანდათან გაუმჯობესდა. ზაფხულის იმ ცხელი დღის შემდეგ კიდევ ორი ოპორტია გამოიკეთეს. ორჯერ გაუუმკლავდი ინფექციას და ჯერ კიდევ ვღებულობ ას აბს დღეში, მაგრამ ფიქსატორი აღარ მიკეთია და წერას განვიგრძობ. ზოგჯერ მიმიძის ლიტერატურული შრომა, სხვა დღეებში - სულ უფრო ხშირად, რადგან ჩემი გონება ხელახლა შეეგუა ძველ რეჟიმს - ბენდირების შეგრძნება მუდგდება, მართებულ გამოთქმებს ვპოულობ და სტრიქონზე სტრიქონს დაუბრკოლებლად ვამატებ. ეს პროცესი თვითმფრინავის აფრენის ნაბაგს. ჯერ კიდევ მიწაზე ხარ, მიწაზე, მიწაზე... უცერად კი აშენებ, რომ შაერში იმყოფები და შეგიძლია, მაღლიდან გადახედო ყველაფერს. ჯერ კიდევ სუსტად ვგრძობთ თავს - ახლა იმის ნახევარსაც ვერ ვაკეთებ, რაც ოდესღაც შეემძლო - მაგრამ მიზნე საკმარისი ენერჯია მაქვს. მართალია, შემოქმედებას არ გადავურჩენივარ, მაგრამ ის სიცოცხლის სიბარულსა და ხალისს მშატებს.

სამზარეულოში, წყლის ნივარასთან მდგარი ჯენტრი ანაზად ამწნებს მაგიდასთან მიმჯდარ, თეთრ მაისურსა და შორტებში გამოწყობილ ქმარს, რომელიც მას მისჩერებია.

ქალი სულ უფრო ხშირად პოულობს უოლსტრეტის ამ “კაპიტანს“ სამზარეულოში. თბავაბურძმავილი ჰარვი, ჩვეულებრივ, მდუმარედ ზის. ლოყებს თეთრი წვერი უფარავს, მაისურიდან კი დამჭნარი მკერდი მოუჩანს. ბოლო ხანებში ჯენტრს და მისი მეგობარი ქალი, ჰანა, ერთმანეთს აშინებენ (იმ პატარა კოლონიის მსგავსად, ლამაზობით რომ შვეებიან ხოლმე ამბებს მოჩვენებათა შესახებ) აღცქვიმერის დადავდებით, რომლის ზეგავლენით ადამიანი ვეღარ ცნობს საკუთარი ოჯახის წევრებს, ვერ ისინებს შვილის სახელს.

მაგრამ ჯენტრს არ სჯერა, რომ ქმრის ამგვარი ქცევა გამორვეულია აღცქვიმერის დადავდებით. ჰარვი სულაც არ ჰგავს ავადმყოფს. როდესაც ეს სამოცი წლის კაცი იცვამს თავის ერთერთ საუკეთესო კოსტიუმს, მას ორმოცდაათ (ან ორმოცდათუთმეტ) წლის თუ მისცემ. ჰარვი ჯერ კიდევ შესანიშნავად ართმევს თავს კომერციულ საქმიანობას.

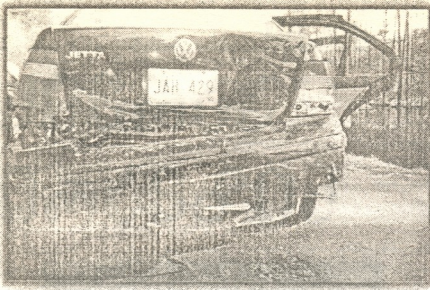
არა, ფიქრობს ქალი, ჰარვი, უბრალოდ, ეშხადება სიბერისთვის, რაც ძალზე გააღიზიანებელია. რამდენიმე წლის შემდეგ ის ყოველ დილას ასე იჯდება სამზარეულოში, სანამ ცოლი არ შეიბრავს (შხარდი მოუთმენლობით, რომელსაც ვეღარ დაფარავს), დაუა მოგიბარო თუ

2001

სტივენ ჯონსი თარგმანა
თამარ ლომიძე

სტილი

პური შეგინავო. ჯენეტს არ სურს, დღემუდამ იხილოს სამზარეულოში მისიურსა და შორტებში გამონჭობილი, ფეხებგაჩახული პარვი, რომელსაც ლაგებს შორის გაღლეული სათესლეები მოუჩანს, ხოლო ყვითელი კოჟრებით დაფარული ფეხის თითები ნაავას ნაყინის იმპერიის მფლობელის გროტესკულ სახეს, რომელიც უოლეს სტივენსმა შექმნა. დიახ, ასე იჯდება, მდუმარე და გამოთავანებული. ღმერთო, ნეტავ ვცდებოდა, ფიქრობს ქალი. ცხოვრება ისედაც ცარიელი და უაზროა. განა ამაზე ვოცნებობდი, როდესაც ვზრდიდი (შემდეგ კი - გავახოხვე) სამი ქალიშვილი, როდესაც, პარვის სასყვარულო გატაცებების მიუხედავად, შევინარჩუნე ოჯახი და ქმართან ერთად (ნუ დავიფიქვებთ ამას) დავაგროვე მწიფნელოვანი ქონება? თუ ჩემმა ვაი-ვაგლასმა მხოლოდ ეს შედეგი გამოიღო, განა ღირდა ამდენი ნაღობა?

ამ კითხვანუ პასუხის გაცემა ძნელი როდია. არ ღირდა, მაგრამ ჯენეტმა ამის შესახებ არაფერი იცოდა და ჯოტად ებღუჭებოდა მთარულ წარმოდგენებს ცხოვრებისეული ფასულობების შესახებ. ის ხშირად აივლიერებს აღბოხს თავისი ნორჩი ქალიშვილების ფოტოსურათებით: აი, უფროსი მათგანი, ტრიმა, ეთამაშება კოკერ-სპანიელს; ჯენა, რომელსაც ჯერ არ აინტერესებს მასზე უფროსი მამაკაცები, ახტება სარწყავ მანქანას; და, ბოლოს, სტეფანი თანატოლია შორის. ამ ფოტოსურათების უზრაველსობაში (ჩვეულებრივ, უკანა პლანზე) იღიმიან ჯენეტი და პარვი, ისე, თითქოს ვერძალბოდათ სხვაგვარი გამოიმეტყველების მიღება.

დიდი ხანია, რაც გოგონები წამოიზარდნენ და იმედები გაუცრუეს დედას, ხოლო კაცი, რომლის სიყვარულის შენარჩუნებისთვისაც ჯენეტი თავგამებტებით იბრძოდა, ახლა ფეხებგაჩახული ზის სამზარეულოში და ორმოცდაათობმეტი წლისად გამოიყურება მის საუკეთესო კოსტიუმებში, თუმცა ამ დილას მას სამოცდაათი წელს მისცემ, ან, უშაკმა დაღაბვრის, სამოცდათხუთმეტსაც.

ჯენეტი კვლავ ნიჟარასთან დგას და აცემინებს - ერთხელ, ორჯერ, სამჯერ.

“როგორა ხარ?” კითხულობს პარვი და გულისხმობს ჯენეტის ალერგიას. ქალი პასუხობს, არც ისე კარგადო. ამასთან, ალერგიის წყალობით მას საბაბი აქვს, აღარ მიუნწეს ლაღაშობით ქმარს; ჯენეტს აღარ გაეღვიძება იმის გამო, რომ პარვი საბანს აცლის ცოლს ან, ღრმა ძილში, პარვს აფუჭებს. ზაფხულბოთი ქალს შუვიდა სძინავს ექვსი ან შვიდი საათის განმავლობაში, მაგრამ შემოდგამისხე, როდესაც პარვი კვლავ ცოლთან დანდება, ჯენეტის ძილი მხოლოდ ოთხ საათს თუ გასტანს.

მოვა დრო, როდესაც პარვი აღარ დანებება ცოლთან. და ჯენეტს არასოდეს გაუმთავრა ქმრისთვის - რადგან არ სურს, გული ატკრიოს მას, რომ ეს ძალზე გაახარებს. ქალი ოხრავს. “არც ისე ცუდად”, ამბობს ის.

და მაშინ, როდესაც ჯენეტი ფიქრობს (ან პირველად

როდი ფიქრობს), ცხოვრება არავითარ მოულოდნელობებს აღარ მიქცისო, პარვი უნაზურად შეცვლილი ხშირ ამბობს, “კარგია, რომ ნუნელ ჩემ გვერდით არ გეხარ, ჯექს. უსიამოვნო სიზმარი ვნახე. ყვირილით გამეღვიძა”.

დიდი ხანია, პარვის ცოლისთვის “ჯექსი” არ უწოდებია, “ჯენეტის” ან “ჯენის” ნაცვლად. “ჯექსი” საალერსო სახელია, რომელიც ქალს სძაგს და ამზრუნენ მასიბო ქალს ავონებს კინოფილმ “ლესიდან”. ბიჭუნა (ტიმი, მს ტიმი ერქვა) განწყვეტილი ეცემოდა კიბეზე, ან გველ კენდა, ან კიდევ - ზაფანში ვარდებოდა. ნეტავ, რომელი ჭკუათმოყვანილი მშობელი მიანდობს ბავშვის სიცოცხლეს უტვინო ძაღლს?

ჯენეტი კვლავ ქმარს უყურებს და ავიწყდება წყლიანი ქვაბი, რომელშიც ბოლო კვერცხი დევს. პარვიმ უსიამოვნო სიზმარი ნახა? ქალი ცდილობს გაიხსენოს, ერთხელ მაინც თუ უთქვამს ქმარს, კარგი სიზმარი ვნახეო, და ბუნდოვნად აგონდება მათი სიყვარულის დღეები. პარვი ამბობს, “დაამიზნო”, ჯენეტი კი საკმარისად ახალგაზრდა გახლდათ იმისთვის, რომ დაეჯერებინა ეს.

“რა მითხარი?”
“ყვირილით გამეღვიძა”, ამბობს კაცი. “განა ვერ გაიგონე?”

“არაფერი გამიგია”, პასუხობს ქალი და ქმარს აკვირდება. ხომ არ მასტუბუქსო, ფიქრობს. იქნებ პარვი ზუმროს? მაგრამ მას ზუმრობა არ ეტყობება. პარვის წარმოდგენა იუმროზე შემოიფარგლება მხოლოდ ანეკდოტებით ჯარში გატარებული დღეების შესახებ. ჯენეტს ასევერ მიანიც მოუხსენია თითოეული მათგანი.

“რადაც სიტყვებს გავეყვირო, მაგრამ მათ მკაფიოდ ვერ გამოვთქამდი. დამბლადაცემულივით ვილუღულუღებდი ჩახსულივით ხშირ. ისე არა, როგორც - ჩვეულებრივ”. პარვი ცოტა ხნით ჩუმდება, შემდეგ კი განაგრძობს. “როდესაც მიგვხვდა, რომ ვყვიროდი, ხმა გავიკმინე, მაგრამ ურთიანად ვთრთოდი. შუკი ავიანთ და შევეცადე მოემშარდა, მაგრამ ვერ შევეცდი. ბოლო დროს შარდვა არ მიქოხს - ცოტას მაინც ვახერხებ - მაგრამ ამ დილას, ორ საათსა და ორმოცდაშვიდ წუთზე, ვერ შევეძლი”. პარვი კვლავ ჩუმდება. ჯენეტი ხედვას შიხს სხივში მოლოცოცე მტყვერ, რომელიც შარავანდევით ვარს ეხვევა კაცს.

“რა დაგესიზნრა?” კითხულობს ჯენეტი და უნაზური რამ ზდება. პირველად სუთი წელს განმავლობაში (მას შემდეგ, რაც მათ ერთხელ შუალამემდეგ იკამათეს, შენახათ თუ გაყედათ “მოტირორებს” აქციები - ბოლოს კი მაინც გაიყვეს) ქალს აინტერესებს, რისი თქმა სურს ქმარს.

“არ ციცი, უნდა გითხრა თუ არა ეს”, ამბობს პარვი და თვალბებს დაბლა ხრის. შემდეგ საპილიპლეს იღებს და ხელში ათამაშებს.

“ამბობენ, მოყოლილი სიზმარი არ ახდებოა”, შენიშნავს ქალი და მოულოდნელად ხდება კიდევ ერთი უნაზური რამ: ჯენეტს ეჩვენება, თითქოს პარვი ურთიველად გამოიყურება. თვით მისი ჩრდილიც (კვდელზე, ტისტერის ზემოთ), როგორცაა, ძალზე დიდია. ქალს აზრით, ქმარი ისე გამოიყურება, თითქოს მათ ცხოვრებაში რაღაც მნიშვნელოვანი ხდებოდა. ეს-ესაა ფფორტიბი, ცხოვრება ცარიელბა-შეუკი. წუთო კვდებოდა? ესაა იენისის დილა. ჩვენ კონექტივტუმი ვიყვარებით. იენისის ყოველთვის კონექტივტუმი ვაჭარბობთ. მალე ერთ-ერთი ჩვენგანი გაზუხს მიიღებს და ნაიკითხავს.

“ასე ამბობენ?” კითხულობს წარბშეკრული კაცი (დიდი ხანია, ჯენეტს არ შეუკრთავს გრძელი, ხშირი წარბები, რომლებიც პარვის პირქუჩა გამოემტყველებას ანოქებს) და კვლავ ათამაშებს საპილიპლეს. ჯენეტს სურს, უთხრას ქმარს, საპილიპლე თავის ადგილას დადგო, რადგან აღიზიანებს მისი ცუდა, ისევე - როგორც პარვის

წრდილის მოძრაობა კედელზე, ან როგორც უმიზეზოდ მჭარბული გულისცემა, მაგრამ არ უნდა, დაარღვიოს კაცის ფიქრთა ნაკვეთი. და მაშინ შარვი მაგიდაზე დგებს საბილილეს. ჯენეტი თითქოს უნდა დამშვიდდეს, მაგრამ ასე არ ხდება. საბილილეს აქვს საკუთარი ჩრდილი, რომელიც მთელ მაგიდაზე იჭიმება, ჭადრაკის ვეება ფიგურის მსგავსად. მაგიდაზე მიმოხეული პურის ნამცეცხვსაც კი საკუთარი ჩრდილები აქვს. ქალს არ ესმის, რატომ ამინებს ეს, მაგრამ მინც ძრწის. მას ახსენდება ჩემი რული კაცის სიტყვები, აქ ყველანი შეშლილები ვართო, და ანახლეულად გრძნობს, რომ აღარ სურს შარვის სულელური სიზმრის მოსმენა. აღარ სურს, რომ ცხოვრება რაიმე იყოს, უაზრობის გარდა. უაზრობას არაფერი სჯობს. თუ მანში ეჭვი გვაპარებათ, დააკვირდით კინოსმახიბო ქალებს.

არაფერი უნდა ითქვასო, ფიქრობს ალგზნებული ჯენეტი. დიას, ალგზნებული, თითქოს უეცრად ხდება ქმრის სათქმელს. მას უნდა, უთხრას შარვის, რომ მოყოლილი სიზმარი აუცილებლად ახდება, მაგრამ გვიანაა. შარვი უკვე შყვება. იქნებ, ქალი იმიტომ ისჯება, რომ ცხოვრება უაზრობად მიაჩნია? მაგრამ ცხოვრება ხომ, ჯეთრო ტულისა ან იყოს, მართლაც ატურავით უაზროა, განა ასე არაა?

"დამესიზმრა, თითქოს დილა იყო და სამზარეულოში ჩამოვედი", ბუტბუტებს შარვი. "შაბათი დილა იყო, მაგრამ ჯერ კიდევ გეძინა".

"შაბათობით ყოველთვის შენზე ადრე ვდგები", - ამბობს ქალი.

"ვიცი, მაგრამ ეს სიზმარში ხლებოდა", - მშვიდად პასუხობს შარვი, და ჯენეტი ხედავს თეთრ ბუსუსებს ქმრის

მკლე ბარაკებზე. უნინ შარვი ჩოგბურთის თამაშობდა, მაგრამ შემდეგ მიატოვა.

"გული განუსებს, ჩემო კარგო", - დაცინვით ფიქრობს ქალი, "აი რა მოგილბეს ბოლოს. შეიძლება, შენი ნეკროლოგი "თამაშში" გამოქვეყნდეს, მაგრამ თუ იმავე დღეს პატრონს ჩაბარდება ორმოცდაათიანი წლების მეორესართის სიზმარი კინოსმახიბო ან ორმოციანი წლების ნაკლებად ცნობილი ბალერინა, ესეც არ გელირსება".

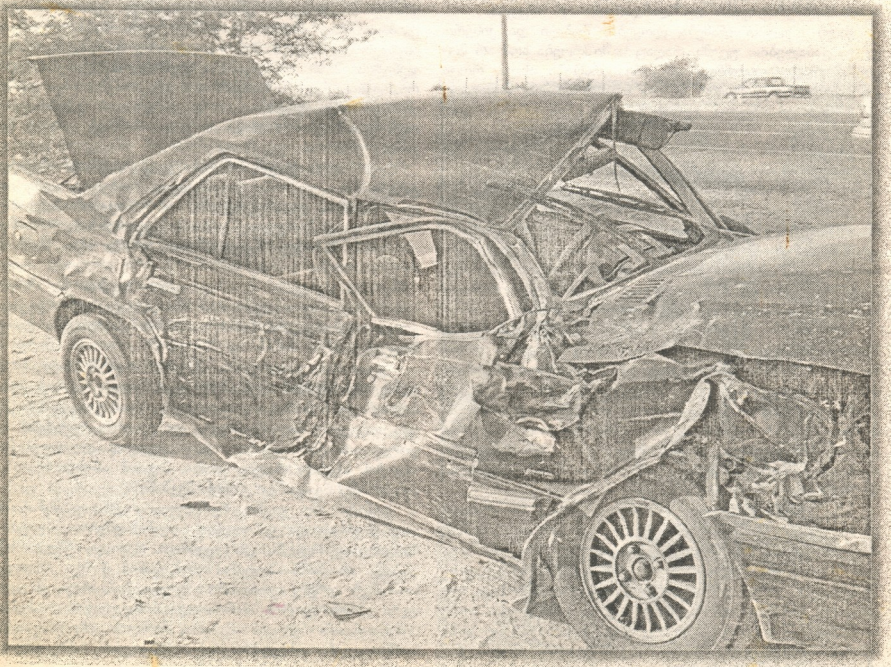
"სწორედ ასე იყო", - განაგრძობს შარვი, - "შვინანი ამინდი იდგა". ის ხელით ფანტავს შვის სხივი მოლიც-ლიც მტვერს და ქალს სურს დაიყვიროს, ნუ ავეთებ ამას, ნუ არღვევ საშყაროს მყუდროებასო.

"იატაკზე ევენებოდა ჩემი ჩრდილი, რომელიც არაჩვეულებრივად ელვავს და დიდი იყო"; შარვი ილიმება და ჯენეტი ამჩნევს, რომ კაცს ტუწები დამაშფრია. მაგრამ "ელვარე" შესაბამო სიტყვაა, როდესაც "ჩრდილის" შესახებ ლაპარაკობ, არა? "დიდბც" ასეთია".

"შარვი..."
"ფანჯარასთან მივედი, გარეთ გავიხედე და დაინახე ჩანაზნეტი ფრიდმანების "ვოლგო" კარზე. და ვიცოდი - რა უცნაური! - რომ მთვრალი ფრენკმა მანქანა შინ დაბრუნებისას დააზიანა".

ჯენეტი უეცრად გრძნობს, რომ სჯერა ყოველივე ეს. მან დაინახა ჩანაზნეტი ფრენკ ფრიდმანის "ვოლგოზე", როდესაც გარეთ გავიდა იმის შესამოწმებლად, მოიტანეს თუ არა გაზეთი (არ მოუტანიათ), და ივარაუდა, ალბათ, მთვრალმა ფრენკმა მანქანა რაღაცას გამოსდრო და გაფხაჭანა.

იქნებ, შარვიმაც დაინახა ეს, ახლაც კი ასე უცნაურად ეხუმრება ცოლს? შარვის საძინებელი ოთახის

ერთი ფანჯარა ქუჩაში გადის. მაგრამ ის ასეთი კაცი არაა. შარვი სტივეისს ლაზღანდარობა არ სჩვევია.

ქალს ოფლით ენამება ლოყები, შუბლი და კისერი. გული გამაღებთ უცემს. რაღაც საშიშროება ხომ არ მოივლის? რატომ გაურჩნდა ამგვარი გრძობა ახლა, როცა გარემომცველი სამყარო ეგზომ მშვიდობიანია, მომავალი კი - კეთილსამართლო? იქნებ ღმერთს შევედოდო, ფიქრობს ჯენეტი, რომ საფრთხე ავაცილოს?

“მაცივართან მივედი”, ჰყვება შარვი, “შევიხედე და დავინახე თუფში კვერცხებიანი სალაითი. მესიამოვნა - რადგან მომშინოდა”.

გაცს გაეცინა. ჯენეტი - ესე იგი, ჯექსი - უყურებს ნიჟარაში ჩადგმულ ქებას, რაღაც მაგრად მოხარული კვერცხი დევს. ნაჭუჭგაცილილი და ორად გაჭრილი დანარჩენი კვერცხები ფილაში აწყვია, თაროსთან. იქვე დევს მაიონზიანი თვალი. ჯენეტი ამირებს, კვერცხებიანი სალაითი მოიწმინდოს საუზმისთვის.

“არ მსურს დანარჩენის მოსმენა”, ოდნავ გასაგონად ჩურჩულებს ქალი, ისე, რომ თვითონაც არ ესმის თავისი ხმა. ოდესღაც ის დრამატულ წრეში მცადაინებოდა, ახლა კი ძლივს ახერხებს გარკვევით ლაპარაკს.

“ვიფიქრო, ერთ კვერცხს მაინც ავიღებ-მეთქი”, ამბობს შარვი, “მაგრამ შემეშინდა, რომ გაბრაზდებოდი. უცრაოდ ტელეფონმა დარეკა და მას მივყარდი - არ მინდოდა, რომ გაგავიძებოდა. შემდეგ კი დაინწყო სიზმრის ყველაზე შემზარავი ნაწილი”.

არა, ფიქრობს ქალი, რომელიც კვლავ ნიჟარასთან დგას. არ მსურს, მოვისმინო შემზარავი ნაწილი. მაგრამ, იმავდროულად, მას ნამდვილად სურს მისი მოსმენა. ყველას სიამოვნებს შემზარავი ამბების გაგება, აქ ყველანი შემოღობილი ვართ. დედაჩემი კი ნამდვილად ამბობდა, მოყოლილი სიზმარი არ აღდგება, ესე იგი, შეიძლება ავის-მომასწავებელი სიზმრების მოყოლა და სასიამოვნო სიზმრების საიდუმლოდ შენახვა, ისე, როგორც კბილს ინა-

ხვენ ხოლმე ბალიშქვეშ. მათ სამი ქალიშვილი ჰყავთ. ერთ-ერთი მათგანი ცხოვრობს იმავე ქუჩაზე, ცოტათი ქვემოთ. ესაა ქმართან გაყრილი ჯენა. სამი ქალიშვილი ნიშნავს ბალიშქვეშ შენახულ უამრავ კბილს, აგრეთვე - ჯენეტის შიშს მანქანებიანი უცნობი მამაკაცების გამო, რომლებიც ქალებს სთავაზობენ გასეირნებასა და ვახშამს. ჯენეტი იმედოვნებს, რომ დედამისი არ ცდებოდა და რომ უსიამოვნო სიზმრის მოყოლა ნიშნავს სოლის ჩარქობას ვამპირის გულში.

“ყურმილი ავიღე”, ამბობს შარვი, “ტრიშა რეკავდა”. ტრიშა მათი უფროსი ქალიშვილია, რომელიც აღმერთებდა ჰუდინისა და ბლუკსტონს, სანამ ბიჭებით მოიხიბლებოდა. “თავდაპირველად ერთი სიტყვა მიხსრა - “მამიკო” - მაგრამ მაშინვე მიხვდი, რომ ტრიშა იყო. ხომ იცი, როგორ ხდება ხოლმე ეს?”

დახს. ჯენეტმა იცის, როგორ ხდება ეს. როგორ სცნობ საცვარელი ადამიანის ხმას პირველვე სიტყვიდან, ყოველ შემთხვევაში მანამ, სანამ ის გაიზრდება და გამოიცვლება.

“ფუხარია: გამარჯობა, ტრიშა, რატომ მირეკავ ასე ადრე, ძვირფასო? დედაშენს ჯერ კიდევ სძინავს-მეთქი. მან არაფერი მომიბოგო და ვიფიქრე, რომ გაგვითიშეს. შემდეგ გავიგონე მისი ჩურჩული და ქვითინი. სიტყვებს მკაფიოდ არ გამოთქვამდა, გაურკვეველად ლულულულებდა. თითქოს სურდა რაღაც ეთქვა, მაგრამ ამოსუნთქვის ძალა არ შესწევდა. და მაშინ შევშინდი”.

ჯენეტი ანუ ჯექსი, რომელსაც ოდესღაც შესანიშნავად ხერხებოდა ფრანგული კოცნა, ეწეოდა “ტიტანის” მარკის სიგარეტებს და უყვარდა ტეკვილა, ახლა შიშმა აიტანა. ის შიშმა აიტანა მანამ, სანამ შარვი ასხენებდა ჩანანზექს ფრენკ ფრიდმანის “ვოლგოზე”, ახლა კი ავინდებდა ერთი კვირის წინანდელი სატელეფონო საუბარს შანასთან, სწორედ ის საუბარი, რომლის ერთ-ერთ თემს წარმოადგენდა ალცჰაიმერის დაავადება. შანა ქალაქში

ჭიურებოდა, ჯენტი კი ფანჯრის რაფაზე იჯდა და გასაყურებად მზანე მდელისა და ხეებს, რომელთა გამო ს აცემინებდა და თვალები ეცრემლებოდა. სანამ საუ- სრი აღტაცების შეეცებოდა, ქალები ჭორაობდნენ ლუ- ს ფრიდმანისა და ფრენკის შესახებ. რომელმა მთავანმა ეჭა ეს? რომელმა მთავანმა შენიშნა: "ლოთი ფრენკი გი- ეოთი დაატრელებს მანქანას და, საბოლოო ანგარიშში, იმეს იბსვერლებს?"

"შემდეგ ტრიშმა წარმოთქვა სიტყვა, რომელიც "ლექ- იას" მივახსავსებ, მაგრამ სიზმარში ვიცოდი, რომ ტრი- ში არ გამოთქვამდა პირველ მარჯვლად და მან, სინამდ- ელებში, თქვა "პოლიცია". ვკითხე, პოლიცია რად გინდა, რას გულისხმობ- მეთქი, და დავეყექა. აი, იქ დავეყექა". სარე უთითებს სკამზე, ტელეფონის მახლობლად.

"უფროსში ვერ არავფერი ისმოდა, შემდეგ კვლავ გა- ეიცინე ნანყვეტ-ნანყვეტ სიტყვები და აღსუქუნი, რამაც ენალამ გამაგებია. მაგრამ ბოლოს ტრიშმა მკაფიოდ თიხრა "ნომერი". ვიცოდი (ისევე როგორც ვიცოდი, რომ ეს ცდილობდა, ეთქვა "პოლიცია"): ტრიში მერუბნებოდა, რომ პოლიციიდან დაურეკეს, რადგან იქ არ ჰქონდათ ცენი ტელეფონის ნომერი".

გაოცნებული ჯენტი თავს უწევს ქმარს. ორი წლის წინ ცოლ-ქმარმა სიებიდან ამოაშლევინა მათი ტელეფო- ნის ნომერი, რადგან რეპორტიორები ხშირად ურეკავდ- ნენ ჰარვის (ჩვეულებრივ სადილის დროს). მაგრამ განა პოლიცია ვერ მიაკვლევდა აღსულებზე ნომერს? ალბათ, როდესაც პოლიციელებს ეჭვარებათ რაიმე ფაქტის სასწ- რაფოდ დადგენა, ისინი ამაზე დროს არ ხარჯავენ. გარ- და ამისა, სიზმრები ხომ ლოგიკით არ გამოირჩევა? სიზ- მრები არაცნობიერიდან ამოტივტივებული პოეზიაა.

აფორიატებული ჯენტი გარეუ გადის და უფურებს ქუჩას, რომელიც "ამერიკული ოცნების" ერთგვარ ვარი- ანტს წარმოადგენს. რა წაწარია ეს დილა! ბალახზე ნაპი კიაფობს. მაგრამ ქაღს გული გამალებით უფერს, სახე კი ოღლით აქვს დაცვარული. მას სურს უთხრას ქმარს, განუდგოდო. ჰარვიმ არ უნდა მოჰყვეს ეს სიზმარი, ეს შემ- ხარავი სიზმარი. ჯენტიმა უნდა გაახსენოს ქმარს, რომ ამავე ქუჩაზე, ცოტათი ქვემოთ, ცხოვრობს ჯენა, რომე- ლიც იქვე, სოფელში მუშაობს და მთელი ღამეების გან- მავლობაში სვამს ფრენკ ფრიდმანის მსგავს ტიპებთან ერ- თად.

"ის ქვითინთ ისროდა ნანყვეტ-ნანყვეტ სიტყვებს", - ამბობს ჰარვი. "შემდეგ მომესმა "შოკლული" და ვიცოდი, რომ ჩვენი ერთ-ერთი ქალიშვილი მოკვდა. ეს ზუსტად ვიცოდი. დაიღუბა არა ტრიშმა (რადგან ის ტელეფონით მელაპარაკებოდა), არამედ - ჯენა ან სტეფანი. ელდა მე- ცა. ვფიქრობდი, ნეტავ, რომელი-მეთქი, და ავეყრიდი: "მითხარო, რომელი მითხარო, რომელი ლევისა გულისათი- ვის, ტრიში, მითხარო, რომელი!" და მაშინ სიზმარში გა- მიჰქონა რეალურმა სამყარომ".

ჰარვი ოღნავ იღიპის. დილის მზის ელვარე სხივებში ჯენტი ხედავს ნოთელ ლაქას ფრენკ ფრიდმანის "ვოლ- ვოს" ჩანაწნეზე, რომელიც ერთ ადგილას ჩამოუქებულია. ეს შეიძლება იყოს ტალახი ან თმა. ქაღს წარმოუდგება ფრენკი, რომელიც დილის ორ საათზე პირუდნება შინ და იმდენად მივრალია, რომ მანქანა ენოსიც კი ვერ შემ- ყავს, გარაჟზე რომ არავფერი ვთვიათ.

"მივხვდი, რომ სანოლში ვინექი, მაგრამ კვლავ ჩამე- მოდა ჩახლქილი ხმა, რომელიც ჩემსას არ ჰგავდა და სრულიად ვერ გამოთქვამდა სიტყვებს. "თხარი, მელი, თხარი, მელი", და კვლავ: "თხარი, მელი, იში". მითხარი, რომელი მითხარი, რომელი, ტრიში!

ჰარვი ჩუმდნება. მის თავთან მტვერი ლცლიცებს. მზის სხივებში ქათბოებს თეთრი მახსურა.

"ვინექი და ვუცდიდი, როდის ჩახვდოდი ქვემოთ, როდის გაიგებდი, რა მოხდა", წარმოთქვამს კაცი ბოლოს.

"მარტოლებდა. თავს ვარწმუნებდი, ეს მხოლოდ სიზმა- რია-მეთქი, მაგრამ იმისაც ვეფიქრობდი, რომ სიზმარი ძალზე რეალური, გასაოცარი, თავზარამცემი იყო". ჰარ- ვი კვლავ წყევტს თხრობას და ფიქრობს იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა უთხრას ცოლს დანარჩენი. ის ვერ ხედავს, რომ ქალი აღარ უსმენს ჯექი ახლა მთელი ძალ-ღონით არწმუნებს თავს, რომ "ვოლვოს" სისხლი კი არ ამწვია, არამედ - ტალახი. "ტალახი" ის სიტყვაა, რომელსაც არაცნობიერი ძალზე სწრაფად კარნახობს ქაღს.

"საინტერესოა, რამდენად შორს მიდის ფანტაზია", - ამბობს კაცი. "ამგვარი სიზმარი წააგავს პოეტის (ქუშმარ- ირტი პოეტის) მიერ დანახულ ლექსს. ყოველი დეტალი იმდენად მკაფიო და ნათელია..."

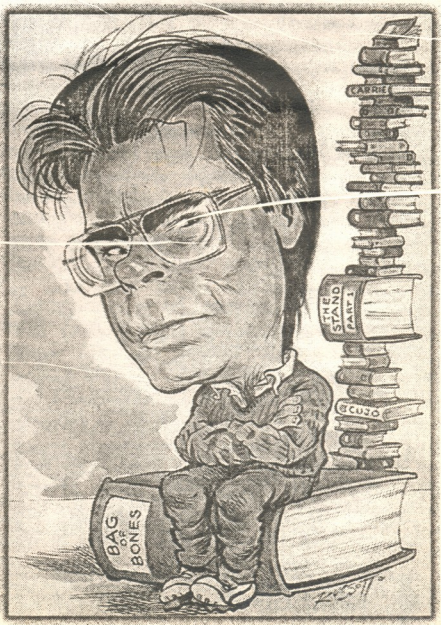
ჰარვი დუმს. სამზარეულოს მზე და მტვერი ეუფლუ- ბა. გარეთ ყველაფერი უცვლელადაა. ჯენტი უყურებს "ვოლვოს". როდესაც გაისმის ტელეფონის წვრილი, ქაღს სურს, დაივიროს, მაგრამ სუნთქვა ეკვრის, სურს, ყურებ- ზე ხელები აიფაროს, მაგრამ ხელების აწვეის ძალა არ შესწევს. ჰარვი მიდის ტელეფონთან, რომელიც განუწყ- ვეტელი წვრილებს.

ალბათ, ნომერი შეეშალათ, ფიქრობს ჯენტი. ეს ასე უნდა იყოს, რადგან მოყოლილი სიზმარი არასრდეს ახ- დება.

ჰარვი ამბობს: "გისმენთ?"

ანგლისურადან თარგმანა

მანან, ლომიძე

წიგნაკრები

ნაციონალური მისტიციზმი ეკლესიასა და სახელმწიფოში

საქველური საქველურთა ჩამონათვალში

კარლამენტარმა გურამ შარაძემ, როდესაც იგი "ღამის კურირში", 11 ივლისს, პრეზიდენტის კანცელარიის უფროსს - პეტრე მაშრაძეს ეპაექრებოდა, გაისენა კრებული "ეკლესია და სამოქალაქო საზოგადოება. საქართველო. XXI საუკუნის დასაწყისი", რომელიც "კავკასიურმა სახლმა" 2001 წელს გამოაქვეყნა. მან აღმოთხა გამოთქვა შესავალი წერილის იმ მონაკვეთის გამო, რომელშიც ილია ჭავჭავაძის წმინდანად შერაცხვასა და იოანე-ზოსიმეს სახელით ცნობილი ნაწარმოების ლიტურგიაში ჩართვაზე ლაპარაკი შესაძლებელია, ეს წერილი აქვს შედგელოლამ დეკანოზ როსტომ ლორთქიფანიძესაც, რომელმაც გაზეთ "ახალ ეპოქაში" (2003, 12-18.X.136) განაცხადა: "...დღეს მავანი და მავანი მრავალმნიშვნელოვანი მანქვა-გრებით სვამენ კითხვას: რატომ აღიარა ილია საქართველოს დედაეკლესიამ წმინდანად?". ასეთი შეკითხვის დასმის მიზეზად დასახლებულია "ერის უზენაესი ზეობრივი პრინციპების" გაუზარებლობა და "ქრისტიანული ფილოსოფიის" არცოდნა. ამდენად, პატრივტუდული დეკანოზი ოპონენტებს ქართველოლოგიასა და ქრისტილოგიაში ჩაუხედაობას აბრალელებს...

აღნიშნული წერილი ეკუთვნის მწერალ ნაირა გელაშვილს, კრებულის რედაქტორს, მაგრამ ზოგიერთი და, კერძოდ, ზემოხსენებული მონაკვეთის შედგენასა და დავენაზე მე ვმუშაობდი (კრებულის გამოცემისას დაშვებული მექანიკური შეცდომის გამო ჩემი, როგორც შესავალი წერილის თანაავტორის, გვარი არ იქნა მოხსენიებული). ამის გამო თავს ვაღდეულებად ვთვლი, მისი შინაარსისა და მიზანდასახულობის თაობაზე მკერე კომენტარი გაეკეთებ და ჩემი პოზიცია წარმოვსაზღვრავ.

წერილში ჩამოთვლილია ფაქტები, რომლებიც საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის თანამედროვე ცხოვრებისათვის ნიშანდობლივია და რომლებსაც რედაქტორი და თანარედაქტორი, ე.ი. ამ სტრიქონების ავტორი, ეკლესიოლოგიური, ეროვნული, მოქალაქეობრივი თუ სახელმწიფოებრივი თვალსაზრისით უარყოფითად აფასებენ.

განსახილველ ფაქტს, უფრო ზუსტად რომ ვთქვათ, - საყვედურს საყვედურთა ჩამონათვალში მე-11 ადგილი უჭირავს. ამ საყვედურის ის ნაწილი, რომელიც ოპონენტმა ტელეთეიმში გაასაზღაურა და რამაც გვედგებება, ასეა ჩამოყალიბებული: "საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მასშტაბით დიდი ნაწილი ეკომიგრება და კარს უსწის პროცენტულ და უმცირესობით აბექტებულ ნაციონალიზმს. მან დააკამყოფილა 80-იანი წლების დისიდენტთა და დიდმორწმუნეობით თავმჯიწონებულ მწერალ-მკვნიერთა მოთხოვნა ილია ჭავჭავაძისა და ცოტენ დანაშაულის წმინდანად აღიარებადების თაობაზე; შემოეშავა რწმენა მშობლიური ერის გამორჩეულობისა და განსაკუთრებულობისა, გაავტეხა იოანე-ზოსიმეს მატერული ნაწარმოები და შემოიღო ისეთი დღესასწაული და საგალობელი, რაც უცხო და მიუღებელია ბიბლიისათვის, საეკლესიო ისტორიისათვის და, ზოგადად, ქრისტიანული მსოფლმშვედველობისათვის. შედგელოლამ გაავტეს ქართული ერის დღესასწაულის შემოღება და "ქართული ერის საგალობლის" ლიტურგიკულ პრაქტიკაში ჩართვა, რაც ძალზე უსწავრიანა..."

დაისმის კითხვები: 1) რამდენად თავსდება საეკლესიო-პაგოგრაფიულ ტრადიციასა და კანონიკის ნორმებში

სენებელი მამულიშვილების წმინდანად გამოცხადება და 2) ქრისტიანული ეორტალოვანი (დღესასწაულთმცოდნეობა), რომელსაც ოსკალუენოვანი ისტორია აქვს იცნობს თუ არა რომელიმე ბუნებითი მოვლენის, მაგალითად, ერის ლოცვისა და ვედრების საგნად გახდომას? ენა კომუნიკაციის, აზროვნებისა და ექსპრესიის საშუალებაა და არა მიზანი, იდეალი. ამის გამო, - დასაშვებია თუ არა მის მიმართ სავედრებულ-სამადლობელი ლოცვების აღლენა? სადაა პრეცედენტი? ეკლესიის ისტორია იცნობს თუ არა მსგავს მოვლენას?

როგორ ბარდაქმნება მოქვდავი წმინდანად?

ეკლესიის და, მით უმეტეს, მართლმადიდებელი ეკლესიის როგორც თეორია, ისე პრაქტიკა დაფუძნებული წიწილზე (ბიბლიაზე) და საღვთო გადმოცემაზე, რის გამოც მოუყველა სიახლე, რაც ეკლესიის საზღვრებში მისაქცევადა განკუთვნილი, შინაგანი კავშირით საღვთო წერილსა და საღვთო გადმოცემას უნდა ეფუძნებოდეს. იგულისხმება: ისეთი ეკლესიოლოგიური მოვლენა, როგორცაა ამა თუ იმ წმინდანის, დღესასწაულისა თუ რელიკვიის კანონიზაცია, საჭიროებს არქტივობის (პირველახის) და-დასტურებას და წარმოქმნას. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ეკლესიაში მხოლოდ ის სიახლე ჩაითვლება კანონიკურად, რაც წარსულ გამოცდილებაში ჰპოვებს საყრდენ ფესვს და გამართლებას.

ამდენად, ეკლესიის ნომენკლატურულ წმინდანად, საეკლესიო ტრადიციის თანახმად, მხოლოდ და მხოლოდ ის ისტორიული პირი გამოცხადდება, რომლის ბიოგრაფია პაგოგრაფიის კანონიზებულ მოდელს ესატყვისება.

წმინდანობის ინსტიტუციის ძველი და კარგად დამუშავებული წესგანგებანი, განსაზღვრული და შემოფარგლული რეგლამენტი აქვს. ემითები წმინდა (ბერძ. შაგაიოს და ლათ. სანკტუს), როგორც საეკლესიო-კანონიკური ტერმინი, მითითებებს პიროვნების სულისა და ხორცის (გეგამი) განსაკუთრებულ მდგომარეობაზე, სხვათაგან გამორჩეულობაზე, მნიველისა და უკეთურების ჩამოფრთხვაზე, ვნებისა და მიწიერი სურვილების დათრგუნვაზე და ზედამავალი კობის უზენაეს საფეხურამდე მიღწევაზე. ამდენად, წმინდანობა ასკეტიკის სფეროს განვსუტუნება და წმინდანი არის ის, ვინც საკუთარ სულსა და სხეულში ღმერთი დამიკვდრა.

სახარების ენაზე წმინდანის ღვთის შვილი ეწოდება. ისინი (წმინდანები), იესო ქრისტესაგან განსხვავებით, არიან ღვთის არა ბუნებითი შვილები, არამედ მადლით განღმერთობილები (შდრ. იოანე 11-13), იოანე დამასკელის თქმით, - მადლისმიერი ღმერთები. ასე რომ, მორწმუნე

ჩსტანთა სიმრავლიდან გამოირჩევიან პიროვნებები, რომლებიც საკუთარი გადამწყვეტილების თანხმად განღობობის გზაზე დგებიან და ღვთის თანამოქმედების ქცობით ამ იდეალს წუთისოფელშივე ახორციელებენ. ანუ ხდებიან ზვცის კაცები და ქვეყნის ანგლოზები, ჟის ახოვანი მხედრები, რასაც კათოლიკე და სამოცილო ეკლესია აღიარებს და ადასტურებს.

ამა თუ იმ პიროვნების წმინდანობის დასტურყოფას, ქდის დასამსა, და ქქმარიტებს კანონიზაცია ეწოდება, რაც ლათინურად სუფიქსირებული სიტყვაა და დადენებას, დაწესებას ნიშნავს. მას, ისე როგორც ნებისურ ეკლესიურ აქტს, თავისი ნორმა და რიტუალი აქვს, აქ კანონიზაციის პროცესს შამბექტაობას მატებს.

აქ შავიოფელ უნდა ითქვას შემდეგი: ვერც ერთი საეკლესიო კრება, ვერც ერთი სამღვდელმთავრო სისილი ვერც ერთ ადამიანს წმინდანად ვერ გახდის, ვეც იგი თვითგანწმენდისა და თვითამაღლების ზით უკვე ასეთად გამხდარი არ არის. ამდენად, წმინდანები არსებობენ თავისთავად და საეკლესიო ინსტიტუტია მათ სატატუსს, რომელიც თვითონ მიიშუშავენ და შეიძინეს, მხოლოდ და მხოლოდ დასაცხადებს და განმტკიცებს ანუ მორწმუნეთა თვალში ავტორიტეტს შესქნის. კანონიზაცია რეალურად მყოფის, ისედაც არსებულის მოქცევის აღსარულებს. აქედან დასკვნა: გამოთქმა "ეკლესიაშ შურაცხა წმინდანად" არის პირობითი და ზნა შურაცხაშ ამ შემთხვევაში შემოქმედებით აქტს არ გულისხმობს. იგი პირდაპირ (ანბანურად) არ უნდა გავიყოთ. ესა თუ ის პირი წმინდანად კანონიზაციაშ კი არ აქცია, არამედ იგი წმინდანი მანამდე გახდა.

წმინდანობის სამი ძირითადი სახე არსებობს:

ა) ბიბლიური წმინდანები, რომელთა სათავეში ღვთისმშობელი და იოანე ნათლისმცემელი დგანან. მათ გვერდით არიან: მამათმთავრები, წინასწარმეტყველები და მოციქულები;

ბ) მონაშეები ანუ, ბერწულად, მარტიკლები (მონაშეები, დამონაშეები ანუ, დასტურყოფლები), რომლებმაც იფეს. ბეგრება სისლი დადვარა;

გ) კეთილმოღვაწენი, რომელთა შორის პირველ რიგში წუთისოფლისაგან განმყოფობული მონაზვნები (მამები და დედები) იგულისხმებიან, აგრეთვე - ეკლესიის მოძღვრები (მღვდლები და მღვდელმთავრები), რომლებმაც ქქმარიტების სიტყვიერად და წერილობითად ჩამოყალიბების გზაზე კანასტორიული ნაბიჯები გადადგვეს. მათთან ერთად კათა სასუფეველები სის ერისმთავრები და მეფეები განისკვნებენ, რომლებსაც ეკლესიის წინაშე დიდი დამსახურება მიუძღვის. თითოეული დასს, რეჟონატქვამი რომ შეეჯავბით, გამთარჩევს სწმინდს, ზედად მისი წვერები (წმინდანები) ამქვეყნად შეიმოსენ, რადგან ღვთის მცნებებისა და გამწინების შესაბამისად მოქალაქობდნენ.

თქო კონკრეტულად რომ ვთქვათ, წმინდანობა პიროვნების ფსიქიური და სომატური, ე.ი. სამშინველისიული და ზორციელი მხარის გასულიერებას ნიშნავს, რაც, შავიოლოგიური ცნობიერების თანხმად, მხოლოდ და მხოლოდ ეკლესიის წიაღშია შესაძლებელი. თუოზისი (განდწმობა) ანუ ღვთის შვილად ქცევა ქრისტიანული ასეტიზმის ქვაკუთხედი და არ იღვალის სრულყოფის ერთადერთი საშუალება არის იდეალის გზა, რომელიც ან მონაშეობით, ან მონაშეობის ტიტლფასი მოღვაწეობით მთავრდება. ლაბარაკია ისევ და ისევ ეკლესიურ მოღვაწეობაზე, რომლის უმაღლეს ხარისხზე

მყოფობისათვის წმინდანობივია სულიერ-თუერციული ძალის შექნა. ვინც ამ ძალით და მხედველობის უწარმი (მჭერტეკლობით) შეიმოსება, მას კაცთა ბუნების აღმატებული საქმის კეთების უწარიც მიემაღლება, რაც ზოგ შემთხვევაში სასწაულომოქმედებაში ვლინდება, ზოგ შემთხვევაში - წინასწარმეტყველებაში, ზოგ შემთხვევაში - ფიცხელ მარტოობაში, გვაქმის ამა თუ იმ ფორმით განხორწნელობაში და ა.შ. ამიტომაც, რომ წმინდანობის წმინდი საღვაწეუ (ზოგადად, გვაქმის მიერ) მოხდენილი სასწაულებივია.

ვისაც შავიოგრაფიული ტექსტები ნაუკითხავს, დაგვეთანხმება, რომ ეკლესია ამა თუ იმ პიროვნების კანონიზაციის საკითხს ფრთხილად და ფაქიზად ეკიდებოდა. კონკრეტული მონაშისა თუ მოღვაწის წმინდანად ცნობის იდეა მორწმუნეთა, მხოლოდ და მხოლოდ მორწმუნეთა (სამღვდელითა და საეროთა), შორის იბადებოდა, რაზეც ვერდიტეს ეკლესია გულმოდგინე განსჯა-გამოკვლევის შემდეგ განაჩინებდა, - განაწესებდა ხსენების დღეს და დათანხმდებოდა, რომ შავიოგრაფებს საკითხავები და საგალობლები დაენერათ.

რას ნიშნავს "ეროვნული წმინდანი"?

საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია, როგორც კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესიის განუყოფელი ნაწილი, კანონიზაციის საყოველთაო წესებს განხორციელებს. მან არამც თუ სრულყოფილად აითვისა არ სდევროში მხოლოდ ეკლესიის გამოცდილება (გიორგი მთაწმინდელმა მე-11 ს-ის შუა წლებში სრული თვენი, სცინაქსარი და არაერთი წმინდა მწამისა თუ მოღვაწის ცხოვრება თარგმნა), არამედ ხსენდება და განგებანი ეროვნულ წმინდანებსაც გაწურნა.

"ეროვნული წმინდანი" ქვეშ, არც მტტი, არც ნაკლები, მოქვეყნული ქვეყნის მინაწაღზე მონაშე ამ მოღვაწე პიროვნება იგულისხმება. ეროვნული წმინდანი ექსტაით მცხეთელიც და გრიგოლ ხანძთელიც, თუქცა ეროვნებით პირველი სპარსელი იყო, მყოვე - ქართველი. სახელმწიფოებრივად და, შესაბამისად, ამქვეყნური, "მებრძოლი" ეკლესიის თვალთხედვით ორივე ქართველია, ვინაიდან ქართლის სანაშეებში მოსაგრობდნენ და საქართველოს ეკლესიის შვილები იყვნენ. წმინდანის რანგში ექსტაით მცხეთელიც და გრიგოლ ხანძთელიც ეკლესიურმა ცხოვრებამ და სარწმუნოებისათვის თავდადებაშ აქტისა. ეკვეც ითქმის საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ყველა კანონიზებულ წმინდანზე. კანონიზაციის აქტის შინაშეწმობა ამ შემთხვევაში ლიტურგიკულ ხსენებებსა და მოთხრობა-საგალობლებს ენიჭება.

მაყოფელ უნდა ითქვას (თუქცა მთელი ტრადიციის მიხვევებით): ვის შესახებც ქველ ეორწლოგური წესებმსა და კრებულებში შავიოლოგიური მასალა არ დასტურდება, მას კანონიკურ წმინდანად ვერ მიიწვევენ. ეს მასალა ქართულ სინამდვილეში ყველაზე სრულყოფილად და ამომწურვად კათალიკოსმა ანტონ პირველმა შეაჯავა. მან XVIII ს-ის 40-50-ანი წლებში დიდი მასშტაბის არქეოგრაფიული სამუშაო ჩაატარა და შეადგინა სადღესასწაულო თვენი და ტრიოდიონი (საგალობლებისა და სცინაქსარული საკითხავების კრებულები), რომლებშიც თავი მოუყარა მასალის მთიქმის ყველა ეროვნული წმინდანის შესახებ. ეს კორპუსი დღეს შევსებული და დაზუსტებული არადაგან XIX-XX სს-ში ბეგრის ისეთი წერილობითი ძეგლი გამოვიდინდა, რაზეც ანტონ პირველს ხელი არ მიუწვდებოდა. საკითხით დანტრქესებული

საზოგადოებრიობისთვის ცნობილია ენრიკო გაბიძაშვილი-ს შემჯავებელი ნაშრომი "ქართველ წმინდანთა და აღმსარებელთა კალენდრის შესახებ", რომელიც პირველად "საღვთისმეტყველო კრებულში" დაიბეჭდა (1981.#5; გამოდიოდა შიდაობმხარების წესით). გამოკვლევას ერთ-ერთ "ძველი საქართველოს წმინდანთა და სინონიმთა კალენდარი", რომელიც ხელმოვრედ საქართველოს საპატრიარქოს "ძველი ქართული წერილობითი ძეგლების პაკოლოგიური კვლევის ცენტრმა" გამოაქვეყნა (ხელმძღვანელი ილიშერ ქულიძე) (იხ. მსოფლიო მართლმადიდებელი ეკლესიის შერთებული კალენდარი, თბ.,2001, გვ.297-302).

ესა ქრონოლოგიის კვალდაკვალ შედგენილი ტაბულა, რომელიც ერთხელ კიდევ გვარწმუნებს, რომ ამა თუ იმ პიროვნების კანონიზაციის საკითხში ჩვენი წინაპრები დიდ სიფრთხილეს იჩენდნენ. მათ წმინდანებად არ შეირაცხეს ისეთი დამსახურებული და ვნებული მუშევრები კი, როგორებიც არიან: პირველქვისტიანი მირიანი, ვახტანგ გორგასალი, აზოტ კურაპალატი (არაბების მიერ საკურთხევალსა ზედა მოკლული), დიმიტრი თავდადებული, აგრეთვე - საეკლესიო მწერლები და მოძღვრები: ეფრემ მეორე, არსენ ივალთოელი, იოანე პეტრიანი და სხვა. ისინი არასდ, არც ერთ ლიტურგიულ ძეგლში, წმინდანებად მოხსენიებულნი არ არიან. მეტიც - საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის სამოციქულო საეპარქია წმინდანთა დასში შეფეთმეფე თამარის კი არ შურცხა. წმინდანთა მას შოლოდ XI ს-ის ხელნაწერის (კლარჯული სცინაქსარის) ერთი გვიანდელი მიწაწერი მოიხსენიება, რასაც სხვა საეკლესიო წიგნებში ვეღარ ვხვდებით. ეს ნიშნავს, რომ საეკლესიო იერარქიამ, თვით ანტონ კათალიკოსამაც კი, თამარ მეფის წმინდანობა არ აღიარა (კალენდარში იგი XIX ს-ის მეორე ნახევარში შეიყვანეს ბევრ სხვა ისტორიულ მოღვაწესთან ერთად).

მინ წამოაყმანა ილია ჭაჭავაძისა და ცოტნა დადიანის პანონიზაციის იდეა?

ილია ჭაჭავაძე ერის მოქირანახულე მამა და წინამძღვარი იყო. იგი მართლმადიდებელთა ოჯახში დაიბადა და აღზარდა. მისი მსოფლმხედველობა და მხატვროლესთეტიკური პოზიცია ბიბლია და საეკლესიო ტრადიციის საფუძველზე ჩამოყალიბდა, რასაც ბიოგრაფები და მკვლევრებიც ადასტურებენ (იხიენი სიტყვა "ბიბლია ილიას ცხოვრებასა და შემოქმედებაში": ჟურნ. "სიტყვა", 1998, #1). თვალსაჩინო სიტყვა მან საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საქმეშიც თქვა, მაგრამ საკუთრივ ეკლესიისათვის უფრო საყურადღებო მისი წმინდოებრივი პათოსი და ისტორიულ-ლტერატურული თემატიკის სახარებისეული ანალოზი უნდა იყოს. ამ ფაქტს ქართველმა სამღვდელეობამ იმთავითვე, განსაკუთრებით წინაშორის ტრადიციის შემდეგ, სათანადო პატივი მოაგო, მაგრამ არავის უთქვამს: მისი ცხოვრება და აღსარული წმინდანის ცხოვრება და აღსარულიაო.

მორწმუნებელი ილია ჭაჭავაძის წმინდანად შურცხვის შესახებ პირველად დისიდენტთა შორის გაიხმა, - 1981 წლის 14 ოქტომბერს, სვეტიცხოვლობას, როდესაც ირაკლი ნერეთელი, გიორგი კერეგალიშვილი, თამარ ჩხიეძე, ნანა კაკაბაძე, მარინე კოშკაძე, სოსო ორჯონიკიძე, მარინე ბაღდავაძე, ხათუნა არაბიძე და სხვანი საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის მიმართავდნენ თხოვნით, ილია ჭაჭავაძე წმინდანად გამოეცხადებინა. შესაბამის პეტრიკი-აზე ისინი კათედრალსა და მის გალავანში ხალხს ხელს

ანერინებდნენ. მათ გვერდით იდგა ზვიად გამსახურდია, რომელიც პოლიციამ სვეტიცხოვლის კარიბჭის წინ მანქანაში შეაგდო და დააპატიმრა. მაშინ თბქმეც მანქანას ბორბლებში უწვებოდა, გვერვლიშვილი პოლიციელების ხელდან მსხვერპლის გამოსასხნელად მიიწვედა. მათ მხარი დანარჩენმა აქტივისტებმაც აუბეს და თბილისისაკენ დაიძრნენ ყინით: "ძირს შუგარდნამე, გაუმარჯოს ილია ჭაჭავაძეს!" პოლიციამ ისინიც დააპატიმრა და გაასამართლა. დაიბეჭდა, გიორგი მაშულაშვილის ხელმოწერით, წერილი "შოთინებნასაც საზღვარი აქვს ანუ სულიკნები მორწმუნეთა როლში" ("თბილისის უნივერსიტეტი", 1981, 30.X.#32), რომელშიც ნათქვამი იყო: "მორწმუნე ხულიკნები" მტეთათა "რალაც დოკუმენტს აკონწინებდნენ... "რალაც დოკუმენტში" ილია ჭაჭავაძის წმინდანად შურცხვის მოთხოვნა იგულისხმება (ეს ამბები ვრცლად მიზილოლუია ილიაშვილის სტატიითა "კომუნისტების დროინდელი შავი პარტი": გაზ. "ჯორჯიან თაიშია", 2002, #26,29). დისიდენტების ინიციატივას სოლიდარობა არც საეკლესიო იერარქიამ გამოუცხადა, რის გამოც ისინი პროტესტს გამოთქვამდნენ და უწმინდანე ილია მეორეს დაქინებით მოუწოდებდნენ, ილია ჭაჭავაძე ყოველგვარი ყოყმანის გარეშე წმინდანად შურცხას.

ეს მოთხოვნა, რომელსაც მაშინ პოლიტიკური დატვირთვაც ჰქონდა, მხოლედ პერსპექტივის ფას დაკმაყოფილდა. 1987 წლის 7 ივლისს საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის წმინდა სინოდმა ილია ჭაჭავაძე წმინდანად გამოაცხადა.

ცოტნე დადიანის კანონიზაციის სურვილიც საერო სულისკვეთმა წარმოშვა. რეპტორთა საბჭოს და შემოქმედებითი კავშირების საბჭოს სახელით აკადემიკოს როინ მეტრეველმა და მწერლთა კავშირის თავმჯდომარემ თამაზ წიგნებამ 1998 წელს სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქი ილია მეორეს შემდეგ წინადადებით მიმართა: "დაიხვას საკითხი ქართული ეკლესიის სინოდის წინაშე შესახებ იმისა, რომ საქართველოს უდიდესი ზეობრივი გმირი ცოტნე დადიანი ან და მარადის შურცხულ იქმნას საეკლესიო წმინდანად" ("ლიტსაქ.", 1998, 1-8.V, N18). მიმართვას მხარი პრეზიდენტმა ედუარდ შევარდინამაც დაუჭირა, რასაც დადებითი გამოსაზურებათა მთელი სერია მოჰყვა სხვადასხვა სამთავრობო თუ არასამთავრობო დანქსეთებებისაგან. წმინდნამ 1999 წლის 26 ოქტომბერს ცოტნე დადიანი წმინდანად გამოაცხადა და სხენების დღე 30 ივნისს გაანაჩნა.

რა ვიციტ ცოტნე დადიანის ქრისტიანულ-ეკლესიური რწმენისა და მოსაზრების შესახებ? ის, რასაც ვთხოვად მწერელი გავუწყვს, რომ ცოტნე დადიანი, "კაცი წარჩინებული და სათნოიანი", ანტიმონოლოური შეთქმულების ერთ-ერთი თაოსანი, თანამებამულეთა ხედვრის გაზიარებას აპირებდა, ზეობრივი გადანყვეტლების ნიშნშია. ეს საქელივი შემტანანეს სახარების სიტყვებს ასხენებს: "იმ-აზე დიდი ხიცვარული არავის აქვს, როცა ვინმე თავს სწირავს თავისი მეგობრებისათვის" (იოანე 15:13). სხვისთვის თავგანწირვა ერთობ ქრისტიანული ნაბიჯია, მაგრამ არა მხოლოდ ქრისტიანული. ესაა ვაყვაცობა, ზეობრივი გმირობა, რომელიც ქრისტიანსაც და არარქრისტიანსაც, მორწმუნესაც და არამორწმუნესაც თანაბრად აღაფროთვანებს. ქრისტიანული ასკეტიკა არის მეტი, ვიდრე ის, რასთანაც საქმე ცოტნე დადიანის ეპიზოდში გვაქვს. ეს ეპიზოდი საერო ეპიზოდი და ბუნებრივია, რამც ერთმა და ქვეყანამ, ქრისტიანებმაც და არარქრისტიან-

ქმად იგი მოწინებთ გაიხსენებ და იდეალისწაუღონ. ასე ხდებოდა და კვლავაც მოხდება, მაგრამ მისთვის მათოლოგიური ხარისხის მიცემა, თუკი საეკლესიო ტრადიციით ვინმეღმძვინვანებულ, კანონზომიერი მოვლენა არ წდა იყოს იმ უზარალო მიზეზის გამო, რომ მას ეს ხანისი რეალურად არ გააჩნია.

არ მოგვიწონდებოდა ენა, რომ ილია ჭავჭავაძისა და ჟუნე დიდაშის პიროვნებთა ღირსება, ღვაწლი და კვების წინაშე დამსახურება ექვეყნუ დავაყვინთ. მათ სხავთ დიდების შარავანდედი, რომელიც მამულისათვის ავადდებულ ერისკაცთა შარავანდედი, მაგრამ რა საუფუძველი გვაქვს, ამ რა აუცილებლობა, რომ ეს შარავანდედი წმინდანის შარავანდედად გამოვაცხადოთ? თუკი მათ სახეს იმ ფერით გამოვსახავთ, რომელიც მათი სახის რეალური ფერი არაა, განა ეს ან ერთის, ან მეორის უკლს ესიაომენება?

რუს გვხსნავლის

“ქებაი ძართულისა ენისაი”

საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის თანამედროვე ცხოვრებაში საერო ცნობიერების გახატარებას უფრო მკაფიოდ ენის დღესასწაულის დანესება ცხადყოფის. იგი 1986 წელს შემოიღეს; მიზნულია ლაზარეს შაბათზე და ეწოდება “ქებაი და დიდებთა ქართულისა ენისაი”.

ლიტერატურულ წყაროდ აღებულია ამავე სახელწოდების შესხმა, რომლის შინაარსი ასეთია: ქართული ენაში შენახულია საიდუმლო. იგი (ეს ენა) მძინარეა, მდბაბლი და აქუნუნებული, მაგრამ მას ლაზარეს მცავსი მოძაველი აქვს - მეორედ მოსვლის ჟამს იესო ქრისტეც აღადგენს და მტტიც, იგი ყოველ ერს ამ ენით გაასამართლებს. ხელნაწერები, რომლებშიც ეს თხზულება დაცული, დაკრძობიებულია X ს-ის ცნობილი არქეოგრაფისა და მწერლის იოანე-ზოსიმეს სახელიან. დღეს მკვლევართა უმრავლესობა მას ამ ნაწარმოების გადამწერად მიიჩნეს და, შესაბამისად, ტექსტს ადრეული ეპოქის ძეგლად რაცხს. ეს ფილოლოგიის პრობლემაა. ჩვენთვის არასებობა მწიგნულობა შემდეგ გარემოებას აქვს: იდეა და მხატვრული ხერხი, რაც “ქებაი“-ს საფუძველია, ქართული მწერლობის ისტორიაში სრულიად უცნობი და უპრეცედენტია. ჩანს, ეს იდეა იმ ლიტერატურული სკოლის საზღვრებს არ გაცოცლებია, სადაც აღმოცენდა, მაგრამ დამბევრებთი ვერ ვიტყვი, თუ სა, რომელ წერილში იგი აღმოცენდა (სინაის მთაზე?). საზოგადოებას ამ ნაწარმოების გაცნობის შესაძლებლობა მაშინ მიეცა, როდესაც ალექსანდრე ცაგარელმა სინაის მთაზე მოპოვებული მასალები გამოქვეყნა. ეს 1888 წელს მოხდა, მაგრამ მის პუბლიკაციას არც საერო და არც სასულიერო წრეებში დიდხანს შესამწევი რეაქცია არ მოჰყოლია. ამ ძეგლის მიმართ არაჩვეულებრივი ინტერესი მხოლოდ XX ს-ის 70-80-იან წლებში გამოვლინდა და ჩამოყალიბდა აზრი ჩვენი ენისა და ერის რჩეულობის შესახებ (“ქებაი“-ს ისტორიულ-ფილოლოგიური, ტექსტოლოგიური საკითხები და მიბოლოარაფია ვრცლად და ამომწურავად იხ.კრებულში “ქებაი და დიდებთა ქართულისა ენისაი. ქებაი ქართულეთი და ქართულეთა ენისაი”, 2000).

საეკლესიო პრესაში ამ თემაზე სტატია პირველად ჩვენ გამოვაქვეყნეთ - “და ესე ენაი შემკული და კურთხული სახელითა უფლისათა” (“ჯვარი გზისა”, 1979, N1). სათაური მიგვიანწნებს, რომ “ქებაი“-ს ტექსტს მაშინ ჩვენც ისე ვკითხოვდებით, როგორც გვერი სხვა და სწორედ ასეთი ნაკითხვა აღგვაფრთხილებდა.

ყოველივე “ქართულის” ბუნებითად გამორჩეულობისა და აღმბატებულიების წრწენა ეროვნულ-განმთავისუფლებული მოძრაობის კვლადაკვლ ღრმადებთა და უფერ შემთხვევაში უცნაურსა და უკუღმართ ფორმებს იღებდა. ასეთმა წრწენა-წარმოდგენებმა საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის უმაღლეს იერარქიაში შეაწინა და სინოდს ამ დღესასწაულის შემოღება შთააგონა. ასეც მოხდა; “ქებაი“-ს ტექსტის მიხედვით საეკლესიო საგალობელი შეითხსა (კომპოზიტორი იოსებ კეკელიძე), რომელიც საღვთსაწალო ლიტურგიაში ჩაერთო. პატრიოტიზმით თავმოწმწრ ადამიანები ეროვნული სამკვდელობის მიმართ მადლიერებით განწყენენ. გაწნდა ილუზია და ბევრმა ირწმუნა, რომ აზრი ქართული ენის განსაკუთრებული მისის შესახებ მართლმადიდებლური მოძღვრების შემადგენელი ნაწილია და აქ სადავო თითქოს არაფერია. მაგალითად, ქართული ენის პრინციპისა და “თვისობრივი აღმბატებულობის” წრწენა აკადამიას გამყრელიძესაც მართლმადიდებლური სარწმუნოების ნორმად წარმოუდგენია (კათოლიკურისგან განსხვავებით) (“ლიტსაქ”, 1998, 13-20.III, N11). ამ შედეგულობის გაღრმავებას ცდილობს ზემოდამოწმებული კრებულის შემდგენელ-რედაქტორი და ერთ-ერთი ავტორი ტარიელ ფუტყაძეც. ამასთანაზრებს არა ერთი და ორი სასულიერო პირი მბავინინანაც კი ქადაგებს. და ი, სრულიად მოულოდნელად გამოქვეყნდა ზადებუთის წერილი “თამაში ყალიბი მარგალიტებით” (ჭ“არილი”, 2000, N7), სადაც აღნიშნულია ტექსტი, რომელიც საქართველოს საეპიტარქიაში ბოლო დროს ღამის საღვთო წერილს გაუთანაბრა, შეიცავს უკიდურესად მწვალებლურ, ანტიმართლმადიდებლურ, ანტიქრისტიანულსა და, მაშასადამე, მაგნებლურ იდეას, რომელსაც დღევანდელ საქართველოში, ერსა თუ ბერში, გასავალი აქვს. ავტორის თქმით, “ჩვენი ფილოლოგიური მეცნიერება წამოყვებულია საცდურზე, ასეც ეკლესია, რაც სავალალოა”. დასკვნა ასეთია: “რა მოეთხოვება ენა, როცა ეკლესიასაც დაეკარგა კრიტიკურობები, რისი ცხადი დასტური “ქებაის” ლიტურგიკულ-სიტუციოლოგიური ხარისხში აყვანია. ამის შედეგად აღარ უნდა გვიკვირდეს, როცა საერო დანესებულებთა ინიციატივით ისტორიულ პირთა კანონიზაცია ხდება”.

ეს დაუნდობელი შეფასება პირადად ჩვენ მეორე უკიდურესობად მიგვაწინა და ვთვლით, რომ თავად “ქებაი” კი არ შეუცავს მწვალებლურ აზრებს, არამედ ის ინტერპრეტაცია, რომელიც მისი ტექსტის ანბანური კითხვისა და აღქმის შედეგად ყალიბდება. ჩვენ ვთვლით, რომ ამ ნაწარმოებში საკმე გვაქვს აზრის აღდგომულად გამოთქმის მეთოდთან, რაც სათავეს ბობილიდან იღებს. მაგალითად: ძველი აღთქმისეული გამოთქმა ისრაელის რჩეულობის შესახებ ახალი აღთქმის თვალთ წმინდანწყლის ერსია, ფილტვური მწვალებლობა, თუკი მას პირდაპირ გავიგებთ და შორს აღარ წავაღვ. ეგვიპტეის თანამად, “ქველი ისრაელი” არის წინასწარი უწყება, წინასახე “ახალი ისრაელისა”, რომელიც სინამდვილეში ერთ რომელიმე ერს კი არ გულისხმობს, არამედ - ეკლესიას, ახალ ერს, ახალ იერუსალიმს. ქართული ენის ქრისტეს ენად, იმავე ესქატოლოგიურ ენად, წარმოსახვა სხვა არაფერია, თუ არა იმ ფაქტის კონსტატაცია, რომ ეს ენა და ხალხი, ვისთვისაც ეს ენა მშობლიური ენაა, ეპირსტიანდა; მოხდა ქართული ენის ქრისტიანიზაცია და ლიტურგიაზაცია. ამიტომ: რადან ქართული ენა საღვთო ლიტურგიაში ენაა, იგი უკვე იმ რეგისტრშია აღზევებული, სადაც ყველა ლიტურგიკული ენა ერთიან-

დება და მთლიანდება, იქ წილი ქართულსაც უდევს. აღწერულ საკითხზე ჩვენი თვალსაზრისი შედარებით ვრცელად გამოთქმული გვაქვს გაზეთში "კაბლაშია" (2001, N1) და აქ სიტყვის გაგრძელების აუცილებლობას ვერ ვხვდებით.

ფაქტად ვთვლით: "ქებაი ქართულისა ენისა"ს შინაარსი ძნელად გასაკებია, რადგან სიღრმისეულ შრეებსა და დაფარულ აზრებს შეიცავს. გვაქვს საფუძველი ვიფიქროთ, რომ ეს ხოტბა მკითხველთა ფართო წრისათვის არ იყო გასაკუთრელი, მით უმეტეს, - ლიტურგიისათვის, არც საზოგადო და არც კერძო მსახურებისათვის; მას საგალობლის ფუნქცია არ ჰქონდა. ესაა ინდივიდუალური ხედვისა და სტილის ნაყოფი. ალბათ ამიტომ ვერ მოიპოვა მან პოპულარობა და, ვიმიერებით, ერთი კონკრეტული მონასტრის კედლებს ვერ გასცდა.

დაისმის კითხვა: მიზანშეწონილია თუ არა, საყოველთაო მსახურების შემადგენელ ნაწილად ვაქციეთ თხზულება, რომელიც მკითხველთა შორის ამდენ აზრთა სხვადასხვაობას და შესხლა-შემოხლას იწვევს?

ენა არაა პირველად, სუბიექტი, თავისუფალი ნებისა და არჩევანის მქონე არსება. ამის გამო მას ვერაფერს შევთხოვთ, ვერც შევაცემთ და ვერც დავაჟმნათ. იგი ადამიანთა ინსტრუმენტადაა შექმნილი (შდრ. მდ.2:19-20) და ჩვენ გვემსახურება. ენის გასულიერება (პერსონიფიკაცია), ისე როგორც ბუნების, მხოლოდ და მხოლოდ პოეზიის ერთბაშად შესაძლებელია, რაც ესთეტიკის სფეროს განეკუთვნება და არა ეკლესიოლოგიას.

ამასთანავე, დღესასწაული და, კერძოდ, საეკლესიო, სულიერად აღმატებული მოვლენის გახსენების ნიშნავს (სიტყვა "დღესასწაული" ხომ "სასწაული", რაღაც ნიშნის აღბეჭდვად დღეს გაულისხმებს?). რა ფაქტს გვახსენებს ქართული ენის დღესასწაული? გაუგებარია. ამიტომ ვართ იძულებული, რომ ვაღიაროთ - ენის დღესასწაულის ეკლესიაში გამოჩენა უპრეცედენტო და უჩვეულოა.

მკლამის, პირი და სახელმწიფო

მოვლენა, რომლის კერძო შემთხვევებზეც ვსაუბრობთ, შეიძლება ასე დასათურდეს - ნაციონალური მისტიციზმი ეკლესიაში. ეს იგივე ფილტვიზმია, - ერთგვარი ერესი, საბიფთო როგორც ეკლესიისათვის, ისე ეროს და სახელმწიფოსათვის. ამ დროს კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესიაში კათოლიკე და სამოციქულო ცნობიერება კნინდება, რის ხარვეზზე პროვინციულ-ეროვნული ცნობიერება შლის ფრთებს. ამის ერთ-ერთი გამოვლილებაა საეკლესიო და საერო სინამდევების ერთმანეთში აღრევა, უფრო სწორად - საკურალიურის დესკალიზაცია, პროფანაცია, მეტად რომ დაფავონკრეტო, - საეკლესიო მოვლენებისათვის ეროვნული მნიშვნელობის თვითწიურად (ხელაფნარად) მიჩნევა და პირუკუ: ჩვენ საქმე მხოლოდ შემთხვევასთან გვაქვს, - პროფანულის საკურალიზაციასთან, როდესაც ეროვნულ ღირებულებებს ეკლესიური შეფრთხობა ქცევა და ეკლესიურ ღირებულებებსადაც ცხადდება, მაგრამ უშედეგოდ, რადგან ეს მზარე მათთვის მთავარი და არსებითი არაა.

ეროვნული თემების, მოტივებისა და განწყობილებების ეკლესიაში შეჭრა, კერძოდ, საერო ისტორიული პირობის (თუნდაც გმირების) და ენის საკურალიზაცია როგორც ეკლესიას, ისე სამოქალაქო საზოგადოებას უქმნის პრობლემებს. ეს პრობლემები ერთბაშად არ შეიარაღება და მათ სიმწვავეს ყველა ვერ განიცდის, მაგრამ მოშავალში, კრიტიკულ მომენტში, ისინი უსათუოდ მამოყოფენ თავს.

ფილტვიზმის შედეგი პირველ რიგში არის ის, რომ ადგილობრივი ეკლესია მსოფლიო ეკლესიის მაჯის-ცემას ჩამორჩება, ხოლო ერი და სახელმწიფო, რომელიც, როგორც წესი, არაა მონოთეონური და მონოკონფესიური, შიდაშლილობის ქაოსში გახვევია. ამის საუკეთესო მაგალითი, პოლიტიკური თვალსაზრისით, ბიზანტიისა და რუსეთის იმპერიის ისტორიაა ხაზლავთ.

რბ მოვლენის ნინაშე ვდგავართ დღეს?

აშკარა ეკლესიისა და სახელმწიფოს, ეკლესიისა და ერის ერთმანეთში გათქვევის მცდელობა, რაც ბღალავს და ენებს როგორც სარწმუნოებისა და ეკლესიის, ისე ერისა და სახელმწიფოს ბუნებას. ისინი სხვადასხვა წარმომავლობის მოცემულობებია. პირველი (სარწმუნოება და ეკლესია) ზეციური მოვლენაა და სტატუსი წუთისოველია, მეორე (ერი და სახელმწიფო) - ამაჟვერის მკვიდრი და ზეციური სტუმრის მასპინძელი. მათი ურთიერთობა განაკცხებული დემოკრის ორი ბუნების ურთიერთობას ჰგავს. იესო ქრისტეს პიროვნებაში ორი ბუნება, ორი საწყისი - ღვთაებრივი და ადამიანური - სუფევს ურთიერთშერწყნმულად, თუმცა ურთიერთდაპირისპირებლად. ესაა დიოფიზიტობა (მონოფიზიტობის საპირისპიროდ). მისი სიღრმისეული ანალიზი უდევს საფუძველად ქრისტიანთა არჩევანს დემოკრატიის სასარგებლოდ. იდეალურია ის ვითარება, როდესაც ეკლესია და სახელმწიფო, ეკლესია და ერი (როგორც ხალხს ისტორიულ-პოლიტიკური ერთობა) ერთმანეთისაგან გამოჯუნულია დაუპირისპირებლად. ასეთ ვითარებას სიმფონია ჰქვია, რომელიც ირღვევა მაშინ, როდესაც დიოფიზიტობას მონოფიზიტობა ცვლის, როდესაც ორი სხვადასხვა ბუნება, ორი სხვადასხვა მოვლენა ერი (იგივე სახელმწიფო) და ეკლესია - ერთმანეთს ფარავს, როდესაც ისინი ისე შეერწყმიან ერთმანეთს, რომ ორიდან ერთი წარმოიქმნება. ასეთ შემთხვევაში ორივე ბუნება ზიანდება და ზარალდება.

ქართველები XXI ს-ის დასაწყისში არასასურველი რეალობის ნინაშე ვდგავართ, რომელიც, ჩვენი შთაბეჭდილებით, დღემდე თვითდინებაზეა მიშეუბლი.

ვეულისხმობთ ეკლესიისა და სახელმწიფოს ფუნქციანთა ერთმანეთში აღრევას. ეროვნულ გმირებს და სახელმწიფოებრივ დღესასწაულებს ეკლესია წინმდინებად აცხადებს ან სინამდევთა შარავანდედით მოსავს და თავის საზღვრებში აქცევს, სახელმწიფო კი წინმდინაწლის საეკლესიო დღესასწაულებს საყოველთაო დღესასწაულის სტატუსს ანიჭებს და არამართლმადიდებლობა და არაქრისტიანებისთვისაც უქმედ აცხადებს. ხელისუფლების მიერ განსაზღვრული რელიგიისადმი განსაკუთრებული და ავთორიტეტული ყურადღების გამოვლენა, როგორც წესი, სხვადასხვა ეთნოსისა და კონფესიისგან შექმნილ სახელმწიფოში თანხმობისა და მშვიდობის პროცესს ამახრუტებს და დესტრუქციულ როლს ასრულებს. ერთიმობა საერთო პრინციპების, საერთო თემების, საერთო იდეალების ძიებასა და ნახალების მოთხოვს.

საპირისპირო ვითარება სახელმწიფოს კატასტროფას უქაძის.

თუკი საერო მმართველობის ზედაფენა და საეკლესიო იერარქიამ ამაჟამადი და მოსალოდნელი პრობლემების სინამდევს არ გააცნობიერა, არც ძვეყნას და არც ეკლესიას თავსატეხი არ დაეღვევს.

<http://www.opentext.org.ge/arili>

გადასაღებია
HERE

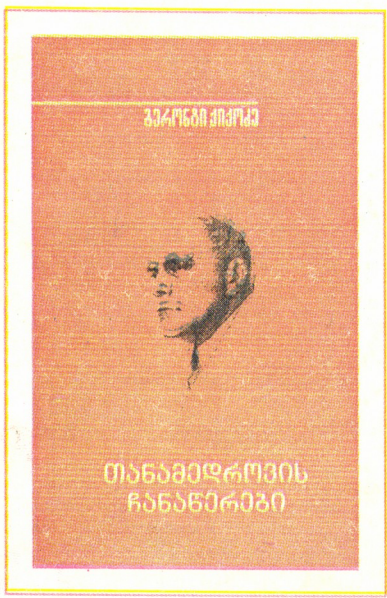
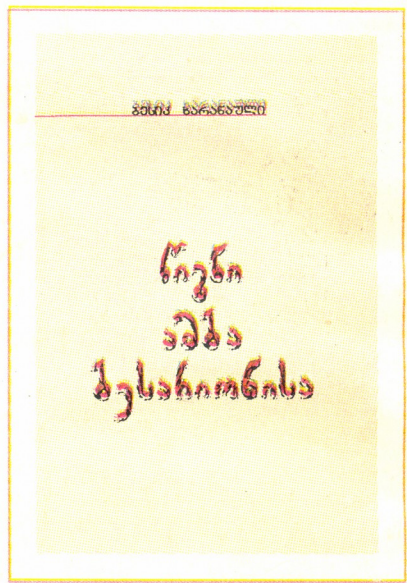
1-50

"სრეტი"

სპ 79/7

ახალი
გამომცემლობა

ახალი
წიგნები